TEOLOGIA PRACTICĂ

LITURGICA BISERICEI ORTODOXE

CURSURI UNIVERSITARE

DE

Dr. VASILE MITROFANOVICI

fost profesor p. o. teologie practică la facultatea teologică din Cernăuţi

PRELUCRATE, COMPLETATE ŞI EDITATE

DE

Prof. Dr. TEODOR TARNAVSCHI

ŞI ACUM DIN NOU EDITATE ŞI COMPLETATE

DE

Dr. ÎN TEOLOGIE ŞI FILOSOFIE

NECTARIE NICOLAE COTLARCIUC

ARHIEPISCOP ŞI MITROPOLIT AL BUCOVINEI

fost profesor universitar pentru Teologia practică

CERNĂUŢI, 1929

EDITURA CONSILIULUI EPARHIAL ORT.-ROM. DIN BUCOVINA

[illegible] — Institutul de Arte Grafice și Editură „Glasul Bucovinei", Cernăuți

Facultății de Teologie
pe lângă Universitatea din Cernăuți

PREFAȚA

Pământul moldovenesc răpit de Austrieci la 1775 și numit Bucovina cuprindea bisericește o parte mică a Mitropoliei Moldovei, mai ales ținutul Sucevei, apoi episcopia de Rădăuți, care era în întregime pe acest teritoriu și o parte a episcopiei Hotinului. Numai episcopia Hotinului a fost vremelnică. Cel dintâi e episcopul Neofit dela 1768—1771. Încă în anul 1771, deci numai 4 ani înainte de detașarea Bucovinei dela trupul Moldovei, aflăm unită eparhia Hotinului prin o pastorală arhierească a Mitropolitului Gavril Calimah al Moldovei trecută sub cârmuirea episcopului de Rădăuți Dositei Cherescul.

Candidații de preoție din acele vremuri își făceau pregătirea în regiunile acestea prin cele mănăstiri sau în particular pe la preoți și se prezentau apoi episcopilor lor supunându-se unei „ispitiri".

Încă de pe timpul domniilor Moldovei, mult înainte de răpirea Bucovinei, exista o școală clericală în mănăstirea Putna. Aice se pregăteau candidații pentru starea preoțească. În această școală a urmat cursurile teologice episcopul Bucovinei Isaia Baloșescul.

Școala aceasta din Putna, cunoscută în actele bucovinene sub numirea de „curs teologic", a fost strămutată din această mănăstire. La înființarea Consistoriului în anul 1781, nu se mai amintește de ea. Dar Episcopul Rădăuților Dositei Cherescul acum episcop al Bucovinei, îngrijorat de pregătirea candidaților la preoție, ceru cu nota de 1 Ianuarie 1784 No. 21 ex 1783, un „Clericy-Seminarium" și anume în mănăstirea Horecea de lângă Cernăuți. Aceasta cerere o făcu episcopul cu prilejul când cercurile oficiale erau preocupate cu organizarea învățământului și se discuta înființarea școlilor „normale" din Suceava și Cernăuți.

Guvernul austriac era potrivnic ideei acesteia a Episcopului Dositei și-l învăță pe acesta ca să trimită mai bine tinerii în Galiția sau la Carlovăț, ca să-și facă studiile acolo

guvernul austriac a admis ca să se
După mai multe [illegible] pentru a organiza o școală
adusă din Carlovăț un profesor. Acest profesor, Daniil Vlahovici, a
clericală la Suceava. Acest profesor. Daniil Vlahovici, a
deschis în anul 1786 o școală clericală la Suceava. El însuși,
la școala normală de acolo, învăță limba moldovenească.
Episcopul cu Consistoriul său stăruiau mereu ca școala
clericală să fie mutată dela Suceava la Cernăuți, ca să fie
sub supravegherea lor nemijlocită. Dar abia în anul 1789,
după moartea lui Dositei Cherescul și după ce Daniil Vla-
hovici a fost ales episcop, s'a făcut această mutare. Școala
a rămas tot sub conducerea Episcopului Vlahovici dar de
aici înainte îl ajutau doi „preparanți". Limba de predare
era cea românească cu toate că conducătorul era sârb.
Această școală a fost transformată în anul 1826 într'un
„Institut Teologic" numit și „Seminar Teologic". Institutul
teologic considerat acum școală de studii superioare teolo-
[illegible], a introdus la cursuri și examene, limba românească cu
limba latină. Din acest institut a eșit un număr însemnat
de clerici distinși.

La anul 1875 se înființă la Cernăuți universitatea și
[illegible] „Seminarul teologic" care avea profesori foarte bine
pregătiți pentru cariera lor, a fost încadrat acestei universi-
tăți ca „Facultate de Teologie Ortodoxă". Universitatea fiind
germană, guvernul austriac a admis provizor până la noi dispo-
ziții, la Facultatea de Teologie limba română ca limbă de
predare. Totuși la 2 catedre s'a introdus cu timpul limba
germană și o catedră a fost dublată făcându-se la ea și
cursuri ucrainene. Dar în toiul acestor frământări politice,
de care n'a putut fi scutită nici facultatea noastră, prudența
conducătorilor acestei Facultăți a făcut ca provizoratul să se
prelungească până în zilele în care Dumnezeu ne-a ajutat
să ne întoarcem la patria mamă, când s'a românizat și în-
treaga Universitate. Facultatea noastră teologică a rămas în
felul acesta păstrătoarea vechilor tradiții românești.

La „Institutul Teologic" toate disciplinele teologice lip-
sind manuale, se predau sub formă de dictat. Profesorii
își dictau cursurile. Din dictatele acestea se formau caietele
de prelegeri ale elevilor cari la finele anului, erau examinați
din acest material dictat. Aceste „Prelegeri" s'au păstrat în

mare parte, dându-ne posibilitatea de a cunoaște din cuvânt
în cuvânt cursurile ținute de profesorii „Institutului Teologic".
Unii dintre profesori și-au completat aceste prelegeri
și le-au publicat. Mai ales după ce Institutul de Teolo-
gie s'a fost transformat în Facultate, profesorii ca să co-
respundă nouei situații, au compus manuale din disciplinele
teologice. Așa astăzi avem manuale foarte valoroase aproape
din toate științele teologice, dacă nu tipărite cel puțin lito-
grafiate. Ele acumulează eforturi de decenii în continuă de-
săvârșire a științei teologice cultivate la Institutul teologic și
la Facultatea de teologie din Cernăuți.
Noi, la timpul său profesor pentru Teologia practică
cu limba de predare română, la Facultatea de Teologie pe
lângă Universitatea din Cernăuți ne-am fost făcut planul să edi-
tăm cursurile și manualele din toate disciplinele Teologiei prac-
tice, adecă odigetica, catehetica pentru care compusesem ca parte
primă premergătoare, o pedagogie creștină, apoi omiletica și
liturgica. În scopul acesta revedeam cursurile mereu, cerce-
tându-le și complectându-le, făcându-le modificările, cari se
impun și coordonându-le și așa speram să aduc toate aceste
discipline într'un sistem și să le public. Providența nu ne-a
lăsat să ne continuăm frumoasa profesiune de profesor și
chemat la scaunul episcopal apoi Mitropolitan, nu ne-am
putut realiza planul. Ce am lucrat vom căuta, cu timpul, să
edităm. De atunci datează și rezultatul lucrării de față.
Teologia practică a fost predată în Institutul teologic și
în limba română, și „prelegerile" s'au tot amplificat. Acest
material a servit ca baze și la compunerea manualelor,
care astăzi sunt tipărite în toate ramurile Teologiei practice.
Așa sunt „Prelegeri" manuscrise din catehetică încă
dela Institutul Teologic, de un profesor Tarnevicichi. Aceste
„Prelegeri" au fost apoi continuate, prelucrate, compuse și
publicate de docentul Arhimandrit Iuvenal Stefanelli. Pre-
legerile din Omiletică au fost compuse și tipărite de pro-
fesorul Vasile Mitrofanovici și până astăzi, cu toate scăză-
mintele ei, nu avem la Români o omiletică mai completă
și mai bună. Tot Vasile Mitrofanovici în „Prelegerile
sale academice" litografiate, ne-a lăsat o „Odigetică". Este
o pastorală în înțeles mai restrâns. Profesorul [illegible]

nie Ievomiev are meritul de a fi compus acum o foarte bună „Pimenică", care după cum mărturisește în prefață, a luat ca bază aceste prelegeri, de „Odigetică" ale lui Mitrofanovici. E bine așa. Autorul putea acum să plece dela alte sisteme pentru a expune principiile pastorale, pimenice sau odigetice. Dar Prea Cucernicia Sa a preferit sistemul tradițional dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, și în acest fel, de a continua opera înaintașilor, ceea ce îi face toată cinstea.

Științele teologice sunt conservatoare prin natura lor. Nu e bună mania de inovațiuni, reforme și invențiuni noi. Teologul are a conserva, a păstra, a argumenta mai temeinic, a completa, a întregi ceea ce antecesorii ne-au lăsat bun. Se pot face și descoperiri noi întru argumentarea adevărului, care încă numai unul poate fi și acesta este revelat de Dumnezeu.

Facultatea Teologică din Cernăuți sub acest raport își are tradiția sa și aceasta trebue cultivată și de aici înainte și respectată de toate generațiile de profesori și studenți, dacă vrem să rămână o instituție de valoare și importanță după cum o avea în trecut. Nesocotirea chemărei istorice a acestei instituțiuni ar putea să producă desechilibru în evoluția, în desfășurarea ei, desechilibru care poate avea urmări funeste pentru desvoltarea normală și rodnică a instituțiunei și a bisericei noastre. Inovațiunile și inversiunile ușor făcute pot aduce adesea dezastru. Ceea ce cred necesar să cerem generațiunilor tinere și viitoare, e ca să se păstreze continuitatea în muncă și respectarea tradiției în învățătură și pildă, respectând trecutul și nu răsturnându-l. Opera de creație trebue conservată, amplificată și desăvârșită.

Călăuzit de aceste vederi ne-am hotărît să publicăm lucrarea de față. Antecesorii mei la catedra de Teologie practică și anume Vasile Mitrofanovici și Teodor Tarnavschi au fost între cei mai distinși profesori universitari din Cernăuți și ei au adus disciplina liturgică la perfecție.

Vasile Mitrofanovici ne-a lăsat sub titlul de „Prelegeri academice din „Liturgică", opul litografiat, iar Teodor Tarnavschi cu cultura lui vastă și spiritul lui critic, l-a prelucrat întregit și publicat ca manual. Această operă este o adevărată enciclopedie pe terenul liturgic ortodox. Literatura

nu numai la români, ci la toate națiunile ortodoxe, nu cunoaște alt manual mai complet mai sistematic și de mai mare valoare științifică decât acesta. Vasile Mitrofanovici și Teodor Tarnavschi sunt creatorii științei liturgice la Români și opera lor a rămas neîntrecută până acuma. Cartea nu se mai găsește prin librării și la Fondul nostru bisericesc, editorul ei, s'a epuizat. Simțindu-se lipsa acestei cărți mai ales acuma când în țara se înființează noi Facultăți și atâtea Academii și Seminarii Teologice, ne împlinim pe de o parte un act de pietate și de admirație față de antecesorii noștri, dacă edităm din nou acest op, iar pe de altă parte publicația de față e menită să aducă un real serviciu studiilor noastre teologice și să umple un gol.

Opera aceasta a primit aproape în întregime forma în care țineam cursuri auditorilor mei încă pe când eram profesor universitar. Întregirile noastre înlătură lipsuri constatate de noi. La aceasta se adaogă un șir de îndreptări pe cari le credem necesare, iar pe de altă parte am suprimat păreri învechite și cari nu au actualitate. Deși unele părți le-am schimbat sau îndreptat, am observat ca să nu sufere fondul întregei lucrări și după putință am respectat și forma în care a fost turnată mai întâi.

În special am adaos și întregit următoarele:

§ 1. Problema Liturgicei, § 3 Istoria și originea cultului, § 7 Ființa Cultului, § 9 Necesitatea cultului și a formelor (prelucrare), § 20 Întregiri, la literatură, § 30 Anul bisericesc, § 51 Sărbătorile legale, § 52 Ajunarea, § 64 la fine, Materialul și 65 fine, § 93 Definițiunea etc. a rugăciunei, § 96, § 98, § 99 (explicații și întregiri de formule), § 123 limba liturgică și acțiuni sacre, § 133 Liturgica specială, § 140 Măsurarea timpului, § 160 Urme de ritual vechi, § 220 Originea D-zeească a sf. taine, § 231 Rânduiala la prepararea sf. mir, § 233 Efectele euharistiei, § 260 Penitenții etc. § 268 Ministrul și subiectul cununiei (prelucrat).

Cetitorul va remarca adesea asperități de stil și limbă. În privința limbei vor mai fi multe scăderi. Credeam și aici să păstrăm ce e tradițional, ce e bisericesc, ce duhul evlavios al înaintașilor noștri a introdus ca un suflu de celest aluie frumos la noi, chiar cu riscul că vom fi criticat

În multe locuri nici nu s'ar putea întrebuința expresii noi fără să nu fie periclitat adevăratul înțeles. Vom fi recunoscători celor ce-mi vor îndrepta privirile asupra eventualelor defecte și le vom păstra la arhiva manualului pentru urmașii noștri, ca să țină cont de ele la o nouă ediție.

Împărțirea materiei am căutat să o păstrez și recomand și editorilor posteriori, să nu o schimbe. Haina schimbându-se poate fi în detrimentul organismului.

Recunosc, cartea aceasta are proporții prea vaste pentru un manual ce ar avea să servească studenților în teologie cari sunt grăbiți a-și aduna cunoștințe indispensabile pentru ca să treacă la examene. Ar fi admisibil o scurtare din acest punct de vedere. Dar e necesar ca și candidații de preoție să fie informați despre întreaga materie a acestei discipline. Titularii catedrei vor îndruma elevii să aleagă partea necesară pentru examene și partea care rămâne să o întrebuințeze în viața practică, ca păstori de suflete.

Știința cultului ortodox e vastă, dar și frumoasă și interesantă în variantele ei aspecte. Cetitorul va afla satisfacție pentru munca obositoare de a fi citit acest op și din multele, variatele și vastele materii, tot își va îmbogăți real cunoștințele.

Am crezut de bine să păstrez în acest op și chipurile autorilor și cu scurtele lor biografii.

Voiu fi și în spiritul antecesorilor autori, Vasile Mitrofanovici și Teodor Tarnavschi dacă dedic această carte veneratei Facultăți de Teologie de pe lângă Universitatea din Cernăuți, la care toți autorii acestui op ca profesori titulari au lucrat neobosit și cu mândrie, distingându-se prin activitatea lor științifică, și îi doresc să țină și în viitor sus prestigiul științific după cum l-au îndrumat vrednicii noștri antecesori, cărora să le păstrăm o călduroasă și vecinică amintire.

Cernăuți, în Reședința Noastră Metropolitană
la anul Domnului 1929.

Nectarie
Arhiepiscop și Mitropolit

VASILE MITROFANOVICI

VASILE MITROFANOVICI

Născut în anul 1831 la Budeni în Bucovina, și-a făcut studiile liceale la Cernăuți. După absolvirea Institutului Teologic din acest oraș s'a specializat pentru Teologia practică la Universitatea din Viena. La 1856 a fost hirotonit în preot și ... fiind însărcinat cu suplinirea catedrei de Teologie practică la Institutul Teologic din Cernăuți. La 1859 a fost numit administrator parohial la Vasileul de sus, ca să facă practică în parohia ... În anul 1861 a devenit profesor agregat, iar în anul 1864 profesor titular la catedra de Teologie practică a Institutului teologic ... La transformarea Universității din Cernăuți în 1875, a fost numit profesor universitar titular al Facultății de Teologie de pe lângă acea Universitate. În anii 1876/77 și 1881/82 a fost Decan al acestei Facultăți. În 1879 primi diploma de Doctor în Teologie honoris causa, iar în 1880 demnitatea de arhipresbiter stavrofor. A fost și deputat în Parlamentul din Viena. A murit în anul 1888 la Meran, suferind de o boală de plămâni.

TEODOR TARNAVSCHI

TEODOR TARNAVSCHI

Născut la 16 August 1859 în Voloca, şi-a făcut la Cernăuţi, studiile liceale şi apoi cele teologice, la Facultatea de Teologie. S'a perfecţionat în Teologia practică la universităţile din Viena şi München. În anul 1885 a fost promovat doctor în teologie. La 1884 a fost numit prefect de studii la Seminarul Clerical din Cernăuţi, la 1886 hirotonit în preot şi numit cooperator la biserica sf. Nicolae, apoi în 1890, la biserica sf. Paraschiva. În 1891 a fost numit şi suplinitor al catedrei pentru Teologia practică vacantă după moartea prof. Vasile Mitrofanovici. În 1893 s'a abilitat şi a fost numit docent privat, iar în anul 1896 profesor universitar titular pentru catedra de Teologie practică la Facultatea de Teologie din Cernăuţi. În anul 1904/5 a fost Rector al Universităţii şi primi în 1904 demnitatea de arhipresviter stavrofor. În anii 1898/9, 1900/01 şi 1902 şi 1903 a fost Decan al Facultăţii de Teologie. A fost comandor al ordinului „Coroana României", Inspector diecezan, deputat în dieta Bucovinei etc. A murit la 1 Ianuarie, 1914.

NECTARIE
ARHIEPISCOP ŞI MITROPOLIT

NECTARIE

ARHIEPISCOP [illegible]

[illegible] la Suceava, iar Facultatea de [illegible]

[illegible]

Universitatea Cernăuțeană ca [illegible]

[illegible] a fost hirotonit apoi la Iași în Episcop [illegible] Mai 1923. La 7 Noiemvrie 1924 a fost ales de [illegible] Cernăuți și Mitropolit al Bucovinei și Hotinului, [illegible] M. S. Regele Ferdinand I în această demnitate, și instalat apoi [illegible] Mitropolitan din Cernăuți, la 10 No[illegible]

Cuvântul premergător al ediţiei

PRECUV

... moncă de mai mulţi a...
... prelegerile postume ale ...
... despre Liturgica bisericei or...

... cu manuscriptul original
... nuscript compatat de ...

... episcopal spre prelucrare şi ...

... pentru prelegerile sale acac...
... manuscriptul a trebuit

... Însumie aceste autorul parte
... cel vechiu, pe le-a alăturat
... nute. Unele părţi, cari cu

... de regulă într'o scrisoare ...

... greutatea lucrării mele
... chiar însăşi transcrierea
... disponibilitatea materiilor era
... multă muncă, căci aceasta s'a mai
... n'au fost detel... tratate, altele
... insuficient sau pe baza parerilor

... după orânduire ...
... cărţilor bisericeşti în ...
42 (Prânzandi ...
...
... 296, 30 ...
..., 48, 49, 50, 5...
... 81, 85, ... 10...
..., 151, 156, 166 ...
..., 260, 270, 27...

... cunoscut mai mari ori mai mici, ...
... şi îndreptate conform rezultatelor ...
... mai ales §§ 37, 80 ...
... mai după ...
... următorilor paragrafi aşa am ...
... izvoarele şi cele din literatură cu ...
... am constatat la ele multe lacune şi ...
... am trebuit să le îndeplinesc, resp. să ...
... Lucrul acesta mi-a cauzat mai ales ...
..., pe lângă cu mărturiile din izvoarele şi părinţii ...
... bisericeşti am trebuit să le compar cu o...
... mai toate după J. P. Migne, Patrologiae ...
...

Relativ la dispoziţiunea cuprinsului lucrării profes... ...trovici aveşi avea de observat, că am căutat s... păstrez cât se poate neatinsă, adăogând şi schimbând ceea ce era neapărat de lipsă. Deşi b. o. ... serv... divine, fiind obiect propriu al Ritualisticei, nu încap... liturgică, cu toate spre a nu strica cumva cu ... caracterul specific al operei autorului lucrării publicat... de către Tot..., luând în considerare, că disciplina ... ortodoxă nu dispune încă de o împărţire organică ... ... a materiei sale vaste, am păstrat mai ... împărţirea ce a dat-o autorul Liturgicei sale, cu ... şi aceasta nu corespunde în toată privinţa. Aşa ... părţirea Liturgicei speciale în învăţătura despre ... comun şi despre cel privat (sf. sacramente şi sf. ...), nu se poate susţine; căci şi administrarea ... şi a sacramentelor e după natura sa o ... şi adeseori publică a liturgului ortodox, e un ...

... mari, pe când ...
importante sau care ...
... fie lipsite cu ...
Pentru erorile ...
...
... textul cetitor de ...
Predând ...
... contribue la ...
... cultului b...
...
... acuma mulţ...
de toţi teologii or...

Cernăuţi, Martie ...

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

Sărbătorile domnești

Cultul public comun adică rânduielile bisericești publice comune sau rânduielile bisericești fixe, staționare

SECȚIUNEA I.

Rânduielile bisericești publice comune de toate zilele

[illegible]

SECȚIUNEA II.

[illegible]

SECȚIUNEA III.

[illegible]

INTRODUCERE.

§ 1. Problema Liturgicei.

[illegible] didactică a bisericei, despre [illegible] [illegible] [illegible] adevărurile revelațiunei. [illegible] primească deslușire despre ființa lui Dumnezeu [illegible] [illegible] lor atât aici pe pământ, cât și dincolo [illegible] cunoască mijloacele necesare pentru a [illegible] [illegible] la pericolele [illegible] credinței [illegible] după harul lui Dumnezeu, după [illegible] [illegible] învățat principiile și cunoștințele [illegible] [illegible], cari sunt necesare pentru a putea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creștinis[illegible] [illegible] [illegible] în exercitarea diregătoriei preoțești, alcătuesc [illegible]

§ 2. Diregătoria preoțească a lui Christos și a bisericei. — Cultul creștin-ortodox.

[illegible] prin puterea lui însuș n'a putut să se mântuiască nici măcar de o parte a urmărilor [illegible]

[illegible] de [illegible] de [illegible] şi [illegible]
[illegible] religioase [illegible] a fost
[illegible] de [illegible] şi de culpa lui
[illegible] Spre a [illegible]

[illegible]

Dată pentruca această operă a Mântuitorului, — se numeşte [illegible] ...

toate popoarele până la [illegible]

[illegible] mântuitoare [illegible]
[illegible] onorarea şi [illegible]
[illegible] darul dumnezeesc, ce [illegible]

[illegible] precum şi a [illegible]
[illegible] această religiune [illegible].

§ 3. Istoria şi [illegible]

[illegible]

[illegible]

În contră, tot felul de necuviință se află în [illegible]

Cultul monoteist.

[illegible] un Dumnezeu se află abia la poporul evreu, [illegible]

[illegible]

În orice caz acestea închipuiau marele sacrificiu, ce avea să-l aducă odată Isus Christos pe muntele Golgota.

În epoca postdiluviană, se distinse, prin pietate, [illegible]. Pe acesta deci, îl alese Dumnezeu ca să fie [illegible] păstrătorul revelațiunilor mântuitoare. Ca părinte îi promise [illegible]

[illegible]

patriarhilor, co[illegible]

[illegible] tul cel simplu de [illegible]

și de aceea la ma[illegible] lui Dumnezeu nu [illegible] Acest [illegible] Moisi ca model [illegible]

[illegible] institue o stare sacerdotală, [illegible] sărbători și se arată [illegible] mozaic ca un tipar [illegible] mai adevărate ado[illegible] după instrucțiunile date de [illegible]

§ 4. Instituțiunea cultului creștin ortodox.

Baza cultului ortodox a pus-o Isus Christos însu[și] [illegible] a instituit [illegible] (Mat. 26 [illegible] [illegible] și al *preoției*, porun[c]ă să sacrifice și să împărtășească misteriile [illegible]

[illegible] investindu-i cu puter[e] [illegible] Ioan 20, 21, 22 [illegible] 15; Lc 24, 50) și promis[illegible] Nopți întregi petrece (Luca 6, 12; 22, 41), ridică, la rugăciune, (Ioan 17, 1), îngenunchie la rugăciune (Luca [illegible] la rugăciune, cu fața la pământ (Mat. 26 [illegible] a casei lui Dumnezeu (Ioan 2, 13), în[illegible] (Luca 11, 9; 22, 40; Mat. 26, 41), învață [illegible] 6, 2; Ioan 7, 14, și ajunează nu numai [illegible] (Mat. 6, 16), căreia îi atribue efecte mi[illegible] 21; Marcu 9, 29).

[illegible] poruncile lui Christos relative la cult, au [illegible] urmată cu constanță și cu fidelitate de sf. a[postoli] [illegible] cuvântului dumnezeesc, rugăciunea comună [illegible] cerului celui necurmat, erau, pe timpul a[illegible] principale ale serviciului dumnezeesc (I [illegible] 3, 16; Efes. 5, 19; I Tim. 4, 13; fapt. [illegible] 10, 16, 17; I. Cor. 11, [illegible] prima, în serviciul dumnezeesc apostolic [illegible] (fapt. ap. 8, 17; 19, 6), plecarea [illegible] p. 7, 60; 9, 40), ridicarea mânilor (I Tim. [illegible] capului la bărbați (I. Cor. [illegible] 6, 20; II Cor. 13, 2; Rom. 16, 16 [illegible] locului de adunare (fapt. ap. 20, 8).

[illegible] credința și, căindu-se de păcate, primia [illegible] și treimi spre iertarea păcatelor, luând [illegible]

[illegible] (Fapt. ap. 2, [illegible]) [illegible] secolului din co- [illegible] însă, dacă, [illegible] te demne [illegible] prin [illegible] aratarea [illegible] (Iacov 5, 14) [illegible] (Fapt. ap. 14, 23) [illegible] se adunau [illegible] (Fapt. ap. 13, 14 [illegible]) [illegible] particulare şi mai ales în [illegible] 24, 33 [illegible] Rom. [illegible] 5, 1 Cor. 4, 15). Pentru [illegible] pentru serbarea [illegible]

§ [illegible]. Desvoltarea ulterioară cultului creştin-ortodox

Dela timpul sf. apostoli până la Imparatul Constantin [illegible] pe timpul apostolilor. Acest timp era timp [illegible] putea ajunge la construirea deplină a edificiului cultului şi, în general, nu se putea da cultului creştin acea plinătate ce o [illegible] în el în timpurile mai târzii. Biserica creştină a [illegible] întâiu la poziţiune externă liberă, sigură, [illegible] cultul să-şi desvoalte şi să-şi perfecţioneze [illegible] externe, de revelaţiuni nouă ale [illegible] produseră timpurile ulterioare. Dară cultul, în timpurile cele prime ale creştinismului, nici n'avea lipsă de multe [illegible]

[illegible] Serbarea sacrificiului euharistic se amplifică cu cere- [illegible]

[illegible] memorii sale dumnezeeşti, şi, prin urmare, [illegible]

... poate fi chemată a regula și conserva modul cel adevărat [illegible] cultului și al adorațiunii lui Dumnezeu, dacă [illegible] garanție, că, precum în învățătura cea [illegible] a rătăcește ei nici în modul cel adevărat al adorării [illegible] Dumnezeu. Sau cum s'ar aplica și s'ar conserva [illegible] necesară, dacă el nu s'ar regula și conduce de [illegible] unitate, adecă de biserică? Deci, acuma, cu [illegible] această împrejurare cultul, formațiunea, regularea și conducerea [illegible] nu poate să se lase în sama altora, ci el trebue să [illegible] considerat ca una dintre cele mai importante afaceri [illegible] ca un obiect al îngrijirii și al activității ei [illegible]

În realitate Biserica a și îngrijit totdeauna de [illegible] acesta, așa precum îl avem acuma în biserică, [illegible] din părțile și formele sale fundamentale, cari provin [illegible] Christos și dela apostoli [illegible] în biserică. Acuma [illegible] din Laodiceea rânduește, ca toți să zică rugăciunile cele [illegible] de sinod, și nu altele noui, ca rânduiala lor să se [illegible] neschimbată și ca nimeni, oricine ar fi, să nu [illegible] rugăciuni [2]. Și sinodul din Cartago rânduește, [illegible] găciunile cele [illegible] în sinod, ori rugăciunile introduse [illegible]

[illegible] cuvântări), ori punerile mânii (rugăciunile hirotoniei [illegible] pentru [illegible]), de toți să se isprăvească, și nici într'un [illegible] ce s'au adunat de cei mai înțelepți" [3] [illegible] cuprindeau rânduiala serviciilor dumnezeești și de [illegible] liturgice. Cu deosebire îngrijeau păstorii bisericilor [illegible] serviciile dumnezeești premergătoare și liturgii și [illegible] liturgie însăș, al cărei cuprins esențial se conserva [illegible] în decursul timpurilor. Numai partea externă, [illegible] a ceremoniilor și a rânduelelor bisericești, depindea [illegible]

[illegible] din Laodiceea [illegible]
[illegible] 1853 p. 186 [illegible]

[illegible] bertatea episcopilor și de aici se explică faptul că [illegible] locale aveau liturgia lor proprie. Dară [illegible] bertate nu făceau episcopii mai târziu [illegible] în jumătatea a II-a secolului IV. [illegible] intrebuințare liturghia sf. Vasile, [illegible] de sf. Ioan Gură-de-aur. La apus, [illegible] sub episcopul Gelasiu din secolul V [illegible]

[illegible] dumnezeești serviciile bisericești și-au [illegible] deplin cuprinsul și rânduelile esențiale [illegible] s. apostoli.

§ 6. Cultul testamentului vechiu în raport cu al testamentului nou

[illegible] religiunea testamentului vechiu era numai [illegible] bunătăților celor viitoare [1], așa și cultul [illegible] tipic sau simbolizator, care își afla [illegible] Christos și în sacrificiul testamentului [illegible] vechiu n'avea însemnătatea prin sine însuși [illegible] închipuia opera mântuirii plinite de [illegible] De aici urmează, că cultul testamentului nou [illegible] celui al testamentului vechiu, și că cel dintâi [illegible] umbra către lumină.

Acest raport a fost și cauza, că cultul testamentului [illegible] cuprinzând acesta locul celui vechiu. [illegible] abrogațiune s'a făcut prin o decizione răspicată a [illegible] apostolic din Ierusalim. Învățătorii iudeo-c[illegible] iudeau dela păgânii cari voiau să primească [illegible] tăierea împrejur după datina lui Moisi și observ[illegible] lui, căci dealmintrelea, nu se vor putea mântui [illegible]

împărtășește

... de baștă ...

... a fost central ...

... cult sacramental sau harismatic ...

Cultul ortodox e după partea lui obiectivă un fa...

... cultului după partea lui subiectivă sau omenească.

... prin nici un impediment în care ...

... de porunca expresă a lui Christos [1]

...il nepăsinței...
...că are...

...coprinsul...

...dului creștino-ortodox...

...muzică și...
...noastre...

Aceasta are valoare și relativ la religiune și la ... tului religioase. Cu atât mai vârtos, cu cât acestea ... cele mai adânci coarde ale inimei și pătrund pre om ... mai tare putere, decât alte simțăminte. Omul simte ... ca să-și exprime numai de... ...ligioasă, pietate...

...

Dumnezeu, mulțămind...

...membri...
...cerc de cercet...

Dacă se roagă ...
...se cufundă spiritul ...
...ale lui Dumnezeu...

...simțămintul păcat...
cu Dumnezeu, atunci ...
...conștiința lui despre...

[illegible] simbolica actelor sfinte ale cult[illegible] mijlocul cel mai [illegible] de deșteptare [illegible]

[illegible] în Treimea misterioasă [illegible] conștiința apropierii lui Dumnezeu, în [illegible] lui Dumnezeu, [illegible] trebuie să traiască aproape [illegible]

[illegible] Și dacă servitorul lui Dumnezeu [illegible] în adorațiune și în cult [illegible] slăbiciune [illegible] Pe altar [illegible]

[illegible] din care puncte am privi cultul, aflăm în el o m[illegible] de elemente prin cari se deșteaptă, se susține și [illegible] propagă credința și viața religioasă. El e mijlocul cel [illegible] potrivit prin care se deșteaptă, se susține și se propagă [illegible] credința și viața creștină. Dela cultul bisericei se [illegible] în viața popoarelor, religiozitatea. Cultul [illegible] cuprinde inima poporului și o stăpânește. Numai religiozitatea bisericească poate prinde rădăcini adânci în inima poporului [illegible]

[illegible] repede s'ar pierde și religiozitatea poporului. Pentru aceea a cultivat biserica cultul dumnezeesc cu așa de mare îngrijire, și acesta, cu elementele sale edificatoare, a produs la antecesorii noștri, acea profundă și sinceră pietate și rel[illegible]

[illegible]

mijlocul pentru câștigarea mântuirii și a [illegible]

[illegible] se va face părtaș de darul mântuirii dacă [illegible] și legat de Christos, dacă va fi în deplină [illegible] adusă de Christos, a noastră sacrificiu [illegible]

Iară această unire cu Christos se realizează mai [illegible] prin rugăciune și, în legătură cu acestea, prin darurile mântuire, adecă prin misterii — și mai ales, prin misterul cel mare al euharistiei și prin săvârșirea lui. Săvârșirea misteriilor se plinește pe terenul cultului, și din acest element [illegible] scopul cultului, despre care e aici vorba și pe [illegible] *harismatic* sau *sacramental*. Prin realizarea [illegible] se împlinește în noi împăcarea și unirea noastră cu Dumnezeu, sfințirea noastră, și prin unirea noastră cu Dumnezeu, ne facem părtași de viața adevărată [illegible] desfășurându-se scopul harismatic al cultului din ideea [illegible] creștinismului și a mântuirii, formează el ideea principală sau fundamentală, ființa cultului creștin-ortodox după partea lui cea dumnezeească sau obiectivă. Fără de acest element, cultul ar fi lipsit de toată ștința mistică, de putere [illegible] și de caracteristica sa și n'ar fi cult creștin. Din contra, tocmai elementul harismatic al cultului formează punctul de culminațiune al serviciului dumnezeesc și prin el capătă [illegible] acte și părți ale cultului însemnătatea lor adevărată și îndeplinirea sau ajungând perfecțiunea lor.

§ 9. Necesitatea cultului și a formelor în cult.

[illegible] aici îndeosebi, [illegible] o necesitate [illegible]

[illegible] scopul său, cultul are trebuință [illegible] din sfera simțurilor, [illegible] la ochi și care [illegible] o idee [illegible] ortodoxă [illegible] biserica spre a [illegible] [illegible] expresiune externă atât [illegible]

Necesitatea formelor în cultul ortodox rezultă din [illegible]

1. Întâiu rezultă din *necesitatea formei* în gene[illegible] [illegible] lucru, atunci [illegible] formele, dacă acest lucru [illegible] *forma* lui. Aceasta e o lege [illegible] și această lege nu [illegible] Dumnezeu [illegible] contra, [illegible] se revele [illegible] o formă [illegible] simțurile [illegible] revelațiunea, și la [illegible] în forma [illegible] Dumnezeu [illegible] om și a săvâr[illegible] [illegible] biserica văzută [illegible]

2. Al doilea, e evidentă necesitatea formei și dacă privim cultul însuși și anume atât după partea sa obiectivă, cât și după partea sa subiectivă.

a) În privința obiectivă, cultul — după cum am văzut [illegible] e o mijlocire continuă a mântuirii pentru oameni. Aceasta [illegible] săvârși și însuși opera de mântuire de Christos [illegible] Apoi și omul trebuie să primească gratia [illegible] [illegible] când și unde i se [illegible] [illegible] grația și [illegible] posibil, numai [illegible]

[illegible]

mai mult în o viață [illegible] după cum [illegible] influențează în calea [illegible] puterea de viață a unui copăcel nu rămâne închisă [illegible] [illegible] cădere, pică de sine în genunchi. El singur [illegible] o formă și influențează și asupra altora.

§ 10. Formele cultului.

[illegible] manifestarea adorațiunii. Pentru aceea [illegible] toată adorațiunea și venerațiunea are formele sale [illegible] cultului ortodox sunt următoarele:

1. *Cuvântul* sau limba, care servește parte, ca mijloc, pre a propune lui Dumnezeu simțămintele proprii, parte [illegible] aproapelui aceste simțăminte, parte, spre [illegible] pe acesta la aceea, ce îi pătrunde inima [illegible] edifică și împrăștie neînțelegerile sau înțelegerile [illegible] exprimă credința în modul cel mai lămurit [illegible] superstițiune; deșteaptă și înalță simțămintele cele mai [illegible] și e mijlocul cel mai potrivit și cel mai [illegible] manifesta iubirea noastră către Dumnezeu. [illegible] se împarte în cuvânt ca atare, sau vorbire și în cântare. Cuvântul ca vorbire e expresiunea ideii line, moderate, iară cântarea e expresiunea ideii pătrunse [illegible] bisericesc chiar dela începutul creștinismului [illegible] serviciu dumnezeesc) nu apare fără de a fi însoțit de cuvânt în ambele sale forme.

2. *Actul*. Cuvântul e mai mult expresiunea rațiunii, a opiniunii, gândirii. [illegible] ce voește [illegible] voei. Voia e baza vieței [illegible] morale, de aceea și actul în care se [illegible] trebue să apară în cult. Cu cuvântul [illegible] mai larg se înseamnă toată [illegible] externă, și așa în acest [illegible]

ale independente numai prin cuvânt, precum rugăciunea, ca...
tarea, predica ş. a. În înţelesul mai îngust, se ...
cuvântul „act" o acţiune liturgică determinată, care e o parte
... întregitoare în cultul dumnezeesc, precum sfi...

... în cult şi independente de alte forme, dară mai adeseori în legătură cu cuvântul.

3. *Simbolul* (σύμβολον, semn) are două însemnări principale: una pe terenul dogmatic şi alta pe cel liturgic. Pe terenul dogmatic se ... scurt şi precis formulată, simbolul ... se deosebeşte de alta. Simbolica asadară pe terenul dogmatic creştin, e proprietatea ... diferitoare ... ale diverselor confesiuni creştine. Pe terenul liturgic se înţelege sub simbol orice formă liturgică, prin care, puterea raportului de analogie, se indică şi se însemnează idee religioasă, un dar dumnezeesc, un ce nevăzut, spre mai ales dacă cu acesta totodată e împreunată o putere sau un efect mai înalt. Simbolica liturgică îşi ia substratul, parte dela ... punerea mânilor ş. a. d., parte dela productele naturei ...

... împărtăşeşte simbolica o însemnare mai înaltă, spre a ... comunica astfel tot cuprinsul ...

... ceea ce de abia are să se întâm..., ... pul e decât un simbol profetic. ... erau multe în testamentul vechiu, deoarece ...

simbolic, se pune în formele cultului ...

pe terenul exegesei).

... cele amintite ale cultului, adecă cuvântul, actul şi ...

... ci uneori se combină între olaltă mai multe din ele ... cuvântul cu actul, ori actul cu simbolul, ori şi actul cu simbolul.

... aceste trei forme principale se cuprind toate formele cultului ortodox. Aceste sunt însă de două ... reale de idei şi simţăminte religioase şi de împărtăşire a darurilor mântuirii şi 2. *reprezentale*, adecă astfel ... reprezenta numai acţiuni însoţitoare la punerea în lucrare a formelor esenţiale. La cele dintâi se numără: rugăciunea ... însemnarea cu sf. cruce, plecarea genunchelor, ridicarea mânilor şi a braţelor ş. a. Formele cele dintâi se numesc şi acte de cult sau acte sfinte; iară cele de ... dătine sfinte), sau şi acte simbolice, dacă ... simbolic. Mai multe forme ori acte sfinte ...

... der lateinischen Sprache pag. ... zur Weckung und Belebung der inneren ... den religiösen Gebrauch, so daß ...

[illegible] sîne încheiat, [illegible]
[illegible] totalitatea [illegible]
rânduiala botezului. [illegible]
[illegible] și [illegible]
[illegible] se înfățișează ca [illegible]
[illegible] despre ritul [illegible]
[illegible] bisericești [illegible] anume etc. [illegible]

§ [illegible] Necesitatea simboalelor în cult

[illegible] acelor două forme ale cultului, care se prezintă ca [illegible] lăuntrului omului [illegible], adecă a cuvântului [illegible] scopurile și necesitatea cultului în general [illegible] așadară aici poate să fie vorba numai despre necesitatea [illegible] și a actelor simbolice. În privința aceasta [illegible]

[illegible] sunt în cult aceea ce sunt tropii în limbă și ce sunt asemănările în predică [illegible] plastică sau în general forma simțuală a unei idei religioase. Precum nu se mulțumește un orator prin simpla enumerare a părților celor mai frumoase [illegible] nu se mișcă [illegible] predica, ce expune într'un limbaj [illegible] îndurările lui Dumnezeu, [illegible] și o inimă religioasă nu [illegible] în cult învățături simbolice, dacă credința, speranța și iubirea ei nu se prezintă în forme externe într'un fel de învățătură, prin care se dă fantaziei un câmp [illegible] larg de mișcare și [illegible] expresiunii înseși mai multă căldură, profunditate și [illegible]

Apoi nu numai modul de învățat al lui Christos, dară [illegible] numește formula [illegible]

[illegible]

[illegible] se mișcă învățătura despre Dumnezeu-Tatăl, Fiul și Duhul Sf., despre activitatea celor trei persoane dumnezeiești, precum și alte învățături în cercul icoanelor. În fine Christos [illegible] liturgice, și [illegible] introdus și a sfințit [illegible] în cult, întrebuințarea lor [illegible]).

Dacă e așadară, ca cultul să-și împlinească predata în [illegible] menirea sa, ca el să reprezinte și să propună spiritului întreg și raporturile cele felurite ale credinței și tipul vieții creștine, faptele complinite ale istoriei și simțămintele secolelor [illegible], dacă e, ca cultul să cuprindă pre omul întreg în toate [illegible] sale, atunci nu e de ajuns numai singur cuvântul [illegible] în îmbelșugarea cea mai perfectă a cuprinsului său. Pentru aceasta se cere o putere expresivă mai mare, care va [illegible] e numai atunci dacă cuvântului îi vor veni întru ajutor și forme și acte externe, limba plasticei și a simbolicei [illegible]).

§ 12. Calitățile formelor cultului ortodox.

[illegible] formele cultului ortodox, ca să corespundă scopurilor cultului, trebue să aibă oarecari calități, și anume ele trebue [illegible]

1. *Adevărate*, adecă fiecare formă a cultului ortodox să fie expresiune sau manifestare a unui cuprins religios ce există în realitate, fie cuprinsul acesta o faptă complinită, o învățătură dogmatică, un moment religios.

[illegible] ca, oarecari servesc și așadară să nu fie numai o cerință [illegible] revelațiunea și împlinirea darurilor ce se cuprind în ea. Dară, în fiecare [illegible]

[illegible] să proprie în fiecare biserică se formează un [illegible] Deci nu e destul, ca formele cultului ortodox să [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]) Comp. *I. Kalt.* l. c. p. 302 § 131.

şi uniforme. Sub stabilitate se înţelege acea

... nele şi aceeaşi forme determinate pentru
... cultului. Că formele cultului creştin orto-
... e stabile, rezultă mai ales din împrejurarea,

... cu cele sfinte faţă cu credinţa lui în

... ul credinţei şi al adoraţiunii lor, în ele
... lele pietăţii lor, prin ele au primit ...
... moşii noştri, pentru aceea ...
... schimbesc formele ...
decursul secolelor şi prin ideia meniret...

de veneratiune. Şi cum ar putea cineva fără de [illegible] sâgi să plinească scopurile sale, să împărtăşească [illegible] spirit şi viaţa religioasă a prezenţei lui cu [illegible] [illegible]

Din unitatea credinţei şi a adevărului [illegible] neschimbabilitatea acestuia, urmează în general şi [illegible] tatea formelor cultului în toate timpurile şi în toate [illegible] ori unde se află biserici ortodoxe.

[illegible] această [illegible] [illegible] pentru creştinul ortodox, dacă chipul în care roagă şi preamăreşte pre Dumnezeu nu [illegible] în acest chip se [illegible] [illegible] biserica ortodoxă [illegible] [illegible] ori unde numai o biserică ortodoxă, ori unde locuiesc fraţi de aceeaş [illegible] Pentru aceea biserica [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] Pavel exprimă aceasta când zice: „Toate cu [illegible] rânduială să se facă"[1]. Şi iarăşi: „Nevoindu-vă a păzi unirea duhului întru legătura păcii. Un trup şi un spirit, precum şi [illegible] [illegible] chemării voastre. Un domn, o [illegible] [illegible] un Dumnezeu şi Tatăl tuturor, care e peste toate şi [illegible] şi întru voi toţi"[2]. Astfel se exprimă şi sf. părinţi [illegible] „In adunările voastre să fie o rugăciune, un cuget [illegible] în iubire şi în bucurie sfântă, un Iisus Christos [illegible] [illegible] toţi la un loc, într'o biserică şi la un altar, la un Iisus [illegible]"[3]. Iară în alt loc zice: „Sârguiţi-vă a vă împărtăşi cu o [illegible]

[illegible] în unirea sângelui lui, un altar precum şi un episcop [illegible]

[illegible] dela începutul ei până acuma, aceleaşi părţi componente şi [illegible] precum şi peste tot aceeaş rânduială a întregului serviciu d[illegible]

[illegible]

[illegible] loc o acomodare la necesitatea particulară, care [illegible] [illegible] stabile cu cele mobile şi schimbătoare. [illegible] [illegible] general, puterea activă a spiritului în viaţa lui [illegible]

[illegible]

[illegible] estetice şi simbolice. Unele instituţiuni, datine bisericeşti şi forme, cari au servit unei necesităţi sau unui [illegible] temporal, încetând necesitatea sau schimbându-se împrejurările şi modul de privire, au pierdut condiţiunile existenţei, devenind nu numai nefolositoare, dară chiar şi stri[illegible] [illegible] Asemenea pot pe terenul cultului să devină [illegible] schimbări în lucruri, cari stau în nex imediat cu [illegible] cu popoare întregi, şi în cari lucruri pe alte [illegible] a făcut acuma modificări însemnate. Eventualitatea [illegible] [illegible] este mai cu samă limba, care şi pe terenul litur[illegible] [illegible] ducându-se şi devenind de neînţeles în unele expre[illegible] [illegible] să se modifice, adaptându-se în multe cazuri, [illegible] desvoltată şi modurile de expresiune mai [illegible] [illegible] Biserica în toate timpurile a şi făcut pe terenul cultului acele modificări, cari s'au prelins de oarecare necesitate adevărată, scoţând din întrebuinţare unele datine bisericeşti forme liturgice, iară altele introducându-le sau modificându-le, precum s'a întâmplat cu agapele sau ospeţele obişnuite după serbarea liturgică, cu disciplina relativă la [illegible] [illegible] serial şi la penitenţă, cu introducerea unor rugăciuni şi [illegible] în liturgie chiar după prescurtarea ei de sf. Vasile [illegible]

[illegible] întrebarea, cari forme ale cultului sunt stabile [illegible]

[illegible] privinţa aceasta se pot aşeza următoarele principii [illegible] dreptare.

Stabile şi neschimbabile sunt [illegible] ale cultului, cari sunt instituite de [illegible] Christos şi de sf. apostoli, [illegible] esenţiale şi organe ale darului d[illegible] legătură reală împărtăşire de [illegible] expres, sau pe tăcute, s'au orânduit [illegible] serică şi sunt în generală [illegible]

[illegible]

[illegible] însă, pentru [illegible] cultul asupra spune [illegible]

[illegible] numai decât [illegible]
[illegible] cum să despre tot cuprinsul cultului.

[illegible] (tipl. ap. 15, 2 [illegible]

[illegible] Theoleriit [illegible]

In biserica cea veche se întrebuința cuvântul „litur[illegible]

[illegible]

[illegible] forma decât bisericești. — Liturgica se deosebește de [illegible]

[illegible]

§ [illegible] Referința Liturgicei către celelalte discipline teologice.

[illegible] vede în sfera teol[illegible] tund o [illegible]

[illegible] există o deosebire, așa dăm de o diferență [illegible] și Odigetica pastorală. Una — cea dintâi [illegible]

[illegible] excelă, spre a se ruga în numele comunei [illegible] având numai biserica locul activității lui ca [illegible]

[illegible] morală, Liturgica stă în cea mai [illegible]

[illegible] reprezintă ca act parte în activitatea sale, precum [illegible]

[illegible] ceremonii, adorațiune ș. a., acele învățături [illegible] nu numai să se atingă superficial [illegible]

... domeniul şi din punct de vedere liturgic. Căci ... [illegible] cunoaşterea învăţăturei despre sf. sacramente, [illegible] ... creştină aparţine Dogmaticei şi Moralei, totuş ... [illegible] ... se pun ... [illegible] ... momente şi datorii, formalistica formală, plastică şi executarea cultului dau material propriu, care ... Liturgicei ca materie şi nu mai încape să fie ... tratat în Dogmatică sau Morală. Asemenea ce se atinge ... [illegible] ... despre activităţi ale preoţilor şi ale comunei, ci şi despre ... [illegible] ... tainice şi ale sacramentale, aşadară şi despre ... [illegible] ... în Dumnezeu şi ... în Christos, cari nu se pot ... [illegible] ... în terenul Moralei ... [illegible] ... în urmă, cultul îşi are rădăcina şi în natura omului şi anume ... natura cea ... lipsită de ... şi aşadară o ... [illegible]

... legătura sa Liturgica ... cea mai strânsă legătură cu teologia istorică. Căci cultul este ceva pozitiv dat, ... în decursul timpurilor. Liturgica aşadară ... să arate pe lângă altele şi originea, desvoltarea istorică ... [illegible] ... să arate ca părţile diferite ale cultului într'adevăr s'au introdus sau s'au sancţionat de Christos şi de biserică; are să cerce terenul, cauza, scopul ... şi introducerea unei sau altei forme de cult, şi cum s'a format ca aşa cum ni se înfăţişează de prezent; are să arate ... timpului în care s'a ivit una sau alta dintre formele ... [illegible] ... putea cunoaşte deplin spiritul, preţul şi ... [illegible] ... trece însă ... [illegible] ... naţionale prin întrebuinţare ... , le-a primit în cultul ... din cultul iudaic şi păgân — armonizându-le şi spiritualizându-le.

[illegible]

... însă partea istorică a Liturgicei are trebuinţă de ... [illegible] ... amănunte şi detailate în seama Arheologiei creştine, pe care o presupune, dă ca să zicem aşa, numai rezultatele istorice.

[illegible] ... mai mare compătimire pe momentele cele critice ... [illegible] ... Liturgicei [1].

§ 15. Preţul şi folosul Liturgicei.

... are preţ mult mai mare din punct de vedere ... exercitând cultul o influenţă esenţială ... asupra întregului caracter al vieţei ... moralităţii individului, a naţiunii şi ... [illegible] ... sau a bisericei, nu e posibil ... [illegible] ... o naţiune ... [illegible] ... cultul lor. Propunând Liturgica ... [illegible] ... cu atât mai mare, cu cât biserica ortodoxă ... [illegible] ... peste mare parte şi multe ... [illegible] ... conservat instituţiunile cele mai vechi şi mai ... şi din cari s'au desvoltat multe instituţiuni ... creştine ca din isvorul şi dela modelul lor ... [illegible] ... bisericei ortodoxe ... [illegible] ... pentru artă, pentru istoria ei şi a culturei în general. Dară şi mai mare preţ are Liturgica pentru membrii ... ortodoxe, căci dacă ei cunoaşte aceştia rânduielile ... şi înţelesul actelor celor sfinte, ce se ... [illegible] ... atunci adoraţiunea lor ... [illegible]

[illegible] ... însuşi ca organ executor al cultului ... [illegible] ... execută toate actele liturgice ... [illegible]

rect, dară şi cu pietate internă. Liturgul creştin trebue ca actele liturgice ce le plineşte, să le plinească aşa, ca ele să [illegible] [illegible] ligioase individuale a lui însuşi, şi din toată mişcarea [illegible] trebue să se manifesteze adâncă pietate, de care-şi [illegible]. Chiar numai tonul, cu care un liturg ceteşte rugăciunile prescrise, e în stare a lipsi serviciul de interes sau [illegible] contră a-i da interes înalt; ba chiar numai însăş ţinuta liturgului, înfăţişarea şi paşirea lui nu e fără de mare însemnătate. Spre a ajunge aceasta şi a-şi împropria faptul [illegible] în privinţa aceasta, trebue ca, mai înainte de toate [illegible] fie pătruns de credinţă, de religiozitate, trebue să fie [illegible] asupra fiinţei cultului, asupra feluritelor forme ale lui, asupra însemnătăţii şi nexului intern al actelor sfinte şi despre istoria lor. Liturgul care cunoaşte spiritul şi înţelesul cultului, al fiecărui act al lui, care cunoaşte şi cuprinsul formelor, ce are a executa, le va executa cu mai multă demnitate, cu mai mult entuziasm şi cu mai multă edificare, decât altul, carele e tot aşa de credincios şi religios, dară e lipsit de înţelegerea cuprinsului literal, istoric şi simbolic al formelor cultului. Cunoştinţa cultului şi a liturgicei [illegible] de mare preţ şi din punctul de vedere, că el, ca învăţător, e dator a învăţa pe credincioşi şi despre cult. [illegible] învăţarea credincioşilor despre cult n'are a se mărgini [illegible]

[illegible] rodnică, ci cel mult [illegible]

[illegible] cunoaşterea cultului, vor fi în stare a respinge atacurile ce se fac asupra cultului din partea străinilor, apărându-se astfel nu numai pe ei înşişi, dar şi pe [illegible] lor mai slabi, de luarea în râs şi de dispreţul altora. Însă preotul nu va putea satisface acestui obligament dacă nu-şi va fi împropriat însuş ştiinţă solidă despre cultul [illegible] sale după tot cuprinsul lui.

[illegible] liturgica e de mare preţ şi pentru toţi aceia [illegible] cu conducerea, controlarea şi supraveghe-

[illegible] cultul, sunt după timpuri, locuri şi împrejurări foarte [illegible] ca unele forme liturgice, cari nu mai corespund timpului, vederilor şi trebuinţelor credincioşilor trebue [illegible] să se transforme şi să se înlocuiască cu alte [illegible] datini religioase, cari s'au introdus prin uz, trebue [illegible] desfiinţeze. Aceasta adeseori nu se poate face în mod [illegible] corespunzător, fără a cunoaşte principiile ştiinţifice liturgice, [illegible] cultului şi a fiecărei forme a lui, însemnătatea actelor [illegible] care ştiinţa serveşte ca cel mai sigur îndreptar întru [illegible] importanţei formelor cultului şi a datinelor religioase [illegible] deslegarea de chestiuni relative la schimbarea [illegible] marea uneia sau a altei forme liturgice sau datine.

16. Necesitatea şi modul tratării ştiinţifice a Liturgicei şi împărţirea ei.

[illegible] cea mare [illegible] ca mijloc [illegible] de mântuire, nexul esenţial şi intim [illegible] fundamentală a religiunii şi a [illegible] morale şi [illegible] într'un mod cuvenit şi a se ruga în spirit şi în [illegible] necesitatea de a apăra cultul în contra atacurilor ce [illegible] asupra lui, importanţa cultului ca mijloc prin care [illegible] manifestează şi susţin legătura lor cu Dumnezeu [illegible] cer imperios concepţiunea, prelucrarea şi prezentarea ştiinţifică a materiei liturgice. Aceasta se cere cu atât mai vârtos, deoarece cultul are fiinţa sa proprie, obiectiv [illegible] deoarece [illegible]

[illegible] dobândi [illegible] exactă cunoştinţă a fiinţei şi spi[illegible] părţi a lui, precum şi adevăratul mod al [illegible] lui.

Ce se atinge insă de modul tratării științifice a Liturgicei, apoi Liturgica se poate trata în [illegible] [illegible] toată Liturgica de față. Mai înainte de toate se pr[illegible] [illegible] [illegible] ideile și principiile lui, [illegible] [illegible] formelor Liturgicei, sunt [illegible] [illegible] luate în considerare și [illegible] [illegible] sau fiinta formelor de [illegible] [illegible] momentul lor [illegible] [illegible] formațiunea lor [illegible] [illegible] demonstra așadară la d[illegible] [illegible] de toate, fiinta și scopul [illegible] fiinta și ca[illegible] [illegible] creștină în general, precum și principiile credinței și ale vieței creștine [illegible] demonstra Liturgica de față formațiunea istorică a formelor cultului, originea și desvoltarea lor, existența lor actuală și în fine, va demonstra spiritul formelor cultului, ideile și [illegible] înțelesul, ce se indică prin ele, întrucât corespund ființei și scopului lor și le spor[illegible] pe acestea și cum sunt ele a se executa, spre [illegible] corespunde a[illegible]

Cu privire la cele expuse, fiinta și scopul formelor, bazele generale și principiile cultului, partea introducătoare sau **introducerea Liturgicei**. Iară ce se atinge de construcțiunea concretă, reală a cultului însuși, Liturgica, în expunerea sa, are a deosebi două părți principale, adecă partea generală și specială. În **partea generală** au a trata acele forme ale rânduielilor liturgice, care se află [illegible] se repetesc în cultul dumnezeesc mai adeseori și sunt comune mai multor rânduieli liturgice, precum și tot ce [illegible] cere pentru executarea cultului dumnezeesc. În **partea specială**, are să se propună cultul în construcțiunea reală, adecă în totalitatea sa organică sau în rânduielile speciale, și anume, au să se propună aici mai întâiu rânduielile liturgice cele fixe sau staționare și anume mai [illegible] rânduielile liturgice de toate zilele, apoi rânduielile liturgice săptămânale și în fine rânduielile liturgice anuale. Apoi au să se propună în Liturgica specială rânduielile liturgice periodice

[illegible] în următorul mod

Partea I.

Liturgica [illegible]

CAP I.

Cerințele și condițiunile pentru executarea rânduielilor liturgice

Secțiunea I.

Persoanele liturgice

[illegible]

Locurile liturgice.

[illegible]

Lucrurile liturgice.

CAP II.

Formele generale comune feluritelor rânduieli liturgice

[illegible]

Formele generale esențiale (fundamentale) comune felu[illegible] telor rânduieli liturgice

[illegible]

Formele [illegible] nerale neesențiale (nefundamentale) [illegible]

Partea II.

Liturgica specială

CAP I.

Rânduielile liturgice ca întregimi în sine încheiate ale [illegible] sau staționare.

[illegible]

[illegible]

Randuielile liturgice speciale ca intregimi in sine incheiate [illegible] dice relative la necesitatile [illegible] si la intâmplări [illegible]

§ 16. Isvoarele [illegible] mijloacele auxiliare ale Liturgicei

[illegible] ortodoxă [illegible] pătrunde [illegible]

[illegible] cari îşi au baza [illegible] bisericei ortodoxe. Sf. Scriptura [illegible] cultului [illegible]

[illegible] ale scriitorilor pagâni în cari e vorba de [illegible] creştinilor, cum bunăoară epistola lui Pliniu cel tânăr [illegible] din Bitinia, către împăratul roman Traian[1] [illegible] literatura patristică se vede clar, că cultul creştin [illegible] Isus şi introdus de apostoli în comune fundate de ei s'a desvoltat asemenea unui germene sănătos şi plin de viaţă [illegible]

secolele cele prime, într'un pom măreţ, plin de [illegible]

[illegible] post [illegible]

[illegible] soboarelor ecumenice şi particulare. În ele [illegible] cuprinde legislaţiunea bisericei precum relativ la vieaţa şi [illegible]

[illegible] în special, aşa se numără şi aşanumitele pravilele soboarelor.

[illegible] Orânduirile şi deciziunile sinoadelor [illegible]

[illegible] Constantinopole, precum şi orânduirile episcopale [illegible]

[illegible] şi epistolele pastorale.

Practica cea veche şi generală a bisericei [illegible]

[illegible] date prin prescripţie expresă şi introducere pozitivă [illegible]

[illegible] religioase [illegible] canonică îndreptăţită. În praxa bisericească s'au [illegible] scris, servind ca adeseori şi ca unicul izvor [illegible]

[illegible] compendiu de Liturgică [illegible] cuprinde rânduiala [illegible]

[illegible] ale lui Cassian Românul.

Cele mai însemnate ştiinţi ausiliare ale Liturgicei ortodoxe sunt [illegible] sinodale [illegible]

Theologia, ca ştiinţă în general, se ocupă cu [illegible] culturală a popoarelor din vechime în totalitatea ei [illegible]

această viaţă după monumentele ce s'au păstrat din ve-
ne atât cele scrise cât şi cele nescrise
Pentru ... Archeologia ...
nerală, cât şi îndeosebi cea evreică şi cea bisericească ...
... forme şi ...
cultului ... numai cu ajutorul lor se poate expli-
din urmă pentrucă numai ... celor mai multe forme de cult ...

Ce se atinge de *Istoria bisericească*, aceasta cuprinde
toate părţile vieţei bisericeşti creştine, deci şi viaţa ...
bisericească, şi din acest punct de privire ea aduce
... însemnat Liturgicei.

In urmă fie amintit, ca ... ajutătoare ale ...
gicei ortodoxe se numără şi ... ştiinţe, şi ...
Patrologia, Estetica şi Istoria ... picturei şi a ar-
hitecturii.

§ 18. Scurtă ochire asupra literaturei Liturgicei ortodoxe

I. Timpul patristic

In secolele cele prime nu s'a scris mult despre cult,
fiind acesta prin forma sa simplă nouă şi vie, inteli-
gibil prin sine însuşi. Cu toate acestea dăm şi în timpul ...
de scrieri, cari se ocupă cu cultul creştin. Astfel în se-
colul II ni dă sf. Iustin Martirul şi Filosoful în
prima sa apologie, o descriere sumară a cultului creştin.
Tot din secolul II datează şi scrierea care poartă titlul „În-
văţătura celor 12 apostoli“ [2]) şi care în partea II
conţine multe prescripte liturgice, tratând despre botez,
post, rugăciune şi despre serbarea sf. euharistii. A...
să fie amintită scrierea lui Tertulian „de oratione“ ...

... de privire liturgic, şi scrierea lui „de ...
... amănunţit ceremoniile întrebuinţate ...

... tuţiunile apostolice, şi anume în ...

... acţiune şi la cultul pentru cei răposaţi.

Toate scrierile amintite ni dau ...
enţa diverselor părţi şi forme ale cultului în biserica ve-
che, fără de a le înfăţişa într'un mod sistematic, şi ...
... se numără mai mult la izvoare ...

... priceperea părţilor sau formelor ...
... următoarele scrieri din timpul patristic ...

1. Catehesele mistagogice ale sf. ...
Ierusalim (†386) [1]). În acestea, (sunt cinci) ...
... de amănunţit şi într'un mod ...

Catehesele acestea, un mărgăritar scump pentru ...
...
credinţei creştine ...

cu primirea acestor sacramente.

2. Despre ierarhia bisericească ... Dionisie ...
operă care lungă vreme s'a atribuit lui Dionisie ...
(Fapt. ap. 17, 34), s'a compus pe la finea ...
sau începutul secolului V., autorul lui nefiind cu...

... acesta ... un mod ... însemnarea ...

... Scrierile liturgice ale lui Simeon T... ... bisericesc, despre ... Ligand domnului ... Iacob Goar, zice ... și ecclesiae ...

... ortodoxe în forma unui dialog între Simeon ... și între un ... Învățătura dogmatică se ... în asemănare cu învățătura liturgică numai foarte ...

liturgii ortodox, se explică [illegible] însemnarea simb[illegible] locașului dumnezeesc, a tuturor [illegible] celelor din el și a [illegible] multelor bisericești. Apoi urmează o expu[illegible] destul de detaliată a sf. liturgii, în care, [illegible] simbolizează un [illegible] viața, patimele, moartea [illegible] Domnului, dara și șederea lui de-a dreapta [illegible] doua lui venire la judecată [illegible] și moartea. La urm[illegible] cartii, dă Simeon o expunere scurtă a părților [illegible] și proscomidii [illegible]

Afară de [illegible] „Răspunsuri c[illegible] se poate aminti aici [illegible] [illegible]tapole"[illegible], care mitropolitul [illegible] mare parte se [illegible]

[illegible] Op[illegible] [illegible] care se atribu[illegible] [illegible]tinopole [illegible] probabil secolul [illegible] lui George Codin [illegible] sau începutul [illegible] [illegible] din [illegible] lului 15[illegible]). Acest op e de mare de însemnătate [illegible] liturgica, pentru [illegible] liturgice ale bisericei patriarhale și dă adeseori de[illegible] despre servicul divin, fără cu deosebire despre anul b[illegible]

Cu mult mai [illegible] biserica orientală [illegible] în evul mediu, pe [illegible] în biserica o[illegible] occidentală, unde [illegible]

biserica orientală [illegible] [illegible] știinţifică.

Din opurile liturgice ale bisericei occidentale din [illegible] media, merită să fie amintite următoarele:

1. „Despre oficiile bisericești", opul lui A[illegible] [illegible]rius, cognumit Symphosius, diacon din Metz (✝ 847)

[illegible]) Am [illegible]

ediţia cea mai nouă de Immar. Bekker, Bonnae 1839 in Corp. script[illegible] edit. Niebuhrii.

[illegible]) De ecclesiasticis officiis libri quatuor la Migne, Patr. lat. T. 105 pg. [illegible]

Opul acesta e compus în 4 cărți, [illegible] e anul bisericesc, în a doua, de[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]crierea lui Rhabanus Maurus (✝ 856) [illegible] clericorum libri tres"[illegible]). În [illegible]

[illegible]

[illegible]al, în cartea primă de persoanele și veșmint[illegible] [illegible] explicare sumară a ritului sf. botez, al sf. [illegible] [illegible] sf. liturgii[illegible]). În cartea a d[illegible] [illegible] de orele canonice, mai [illegible] [illegible] elemosina, penitența și a [illegible] [illegible]ple bisericești. Cartea a treia [illegible] de cultura omiletică.

Opul lui Valafridus Strabo (✝ 849), [illegible] Rhabanus Maurus, despre lucruri biser[illegible]

[illegible]

din lăuntru și sfințirea lui, apoi [illegible] [illegible] în biserică, și anume sf. liturgie, al cărei [illegible] [illegible] totdeauna cu privire la momentul istoric [illegible]

[illegible]

[illegible]mentul botezului se expune mai pe larg [illegible] [illegible] mai amănunțit.

4. „Giuvaerul sufletului" a lui Honorius, [illegible] catedralei din Autun, numit și Henricus solitarius (✝ [illegible]

[illegible]

[illegible] T. 112 pag. 116[illegible]

[illegible]

piatra scumpă pentru [illegible]

§ 10. Literatura liturgică în biserica ortodoxă-orientală dela secolul XVII. până în timpul prezent

[illegible] care [illegible] tot

dăm de o literatură liturgică [illegible]

[illegible]

[illegible] și cel mai nou, sunt [illegible]

[illegible] și explicări [illegible]

[illegible]

[illegible] și momentul istoric [illegible]

pând, au scris în [illegible]

mai însemnate [illegible]

A. Mai întâiu în biserica greacă [illegible]

1. *Ioan Nasmal*, presviter în Constantinopole, [illegible] sfârșitul secolului XVI și începutul secolului XVII, amintit [illegible] autor ortodox în actele sinodului din Ierusalim, din 1672. Dela el avem o explicare scurtă a ritului și [illegible]

[illegible] numitul învățător de [illegible] [illegible] din secolul XVII. [illegible] din [illegible], Chrisodul, a [illegible] un op liturgic, [illegible] aceea [illegible] de mare [illegible] Titlul opului suna: Catehis sfânt, sau explicarea [illegible] și sfintei liturghii [1]. În cartea aceasta autorul [illegible] de forma erotematică, cu întrebări și răspunsuri, [illegible] într'un mod clar și temeinic o parte însemnată a [illegible] liturgice. [illegible] vorbește mai întâiu despre pregătirea [illegible] și liturgie — amintind aici și despre cele șeapte laude [illegible] apoi despre sf. veșminte, sf. vase, despre casa dumnezeească și întocmirea lui și în urmă despre liturgie, al cărei rit îl explică amănunțit, luând adeseori [illegible] la momentul dogmatic și cel istoric.

[illegible] manuale de Liturgică au [illegible]

Dumitrie Darbans († 1809) [illegible] manual de Liturgică [illegible]

[illegible]

[illegible] *Panaiotes Kompotis*, fost profesor [illegible] a scris o Liturgică după toate [illegible]

[illegible] vorbește de conceptul, izvoarele, științele [illegible]

[illegible] liturgicei, în care, în 4 capitole, tratează despre [illegible]

[illegible]

[illegible] *Palamas*. El a scris un manual mic [illegible] sub titlul Liturgica creștină ortodoxă [1], în care, [illegible] materia liturgică se tratează într'un mod scurt, dar [illegible]

[illegible] Liturgică [illegible]

[illegible]

[illegible] şi liturgie, de st. sacramente [illegible] tele bisericeşti [illegible] [illegible] din Atena. El a editat [illegible] [illegible] [illegible] tuturor [illegible] [illegible] liturgiei st. Ioan Chrysostom [illegible] [illegible] Mai departe da Martinos o explicare scurtă a ritului sfintei [illegible] [illegible] bisericeşti şi a lemnelor şi [illegible] bisericelor [illegible] liturgia bisericei ortodoxe [illegible] dentale, a celei latine [illegible]

In urmă amintim, că o parte însemnată a materiei liturgice se tratează în opul lui Mina Chamudopulos [illegible] vorbeşte şi de [illegible]

[illegible] Pastorala ale bisericei gr[eceşti] [illegible] monahului din lavra Meletie [illegible] (sec. XV) [illegible] „Păstorul celor cuvântătoare" [3]) şi în Pastorala editată de [illegible] în Atena, în anul 1883 [4]).

13. In biserica rusească nu dăm de opuri, în care cultul bisericei noastre sau său-părţile materii ale lui, să fi fost tratate independent de alte materii până la începutul secolului al XIX. De abia dela secolul acesta înainte s'a scris în biserica rusească [illegible] însemnate opuri liturgice [illegible] care tratează toată sau numai [illegible] amănunţit.

[illegible] Tablă nouă [illegible] explicare mistică a locaşului [illegible] şi lucrurilor bisericeşti de arhiepiscop [illegible]

[illegible] 1803. Opul acesta, în care [illegible] liturgice ale lui Germ[an] [illegible] şi se împarteşte în patru părţi. Partea I: Locaşul [illegible] Partea II: [illegible] lesmor şi rânduiala sfinţirii antimisului şi a bisericei [illegible] Partea IV: Cultul dumnezeesc particular [illegible]

Explicarea st. liturgii a profesorului [illegible] din Moscova, Ioan Dmitrevschi († 1829[1]). Lucrarea [illegible] a apărut în anul 1804, s'a editat de mai multe ori, ultima dată în anul 1884 [2]). In ea, autorul, după [illegible] desvoltarea ritului sf. liturgii din timpurile apostolilor până în secolul al IV, despre liturgiile fixate în scris ale bisericei [illegible] despre locaşul dumnezeesc şi părţile lui, despre vasele şi lucrurile liturgice, ne dă o explicare [illegible] foarte amănunţită a ritului sf. liturgii atât din punct de privire istoric şi dogmatic, cât şi cel mistic.

[illegible] despre serviciul dumnezeesc [illegible] orientale-catolice de Andrei Muraviev [illegible] 1836) [4]), care op s'a tradus şi în limba [illegible] [illegible] anii, relativ la ritualul şi [illegible] la valoarea ştiinţifică, de puţină însemnătate, [illegible]

[illegible] или таинственное объясненіе о церкви [illegible] и утвари церковныхъ. Москва 1803. Изданіе XIII. [illegible]

[illegible] Іоанномъ Дмитревскимъ. Москва [illegible]

[illegible] Дмитревск[ій] [illegible] 1884.

[illegible]

ca se tratează numai materia liturgică relativă la serv[illegible] divin, impărţindu-se cartea în 4 capitole. *Cap. I*, [illegible] liturgie şi privegheri, *cap. II*, despre serviciul dum[illegible] [illegible] *cap. III*, despre st[illegible] al polunocniţei [illegible] *cap. IV*, despre sărbătorile domneşti şi [illegible] mente. [illegible] — In anul 1883 a eşit la lumină o c[illegible] [illegible] pletare a operei lui [illegible] [illegible] despre serviciul divin al bisericei orientale [illegible] Moscva 1883"[1].

4. „Grija bisericei d[illegible] [illegible]ritoare pe[illegible] mântuirea lumii exprimat[illegible] [illegible] erviciul ei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]elilor, fun[illegible] [illegible] al bisericei dreptmăritoare" de protoiereul [illegible] bolschi St. Petersburg 1843[2]. Cuprinsul cărţii, [illegible] impărţită în 5 capitole cu o in[illegible] troducere [illegible] al *Despre biserica* [illegible] şi activitatea bisericei în scop[illegible] *serviciului divin* [illegible] şi psalti[illegible] şi sf. tradiţiune [illegible] c) *Serviciul dumnezeesc* în [illegible] serviciului divin, [illegible] *dumnezeesc* [illegible] sacramentele şi rugă[illegible] şi *formele generale ale serviciului dumnezeesc* [illegible] date necesare pentru executarea cultului se amintesc [illegible]

[illegible] în sânul ei (pag. 73—124)". În capitolul a[illegible]

[illegible] [illegible] de [illegible] necesare la primirea catehumenilor în sânul [illegible]

[illegible] Moscva 1883.

[illegible]

[illegible] şi în urmă despre rânduiala boter[illegible] sf. euharistii. — Cap. II. „Grija bis[illegible] [illegible] ritoare pentru cei ce au intrat [illegible] ei (pag. 125—305)". Precum intrarea [illegible] [illegible]zeu, se începe cu căinţă şi botez şi se [illegible] [illegible]ă, aşa şi intrarea acestei legături in [illegible] se săvârşeşte prin sf. sacrament al [illegible] naturei, în care scop serveşte [illegible] [illegible] rugăciunea şi postul. De aceea [illegible] [illegible] caută să susţină legătura cu Dumnezeu a celor c[illegible] în sânul ei, prin *rugăciune, învăţătură, post, căinţă* [illegible]

[illegible] liturgii şi despre rânduiala liturgiei însăşi. — [illegible] „Grija bisericei dreptmăritoare pent[illegible] [illegible] pecial, conform cu chemarea lor [illegible] [illegible] munitatea bisericească şi cea celaltă[illegible] (pag. 306—444)". În capitolul acesta se tratează d[illegible] servici[illegible] dumnezeesc ce se plineşte: 1. Pentru [illegible] casei domnitoare; 2. Pentru membrii clerului (unde, [illegible] [illegible] de veşmintele bisericeşti [illegible] [illegible] familiei (rânduiala cununiei) şi 4. Pen[illegible] [illegible] [illegible] Grija bisericei d[illegible]

[illegible] pentru pietatea şi [illegible] (pag. 445—508). [illegible] de sfinţirea locurilor liturgice, [illegible] [illegible] şi despre forma [illegible] [illegible] particulare ale credincioşilor şi [illegible] cauza nevoilor generale. — Cap. V. „[illegible] pentru cei bolnavi, cei ce trag de m[illegible] [illegible] vorbeşte despre serviciul dumnezee[illegible] [illegible] tapţiosan, în special, despre [illegible]

mântării şi al parastasului. Cartea se încheie cu [illegible] alfabetic foarte bogat.

[illegible], valoarea materiei liturgice nu e [illegible] din [illegible] rită, împărţirea ei fiind de [illegible] din [illegible] şi lipseşte nexul organic, totuş opul lui Debolschi, [illegible] tratează materia liturgică într'un mod temeinic şi [illegible] e de mare folos pentru păstorul de suflete.

5. „Liturgica sau învăţătura despre serviciul dumnezeesc al bisericei ortodoxe [illegible] ale catolice" a profesorului [illegible] protopresviterului [illegible] Smolodovici (Edit. II [illegible] 1861)[1]. — Cartea [illegible] Smolodovici are o introducere şi două [illegible] principale. În *introducere* autorul vorbeşte de raportul [illegible] cei către celelalte [illegible] plini teologice, apoi despre [illegible], obiectul, [illegible] scopul şi împărţirea Liturgicei [illegible] *[illegible] I (Liturgica* [illegible] *rală)* e intitulată *„Despre* [illegible] *dumnezeesc în* [illegible] şi se împarte în 2 capitole [illegible] I „Noţiunile generale ale serviciului dumnezeesc", unde autorul, după o [illegible] scurtă despre idea şi fiinţa serviciului divin, [illegible] despre formele generale fundamentale [illegible] rânduielile [illegible] gice, şi anume despre rugăciuni [illegible] cap. I [illegible] „[illegible] generale ale serviciului dumnezeesc", unde [illegible] de persoane, locuri şi cărţi liturgice şi despre [illegible] simbolice întrebuinţate la serviciul dumnezeesc. *Partea* [illegible] *(Liturgica specială)* e intitulată *„Despre rânduielile speciale ale serviciului dumnezeesc"* şi se împarte [illegible] derea în 2 capitole. Cap. I „Despre rânduielile [illegible] [illegible], ce se primesc regulat în biserică" rânduielile [illegible] de toate zilele, săptămânale şi anuale), cap. II [illegible] rânduielile liturgice periodice relative la vieaţa [illegible] creştinilor" (despre st. sacramente şi st. sacramentale).

Deşi materia din partea I, e prea scurt şi [illegible] tratată, totuş cartea lui Smolodovici, ca [illegible] care de a trata [illegible] într'un mod ştiinţific, se [illegible] mată cu drept cuvânt între opurile liturgice mai [illegible] ruşilor.

6. Aiutor pentru învăţarea rânduielilor serviciului dumnezeesc [illegible] toare" de preotul Constantin [illegible] 1862)[1]. Opul acesta e [illegible] (p. 1—96) tratează despre [illegible] ritualul, partea II, (p. 97—140), despre [illegible] şi partea III, (p. 140—805), despre [illegible]. Partea din urmă e iarăş împărţită în 2 [illegible] tolul I, se vorbeşte despre [illegible] rânduielile liturgice de toate zilele, [illegible] capitolul II, despre serviciul [illegible] (st. sacramente şi euhologii). Afară de [illegible] e greşită, cartea lui Nicolschi [illegible] putea doară observa, că autorul a [illegible] şi prea multe rugăciuni [illegible] mărind astfel foarte, extinderea cărţii.

7. „Învăţătura despre serviciul [illegible] al bisericei dreptmăritoare" de [illegible] [illegible] din Moscva, Petru Lebedev ([illegible] 1881)[2]. [illegible] introducere, în care se vorbeşte [illegible] şi tema ei, despre raportul Liturgicei [illegible] discipline teologice, despre izvoarele [illegible] [illegible] împarte Liturgica sa într'o parte [illegible] specială. Partea generală: 1. [illegible] serviciul dumnezeesc şi istoria desvoltării lui [illegible] fundamentale ale serviciului dumnezeesc; 3. A[illegible] bolice cari însoţesc cultul dumnezeesc; 4. [illegible] liturgice; 5. Condiţiunile serviciului dumnezeesc [illegible] gice, architectura bisericească, înfăţişarile [illegible] veşmintele bisericeşti, vasele sfinte, [illegible]. Partea specială: Cap. 1. Despre rânduielile [illegible] ce se săvârşesc regulat în biserică [illegible] de toate zilele, săptămânale şi anuale; cap. 2. despre [illegible] rile liturgice periodice ce să săvârşesc [illegible] [illegible] necesităţi a creştinilor (st. sacramente [illegible]

[1] Пособие къ изучению устава [illegible] [illegible] Никольскаго. Издание III. [illegible] 1874 [illegible] Изд. IV исправленное и [illegible]

[2] Наука о богослужении [illegible] [illegible] духовной семинарии [illegible] Москва [illegible] 88.

[1] [illegible] Кіевъ 1850.

tului. — Autorul tratează toată materia liturgică [illegible] (Part. I. 180 pag., part. II. 188 pag.), dară [illegible] științific cu multă cunoștință de cauză.

8. Liturg[illegible] sau învățătura desp[illegible] cultul dumnezeesc al bisericei drept[illegible] [illegible] Nestorovschi[1]). Nestorov[illegible]

[illegible] partea generală, după o introducere scurtă, trat[illegible] principiile și formele generale ale cultului ort[illegible] [illegible]

[illegible] în sine închiată, ceea ce, cari se săvârșesc [illegible] perio[illegible] [illegible], cartea lui Nest[illegible] [illegible] Tot materialul de învățământ liturgic [illegible] mod practic [illegible] de la început cât se poate de [illegible] [illegible] un manual de studiu [illegible]

Afară de aceste opuri liturgice mai mari, [illegible] în biserica rusească o mulțime de manuale mici [illegible] [illegible], dintre cari merită să fie amintite manualele [illegible] [illegible]), [illegible][3]), Petrov[4]), Chorosunov[5]) [illegible] al episcopului Ermogen[7]), al arhimandritului [illegible] manualul lui Albinovici[9]). — Totașa s'a pr[illegible]

[1]) Литургика или наука о богослужении правос[illegible] Часть первая (общая). Курскъ 1895. Часть вторая (частная). [illegible]

[2]) А. Чернавс[illegible]

[illegible] о богослуже[illegible] православной церкви [illegible]

[illegible] Учение православной церкви о [illegible]

[4]) Д. Петровъ. Литургика или учение о бого[illegible] церкви. С.-Петерб. 1872.

[5]) Ѳ. Хорошуновъ, Православная христианская Литургика. С.-Петербургъ 1877.

[6]) Д. Соколовъ, Уч[illegible] о богослужении пр[illegible] церкви. [illegible] С.-Петерб. 1885. Cartea lui Socolov s'a tradus în limba germană [illegible] Darstellung des Gottesdienstes der orthodox-katholischen [illegible] Berlin 1893.

[7]) Гермогенъ, епископъ, Литургика или учение о [illegible] православной церкви. С.-Петерб. 1884.

[8]) Гавриилъ, архим. Руководство по Литургикѣ или наукѣ о православномъ богослужении. Тверь 1886.

[9]) І. Альбиновичъ, Литургика. С.-Петерб. 1891.

foarte pe scurt. [illegible] datoriile păstorilor [illegible] „Scrisori despre [illegible] în opul arhimand[illegible]

Pe lângă opurile, c[illegible] toată materia liturgică, [illegible] [illegible] ale scriitorilor [illegible] felurite părți sau [illegible] ricei ortodoxe.

Despre *serviciul divin* [illegible] *serbarea sf. liturgii în* [illegible] în timpul nou și cel [illegible] [illegible]), Nectariev[6]), [illegible] episcopul Visarion[9]) și Te[illegible]

Despre *serviciul divin* [illegible] și despre cel al *protesta*[illegible] [illegible] *creștine*, Smirnov[12]) și O[illegible]

[illegible]

[illegible] церкви, Воскресная [illegible] 1864. Изд. 2. Тверь 1876.

[6]) В. Нечаевъ, Толкование на [illegible] Іоанна Златоустаго и [illegible] 1884.

[7]) [illegible] О [illegible] Петербургъ 1897.

[8]) Арсений, митрополитъ Ки[illegible] Изд. 2. Кіевъ 1879.

[9]) Виссарионъ, епископъ [illegible] Изд. 4. С.-Петерб. 1895.

[10]) Темномѣровъ, Н., Учение о [illegible]

[11]) Г. Сережинский, О богослуж[illegible] С.-Петерб. 1849—1856. [illegible]

[illegible]

[13]) Н. Одинцо[illegible] въ древней Россіи до XV[illegible] 188[illegible]

Scrieri speciale despre *sf. sacramente* au compus [illegible] hovschi [1]), Almazov [2]) și episcopul Ermogen [3]), [illegible] *nul bisericesc*, Debolschi [4]). [illegible]

[illegible] „Христианское Чтеніе" [5]) și prot. [illegible] trovschi [illegible] Dan. gher, Crasnoselțev [6]), Dimitrevschi [7]) și Petrov [8]).

Despre *tipicul bisericesc* s'au scris în b[illegible] [illegible] ale operile lui Mansvetov [10]), Nicolaevschi [illegible]

[illegible] *tică*, care — precum s'a arătat în § 12 — este o discip[illegible]

Arheologia creștină au scris în biserica [illegible]

[illegible]

[2]) А. Алмазовъ, Исторія [illegible]

[illegible] Изд. 2. С.-Петерб. 1904.

[4]) Г. С. Дебольскій, Дни богослуженія православной [illegible]

[illegible]

[5]) А. Петровскій, Апостольская литургія восточной [illegible] литургія апост. Іакова, Ѳадд. Мар[illegible] и св. Марка. С.-Петерб. 1897.

[6]) Н. Красносельцевъ, Свѣдѣнія о нѣкоторыхъ литургическихъ рукописяхъ ватиканской библіотеки съ замѣчаніями о составѣ [illegible] богослужебныхъ чинопослѣдованій въ нихъ содержащихся [illegible] 1885. [illegible] Матеріалы для [illegible] объясненія литургіи св. Іоанна Златоуст. Казань 1889.

[7]) А. Дмитріевскій, Описаніе литургическихъ рукописей [illegible] щихся въ библіотекахъ православн. востока. Т. I. Типики [illegible] Кіевъ 1901.

[8]) Н. Петровъ, Описаніе рукописей церковн.-архе[illegible] при Кіевской духовн. академіи. Кіевъ 1875.

[10]) И. Мансветовъ, Церковный уставъ (типикъ). Москва 1885.

[11]) В. Николаевскій, Объясненія устава богослуженія православной христ. греко-россійск. церкви. С.-Петерб. 1885.

[12]) А. Скабалановичъ, Церковный уставъ съ краткимъ [illegible] богослуженія православн. церкви. Москва 1894.

Розановъ В. Богослужебный уставъ прав. церкви. Москва [illegible]

---

mnescu [1]), Ladinschi [2]) [illegible] *arta creștină*, care [illegible] tratează pe scurt [illegible] *arhitectura bisericească* [illegible] darov [5]) și Parland [6]), despre [illegible] mandritul Christofor [8]). E[illegible] V. I. Uspenschi [11]) și [illegible] și *muzica religioasă* : [illegible] rinschi [14]), Razumovschi [15]), [illegible]

[illegible] 1875.

[2]) Лашкаревъ [illegible] Кіевъ 1898.

[illegible] С.-Петерб. 1891.

[5]) Мансуровъ, Византійскіе [illegible] Москва 1885.

[4]) Кондаковъ, Византійскія церкви [illegible] 1887.

[6]) Парландъ, Храмы [illegible] С.-Петерб. 1899.

Христофоръ, архимандр. [illegible] Москва 1887 и Ученіе древней церкви о иконѣ [illegible] Москва 1885.

[illegible] С.-Петерб. 1896.

[illegible] 1895.

[illegible] Москва 1887.

[11]) В. Покровскій, Очерки памятниковъ [illegible] графіи и искусства. С.-Петерб. 1900. — [illegible] въ древнихъ храмахъ греческихъ и русскихъ. Москва 1896.

[12]) Филаретъ (архіепископъ [illegible]) [illegible] греческой церкви [illegible] С.-Петерб. [illegible] 1864.

[13]) [illegible] оринскій, Исторія богослуженія [illegible] восточн. церкви. Кіевъ 1890.

[14]) Д. Разумовскій, Церковное пѣніе въ Россіи. Опытъ историко-техническаго изложенія. I. Богослужебное пѣніе древней христіанск. и греческ. [illegible] II. [illegible] пѣніе въ Россіи. Москва 1867.

[15]) Ю. Арнольдъ, Исторія православнаго церковнаго пѣнія [illegible] эллинскихъ и византійскихъ писателей. Москва 1880.

[16]) Н. Потуловъ, [illegible] Москва 1884.

[illegible] Mu[illegible] ²) [illegible] În urmă mențiă să fie amintite [illegible] sensc[illegible] ¹) și Ma[illegible] ²) [illegible] operele liturgice ale protoiereului dela [illegible] și acesta operele liturgice [illegible] Berlin, Alexie Maltev (A. Мальцевъ, [illegible]) care cu o sârguință rară a tradus [illegible] toate cărțile liturgice ale bisericii noastre, înzestrând [illegible] foarte [illegible]

[illegible] pe terenul liturgic științific foarte puțin. Următoarele [illegible] fie amintite aici

1. *Învățătura sfintei [illegible] slujbei și dumnezeeștei liturgii tălcuire de pe limba [illegible] pe limba romînească.* De Ieremia Cacavelă Dascal [illegible] porunca măriei sale [illegible] luminatului domn Ioan Antioh C[illegible]ntin Voevoda Iași [illegible]

[illegible] Носнесенскiй [illegible]

[illegible] 1896

[illegible] Мальцевъ, [illegible]

[illegible] Москва 1898

[illegible] liturgischen [illegible]

[illegible] Deutsch und slavisch [illegible] A. Maltew. Berlin 1890. 2. Die Nachtwache oder [illegible]

[illegible] slavisch unter Berücksichtigung [illegible]

1892. 3. Die Liturgien der orthodox-katholischen [illegible]

[illegible] des heutischen [illegible]

[illegible] Liturgien [illegible]

Berlin, 1894. 4. [illegible]

[illegible] Kirche des Morgenlandes. Deutsch u. slavisch [illegible] A. Maltew. B[illegible]

[illegible] und einige spezielle und allerthümliche Gottesdienste der [illegible] katholischen Kirche des Morgenlandes. Deutsch und slavisch von A. M[illegible]

1898. 6. Die Sakramente der orthodox-katholischen Kirche des Morgenlandes [illegible] und slavisch von A. Maltew. Berlin 1898. 7. Fastens und Blume[illegible]

[illegible]

[illegible]

de episcop [illegible] Edit. II. București, 186[illegible]

[illegible] *liturgice după [illegible] tipicul [illegible]* De parohul [illegible] din 1880 [illegible] mitropolit al Bucovinei și Dalmației [illegible] (Cernăuți 1860).

4. *Manual de explicare a sf. liturg[illegible]* [illegible] Meșescu. Brăila 1870.

5. *Liturgica sau ser[illegible]* [illegible] De ieromonahul Gavriil Rașcan [illegible] 18[illegible]

6. *Liturgica bisericei [illegible]* [illegible] dotul Iuvenal Stefanelli. București 1888.

7. *Liturgica bisericei [illegible]* [illegible] Manual de religiune pentru școalele [illegible] Coca. Cernăuți 1905.

8. *Liturgica bisericei ortodoxe.* De [illegible] cu o precuvântare de Ion Kalinderu. [illegible] 1905.

9. Pe scurt se află prelucrată [illegible] în *Manual de studiul pastoral* compus de Andrei [illegible] Sibiu 1872.

10. Tezaurul liturgic al sf[illegible] ortodoxe de răsărit, cursuri universitare de [illegible] profesor de teologie practică la Facultatea [illegible] București.

Opera [illegible] împărțită în trei volume. [illegible]

Volumul I tratează despre [illegible] liturgice răsăritene și apusene, [illegible] începutul creștinismului și până astăzi [illegible] când apare volumul I-iu).

Volumul II tratează despre [illegible] actele sfinte, cu istoricul acestor [illegible] lucrate, persoanele sfințite, servitoare [illegible] cum și cu obiectele trebuincioase [illegible] ortodoxe.

Volumul al III (apărut în 1912) tratează despre [illegible] liturgice, sărbători și servicii bisericești.

[illegible] de opurile aceste cari toate au numai [illegible] română în timpul din urmă [illegible]

[illegible] pe principii ştiinţifice [illegible] şi anume în Biserica ortodoxă română. [illegible] Sinod. Bucureşti.

Candela. Revistă bisericească. Cernăuţi.

Revista teologică. Sibiu.

Duminica ortodoxă. Bucureşti. O revistă [illegible]

[illegible] creştină [illegible]

[illegible] diferite unele şi privitoare la C[illegible]

Institutul biblic. Bucureşti, [illegible]

scopul de a da învăţaţilor creştini [illegible]

Cărţi de liturgice şi de ritual [illegible]

biser. Bucureşti.

Privitor la muzica bisericească

Catavasierul de I. P. Pasat[illegible]

Liturgier de strană, de acelaş

Anastasimatar, de N. Barcan, toate Bucu[illegible]

Cărţi bisericeşti.

Istoria Muzicei la Români de Posluşnicu [illegible] Cartea românească (1928). Gr. Milan a strâns [illegible] şi despre muzica bisericească şi are o contribuţie [illegible] valoroasă pentru literatura muzicei bisericeşti în acest [illegible]

§ 20. Literatura Liturgicei în biserica occidentală dela secolul XVII. până în timpul prezent.

[illegible]

în adevăr [illegible]

[illegible] XVI [illegible] XVII [illegible] or şi altor documente liturgice ale [illegible] dominicanul Iacob Goar (✝ 1653)[1], [illegible]

orientalist Euschius Renaudot (✝ [illegible]) [illegible]

[illegible] călugărul maurin Benedictin [illegible] Ioannes Mabillon (✝ 1707)[4] [illegible] apoi cardinalul Iosif Thomasius [illegible] Ludovic Muratori (✝ 1750) [illegible] Assemani [illegible] Zaccaria (✝ 1795)[8].

Colecţiunile aceste ale liturgicelor [illegible] cuprind şi comentare, de regulă foarte [illegible]

Cu explicarea istorico-critică a [illegible] divin în general şi [illegible] or bisericeşti, al sacramentelor [illegible] altelor în special, s'au [illegible] secol XV[illegible] [illegible] barnabitul Gavanti (✝ 1638)[1] [illegible] 1655 [illegible] (✝ 1661) [illegible]

[illegible]

Hugo Menard [illegible]

[illegible]

Martene, De antiquis ecclesiae [illegible]

Martene [illegible] Romae [illegible]

[8] Ant. Zaccaria [illegible]

[10] Barth. Gavanti, Thesaurus [illegible] rubricae Missalis et Breviarii, Romae 1630.

[11] Olivarius Bonartius, De [illegible] canon. libri tres. Duaci 1628, 8°.

[12] Ioannes Bona, Rerum liturgicarum [illegible] foarte valoros, care a exercitat o influenţă [illegible] fiind şi acuma încă de mare preţ. [illegible] cu adnotaţiunile erudite ale lui Robertus Sala, T[illegible]

oratorianul Le Brun († 1729)[1], benedictinul Bissus († [illegible])[2], papa Benedict XIV. (Prosper Lambertini) († 1758)[3], p[illegible]renul Rippel[4]) şi dominicanul Kratzer[5]).

Cu Liturgica stă în strânsă legătură Archeol[ogia] creştină. Legătura aceasta se vede chiar din opurile [au]torilor citaţi mai sus, cu deosebire însă, din acele [illegible] din punct de privire archeologic. Dintre autorii [illegible] XVIII [illegible] († 1650)[9]), cunoscutul convertit [illegible] Amalius († [illegible]) renumitul oratorian Ludovicus Thomassinus († 1695[10])

[1]) Pierre Le Brun, Explication littérale historique et dogmatique des prières et des cérémonies de la messe. Paris 1716. [illegible] de Joanne Dal[illegible] Venetia, în anul 1770 [illegible] a publicat Le Brun [illegible] Paris 17[illegible] toate liturgiile [illegible]

[2]) Bernard Bissus, Hierurgia sive res divinae peractae, Genuae [illegible] 2 tom. [illegible] o explicare amănunţită a ritului [illegible]

[3]) Benedict XIV. De sacrosancto missae sacrificio, Padova 1745 [illegible]

[illegible] Vicecomes, Observationes ecclesiasticae [illegible]

[illegible] Syros et Babylonicos [illegible]

[10]) Ludovicus Thomassinus, Vetus [illegible] 1688, 3 tom. [illegible]

[illegible] capelan Iul. [illegible] Selvaggio († 1762)[1]) şi Alex. Pellicia († 1723)[2]).

[illegible] [illegible] au apărut [illegible] o mulţime de opuri liturgice, dintre [illegible]

[Toată] materia liturgică au tratat-o în opuri [illegible] sau manuale de Liturgica: Schmid, Marzohl [illegible], Hnogek, Staudenmaier, Lüft, Fluck, Thalhofer [illegible] Gueranger şi Bonix [illegible]

[illegible] Schmidt [illegible] ştiinţă liturgică independentă şi din punct de privire ştiinţific [illegible] cultul bisericii romano-catolice [illegible]

În acelaş timp cu Liturgica lui Schmid a apărut opul [illegible] und kirchlichen Bedeutung [illegible] 1834 [illegible] 1837, 4. Th. 1841". Autorii vorbesc pe baza [illegible] despre locaşul de rugăciune şi întocmirea [illegible] deosebită de cauză [illegible] bogat, dară în privinţa ştiinţifică de mai puţină valoare [illegible] profesor din Leitmeritz, Anton Adolph [illegible] „Christkatholische Liturgik" [illegible] care se împarte într-o parte generală şi alta [illegible] o legătură organică a materiei liturgice şi a tratat-o [illegible]

[illegible] apărând [illegible] a apărut în an. 1840—43 [illegible]

părțile liturgice [illegible]

[illegible] carte aceasta, care [illegible] mai mare, [illegible] îndestulând cu [illegible]

[illegible] parohi din [illegible] wissenschaft [illegible] generale [illegible]

[illegible] care numai [illegible] mai multe [illegible] generală [illegible] în două tomuri, [illegible]

Iacob Fluck [illegible] Regensburg [illegible] tratează [illegible]

[illegible] părțile și locurile [illegible] elnat din [illegible]

[illegible] de Liturgica [illegible] Thalhofer († 1891). [illegible] tomuri împărțit [illegible] II a fost editat [illegible]

[illegible] știut a uni armonic în opul său [illegible] cel practic, oferind liturgilor o carte, care în [illegible] privința le dă deslușire despre toate ce se țin de oficiul lor, împărțeală, după o introducere, în care expune foarte pe larg literatura Liturgicei, [illegible] să intr-o parte generală și alta specială. *In partea generală*, [illegible] în cap. I despre ființa cultului catolic, în cap. II [illegible] cultului catolic în general, în cap. III despre formele fundamentale ale cultului, în cap. IV despre formele accesorii ale [illegible] [illegible] informarea lui, în cap. VII despre vasele liturgice [illegible] în cap. VIII despre veștmintele liturgice. *In partea specială*, Thalh[illegible]

[illegible] despre [illegible] liturgice, în cap. II despre [illegible] cap. III despre sf. sacramente și sacramentalii [illegible]

[illegible] lui J. Bouix „Tractatus de jure [illegible]

[illegible] ediție, era adusă lucrarea la capăt. Din ea [illegible] Paris 1840, 1841, 1851 [illegible] II. 1870 [illegible]

[illegible] o parte integrantă a teologiei pastorale [illegible] Liturgica e mai mult sau mai puțin [illegible] manualele de teologia pastorală ale bisericii [illegible] au tratat în timpul mai nou Liturgica [illegible] pastorale: Amberger [1]), Benger [2]), Pohl [3]), [illegible] mammer [5]), Schuch [6]), Renker [7]), Renninger [illegible]

[illegible] opurile, în cari se tratează toată materia [illegible] și unele opuri mai însemnate din [illegible] tratează numai diferite părți [illegible] sfera cultului bisericei romane [illegible]

[illegible] Pastoraltheologie. Paderborn 18[illegible]

[illegible] Handbuch der Pastoral. Salzburg 1864. 1870 [illegible]

canonice
Roskovany

Linsenmayer[12], Malkmus[13] u Kellner[14]

mai ... Stockba...
dron [5]. ...

...reuser [8]. Reichensp...
... Gruenebault ...
... — Cousseau ...
...mid [14]
...ă s'au scris dela ...
... multe scrieri de ...
...unța aceasta din ...
... cea romano-catolică ...
... In direcțiunea ace...
...slan [16]. Bing...

... Cabinete de ...

1864 – 1874
... Regensburg 1871
... Lexikon, Bonn ...
... Liturgiker ...
... Antiquities of the ...
... Oxford
... Bingham ...

...one [2]. Augusti [3]. Rheinwald ...
Kliefoth [7] și Daniel [8].

... cultul creștin în general și cel protestant în ...
...aupp [14]. Moll [15]. Otto [16]. ...

... Kirche. Theologie. Bonn 1850.

[illegible] aparat sub titlul „Litur[illegible]

[illegible] Kraus [illegible], Vetter [illegible], [illegible] Probst [illegible], Binterim [illegible], Daniel [illegible], Hagenbach [illegible], Henke [illegible], Ritschl [illegible] ș. a.

[illegible] Vorbim mai noi fără a face deosebire [illegible]

Publicațiuni de [illegible] generale liturgice.

[illegible] Liturgik. Göttingen 19[illegible]

[illegible] Handbibliothek" [illegible]

[illegible]

[illegible] formă de enciclopedie, conspect date de [illegible]

[illegible] faptul că, după [illegible]

[illegible] un timp de [illegible]

[illegible] cât de folo[illegible]

[illegible] 1924 [illegible]

[illegible] lucrărilor și aspectelor liturgice.

Herw[illegible] Vom Gottesdienst der [illegible]

[illegible] numai o scurtă [illegible]

pre întregul conținut al Liturgicei, însă [illegible] caracter [illegible] critic, când numai foarte pe scurt [illegible] *Paschamm*, Hom [illegible] круга годичн. праздн. despre ca[illegible] mențiune în alte [illegible]

[illegible] Liturgik und Homiletik [illegible]

[illegible]

Publicațiuni de caracter special-liturgic.

Ritus missae ecclesiarum orientalium s. Romae Ecclesiae [illegible] num. Edidit Maximilianus princeps regius, Saxoniae [illegible]

[illegible]

Publicațiuni cu caracter general liturgic.

[illegible]ictionnaire d'archéologie chrétienne et de Liturgie par [illegible]

[illegible] Origines du culte chrétien, 5e édit., Paris 1920

[illegible]

[illegible] und Welte's Kirchenlexikon, der Encyklopädie der katholischen Theologie. Freiburg. Br. 1882 ff.

[illegible] die für protestantische Theologie.

§ 22. Ierarhia bisericească în general

[illegible] pentru executarea lui să fie instituite organe anumite [illegible] anume spre acest scop prin misiune mai înalt[illegible] aceste organe se prezintă în biserica lui Christos pre[illegible]

acesta luat în înțelesul său eminent [illegible]

[illegible] prin impunerea mânilor și prin misiune, [illegible] și le dete mandatul [illegible]

[illegible] apostolii aceeră episcopi [illegible] impuneau mânile (χειροτονία sau χειροθεσία), [illegible] propaga puterea primită dela Christos [illegible]

[illegible] împuternicirea ei mai înaltă, precum și capabi[illegible]

[illegible] bisericei până în timpurile prezente [4]).

[illegible] ordine ierarhică și între persoanele investite [illegible]

e bazează sau pe oran-
ure dumnezeească sau pe cea omenească. Intru cele
relativ la ier
mai înlăt ierarhia

e şi serviţori

tă pe orandure

Christos, chemat
Deşi la în-
(dela
nu se făcea

comunitat comun pentru ambe grade, totuş nu e

tori ai bisericilor

la inceputul creş-

lucrarile cele sfinte, precum euharistia, botezul
sunt superiori şi au
dă putere şi demnitate [1]) şi deşi aceasta în vechime
presviterii de altă parte se privesc ca urmaş
celor 70 (sau 72 după alte texte) de invaţăcei şi in bise-

episcopilor,
Pana ce se inmulţi numarul credincioşilor

fel aşa se făcură pe atunci biserici şi în
largul, şi în sate, pe la cari apoi se
cari lucrau cele sfinte în

rcsera numai acele lucrari liturgice, cari

binefacerea, sfinţirea mirului şi alte unor le
lucrari liturgice

lucrările liturgice

formează diaconii. Originea

icele, înmulţinduse invăţăceii,
Elinilor împotriva Evreilor, căci
la împărţirea cea de toate
chemând mulţimea învăţă-
ca lăsând noi cuvântul
Socotiţi deci dar aceea,
bărbaţi marturisiţi, plini de Duhul

Si a plăcut cuvântul acesta mulţimii

Antiohia. Pe cari i-au pus înainte
rugânduse şi-au pus peste ei mânile" [2]).

[1]) ... apost. I. II c.
... 12 şi Ioann Chrysostom hom. 11 in ep.

Deci funcțiunea diaconilor cea dintâi era [illegible] meselor. Însă calitățile, cari din capul locului se pretindeau dela diaconi, adecă, ca ei să fie plini de Duh [illegible] și de înțelepciune, arată, că ei aveau și alte îndatoriri [illegible], precum e vestirea sau predicarea cuvântului d[illegible] și împărtășirea botezului, aceeace după faptele apostolilor [illegible] îndeplineau și diaconii. Aceștia ajutau la cele sfinte [illegible] apostoli cât și pe episcopi, și îngrijeau pentru [illegible] la agape, cari în timpurile cele dintâi, se țineau [illegible] taina euharistiei, justificând pe deplin numele lor de [illegible] ca servitori dela διάκονος, διακονεῖν. — Ei duceau [illegible] celor absenți [1], învățau pre catehumeni, luau parte [illegible] cuarea disciplinei penitențiale și, în timpurile persec[illegible] vizitau pre martiri și pre confesori. La supraveghiau pre [illegible] diaconești la plinirea serviciului dumnezeesc și în cazuri [illegible] [illegible] și excepțional botezau chiar, și vesteau [illegible] Dumnezeu [2].

Precum presviterii fața de episcopi, așa și diaconii [illegible] episcop și de presviteri stau în raport de dependență într[illegible] oficiului lor. Sf. Ignatie scrie: „Diaconul e subordonat [illegible] și presviterilor în grația și în legea lui Isus Christos" [3]. [illegible] diaconii [illegible] marginile competinței lor, se op[illegible] [illegible] lor cu toată puterea. Așa hotărî sinodul dela N[illegible] [illegible], ca diaconii să nu dee euharistia presviterilor, să nu [illegible] [illegible], așișderea să nu se împărtășească înaintea presviteri[illegible] [illegible]

Numărul diaconilor era, după exemplul apostolilor, cele dintâi, fixat la șapte. Sinodul din Neo-Cesarea [5] [illegible] canon să fie șapte diaconi la o cetate, fie aceasta [illegible]. Însă acest canon nu se p[illegible] de timpurile următoare ca o obligatoare, căci lățindu-se biserica, și înmulțindu-se [illegible] [illegible] și asișderea și averea bisericilor, se așezară pe la [illegible] diaconi, câți pretindeau necesitățile bisericilor și câți se p[illegible] de biserica, și aceasta în consunare cu canonul 16 al s[illegible] [illegible], care corigând pre cel din Neo-Cesarea, admite [illegible]

[1] Iustin. Apol. I. pro Christ. c. 67 și Const. apost. [illegible]
[2] Comp. Const. apost. L. 2 c. 57, L. 8, c. 13. Orige[illegible] [illegible] Cant. Cyrill. Hier., cat. 23, mystag. 5, Tertull., de [illegible] Cyprian. de lapsis. Ambros. Comment. in epist. ad Eph. c. 4.
[3] Epist. ad Magnes. c. 2. Vez. și ep. ad Trall. 2. și Cypr[illegible]
[4] Vez. și can. 20 al sin. d. Laodic.
[illegible]

la o biserică, câți pretinde [illegible] din Nicea, se afla la biserica din [illegible] [illegible] căci episcopul Alexandru în [illegible] Constantinopole, numește dintre diaconi [illegible] [illegible] [illegible] în secolul al șaselea, pe timpul împăratului [illegible] [illegible] cont. iară în secolul al șaptelea sub împăratul [illegible] [illegible]

[illegible] penitența [illegible] și numărul diaconilor și în [illegible] [illegible] deci aproape numai interimistic ca [illegible] [illegible] bisericile ortodoxe mai mari [illegible] [illegible] diaconii ca asistenți ai ep[illegible]

§ 24. Ierarhia hirotoniei bazată pe orânduire omenească.

[illegible] ierarhia hirotoniei bazată de orânduire omenească [illegible] [illegible] în biserica ortodoxă [illegible] lectoratul, de cari trepte nu se [illegible] scriptur[illegible] [illegible]

Ipodiaconii (ὑποδιάκονοι sau ὑπηρέται) [illegible] cu un grad mai jos decât diaconii [illegible] [illegible] grade ierarhice mai înalte. În biserica [illegible] dânșii pe la mijlocul secolului al treilea, [illegible] De abia în prima jumătate a secolului al [illegible]

[illegible] ipodiaconatului în biserica [illegible] la mijlocul secolului al treilea, și Ciprian [illegible] [illegible] în biserica Romei, exista ipodiaconatul dela [illegible] [illegible] [illegible] din Antiohia [illegible] [illegible] 46 de presviteri [illegible] [illegible] la un loc 52 de exorciști, lectori și ostiari [illegible]

[1] [illegible] Theodoret. hist. eccl. [illegible]
[2] Photiu [illegible]
III. cap. 1, § 1, Nov. XXII imper. [illegible] [illegible] la Zachariae Ius graeco-r[illegible] [illegible] cap. 1 (Nov. 3 c. 1)
[3] Conf. Sozomen [illegible]
[4] Epist. 2, 3, 29 [illegible]
[5] [illegible]

că la biserica cea mare din Constantinopole
tolatului Iustinian, 90 de ipodiaconi [2]).

mai târziu li se
stul mod: Ipodiaconul

din timpurile ulter...

înalte (ordines maiores), serveşte aceasta ca de

e lectorat ca despre un grad de mult exaltat
ste despre gradul lectoratului şi st. Ciprian [3])
particular din Antiohia [4]).
purile de mai înainte se pare să fi intrat în unele
că unii din pruncie, luând tunderea clericală
olesia episcopului, cetiau de pe amvon, în adunare,
Deci sinodul 7. ecumenic, declarând această de-
prindere de necanonică, hotărî, să nu se mai facă aceasta,

... nor, cărțile împăraților, ...
... I ster), carica
... ole proorocilor, iară
... și epistolele și
... diaconului, căci
... al amvonului
... ne (b. o. „Pace tuturor"
... scriptură a testamentului
... mai joasă a amvonului
... citirea simplu numai

... cantori, interpreți și
... li era încredințat lectora-
... atași — după opiniunea
... cuvântul lui Dumnezeu
... mă descrie funcțiunile
... mijlocul bisericii, ...
... merge înaintea darurilor
... și apa cea încălzită
... și de alte trebi biseri-
... începe canonul, —
... lucrurilor dumnezeești

§ 25. Ierarhia jurisdicțiunii după rânduire dumnezeească

... după rânduire ...

... bunei și a disciplinei în biserică ...

... lui Paul [4]) — sunt
... ca lui Dumnezeu
... episcopii mai
... larea jurisdicțiunii bisericești interne, cât și a celei
...
... lui Timotei: „Presviterii cari își împlinesc bine che-
... lor să se învrednicească de îndoită onoare ..." [5]).
... sunt presviterii conducători ai bisericii, totuși ei
... dregătoriei pastorale numai în dependența de
... priveghierea și cu împuternicirea lor.
... sunt dați episcopilor și presviterilor spre aju-
... tarea acelor afaceri bisericești, din pricina
... ca episcopii și presviterii să neglijeze tre-
... pastorale mai înalte. Instituirea celor dintâi 7
... după cum cetim în faptele apostolilor [6]) —
... : „Atunci cei doisprezece ... au
... lăsând cuvântul lui Dumnezeu, să
... Drept aceea, fraților, alegeți dintre voi șapte
... de Duhul sfânt și de înțelepciune,
... la acest serviciu". Din acest punct de ve-
... toată sfera de activitate jurisdicțională pe
... primit-o în biserică în decursul timpului.

§ 26. Ierarhia jurisdicțiunii după rânduire omenească.

... bazată pe rânduire omenească
... episcopi, presviteri și diaconi, cari prin ...
... canoanelor ori prin altă hotărîre biseri-
... oarecari prerogative între semenii lor, cum
... mitropoliți, protopresviteri, protodia-

... episcopului, întâmpinăm mai întâi
... arhiepiscopului și mitropolitului care e
... Arhiepiscopul este episcopul
... scaunului celui dintâi [1]) sau ...

... cu mai multă onoare, iară *mitropolitul* nu e ... [illegible]

[illegible]

... Dupa ce ... [illegible]

[illegible]

... *...arhilor*. La început se întrebuința cuvântul ἔξαρχος ... cel mai mare, șefi în biserică spre a înse... el pe acel episcop, care are jurisdicțiune peste un ... bisericesc mai mare. Așa se numesc b. o. în ... [illegible]

[illegible]

... la gradul presviterului ... [illegible]

[illegible]

g) Hirotesia de lector, care-i compete ... a-
nastirea sa ...

... de arhi... p...
privesc preoţia, căc...
... — cum am ...
la cetirea referatelor ...
... între cei ...

... preoţii n'au ...
... şi la lectura cărţilor sfinte, şi ...

... egali între ei ...
... mai jurisdicţiunea ...
... ale bisericei ...

d) La gradul ...
... arhi... sau proto...
... la *Proto*... provin chiar din
... dintre diaconi ...
... Optat dela M...
... ca de ... vază şi zice, că
... patul ... Atanasie se ...
... Teodoret ... ἀρχιδιάκονος ...
conul avea să sprijinească ... episcopul în multe
ce se ţineau de starea ... lui şi pentru aceea
ca arhidiacon în regulă nu diaconul cel mai bătrân
mai capabil.

Acest arhidiacon era după demnitate mai jos decât ...
... după putere şi influenţă ... trecea pe acesta şi aşa se ...
că patriarhul Anatolie dela Constantinopole pe la an... ...
... arhidiaconul ... sau Aetiu ... hirotonit ...
... spre ... mort, cum zice episcopul Leo I. din ...

Arhidiaconul avea supravegherea asupra di...
clericilor de treapta mai joasă, îngrijia pentru ...
sprijinirea săracilor, conducea învăţământul şi ...

... Can. 14 al din ... ... Comp. *Wetzer und Welte*, ...
... p. ...

[2] Optat ... *Milev* ... episcopi de schismate Donatistarum ...
... Lib. I. c. 16.
[3] ... Lib. I. c. 26.

...or mai târziu şi-l sprijinia pre episcopul ...
... Iară de testimoniul lui ...
hirotonie şi adeseori, el reprezenta pe ...
Pentru aceea arhidiaconul se numia ...
...
... şi el, afară de biserică, nu mai ...

...
... pe arhidiaconul în afacerile lui ...
... dintre ceialalţi diaconi ...
... timp, în care a primit hirotonia, ocupă între dânşii ...

ARTICOLUL III.

Servitorii bisericeşti.

§ 27. Acoluţii, exorciştii, ostiarii şi psalţii bisericei vechi.

...
... şi servitori bisericeşti, cari în biserica ...
... nu s'au desvoltat într'un grad deosebit al stării
clericale, şi cari, în forma lor cea veche, au dispărut din bi-
serică ... funcţiunile lor le îndeplineau mai târziu, parte
...
... pusului însă, şi până în ziua de astăzi există
... ierarhice inferioare, ca grade de trecere la gradele mai
... expuse mai sus. Iară aceşti servitori sunt următorii:
...
... Tertulian [2]), Ciprian [3]) şi Eusevie. Acesta din
...
... amintit de mai mulţi acoluţi [4]). În documentele mai
târzii, provin acoluţii mai adeseori. Acoluţii erau ajutători

...
... Paris 1647 ...

[illegible] ... sape ai episcopului și ai preoților, mai ales [illegible] ... de [illegible] ... diaconi [illegible] pentru serbarea sf. euharistii.

[illegible] serviciul acoliților astfel [illegible] debent ... Quum ex Ordine Romano ... aquam ad Eucharistiam ministrare ... Pontificem, q[illegible] ... portabant, et aquam ... strabant"[1]) De [illegible] vede că serviciul acoliților bisericei romano-catolice este [illegible] ... bisericei orientale ortodoxe. „Subdiaconos [illegible] ... subdiaconos ... [2])

Alt serviciu bisericesc mai de[illegible] era cel al exorciștilor (ἐπορκισταί), cari aveau a îngriji [illegible] energumeni sau ... cuprinși de spiritele rele. Puterea de a vindeca pe energ[umeni] [illegible] ... din început [illegible] un dar extraordinar, al Duhului sfânt și nu se împ[ărtășea] unui cin bisericesc deosebit, ci de această putere se [illegible] părtași și laicii. De abia mai târziu, începând a [illegible] dar extraordinar, se conferă serviciul exorcisării sp[ecial] celor cari, unor deosebiți servitori bisericești, aceea [illegible] întâmpla spre finea secolului al treilea. Acești servitori după hotărîrea sinodului din Antiohia [3]) se așezau în [illegible] lor prin deosebită hirotesie, vegheau în biserică sau [illegible] biserici asupra energumenilor și [illegible] ... preoți [illegible] ... la botezul solemn al acestora. Exorcismul [illegible] puteau să-l efectueze ei înșiși. De asemenea exorciștii [illegible] să învețe pe energumeni, să îngrijească și pentru [illegible] lor materiale și să poarte cărțile bisericești trebuitoare [illegible] ... [illegible] ... dere devenind în biserică practic [illegible] ... mult în uz, decât cea a celor [illegible] ... exorciștilor în forma sa cea veche. Funcțiunea lor [illegible]

[1]) ... Sacramentorum liturgicarum libri duo ... Paris 1671 L. I [illegible]
[2]) Idem, I. c. p. 516.
[3]) Can. 10. — Comp. și can. 26 al sinod. din Laodicea.

preoți, iară în biserica romano-catolică [illegible] exorciștilor ca trecere la gradul pre[oțesc] [illegible]

Un anumit serviciu bisericesc de [illegible] ostiarilor (θυρωροί, πυλωροί) [illegible] în timpul persecuțiunilor. Episcopii [illegible] persoane confidențiale, cari aveau [illegible] [ară]tă credincioșilor locul și timpul ad[unărilor] [illegible] la aceste adunări, aveau să deschidă [illegible] Pentru aceea aceste persoane la început se [illegible] ... [1]) Mai [illegible] ... oficiu bisericesc deosebit, despre care [illegible] apostolice [2]), sinodul din Laodicea [3]) [illegible] ecclesiastice [4]). Ostiarii aveau să d[illegible] ușile bisericei, la liturgia credincioșilo[r] [illegible] pentru ca în biserică să nu intre vre un [illegible] îngrijească ca felurile clase ale catehumenilor, ale p[enitenților] și energumenii să ocupe locurile lor hotărîte în b[iserică] și să le părăsească la timpul determinat. Cu încetarea [illegible] ... trebuit să dispară din biserica orientală și [illegible] propriu al cuvântului, iară acolo, pe unde se [illegible] aveau a păzi intrarea la biserică și a opri [illegible] prin prezența lor ar fi putut să producă scandală [5]), [illegible] cel dintâi ostiar avea să ocupe locul la ușa bisericei la a[illegible] episcopilor și la împărtășirea hirotoniei, [illegible] ostiar, trombambulul [6]), tară unul din c[illegible] ... ierarhicesc [7])

Precum pentru cetire se așezară în biserică persoane

[1]) ... θυρωροί, ... [illegible]
... II decret. unui dela ... Kirche [illegible] und Episkopalamter in der morgenland. Kirche [illegible] ... latin vulgar ... S. LXXXIX [illegible]
P. 117.

anumite, așa și pentru cântare se așezară de
sau cantori, despre cari vorbește autorul epi

cântare se face în

ceva decât

alege aici cei primiți în canon sau în
dată cei în cler. Dată deși
ca aceste erau cântăreți nu formau un
erau

mandat sau
. Dată ca și în privința
urmează din
indus al

la capătul versurilor. După acest mod de cântare
cantori bisericești monitores, inspiratores,
succentores (dela succinere,).

Cu desvoltarea cultului și a cântării
cu timpul și instituțiunea psalților și astfel
pe aceștia împărțindu-se în mai multe ranguri cu
și anume

1. *Protopsaltul*

... de bolnavi și cari
... la boale contagioase făceau
... *Adunătorul poporului*, care
... poporul să se adune la biserică
... *Inspectorul* asupra întreținerii bune a clădirii
... se numea de unii ,
... să petreacă pe lângă biserică. Dela
... al scaunului bisericesc

orânduiala la serviciul dumnezeesc [illegible] ... membri [illegible] ... *Acheonul lumânărilor* [illegible] ... la preoți și la [illegible] ... de a preda celui ce se botează lum[ânarea] [illegible] ... *Deputații* [illegible]

[illegible] episcop [illegible] euharistie și a [illegible]

[illegible] ... *Purtătorul de* [illegible] *și de lumânări* [illegible]

[illegible] ... purtătorii de lumânări, se împărțiau [illegible] ... hirotesia în lector, însă nu [illegible] ... în biserica Sei [illegible] ... cele mai de [illegible]

... *Păzitori lucrurilor și* [illegible] *bisericești* [illegible]

... *Vânzătorii lucrurilor* [illegible] adecă cei [illegible] ... necesari pentru ca [illegible]

[illegible] Afară de acești servitori bisericești [illegible] ... vechi [illegible] precum [illegible] pe care [illegible]

Dela mijlocul secolului XIV amintesc documen[tele] [illegible] de un *ecclesiarh*, care se pare să se fi ținut de oficiile [illegible] presviterilor și diaconilor [illegible] Ecclesiarh[ul] [illegible] un *paraecclesiarh*, era așezat numai la biserici [illegible] ... serviciul dumn[ezeesc] [illegible] ... pentru așezarea [illegible] în biseri[că] [illegible] ... în biserică provoca la rugăciune [illegible] ... serviciului dumnezeesc prescrise [illegible] ... acest [illegible], care [illegible] introdus la biserica respec[tivă] [illegible]

Aice [illegible] de bine să amintesc cu puține [illegible] instituțiunea presviterelor și a diaconițelor din biserica [illegible]

§ 28. Presviterele și diaconițele bisericei vechi.

Originea diaconițelor se trage din timpurile apost[olice], căci acuma și apostol Paul vorbește de ele (Rom. [illegible]) numind pe Fibi, servitoare a bisericei, οὖσαν διάκονον [τῆς] ἐκκλησίας, și da prescripte acurate relative la a[șezarea] [illegible] nițelor. Așa zice în epistola I. către Timo[teiu] [illegible]

[1] Simeon Tesalonicheanul c. 156.

[2] Compară cu privire la servitorii bisericești indus[illegible] 172 sqq.

[illegible] ... diac[illegible] ... cu nu mai puțin de [illegible] ... bărbat muiere, întru faptele bune [illegible] ... [fi]ul crescut, de va fi primit pe străini, de va fi [spălat] picioarele sfinților, de a mângâiat pe cei [illegible] ... [illegible] vorbește și despre presvitere, bă[illegible] πρεσβύτερα [illegible] ... la numire în înțelesul, ca și când presviterele [illegible] ... Cât despre raportul presviterelor [illegible] ... unii [illegible]) de opiniunea, că în unele biseric[i] [illegible] ... arhidiaconului, sta în fruntea [illegible] πρεσβῦτις sau προκαθημένη [3]). A[illegible] ... presvitere și diaconițe a existat o [illegible] ... unele cât și altele aveau misiuni [illegible] ... și anume, că presviterele, afară de [illegible] ... la învățământul catehetic al [illegible] ... afară de acest învățământ aveau încă a [illegible] ... sau bolnave ș. a. d. [4]). Însă presv[iterele] [illegible] dispăru[t] din biserică, căci sinodul din [illegible] ... o nouă așezare a lor, pe când [illegible] ... și ulterior, hotărînd d. e. [illegible] ... (can. 48) ca femeia celui ce se ridică la [illegible] ... [epis]cop, mai înainte despărțindu-se de el cu co[illegible] ... să între în mănăstire și de se [illegible] ... să se înainteze la dregătoria diaconiței.

[illegible] ... 1852 [illegible] p. 104 [illegible] *Bohmer* [illegible] kirchl. Alterthümer [illegible] ... 1836 p. 209 [illegible]

[illegible] ... pentru că în puterea [illegible] ... manifestațiune ale [illegible]

[3]) Vezi J. *Ch. Augusti*, Denkwürdigk. aus der christl. [illegible]

[4]) *Hugo Grotius* comentând locul la Roman[i] [illegible] ... ministrare [illegible] ... in Graecia [illegible] ... ecclesiae opus habuere [illegible] ... formabant, et [illegible]

[illegible] in ep. ad Traianum [illegible] ... opera [illegible]

Ca vârstă canonică se cere dela diaconițe, conform [illegible] și apostol Paul ani al șaisezecelea[1]. Însă dela această [illegible] făcut mai târziu excepție, hotărând sinodul al 4. ecumenic ca diaconițele să nu se hirotesească mai înainte de [illegible]. Această vârstă se cere și în novela lui Iustinian 123 [illegible] avea 60 [illegible] se cer cincizeci de ani, luând [illegible] singur le privire la calitatea persoanei.[2]. Și hotărârea [illegible] ca diaconița să fie văduvă, și anume o văduvă [illegible] se poate [illegible] mai târziu de regulă, pentru aceea [illegible]

[illegible] pătimă[3] că diaconițe pot să se facă fecioare și văduve [illegible] margină numai la o căsătorie sau erau femei ale unui b[illegible]

Ca diaconițele [illegible] hirotesite [illegible] sinodul al IV ecumenic și anume canonul 14 și [illegible] ecumenic și dela prin canonul 11 al sinodului din [illegible] presbitere sau hirotonia presbiterelor, chiar și [illegible] [illegible]

Între funcțiunile diaconițelor erau: Diaconițele av[illegible] prezintă episcopului pe toate femeile, care voiau [illegible] întrea la el [illegible] cazuri când preotul ori [illegible] [illegible] purtau diaconițele g[illegible] căii altare ale bisericei. Copiilor necultite dela țară [illegible] celor ce nu puteau înțelege învățătura, li împărt[illegible] întâie învățătura și le întoarcea, cum să se poarte [illegible] ce să răspundă la aceasta și cum să petreacă d[illegible]. La botezul solemn ungeau diaconițele pentru [illegible] desbrăcarea celei ce se boteza, se pogorau în [illegible] botez și erau nașele celor ce se botezau[4]). [illegible]

[1]) Vezi și Const. ap. L. 3 c. 1 [illegible]

[2]) [illegible] colligere possumus [illegible] quemadmodum ex[illegible] placere semper observatum, ut episcopi sibi [illegible] quaecunque de [illegible] aetate idoneas [illegible] iudicaverint, ut [illegible] virtute adis [illegible] fuerint. (I. Bingham, Origines sive antiquitates [illegible] Heni [illegible] 1727, T. I. p. 345.

[3]) Tertullian, De velandis virginibus [illegible]

[illegible] n. 21 (Migne, Patr. gr. T. XLII p. [illegible])

[illegible] Const. ap. [illegible] VI c. 18. — Iustin. Nov. VI c. 6.

[5]) Const. ap. L. II c. 26.

[illegible] L. III. c. 7. [illegible]

corul ungea fruntea celor ce se botezau [illegible] celelalte membre ale corpului [illegible] hotărâtă pentru sexul femeiesc [illegible] biserica în partea tot ea avea să închidă ușa la [illegible]. În biserica avea o diac[illegible]. După Valsamon[1]) diaconițele [illegible] la altar, iară după Epifanie[2]) diaconițele [illegible] bisericei Tolante, nu de a [illegible] altă oarecare funcțiune, ci a asista din [illegible] [illegible] vizitează în închisori pe sf. mărturisitori [illegible] dula și prin colecte de bani să [illegible]

Presviterele, în urma canonului 11 [illegible] Laodiceea, au încetat în biserică de curând [illegible] [illegible]

§ [illegible] și servitorii bisericilor în ziua de astăzi.

[illegible] ziua de astăzi cantorii pe la biserici [illegible] șează fără de hirotesie și dacă unora li se [illegible] hirotesește [illegible] aceasta numai excepție dela [illegible] cantorii se prepară la noi tineri ca [illegible] școala [illegible] locală și cei ieșiți din această școală se așează [illegible] bisericile comunelor parohiale, de protopresbiterul [illegible] mod provizor, iară din partea Consistoriului [illegible] [illegible] iară pentru serviciul de jos, pe la biserici [illegible] se așează așa numitul palimar (paracliser) [illegible] de parohul local în înțelegere cu consiliul [illegible] tre oamenii de rând ai comunei respective, [illegible] de nici o hirotesie. Dacă așadară cu privire la [illegible] palimarii bisericilor, în prezent nu se pot [illegible] instituțiunile cele vechi ale bisericei cu [illegible] de servitori, apoi să se poarte [illegible]

[1]) Const. ap. L. III. c. 15.

[2]) Const. ap. L. VIII c. 28.

[3]) Const. ap. L. III c. 28.

[4]) [illegible]

[illegible] 55.

[5]) Haeres. 64.

cari se așează în aceste servicii bisericești, să fie [illegible] giosi, purtându-se la executarea serviciilor lor cu [illegible] potrivită sfințeniei locului [1])

Această [illegible] preoții se bagă în sea[illegible] preoților, [illegible] la serviciul bisericesc adeseori [illegible] numai fără căldura spirituală corespunzătoare, dară și [illegible] are [illegible] ordine și [illegible], oameni, cari prin purtare [illegible] [illegible] ceva mai bun [illegible] [illegible] la toți cei [illegible] [illegible] această sunt acur[illegible] [illegible] la [illegible], și pentru aceea preoții ar trebui [illegible] [illegible] la așezarea acestor [illegible] [illegible] de a îndătura [illegible] și [illegible] dispariția [illegible] [illegible] mai inferiori [illegible] [illegible]

SECȚIUNEA II

[illegible] sau anul bisericesc.

§ 30. Împărțire

Omul, constând din trup și suflet, aparține [illegible] materiale cât și celei spirituale. De oarece el [illegible] mișcă în ambele sfere, de aceea trebue să se țină [illegible] timpul fixat de autoritățile statului sau civile, cât și de [illegible] fixat de biserică. În timpul așa numit civil, omul [illegible] împlinească obligămintele civile și grija de binele [illegible] Dar omul mai are să grijască și de binele [illegible] aceasta o poate face el în acele timpuri, pe cari [illegible] le-a așezat anume spre acest scop. În aceste [illegible] trebue să-și împlinească obligămintele religioase [illegible]

Fixarea unor timpuri anume, ca sfinte sau [illegible] își are motivul și dreptul său.

Cultul bisericei drept credincioase e [illegible] săvârșite de Mântuitorul nostru spre mântuirea [illegible] spre preamărirea lui Dumnezeu.

[1]) Comp. [illegible] *August.* I, c. 11. Bd. p. 212 și *I. A. [illegible]* [illegible]

[illegible] Christos [illegible] de odată într'un moment [illegible] ani a fost ea pregătită [illegible] adusă la îndeplinire. Totașa și [illegible] [illegible] loc de odată, ci pe încetul, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] împărtășesc în totalitatea [illegible] sușirea acestor fructe ale mântuirei [illegible] Mântuitorului, poate avea loc numai [illegible] timpului. De aceea să accentuează [illegible] bisericei aduce un moment special al [illegible] sebită un adevăr deosebit sau [illegible] vează o trăsătură deosebită din via[illegible] scopul împroprierea acestui moment sau [illegible] împărtășește omului un har deosebit [illegible] mântuirei, cari apar zi de zi, trăsăturile deosebite [illegible] Mântuitorului, împărtășirea harurilor imbinate [illegible] lizare, primire și imitare din partea [illegible] dat motiv bisericei la o calculare [illegible] astfel s'a născut anul bisericesc.

Acesta deci, finntal nu e nimică alta decât [illegible] gradată, succesivă a mântuirei omenirei [illegible] tinuarea operei de mântuire a lui Christos [illegible] vieței lui Christos într'un mod viu, și [illegible] oamenilor și spre preamărirea lui [illegible]

Isus Christos e în biserică prezent [illegible] oficiile sale, cu care a săvârșit opera de mântuire [illegible] *mereu* exercitat prin sacrificiul morții [illegible] centrul activității lui Christos și [illegible] pune. Timpul acesta e centrul tot[illegible] nainte și după aceea e menit pentru [illegible] deplinire. Totul ce s'a întâmplat [illegible] Christos și după aceasta până la [illegible] a fost mai ales *activitatea sa preoțească* [illegible] pentru mântuirea oamenilor, [illegible] aparține activității împărătești [illegible]

Activitatea arhierească [illegible] vieței sale în biserică și [illegible]

De aceea și a sărbătoarea învierii cu săptămâna [illegible] centrul a toată serbarea bisericească. Totul [illegible] premergere, [illegible] și totul ce urmează e continuare. [illegible] deci și celelalte [illegible] astfel, că înnoiesc și repetează [illegible] bisericesc [illegible] premerge [illegible]

[illegible]

Cetirea lecțiunilor din evanghelie a așa numit [illegible] începe de aceea cu Duminica învierei [illegible] dela Duminica învierei până la [illegible] [illegible] începând, se cetește [illegible] duminici, evanghelia [illegible] Mateiu cu adaosuri din Marcu. Apoi cetim mai departe [illegible] evanghelia dela Luca, mai întâi cu adaosuri și apoi [illegible] din Marcu. Așadară dela Paști începând, se cetește [illegible] cursul unui an, întreaga scriptură a celor patru [illegible]

După o calculare a anului, așa numitul [illegible] Marcu, începe anul cam dela Paști și ar corespunde [illegible] bisericesc cu cele trei perioade ale anului [illegible] repetă mântuirea omenirei și anume timpul [illegible] timpul octoihului și timpul triodului.

Începerea anului cu 1 Septemvrie adecă cu serbarea Ioan Stâlpnicul nu contrazice celor expuse. Și [illegible] perioade ale anului cu sărbători centrale. Prima [illegible] Domnului, căreia îi premerge post și amintirea [illegible] strămoșilor lui Isus și care e urmată de botezul, [illegible] precum și alte sărbători pregătitoare ale actului [illegible] de însemnătate pentru această activitate profetică.

Pregătind apoi biserica spiritul omului cu postul [illegible] și petrecând dimpreună patimile lui Christos [illegible] realizarea mântuirei. Acest moment, moartea lui Christos cel mai însemnat și e centrul tuturor sărbătorilor.

[illegible]

Aceste trei părți se [illegible] deoarece sărbătorile [illegible] lui împreună [illegible] Domnului [illegible]

[illegible]

Sărbătorile premergătoare și [illegible] cercuri de sine stătătoare cu centrele [illegible] Domnului și Pogorârea Duhului [illegible]

Anul bisericesc nu are numai [illegible] ci are și o însemnătate subiectivă [illegible] bisericesc e, subiectiv, o repetare [illegible] Nu e numai icoana, simbolul, [illegible]

[illegible] Mântuitorul nu a trăit numai înainte de 19 [illegible] el demult ar fi fost dispărut și noi [illegible] de el numai din istorie, ca de un om [illegible] vecinic viu în biserica sa"[1]) și [illegible] numai pentru sine, ci pentru acel, care [illegible] și a înviat a treia zi. (II. Cor. V. 15.) [illegible] El însuși a crescut și s'a desvoltat [illegible] așa și biserica în totalitate și fiecare membru al ei [illegible] până la etatea deplină a lui Isus Christos.

Cu aceasta e indicată și însemnătatea obiectivă [illegible] bisericesc. Viața lui Christos prezentată [illegible] anului bisericesc are să devie pildă [illegible] conformeze viața sa cu viața lui Hristos.

Anul bisericesc repetându-se, face [illegible] care începe în fiecare an dela început. [illegible]

[illegible] adaos nou de plenitudine [illegible] sfințenie.

[illegible]

De acest timp stau se [illegible] credincioșilor faptele mântuirii [illegible]

[1]) Mohler, Symbolik, p. 300.

descoperim, şi de [illegible] mijloci darurile împreu[illegible] cu faptele şi adevărurile [illegible] zile consfinţite mai [illegible] serviciul dumnezeesc, şi [illegible] tru mântuirea sufletească [illegible] noirea şi serbarea lor regulată [illegible] decursul unui an, formează anul bisericesc creş[illegible].

Anul bisericesc creştin constă mai întâi din [illegible] pregătirea şi preamărirea aceia dintre cele [illegible]

[illegible] Dumnezeu nu priveşte numai la [illegible] şi la organele lui alese [illegible] sfinţi, pentru [illegible] mai departe, anul bisericesc din [illegible] *Domnului* şi din *sărbăt*[illegible] *lor celor mai* [illegible] când biserica [illegible] slăbăciunea [illegible] de ade[illegible] [illegible] aşezat zile de [illegible] de căinţă, şi pentru [illegible] constă anul bisericesc şi d[illegible]

In fine, creştinul, ca membru al corpului mistic [illegible] se adresează la Dumnezeu [illegible] insuşi, dară şi pentru alţi membri ai bisericei, [illegible] cei adormiţi întru speranţa [illegible] şi a vieţei de [illegible] pentru aceea constă anul [illegible] şi din *zilele m*[illegible]

La sărbătorile domn[illegible] *duminica*, [illegible] conduce şi arată calea anului [illegible] pentru aceea, tratând aici şi despre duminica, vom [illegible] despre timpurile liturgice sau despre anul [illegible] în următoarele articole:

1. Despre duminica;
2. Despre sărbătorile domneşti, ale Maicei [illegible] şi ale sfinţilor mai aleşi;
3. Despre ajunuri; şi
4. Despre zilele morţilor.

ARTICOLUL I

Despre duminică.

§ 31. Numirea şi cauzele serbării duminicei

[illegible] Dumnezeu împlini opera creaţiunii [illegible]

[illegible]

a binecuvântat ziua a şaptea şi o [illegible] târziu, Dumnezeu porunci prin [illegible] ca el să lucreze şase zile, iară ziua a şap[illegible] Domnului Dumnezeu, să nu facă nici [illegible]

[illegible]

şi pământul, şi marea, şi toate câte sunt [illegible]

[illegible] mnezeu ziua a şaptea şi o a sfinţit pe ea [illegible]

[illegible] şaptea se numi în testamentul vechiu, [illegible] şi sabat, adecă sărbătoare sau zi de odihnă, iară [illegible] ce urmează după sâmbătă, a înviat Christos din [illegible] tru aceea învăţăceii Domnului serbătoreau această [illegible] (τῇ [illegible]), spre a aduce [illegible] numindu-o mai ales ziua Domnului, [illegible] κυριακή, din duminica. — Iară motivele, [illegible]

[illegible]

Căci în ziua aceasta [illegible]

[illegible]

Christ[illegible]

[illegible]

sfinţi [illegible] întregi [illegible] ziua aceasta, precum mai [illegible] evanghelist [illegible], după ce a intrat Domnul prin uşele încuiate, [illegible] duhul şi a suflat asupra lor, zicând [illegible]

In fine, în ziua aceasta a venit Duhul [illegible] promis apostolilor de Domnul, pentru ca noi prin [illegible] regulă cerească să cunoaştem a serba misteriile [illegible] tuturor preoţeşti în ziua aceea, în care ne făcuram [illegible] toate harurile dumnezeeşti [illegible]

Pentru aceea se [illegible]

anume din timpurile şi apostoli, ziua dintâ a săptămânii sau duminica, ca ziua Domnului. „In ziua dintâi a săptămânii, zice sf. apostol Paul, *fiecarele din voi să pună la sine, strângând ce se va îndura, ca nu, dacă voi veni* [illegible] [1]. Iar în Faptele apostolilor cetim: „In ziua întâi a *săptămânii* [2], adunaţi fiind ucenicii să frângă pâine [illegible] *purcede* [illegible], *vorbia cu dânşii* ...". Că ziua dintâi a săptămânii, duminică se serba ca ziua Domnului şi după timpul apostolic, vedem asemenea din mai multe mărturii. [illegible] sf. *Ignatie* din Antiohia către Magnesieni [3]: [illegible] [illegible] la noua speranţă, apoi nu mai serbaţi sâmbăta, ci ziua Domnului [4]. Căci prin el şi prin [illegible] noi am câştigat viaţa". Şi sf. *Iustin* zice: „Duminica [illegible] care Iustin o numeşte τῶν ἡλίου ἡμέρα, ziua soarelui (dies solis) ne adunăm cu toţii la un loc, pentru că aceasta [illegible] ziua, în care Dumnezeu, la crearea lumii, a despărţit de olaltă lumina şi întunerecul, şi în care Mântuitorul Isus Christos a înviat din morţi" [5]. In locul acesta se întrebuinţează o numire nouă pentru duminică, adecă τὴν ἡλίου ἡμέρα, ziua soarelui. Această numire [illegible] s'a dat a săptămânii de astrologii păgâni, cari atribuiau celor şapte planete ale sistemului solar ptolemaic, o influenţă asupra celor şapte zile ale săptămânii şi asupra sorţii în [illegible] şi cari, în conformitate cu aceasta, numiau ziua [illegible] a săptămânii ziua soarelui. Creştinii păstrară [illegible] numire, însă îi deteră alt sens. Aşa zice Tertulian, [illegible] noi în ziua soarelui (die solis) suntem voioşi, se [illegible] aceasta dintr'o altă cauză, şi nu din cauza, că [illegible]

[1] I Cor. 16, 2.
[2] 20, 7.
[3] Cuvintele [illegible] ἡμέρᾳ [illegible] însemnă ziua cea dintâi [illegible] adecă duminica [illegible]
[4] Ad Magn. c. 9.
Ziua Domnului [illegible]
[illegible] ad Romanos ap. Euseb. [illegible]
[illegible] ep. ad [illegible] Victor Pap. ap. Euseb. Hist. eccl. L. [illegible]
[illegible] 7 [illegible] c. 15.
[5] Iustin Apol. I. c. 67.

[illegible] Şi sf. Ambrosie scrie: „Ziua Domnului [illegible] ne-o venerabilă şi solemnă pentru [illegible] întunerecul iadului, a strălucit în lumina [illegible] ziua aceasta se şi numeşte de la lumina [illegible] [illegible] — [illegible] de duminică şi ziua a opta [illegible]), ἡμέρα ὀγδόη [illegible] [illegible] la ziua învierii. St. Ioan Chrisostom [illegible]

[illegible]

§ 32. Modul serbării duminicei

[illegible] cei vechi ţineau duminica nu numai de [illegible] de repaus, dară şi de o zi de bucurie, serbându-o mai [illegible] de toate prin aceea, că *luau parte la serviciul* [illegible] [illegible] [illegible]. Zelul creştinilor celor vechi în cercetarea [illegible] lui dumnezeesc era aşa de mare, că ei nu puteau [illegible] [illegible] dela aceasta, nici prin persecuţiunile şi [illegible] [illegible] cele mai aspre din partea păgânilor, precum [illegible] din epistola cunoscută a lui Pliniu, proconsulul [illegible]

[illegible] dies [illegible] quo die in Saturni [illegible]
[illegible] [illegible] venerabilis est atque solemnis, quia in ea [illegible]
[illegible] tenebras [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dies solis vocatur, quod [illegible] eam sol [illegible]

[illegible] ἡμέραν τὴν ὀγδόην [illegible]
[illegible] Ignatius lib. de [illegible]
Hilar. Pictav., Praefat. in explanat. Psalm.
[illegible] Nov. Orat. 43.
[illegible] *apostolice* [illegible] L. II c. 59 [illegible]
[illegible] zicând: In ziua învierii [illegible]
[illegible]

[illegible] ad Trajan

şi din mărturiile mai multor scriitori vechi [1]. [illegible] împărţirea acestui [illegible] prin boală, prin oarecare necesitate urgentă, [illegible] sau prin exil, conducătorii bisericelor îşi dedeau [illegible] măcar şi comunicătura să le [illegible] aducă celor [illegible] diaconii acesta [2].

[illegible] cand încă [illegible] se mergeau la [illegible] cel Mare, oprind [illegible] ca acestia dum[illegible] dumineca la [illegible] după depunerea armelor.

[illegible] mai târziu [illegible] lipsi dela [illegible] se [illegible] dumnezeesc, iată şi părinţii [illegible] de pasă [illegible] la [illegible] sinodul al VI. ecumenic [illegible] de acord [illegible] cel din Sardica [illegible] ca vreun episcop [illegible] presviter, sau diacon sau [illegible] ce se numără [illegible] vreuna [illegible], fără de mare nevoe [illegible] lipsi dela [illegible] şi în trei duminici şi săptămâni [illegible] va merge [illegible] ceilalţi credincioşi la biserică de va fi cleric, să [illegible] iar de va fi laic să se afurisească. — [illegible] sustrage dela această pedeapsă, unii asistau la [illegible] nu rămâneau la ea până [illegible] Pentru [illegible] hotărî, că dacă cineva dintre [illegible] intrând [illegible] când se săvârşeşte sf. liturgie şi auzind dumnezeeştile [illegible] nu ar aştepta până la sfârşit, nici nu s'ar împărtăşi, [illegible] acesta trebue să se afurisească, ca unul ce cauzează scandală în biserică [4].

Dumineca se deosebea prin aceea, că [illegible] şi în timpul dela învierea Mântuitorului până la [illegible] *creştinii se rugau* — afară de penitenţii publici — [illegible] aceasta se făcea pentru învierea Domnului şi [illegible] biserice pentru această înviere. — Apoi se [illegible]

[illegible] c. 14 şi Apolog. c. [illegible]

[illegible] Apol. I c. 67. Const. apost. L. II. c. 57.

[4] Comp. Euseb., De vita Constantini L. IV c. 18. 20.

[illegible] can. 9 al sf. apostoli. Vezi şi can. 2 al sin. din Antiohia.

dumineca ca zi de bucurie [illegible] şi călcătorii [illegible] pedeapsa afurisirii.

[illegible] sau [illegible] fără de va fi mirean [illegible] pe Manihei [illegible] a nega învierea [illegible]

Motivul principal al bisericei [illegible] privirea la credinţa [illegible] Manihei [illegible] cari, negând că [illegible] carnea omenească, socoteau că faţă cu [illegible] postească dumineca. Deci acolo, unde [illegible] aplecarea la aceste opiniuni [illegible] dumineca, precum mărturiseşte Ieronim [illegible] unii creştini ai Hispaniei [illegible] dumineca şi în timpul Rusaliilor.

[illegible] aceea [illegible] ca se *serbau agapele comune şi se împărţia milostenie*, care se strângea după liturgie, între creştinii cei săraci [illegible].

Cât de manifestarea externă a bucuriei [illegible] bucuria aceasta se arată în aceea, [illegible] în haine mai bune, şi anume în haine de [illegible] de păgâni se privia coloarea albă ca simbol al [illegible] Scriptura spune [illegible] curate, cari îl preamăresc pe D[illegible] în vestminte albe [6]. Deci urmând [illegible] dumineca în haine [illegible]

[1] Comp. Constit. apost. Lib. V c. 20. şi Lib. VI [illegible]

[2] Vezi şi can. 18 al sin. din Gangra şi can. 56 al sin. V[illegible]

[3] Ambros. de Elia et jejun. c. 10. comp. şi ep. 83 [illegible]

[illegible] Ieronim [illegible] L. II c. 9.

[illegible] Exod. [illegible] 22

[illegible] ad Lucinium, n. 6 (Migne [illegible] L. 2 [illegible]

[illegible] — afară de [illegible]

Martirul (Apologia I c. 67), apoi [illegible]

Augustin [illegible] 46.

[illegible] Cicero, De legibus Lib. II.

[6] Fapt. ap. 10,30. Apocal. 15, 6 [illegible]

[illegible] prin ele [illegible] de bucurie și curăția spirituală [illegible] despre care ne marturisește Clemens din Alexandria [illegible]

[illegible] se arata bucuria creștinilor dumnica [illegible] sărbătorilor [illegible] că ei ornau și [illegible] bisericile, că [illegible] vestmintele bisericești mai frumoase și cantarea bisericească [illegible]

[illegible] de toate [illegible]

[illegible] de ea [4]) — [illegible] și din partea păgânilor amenința pe [illegible]

[illegible]

[1] Clemens Alex., Paedag. L. II c. 10.

[2] Hinc ergo suaviter modulantium symphoniae [illegible] concentum [illegible] adornatio luminaribus ecclesia, [illegible]

[illegible] Habet enim sancta dies dignitatem suam, habet et mensa nostra [illegible]

[illegible] vestibulis splendeat, [illegible] vestibus emineat. Leo Magnus [illegible]

[illegible] înaintea judecătorului. Împăratul Constantin cel Mare a fost cel dintâi, care a [illegible] prin legi [illegible] în fiecarele să se rețină de procese [illegible] judecătorești, decât dacă extrema [illegible] cerea [1]). De asemeni legi emiseră împărații [illegible] amenințând cu pedepse pe cei [illegible] la binele public, puteau să se facă [illegible] hoidelor [3])

[illegible] a arăta, că ei n'au parte la sărbătorile lui Marcion și ale [illegible] secte. Deci către acestui și către alții, [illegible]

[1]) Comp. Cod. Theod. Lib. II tit. VIII de f[illegible]

[2]) Ibid. Lib. VIII tit. VIII de execut. [illegible]

[3] [illegible] III tit. XII [illegible]

precum e practica creştinilor [illegible] ... pământă, adecă dacă [illegible] ... prin Martie [illegible] ... aceasta [illegible]

Creştinii cei vechi la serbarea duminecei [illegible] cele două extreme, adecă de prea mare [illegible] ... Pe lângă aceasta se abţineau [illegible] ... şi din contra [illegible] ... Chrisostom zice [illegible] ... curată. Căci nu mulţimea celor [illegible] ... ci virtutea; nu lumile cele [illegible] ... pietatii; nu masa cea cu bucate [illegible] ... la sărbătoarea [illegible] ce n'are [illegible] ... toarea cea mai [illegible] de sărbătoare [illegible] ... de practica [illegible] a serbării de [illegible] ... tot [illegible] ... bisericească [illegible] ... catolice şi apostolice a răsăritului cere, ca [illegible] ... să se roage lui Dumnezeu [illegible] ... şi să ia parte la serviciile dumnezeeşti în fie[illegible] ... zi de sărbătoare, adecă să asculte utrenia [illegible] ... şi cuvântul de învăţătură [illegible] ... Şi tot aceasta [illegible] ... explică porunca a patra dumnezeească întru cât [illegible] ... obiectul în chestiune, în următorul mod: Noi [illegible] ... locul sâmbetei ţinem ziua duminecii, pentrucă în [illegible] ... cu învierea lui Christos domnului nostru, [illegible] ... înnoirea lumii întregi şi mântuirea neamului o[illegible] ... sclavia diavolului. În tot timpul acestei zile [illegible] ... să lăsăm la o parte toate lucrurile şi munca [illegible] ... liberi, ocupându-ne toată ziua cu rugăciuni şi cu [illegible] ... religioase pentru binefacerile, ce ni le-a dat Dumnezeu [illegible] ... şi servitorii, şi sclavii, ori cari ar fi, să nu [illegible]

Anna sermo 5 (Magna Patr. gr. T. [illegible])

[illegible]

... sunt poruncile [illegible]

... în aceeaşi zi, ci să fie [illegible] ... insistând rugăciunii şi [illegible]

[illegible]

[illegible]

§ 33. Împărţire

[illegible] ... duminecei se prezintă [illegible] ... şi a mântuirii genului omenesc [illegible] ... pietatea creştinilor simţi necesitatea [illegible] ... în sărbători deosebite. De [illegible] ... el cunoaştem sub numele de [illegible] ... instituite întru lauda şi pre[illegible] ... persoane dumnezeeşti se nu[illegible] ... ale Maicei Domnului. — În cele următoare [illegible] ... mai întâi sărbătorile domneşti cele mari [illegible] ... cele trei persoane dumnezeeşti [illegible] ... după corp a Domnului nostru Isus Christos.

§ [illegible] Naşterea după corp a Domnului nostru Isus Christos

[illegible] după corp [illegible] ... Christos [illegible] ... τα χριστουγεννα, [illegible] ... dies natalis, natalitia Christi, natalis Domini [illegible] ... se serba în biserica occidentală înainte de secolul IV [illegible] ... 25 [illegible] ... să se fi fixat în urma unor [illegible]

[illegible]

la cari se provoacă chiar Tertulian [1]). Fastele [illegible] (consulares) din secolul IV zic lămurit, că Christos s'a născut sub consulatul lui C. Caesar Augustus și Aemilius Paulus (754 u. c.) [2]) în 25 Decemvrie.

În biserica orientală însă, se serba atunci [illegible] până la mijlocul secolului IV, în aceeaș zi cu botezul și arătarea Domnului, în 6 Ianuarie, sub numele de [illegible] sau ἐπιφάνεια. Așa zice Cassian, că [illegible] provinciile Egiptului sub numele [illegible] înțeles atât ziua nașterii lui Christos, cât și botezul [illegible]. De aceea aceste două misterii se serbau [illegible] occidentale, [illegible] din Massilia [illegible] episcop Timoteu [illegible] a scris o carte despre [illegible] crede, că să se [illegible] de [illegible]

[illegible] IV a început și biserica [illegible] Mântuitorului separat de ziua [illegible] începutul în [illegible] făcut biserica din Constantinopole, unde nașterea [illegible] se serba în 25 Decemvrie primadată în anul 378 [illegible] ocaziune sf. Grigorie dela Nazianz ținu în [illegible] serbări o omilie frumoasă [5]). Nu mult după aceasta [illegible] troduse serbarea nașterii Domnului în 25 Decemvrie biserica din Antiohia, cum se vede aceasta din o [illegible] ce sf. Ioan Gură-de-aur a ținut-o în Antiohia în 20 Decemvrie, 388 (în ziua amintirii sf. Filogonie) [6]), în [illegible]

[illegible]

[3]) Collat. X. c. 2.

[4]) Timotheus episcopus composuit librum de Nativitate D[illegible] carnem, quam credit in Epiphania factam (Gennadius Massiliensis, [illegible] toribus eccles.).

[5]) Gregor. Nazianz. hom. 38 in Teophania.

[6]) Cu ocazia după cuvântarea aceasta, a ținut Ioan Chrisostom în [illegible] Domnului o omilie, în care între altele zice: „Încă nu sunt zece [illegible] această ni se făcu cunoscută, și totuș serbarea ei e prin zelul [illegible]

vântate li vestise auzitorilor [illegible] se va serba în Antiohia [illegible] tea toată cunoscută, iară la noi [illegible] de vr'o 10 ani. Mai târziu se [illegible] în 25 Decemvrie și în biserica [illegible] din o cuvântare a episcopului [illegible] ținu maica lui Chiril, episcopul [illegible] în actele sinodului din [illegible] Iuvenal (425—458) s'a introdus în [illegible] Domnului după datina bisericei [illegible] din Ierusalim.

Ori de se serba nașterea lui Christos [illegible] ca la occidentali, ori în 6 Ianuarie, ca [illegible] serbarii însăși se urmărește până la [illegible] Nichifor Calist, că adunându-se creștinii [illegible] *timpul persecuțiunii diocletiane* în mare mulțime [illegible] *spre a serba ziua nașterii Domnului*, un [illegible] aceasta și ținea de foarte potrivit și aceasta [illegible] de a-și stâmpăra ura și mania [illegible] cari încunjurând biserica, [illegible] ei foc, în care peri toată mulțimea de creștini în număr de 20,000 [illegible]. Și sf. Ioan Chrisostom zice, că sărbătoarea nașterii lui Christos e o sărbătoare veche, știută tuturor [illegible] dela Tracia până la Gadeira (Cadix în Spania) [illegible]

[illegible] ideea acestei sărbători e nașterea [illegible] de mai înainte se prezise prin gura profeților [illegible]

[illegible] deodată se cufundă în pământ, și apoi și repede [illegible] început fiea toată cunoscută, iară la noi [illegible] și aducând fructe mărețe, cari le [illegible]

[illegible]

Acest Fiu al lui Dumnezeu etern, [illegible] spirituală primare în [illegible] se [illegible] scopul întrupări [illegible] dela Tatăl e Fiul lui [illegible] dumneze[illegible] [illegible] împrăştie întunericul rătăcirei [illegible], trimisul lui Dumnezeu, care [illegible] lui Dumnezeu şi a menire [illegible], isvorul mângâierii [illegible] speranţei noastre de fericire între [illegible] puterea lui [illegible] şi deplinirea [illegible] lui Dum[illegible]

Sărbătoarea naşterii Domnului nostru Isus Ch[illegible] început se număra de biserică între sărbătorile cele [illegible] şi creştinii cei vechi o petreceau cu mare pietate. S[illegible] vorbesc despre ea ca despre o sărbătoare foarte mare [illegible] începutul şi baza celorlalte sărbători. Aşa zice [illegible] Chrisostom: „Aceasta sărbătoare e să se serbeze [illegible] toarea tuturor sărbătorilor şi să se ţină în mare [illegible] nime nu va rătăci, dacă o va ţinea de căpetenia [illegible] sărbătorilor [illegible]

[illegible]

[illegible] trimis pe Duhul sfânt, aceea ce e cuprins [illegible]

[illegible]

ale şi petrecerile cele publice, iară de altă parte [illegible]

[illegible] creştin [illegible]

[illegible] cari luau parte şi împăraţii şi de aceea se numesc [illegible]

[illegible] în loc de [illegible] „Câţi în Christos v'aţi botezat . . .“.

[illegible] timpul de faţă sărbătoarea naşterii Domnului d[illegible] [illegible] e o sărbătoare mare. În ziua aceasta, după cum [illegible] Mântuitorului să se petreacă cu demnitate, a orândui [illegible] [illegible] ajunare şi rugăciune, cinci zile de înainte-serbare, [illegible] în care servitorii bisericeşti salută pe credincioşi [illegible] noştri [illegible] şi binecuvântându-le casele şi masa. [illegible]

[illegible] în ele, după promis[illegible]

[illegible] şi El este în mijlocul lor.

[illegible] pentru aceasta serb[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] naşterii Mântuitorului şi a darurilor [illegible] sa, dară şi natura [illegible] de sărbătoarea naşterii [illegible] nopţile cele mai lungi [illegible] noaptea a scădea; şi astfel [illegible] a fost cea mai mare [illegible] idololatriei, [illegible] s'a adus Christos din cer [illegible] în istoria feluritelor popoare [illegible] şi ce se pune [illegible] Aşa petreceau Iudeii în 25 [illegible] templului din Ierusalim [illegible] sărbătoarea luminilor [illegible] sărbătoarea lui [illegible] zeul soarelui, şi [illegible] în amintirea [illegible] toţi se bucurau împreună [illegible] părinţii dau copiilor, felurite daruri şi [illegible] zeului soarelui, care [illegible] puterea biruinţă asupra [illegible] ceva asemănător [illegible] popoarele vechi petrec[illegible] dă natura viaţă şi [illegible] tuturor lucrurilor aduce bucurie [illegible] şi creştinii onorează pe Christos Dumnezeu, lumina cunoştinţei, care ne arată lumii. In deosebi e [illegible] menţională a Iudeilor adevărata icoană a [illegible] curăţirea templului lor [illegible] cele păgâne urmând biserica nouă a [illegible]

[illegible] introducerea sărbătorii naşterii lui Christos a avut [illegible] în vedere [illegible] datini şi datine vechi, şi le-a [illegible] captivatoare spiritului şi ideei [illegible] şi alte datine în viaţa poporului [illegible]

§ 35. Tăierea împrejur după trup a Domnului nostru Isus Christos

[illegible] oarecare [illegible] spre [illegible] Mântuitorul nostru [illegible]

naşterea sa aceste datine [1]), nu, ca şi când [illegible] ar fi avut pentru dânsul putere obligatoare. [illegible] Mântuitorul ei.

Sărbătoarea tăierii împrejur a Domnului e şi [illegible] carea *numelui lui Isus*, care înseamnă Mântuitor, [illegible] omenesc [illegible] numai de bunătăţi dumnezeeşti, pentrucă nici un nume altul sub cer nu e dat oamenilor, întru care trebue să ne mântuim [illegible]

[illegible] tol Paul zice: „Pentru aceea şi Dumnezeu l'a preaînălţat [illegible] dăruit lui nume, care e peste tot numele. Ca întru [illegible] cereşti, şi al celor dedesubt, Şi toată limba să mărturisească, că Domn este Isus Christos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl" [4]). Şi întru adevăr numele Isus este mai presus de tot numele. Căci numele lui Isus se exprimă cu pietate de toţi creştinii, dându-i-se onoare dumnezeească, şi numărul celor ce mărturisesc numele lui C[illegible] [illegible] pe faţa pământului [illegible] când „evanghelia împărăţiei lui Dumnezeu [illegible] lumea spre mărturie a toate popoarele" [5]), atunci [illegible] lui Dumnezeu, căruia e dată toată puterea în cer şi pe pământ, va umplea toate marginile lumii „ca să fie Dumnezeu [illegible]

După [illegible] ntele sf. Epifanie, episcopului din Cipru [7]), s'a tăiat Isus Christos împrejur între altele şi pentru aceea, ca celor ce ziceau, că Christos s'a întrupat numai după părere, să le arete, că Christos într'adevăr a primit trup omenesc [8]).

Inceputu[illegible] sărbării tăierii împrejur a Domnului nostru Isus Christo[illegible] ă din secolul IV., căci acum st. Epifanie

[1]) Luca 2, [illegible]
[2]) Mat [illegible]
[3]) Fapt. ap. 4, [illegible]
[4]) Ep. c. Filip. 2, 11.
[5]) Mat. 24, 14.
[6]) I Cor. 15, [illegible]
[7]) Lib. I adv. haeres. haeres. 30.
[8]) [illegible] cânta biserica în ziua [illegible] cei de sus împreună cu [illegible] bine ai voit a te naşte [illegible] pentru aceasta [illegible]

[illegible] ... sf. Grigore de Nyssa [illegible]
brosie şi alţii amintesc de această sărbătoare [illegible]
sf. părinţi au ţinut în ziua aceasta şi cuvântări [illegible]
până la noi [illegible]

Vechii Romani petrecând în ziua cea dintâi a [illegible] zeului lor Ianus şi ziua principală [illegible] precum şi în timpul împăraţilor începutul anului [illegible] ziua aceasta cu deosebită solemnitate şi [illegible] amicii şi cunoscuţii îşi trimiteau reciproc daruri [illegible]

[illegible] cu cântece, cu danţuri [illegible] aceste bucurii [illegible] mai multe zile după olaltă.

[illegible] omilie, ţinută în [illegible] despre aceste petreceri următoarele [illegible] zgomot fiecare lăfăreşte bucurie [illegible] unul altuia [illegible]

[illegible] cei mai mari soldaţii se îmbracă ca femei şi umblă pe strade [illegible]

Că la astfel de petreceri trebuiau să se treacă [illegible] cumpătării şi ale bunei cuviinţe e prea evident; [illegible] aceea sf. părinţi luptau în contra abuzurilor împreunate cu aceste petreceri şi spre a împiedica, ca creştinii să iee parte la ele, orânduiră [illegible]

[illegible]

— 125 —

[illegible]
cu bucurie ca şi celelalte sărbători ale Domnului.

În ziua tăierii împrejur a Domnului se [illegible]

[illegible]

se serba şi memoria sf. Vasile, a cărui serbare s'a unit cu serbarea tăierii împrejur a Domnului. Dacă [illegible] omiliei lui Amfilohie din Iconium pentru ziua tăierii [illegible]

[illegible] Ἰησοῦ Χριστοῦ nu s'ar trage la îndoială, atunci împreunarea aceasta a sărbătorilor s'ar fi [illegible] chiar la finea secolului IV, căci la finea omiliei acesteia Amfilohie aminteşte şi de sf. Vasile.

Dacă aceasta zi afară de însemnătatea sa bisericească are însemnătate şi în altă privinţă, adecă că cu ea se începe [illegible]

[illegible] noastre e minoritea mântuirii celui [illegible] cumpenirii, că noi legile noastre patriarhale de egalitate, drepturile noastre omeneşti, nobilitarea [illegible] ştiinţelor şi a artelor, prosperarea bine ... publice [illegible] noastre umanitare. In scurt tot aceea [illegible] creştine e frumos şi sublim şi la ce ele se [illegible] religiunii creştine [illegible]

[illegible] cu cale, că popoarele creştine încep a [illegible] istorea urzitorului religiunii lor celei sfinte [illegible] dela tăierea împrejur a [illegible] Maria [illegible] în strânsă [illegible]

Ianuarie e adecă, în sine, [illegible] căci biserica îşi începe anul cu [illegible]

totuș biserica se folosește de [illegible] pentru viața civilă și felicitând pe credincioși [illegible] toată binecuvântarea pământească și [illegible] și chiar la începutul anului nou, când oamenii [illegible] cu speranțe [illegible] bucurii ce le [illegible] [illegible] deșertăciunea bucuriilor lumești [illegible] [illegible] ceea ce așteaptă în [illegible]

§ 30. Arătarea Domnului nostru Isus Christos

Apropiindu-se timpul, când Isus [illegible] începea [illegible] învățător, Ioan Înaintemergătorul [illegible] anul al 15-a [illegible] lui Tiberiu în tot ținutul [illegible] botezul pocăinței pentru iertarea păcatelor [1]), botezând [illegible] păcatele [2]). Domnul [illegible] Christos ca prin atingerea sa să sfințească [illegible] [illegible]

[illegible] învățător, din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să fie botezat de dânsul. Ioan nici odată nu văzuse pe [illegible] însă Dumnezeu îi descoperi, că acesta [illegible] tru aceea, cu umilință zise către Isus [illegible] botezat [illegible]

[illegible] așa se cade nouă [illegible] Atunci cu frică [illegible] Mântuitorului [illegible] cură, firea apei [illegible] se pogoară în chip [illegible] vocea zicând [illegible] bine am voit" [4])

[illegible] Ianuarie, în [illegible] cu tradițiunea, [illegible] să se fi botezat Mântuitorul [5]) și cu [illegible] [illegible], în urma căreia Domnul nostru

[illegible] Hom. [illegible] 12 [illegible] Math. [illegible]
[4]) Mat. 3, 17.
[illegible]

Christos s'a botezat în vârstă ca de treizeci de ani [1]) și [illegible] că s'a botezat pe lângă timpul nașterii sale [illegible]

[illegible] cuvântul Părinte[illegible]

Sf. Ioan Gură [illegible]

[illegible] „Aceasta se însemnă botezul, în care [illegible] se deschise cerurile; ca nu e nouă [illegible] pentru nașterea după trup, precum o [illegible] era el ascuns și încă nu era arătat [illegible] timp, căci se zice: Acesta e fiul meu cel [illegible]

[illegible] la Iordan și alte fapte din viața Domnului, și anume, [illegible] și betfanie [4]), apoi amintirea minunei [illegible] a 5000 [illegible] în pustie, de unde această sărbătoare se [illegible] și [illegible] stelei celei minunate ce se arăta la răsărit [illegible] împărat (Mat. [illegible]

[1]) Luca 3, 23. [illegible] din Neo-Cesarea și can. 14 [illegible] VI [illegible] Ioannes Chrysost. Hom. de baptism. Chr. [illegible]

[illegible] revelatio [illegible] manifestavit se esse Deum per [illegible] miraculum aperitum, quod Dominus fecit [illegible] quod fecit. Et haec apparitio dicitur Bethe[illegible] quod est apparitio, quia ista apparitio [illegible] tribus apparationibus fit [illegible]

[illegible] (Du[illegible]

[illegible] columnus, quod se [illegible] quod [illegible] coelo stella [illegible] convivio nuptiali [illegible] aquas [illegible]

In prezent, in biserica occidentală [illegible] Ma[illegible] principală a sărbatorii din 6 Ianuarie, și oarece după [illegible] au fost trei regi, pentru aceea sărbătoarea aceasta se [illegible] [illegible] festum trium [illegible] Magorum, festum stellae). Iară amintirea arătării Dom[illegible] din Iordan se serbează la apus in 13 Ianuarie și [illegible] facerii apei in vin se serbează duminica, ce urmează d[illegible] Domnului.

Inceputul serbării arătării Domnului datează [illegible] secolul III de numai inainte [illegible] sărbatoarea aceasta [illegible] botez, de oarece in aceasta zi e arătarea dumnezeiască [illegible] Cristos, marturisind despre El Tatăl la botez și [illegible] celor prezenți Măngăitorul Duhul sfânt in chip de [illegible] ş. m. d.[1]). Mai departe marturisesc despre [illegible] zilei Domnului Clement din Alexandria in stro[illegible] [illegible] Nissa [illegible] sostom, Ambrosie, Ieronim, Augustin ş. a. in [illegible] lor pentru ziua acea[illegible]

Arătarea Domnului se numără in biserică [illegible] douăsprezece sarbatori mai mari ale ei, [illegible] cum in vechime așa și in ziua de astăzi cu [illegible] și solemnitate. Creștinii vechi parasindu-și [illegible] de toate zilele mergeau la biserică spre a lua parte [illegible] liturgie, la ascultarea cuvântului dumnezeesc și [illegible]

[illegible]

Amian Marcelin raportează despre Iulian Apostatul [illegible] creștinii lua parte la toate serviciile dumnezeești; [illegible] Valens in ziua aceasta cu toata curtea sa la b[illegible] sf. Vasile aducea sf. sacrificiu[4])

[illegible] să poate lua parte la faptele pioase ale cred[illegible]

Christi [illegible] quod de quinque panibus quinque millia hominum satiavit (A[illegible] Sermones de tempore serm. 202 — Vezi și Petrus Chrysol[illegible] Epiphan. et Magis

[1]) [illegible] apostolice. L. V, c. 43 vezi și L. VIII c. 33

[2]) Sozomen. Lib. 1. 21

[3]) [illegible] Marcellinus. Rerum gestarum libri [illegible] [illegible] Jacobi Gronovii 1693)

[4]) Grigor. Naz. Orat. 43 in laudem Basilii Magni, c. 5.

[illegible] creștinii cei chemați in ziua arătării Domnului, ca și la pogorârea Duhului sfânt sf. sacrament al botezului [illegible]

[illegible] ardeau multe [illegible]

[illegible] botezului Domnului duminica inaintea luminării [illegible]

[illegible] botezului Domnului se facea in vechime la ajunul spre arătarea Domnului și la arătarea Domnului insaș și sfințirea cea [illegible] [illegible], atribuindu-i creștinii acestei ape mare putere și [illegible]

[illegible] la miezul nopții a acestei sărbători [illegible] aceasta s'a sfințit apa. Aceea se intamplă [illegible] această apă ce s'a scoate astăzi, nu se strică, ci se ține de un an, adeseori trei ani după olaltă, fiind ca cea proaspătă și este [illegible] ca și aceea, care chiar din fantână[illegible])

Preoții, in ajunul arătării Domnului și la arătarea însăși, vizitează cu crucea in mână, cântând tropariul și condacul [illegible] locuințele lor cu apă sfințită și așa a propaga și prin [illegible] creștinilor binecuvantarea și sfințirea ce s'a inceput in bi[illegible] [illegible] sărbătoarea arătării Domnului, ca pe [illegible] inceputul unui an nou, in care s'a arătat dând [illegible] tuturor oamenilor, vestiau preoții in vechime [illegible] timpul inceperii postului celui mare, ziua pascilor [illegible] sărbători mutabile

[illegible] VIII c. 33 [illegible]

[illegible] 30 [illegible]

[illegible] Chrysost. [illegible]

[illegible] IX p. 365.

Sărbarea paştelor e fixă, deoarece în Alexandria [illegible] astronomia în floare, după un uz străvechiu episcopul [illegible] conform cu regula aşezată în sinodul I din Nicea, şi [illegible] Domnului o vestea capilor diferitelor biserici, iară [illegible] cătră [illegible] vestirea timpului paştelor episcopii numiţi împr[illegible] [illegible]

De astfel de epistole [illegible] (ἐπιστολαὶ ἑορταστικαί) se află [illegible] precum dela Petru din Alexandria, dela Dionisie [illegible] Cirił din Alexandria. Ca [illegible] a acestor epistole [illegible] epistolele pastorale, ce episcopii [illegible] ziua de astăzi trădătoarea [illegible] cătră [illegible] la începerea postului celui mare.

Biserica sărbând botezul Domnului, la care s'a [illegible] Dumnezeu cel preamărit în trei persoane, întăreşte [illegible] [illegible] pe S. Treime cea dintr'o fiinţă şi în trei per[illegible] [illegible] [illegible] ariimlor, a Arienilor, a Macedonienilor şi a altora, cari [illegible] treimica persoanelor [illegible] Dumnezeirii [2]. De asemenea [illegible] ca şi pe cei ce negau adevărata întrupare a [illegible] lui Dumnezeu, numind [illegible] sau poveste, cari după cuvintele [illegible], Isus [illegible] venit la Iordan ca om după trup, iară nu după [illegible] închipuire [3].

§ 37. Întimpinarea Domnului nostru Isus Christos

Sărbătoarea aceasta se petrece în aducerea aminte mai multor fapte din istoria sfântă, cari stau în legătură [illegible] ele. Drept aceea a şi primit felurite numiri, după cum [illegible] a sărbarea ei s'a luat în considerare mai mult una [illegible] dintre faptele respective. Iară faptele, cari au p[illegible] sărbarea nostre sunt următoarele.

[1] Eusebiu, hist. eccl. lib. VII, c. 20. Sozomen, Hist. eccl. VIII, c. [illegible] Cassianus, Collat. X, c. [illegible]

[2] [illegible] Gregor Naz. Orat. 31, theologica 5. De spiritu sancto [illegible] Atan. [illegible] contra Arian. c. 56. Augustinus, Sermones de tempore.

[3] Comp. Stichira 6 la vecernie şi Stichira la utrenie în 4 Ianuarie [illegible] 5 şi 6 la vecernie în 5 Ianuarie. — Pentru aceea şi cânta biserica [illegible] la Iordanu închinarea treimii s'a arătat. Că glasul Părintelui a [illegible] pe fiul iubit pe tine mărturisindu, şi Duhul în chip de porumb [illegible] cuvântului [illegible] Christoase Dumnezeule şi lumea ai [illegible] [illegible] sărbătoare.

După legea lui Moisi fiecare femeie, care [illegible] [illegible] de [illegible] zile şi punânduse acest fiu [illegible] [illegible] aderea de loc şi [illegible] [illegible] o curăţia [illegible] miel, trebuia să aducă două turturele sau doi pui de porumb [illegible] ducse pentru ca preotul o curăţia [1]) — Acestei legi s'a supus şi st. Maria (Luca 2, 22), venind la templu şi adu[illegible] [illegible] primit sărbătoarea noastră în biserica romano-catolică numele curăţirea st. Mariei (festum purificationis B. M.), numărânduse la sărbătorile Maicei Domnului.

La noi sărbătoarea aceasta se numără la sărbătorile Domnului, preamărinduse în ziua aceasta cu deosebire aducerea lui Isus în templu. După o altă lege a lui Moisi [2]) era adecă în aducerea aminte de cruţarea întâinăscuţilor israeliţi în Egipet fiecare întâi născut al Israeliţilor consacrat serviciului Domnului, dela care obligământ, predânduse seminţia pentru serviciul divin mai apoi seminţiei lui Levi, [illegible] să fie răscumpărat cu bani [3]). Şi onorând aceste[illegible] s'a supus st. fecioară (Luca 2, 22. 27), spre a corespunde [illegible] tuturor pretenţiunilor legii. Ea a adus [illegible] dară pe [illegible] templu şi l'a răscumpărat. Drept aceea [illegible] sărbătoarea aceasta sub numirea de „aducerea sau prezentarea lui Isus în templu“. La această aducere s'au întâmplat următoarele: În zilele acelea trăia în Ierusalim un bătrân drept şi pios, cu numele Simeon, care dela Duhu[illegible] [illegible] templu, Simeon a cunoscut îndată, că acela este [illegible] torul lumii [illegible] vesti profetic, ca pruncul va fi [illegible] spre descoperirea neamurilor şi mărire poporului [illegible]

[1] [illegible] 12, 8.
[2] [illegible] Moisi 13, 2.
[3] IV. Moisi 18, 15.

... dreptul Simeon se încredință aci întîiu [illegible]
[illegible] Ana. Ea era văduvă ca la [illegible]
[illegible] se depărta de biserică, ci cu [illegible]
rugăciuni slujea lui Dumnezeu ziua și noaptea [illegible]
la biserică întru aceeaș oră s'a mărturisit D[illegible]
vorbit pentru dânsul tuturor celor ce așteptau [illegible]
Ierusalim [1])

Dela întâmplarea aceasta, sărbătoarea [illegible]
trecându-se patruzeci de zile după nașterea [illegible]
adecă în ziua a doua a lunei lui Fevruarie, [illegible]
între cele douăsprezece sărbători mari domnești [illegible]
noastre, a primit numele de ὑπαντή sau ὑπαπάντη, [illegible]
întâmpinare, pentru că aducând prea sfânta [illegible]
[illegible] și Iosif pe Isus la biserică, Simeon îl [illegible]

Sărbătoarea întâmpinării Domnului a [illegible]
serba la răsărit cam pe la mijlocul secolului V [illegible]
Marcian [2]) (450–457). Înainte de secolul V [illegible]
amintire de sărbătoarea noastră nici în scrie[illegible]
grecești nici ale celor lati[illegible]
narea Domnului, cari provin sub numele lui [illegible]
Olimp, Chiril din Ierusalim, Grigorie din Nissa [3])
Chrysostom [4]) sunt fără doar și poate neautentic[e]
unui timp cu mult mai târziu. Deși sărbătoarea
Domnului se serba acuma în secolul V [5]), te[illegible]
mijlocul secolului VI n'a fost această sărbăt[illegible]

[illegible]

[1]) [illegible] Arvet [illegible]
[illegible] ὑπαντὴ [illegible]

[illegible]

această boală [illegible]
aduse și altă calamitate, adecă [illegible]
care făcu mare stricăciune și omorî [illegible]
În acest timp de urgie Dumnezeu descoperi [illegible]
bărbat pios, că nenorocirile de cari e cuprins [illegible]
încetă îndată ce se va așeza serbarea solemnă [illegible]
Domnului. Cuvântul descoperirii dumnezeești [illegible]
credință și bucurie, și în anul 544 în ziua a [illegible]
Fevruarie se petrecu întâmpinarea Domnului [illegible]
făcându-se veghiare și procesiune comună [illegible]
poporul lui Dumnezeu, încetară nenorocirile. [illegible]
[illegible] Constantinopolul, Antiohia și alte orașe [illegible]
grecești. În aducere aminte de îndurarea lui D[umnezeu] [illegible]
instituit drept mulțămită, sărbarea generală a întâmpinării [illegible]
nului [1]), care în biserica răsăriteană până în [illegible]
se numără între sărbătorile cele mari domnești.

[illegible] romană această sărbătoare s'a introdus în anul [illegible]
de episcopul Romei Gelasiu sub numele „purificatio [illegible]
amintire din pricina lustrațiunilor ce se serbau de păgâni [illegible]
Fevruarie", curățindu-se la ele nu numai zidurile oraș[ului] [illegible]
poporul. La această sărbătoare, care se chiamă și [illegible]

[illegible]

pe lângă pe creștini la această credință [illegible]
[illegible] conducătorului sărbătorii, raportându-se [illegible]
[illegible] „Sărbătoarea Domnului" [illegible]

[illegible]

numele „februare = purgare"
[illegible] Numa dicavit Februo [illegible]
[illegible] lustricaque [illegible]
[illegible] Diis Manibus solverentur [illegible]

[illegible]
[illegible] hymnis [illegible]
[illegible] Pontifice [illegible]
[illegible] Beda [illegible]

[illegible] candelarum sive luminum, das Fest der Lichter [illegible] oder Mar[illegible] Licht[illegible]

Ca sărbarea întimpinării Domnului [illegible] biserica adevărul, că Christos s'a arătat [illegible]

[illegible]

§ 38. Duminica stalparilor sau a florilor

Duminica stalpărilor, ἡ κυριακὴ τῶν βαΐων, [illegible] (dominica in palmis, dies palmarum sive [illegible] dominica in ramis palmarum) [illegible] intrarea [illegible] a lui Isus Christos [illegible] de patimele lui [3]. Duminica [illegible] în [illegible] pentru că în ea catehumenii mergeau [illegible] la episcop spre a cere bote[illegible] cu ocaziunea [illegible]. De asemenea se mai numia duminica aceasta [illegible]

[illegible]

Duminica [illegible] douăsprezece sărbători mari domnești [illegible] serbarea ei avem acuma din secolul IV. [illegible] de către st. Ambrosie, st. Ioan Chrisostom, st. [illegible] întrebuințarea ramurilor de finic sau a [illegible] toate părțile, Ioan Chrisostom și Ciril din Alexandria [illegible] pelegrina romanogalică [illegible] de el aprinși [3]. Ramurile sau stalpările [illegible]

Mat. 21 [illegible] Ioan 12, 12-18.

Cf. [illegible] Kellner l. c. p. 45.

[3] După raportul călătoarei romanogalice Silvia, care [illegible] Ierusalim, a cercetat locurile sfinte din Palestina, avem în biserica [illegible] originea întrebuințării ramurilor de finic în duminica florilor. [illegible] Silvia despre serviciul divin al bisericii din Ierusalim în duminica florilor [illegible] care începe săptămâna pastelor, s'a săvârșit înainte de ameazăzi [illegible]

[illegible] asupra morții și învierea lui Isus Christos [illegible]

[illegible]

[illegible] modo [illegible]

§ 39. Duminica învierii din morți a Domnului nostru Isus Christos.

[illegible] de liberarea lor din sclavia Egipetului și [illegible] lor întâi născuți ai lor de îngerul morții, în luna [illegible] sărbătoarea lor cea mai mare, numită pascha, care [illegible]. La începutul sărbătorii adecă la 14 Nisan, [illegible] lunei lui Martie și care pică cam la un loc [illegible] luna plină după equinocțiul primăverii, era obligat fiecare [illegible] să junghie un miel de un an, care se frigea la foc [illegible] în casă, iară mai târziu lângă templu [3]. În decursul celor șapte zile ale sărbătorii nu li era permis Iudeilor [illegible] dospită [4], ci numai azime, și pâne dospită [illegible] în casele lor [5]. De aceia se numia la Iudei

[illegible]

[illegible] după ameazăzi [illegible] adunat tot poporul [illegible]

[illegible] ora a 9 [illegible] toți pe culmea muntelui, de unde [illegible]

[illegible] „Domnului“ de pe munte [illegible]

[illegible] vecernia și o rugăciune la biserica Domnului [illegible] ad loca sancta c. 30, 31 [illegible]

sau scurtat ...
... dumnezeescul M...

... rbatoare mare

... erea in ţara Cana...

ţara promisiunii"[1].
... prototip al celei
... slobozirea omului
... him un miel ne...
... însă serbau
... mului omen...
Christos, a mielu...
pascale lunii[2]
... le mântuirea neamu...

... timpul învierii
... credincioşilor, ca
... apostol Pavel: „Drept aceea
... nici în aluatul răutăţii

... Dara deşi paştele se petreceau ca sărbătoare mare de ...

Cu privire la timpul serbării, apoi unii puneau cumpănă ... serbeze în acea zi a săptămânei, în care a murit, respective a înviat Domnul. Aceştia serbau aşa dară ziua morţii lui Christos care o numiau „πάσχα σταυρώσιμον" totdeauna într'o vineri, iară ziua învierii lui Christos, care o numiau „πάσχα ἀναστάσιμον" totdeauna într'o duminecă, şi anume ... după equinocţiul primăverii, urmând zilei a 14-a lunei lui Nisan, adecă lunei pline[1]. Aceasta practică a serbării paştelor era mai generală şi mai comună, observându-se de creştinii orientali ai bisericelor din Roma ... din Gallia, Britania, Spania etc. ... bisericelor din Alexandria, Palestina ... Alţii din contra mai ales creştinii ... consultară cu obiceiul provinciei ... Asia, Siria, punea cumpănă pe ... voiau să serbeze Moartea Domnului ... în 14 zi a lunei lui Nisan, pe ... săptămâne.[1]

... la aniversarea şi temeiul acestei de...

[1] Constit. ap. l. V. c. 16, l. VIII c. 33. Canonul 7 al al. apostoli...

[illegible] sinodul din [illegible] desbătut despre acea [illegible]? Cunoscute sunt numai [illegible] sinodului [1]. [illegible]

Rezultatele sunt următoarele: [illegible]

[illegible] imediat următoare după 14 Nisan sau [illegible] equinocțiului de primăvară și [illegible] 14 Nisan sau luna plină într'o duminică, [illegible] în duminica următoare. De oarece [illegible]

[illegible] Timpul posibil al serbării [illegible] la 25 Aprilie, și aflarea [illegible] care cauză calcularea lui [illegible] din Alexandria, care în astfel de situații [illegible] din Alexandria având să înștiințeze [illegible] timpul aflat.

[illegible] Nicea ciclul pascal [illegible]

[illegible] Alexandria, episcop [illegible]

[illegible] cea mai [illegible]

[illegible] la 2 Mai [illegible]

[illegible] la 18 Martie [illegible] După sinodul din Nicea [illegible] o paschalie [illegible] avea [illegible] al bisericii [illegible]

[illegible] la calcularea timpului [illegible]

[illegible] care [illegible] bisericii în două [illegible]

au adunat flori depe câmpuri, le presurau la ...

... pentru ca să urmeze exemplului de ...

... pască, hrean, sare şi miel ...

... istorice şi tipice din istoria revelaţiunei ...

... punde modul ...

... petrecerea toată noaptea sâmbetei ...

... biserică, în veghiare ...

... care s'a isprăvit ...

... mai important la ...

... marcată prin care ...

... aromate cu ...

Christos ... purtau ... facla arzătoare ...

... Constantin se lumina ...

... creştinilor, şi chiar şi oraşul, punând acest împărat ... aprindeau ... columne de ceară şi de ...

... decât ziua luminoasă ...

ariu ei devem e

se prelungea timp de
esia și liturgie, la ...
lucios se impa...
privind aceste ...
... oprite ...
... cu c...

§ 40. Înălțarea la cer a Domnului nostru Isus Christos.

... Christos petrecu
... timp învățăceilor
...
se înălță
... lor, la cer [1]).
... viața ...

... pământ ...
... ascensio Domini ...
... se petrece joia a șasea după duminica ...
... ca înălțarea ...

mort între dumanica și petrecând după învierea sa ...
patruzeci de zile cu învățăceii săi, se împlinește a pa...

Cea dintâi amintire despre serbarea acestei zile se ...
constituțiile apostolice, în care se orânduiește, ca sclavii ...
... odihnească de lucrul lor, căci în ...
și-a terminat viața sa pământească [2]). În ...

... de Rosmini, Christ...

... ce e una din cele douăsprezece
... Ea ni e mărturie îmbucurătoare
... și despre ... area lui Dumnezeu

... calea pr... al celui ... ni oferă spec...
... catolica noastră se înaltă la ... ul împără...

... Astăzi ... o pace

man... a sărbătorii corespundea și ... se
serba ea. După ce sf. Elena ...
... se serba în ea înălțarea Domnului.
... Serbarea se începea pe la miezul
... o mulțime de ceară și de candele
... cât toți munții erau în foc.

Elena

§ 41. Dumineca cincizecimii sau a pogorîrii Duhului sfînt

Isus Christo[illegible] ucenicilor săi pe Duhul sfânt [illegible] împărtăşi mai [illegible] [illegible] După ună [illegible] [illegible] Christos la [illegible] să îi vieţ[illegible]

[illegible] în toţi de Duhul sfânt şi au [illegible] [illegible] bisericii [illegible] ca la [illegible]

[illegible] mai notabil [illegible] [illegible] se numeşte [illegible]

[illegible] Duhului sfânt [illegible] [illegible] evreilor, pe [illegible] dată legii pe [illegible] numite dela D[illegible]

[illegible] Duhului sfânt [illegible]

a *) Iată autorul opului „Intrebări şi răspun[illegible]“ care op se atribuia mai înainte cu [illegible]lariul, de oarece datează dintr'un timp cu [illegible] V), zice: Dela timpurile apostolilor a [illegible]

[illegible] o prescrip şi constituţiunile apostolice [illegible]

[illegible] fie slobozi dela lucru pe lângă pasti [illegible]

[illegible] [illegible] credincioşii [illegible] de [illegible] [illegible] şi a face rugăciune îngenunchiând [illegible] că sunt unii, cari dumineca [illegible]

[illegible] Manual de L[illegible]gică, Bucureşti 1854 p. 92 [illegible]

[illegible] 1861 p. 193

[illegible] Lib. III haer. 75 advers. Aer[illegible]

Lib. [illegible] c. 54

Precum în biserica testamentului [illegible] serica lui Christos este cincizecimea [illegible] din cele douăsprezece sărbători mari [illegible] de a Cesarea numește [illegible] prea [illegible] sărbătoare mare [illegible] sărbătoarea sărbătorilor [illegible] Grigorie Teologul [illegible] Noi serbăm [illegible]

[illegible] mister mare și veneratul [illegible] corespunde pe deplin și serbarea cincizecimii.

In biserica cea veche era cincizecimea [illegible] solemn pentru botez adică întocmai așa ca și [illegible] nalul și ca și paștile [illegible] Dela paști până [illegible] [illegible] stând [illegible] 20 al sinodului [illegible] și despre care mai [illegible] și [illegible] [illegible] nu se pleacă

[illegible] împărătești [illegible] [illegible] de adorațiune [illegible] trebue să se ocupe cu serviciul lui Dumnezeu [illegible]

[illegible] prin deosebite servicii litur[illegible] [illegible] în ziua cincizecimii cu [illegible] [illegible] se cetiau cunoscutele [illegible]

[illegible] Isus Christos să ne dăruiască și nouă [illegible] Duh spre luminarea și întărirea [illegible] noastre și [illegible] aducem rugăciunea pentru părinții [illegible]

Evreii cei vechi înfrumusețau la sărbătoarea [illegible] [illegible] de petrecerea Iudeilor în pustie, când au fost [illegible] în colibe de frunze și de ramuri de ar[illegible] [illegible] decorează la sărbătoarea cincizecimii [illegible] cu ramuri de tei, cu verdețuri și [illegible] această decorare frumusețea cea [illegible] biserica lui Christos, ca o împărăteasă și [illegible] de [illegible] stând, dorind a vedea această frum[illegible] [illegible]

§ 42. Schimbarea la față a Domnului nostru [illegible] Christos.

[illegible] apostolii, cei dintâi urmași ai [illegible] și să nu se îndoiască [illegible] iubire către Domnul, carele li-a [illegible] li-a zis, ca împărăția lui nu [illegible] a li arăta [illegible] Dumnezeu [illegible] apostolilor [illegible] Iacov, și pe Ioan fratele lui [illegible] deosebi. Aice s'au schimbat fața [illegible] fața lui ca soarele, iară hainele lui [illegible] Și iată s'au arătat lor Moisi și I[lie] [illegible] Atunci Petru luând cuvântul a zis [illegible] bine e noauă a fi aici, de vrei să facem [illegible] una lui Moisi, și una lui Ilie. Și [illegible] iată nor luminos i-a umbrit pe ei, și iată g[las] [illegible] Acesta e Fiul meu cel iubit, întru [illegible]

[illegible] biserica a așezat sărbătoarea sch[imbării la față a] Domnului nostru Isus Christos, μεταμόρφωσις [illegible] Christi [illegible] între cele 12 sărbători mari domnești. Dela s[ecolul] [illegible] în cărțile și părinții [illegible] pentru [illegible] Domnului, așa în opul lui Proclu [illegible] ²), și al lui Leo cel Mare, episcop[ul] [illegible] unde putem conchide, că acum în secolul [illegible] se serba sărbătoarea schimbării la față a Domnu[lui] [illegible] secolul al VIII aceasta sărbătoare se serba [illegible] [illegible] causă din [illegible], ca părinții [illegible] VIII Ioan Damascen și Cozma din Maiuma [illegible] de imne pentru sărbătoarea sch[imbării la față a] Domnului. In biserica occidentală însă sărb[ătoarea] [illegible] încă în secolul XII nu era generală. Pole[illegible]

¹) [illegible]
²) [illegible]

secolul XII, preot și călugăr benedictin [illegible] Urbert, vorbește de sărbătoarea [illegible] Domnului ca despre o introduc[ere] [illegible] occidentale ¹). De abia episcopul Romei C[alixt] III [illegible] pentru victoria repurtată de [illegible] Turcilor la Belgrad a ordonat [illegible] să serbeze sărbătoarea [illegible] [illegible] mod solemn în 6 August [illegible] [illegible] sărbătorii schimbării la față se exp[lică] [illegible] [illegible] serbării, unde se zice, ca apostolii să [illegible] despre dumnezeirea lui Christos, dacăd vor vedea [illegible] [illegible] patima cea de bună voie lumii să [illegible] [illegible] Tatălui. Precum însuși Christos [illegible] la față a voit să întărească pe învățăceii săi [illegible] [illegible] și [illegible] mângâiare în [illegible]

[illegible]

[illegible] acestea va [illegible] de care se vor face părtași [illegible] Dumnezeu în viața viitoare, căci [illegible] Domnului pe muntele Taborului e icoana [illegible] a celor drepți în cerurі.

§ 43. Înălțarea onoratei și de viață făcătoarei cruci.

Sărb[ătoarea] [illegible] cruci e o sărbătoare mare [illegible] [illegible] în istoria bisericei lui Christos. Cea dintâi [întâmplare] e minunata aflare a crucii, p[e timpul] împăratului Constantin cel Mare; pe care a fost [illegible] Christos [illegible] aducerea sau întoarcerea crucii din [illegible] pe timpul împăratului Eraclie I (610—641).

I. Împăratul Constantin cel mare, născut în [illegible] avea acum aplicare către creștinism, când în [illegible]

¹) [illegible] nostra tempore [illegible] in Monasterio [illegible] verbum [illegible]? Quae igitur ratio celebrandi [illegible] Christi. — Potha, De [illegible] XXI p. 400.

[illegible] Kath. Liturgik, 2 Th. 1. Abth. p. [illegible] Katholik [illegible] 72 Band 1901 p. 785.

[illegible] armatei sale spre Roma in contra [illegible] tui, care se proclama de imparat, vazu [illegible] Constantin [illegible] cer dimpreună cu alții, semnul cruc[ii] [illegible] „τούτῳ νίκα", adecă „cu acesta [illegible]" [illegible] Constantin [illegible]

pentru că la păgâni chipul crucii se privea ca [illegible] de moarte. Ingrijindu-se cu atât [illegible] ostașii lui Constantin erau mai puține la [illegible] lui Maxențiu. In noaptea următoare se arătă [illegible] lui Constantin, Isus Christos [illegible] pe cer [illegible] poruncă, ca facând așa un semn să se [illegible] luptă cu dușmanii săi. Imp[illegible] de el ca steag in luptă cu dușmanii săi [illegible] o cruce in chipul celei ce văzuse [illegible] ostașilor săi a învinge pe dușmanul [illegible] Roma.

Dela aflarea crucii Constantin [illegible] creștini și [illegible] patimilor și [illegible] Christos. Fiind Elena, mama împăratului, [illegible] la [illegible] onorat[illegible] pe care [illegible] Constantin indată [illegible] fost înțeles [illegible] acestui vis. Drept ceea Elena călători la Ierus[alim] [illegible] de a afla mormântul și crucea Domnului [illegible] anul 119 păgânii acoperiseră la porunca împ[ăratului] [illegible] mormântul Mântuitorului pe muntele Golgota [illegible] construiseră deasupra lui un templu. Deci [illegible] împăratului se rupse acest templu și se săpă [illegible] ce in fundul lui, într'o parte, se afla mormântul [illegible] iară in altă parte se aflară trei cruci și [illegible]

cuvintele: „Isus Nazarineanul, împăratul Iudeilor" [illegible] cari se scrisera la porunca lui Pilat [illegible] Isus ce[illegible] răstignit [2]). Acum era [illegible] crucea Domnului de celelalte cruci. Spre a putea [illegible] Macarie, episcopul Ierusalimului, se rugă [illegible] Dumnezeu, ca să [illegible] creștinilor in ajutor [illegible] minuni. Dumnezeu a și împlinit ruga episcopului [illegible]

[1]) De vita Constantini l. I. c. 12.
[2]) Ioan 19, 19.

manifestarea puterei facătoare de [illegible] prin atingere de una din [illegible] vindecă in mod minunat [illegible] se află crucea cea de viață [illegible] Sozomen zice despre această întâmplare [illegible] împărăție, precum însumi am [illegible] cărora această întâmplare li-au fost [illegible] cunoscută, trecând dela părinți la [illegible] putință și am predat-o posterității [5]) [illegible] sfânta Elena, ornându-o cu argint, [illegible] Macarie din Ierusalim spre pă[strare] [illegible] templu.

Deși sâmburele istoric al [illegible] [illegible] atât e sigur, că in [illegible] pulei la instituirea unei sărbători a s[fintei] [cruci] [illegible] in care an după cronica alexandrină [illegible] Domnului, se serba adecă in Ierusalim [illegible] ziua aflării sf. cruci cu mare solemnitate. [illegible] serbarea aceasta la început, nu se poate [illegible] [illegible] după [illegible] a paștelor [7]), pentru că crucea să se [illegible] la 6 Martie, astădată pe lângă timpul Paștelor [illegible]

[illegible] bărbat din morți prin atingerea de crucea Domnului. De [illegible]

[illegible] Ioan Crisostom [illegible] hom. 85 in Ioannem [illegible] Sozomen [illegible] Theophanes, Chronogr. [illegible] Sulpicius Sev. Chron. II [illegible]
[illegible] l. II c. 1.
[illegible] l. I c. 8.
[illegible] lat. Barbaro, edit. Frick, p. 359.
[illegible] histoire ecclesiastique Tom. I. [illegible]
[illegible] l. c. t. I, p. 94.
[illegible] Denkwürdigk. der christ[illegible]

construirea bisericei invierii Domnului (Ἀνάστασις) [illegible] crucea lui, care construire o poruncise impăratul [illegible] episcopului Macarie, şi după sfinţirea acestei biserici [illegible] Septemvrie 335 [1]), se aşeză sărbătoarea sfintei cruci pe [illegible] Septemvrie, numindu-se de acuma inainte [illegible] sărbătoarea inălţării [illegible] [illegible] bisericei invierii [illegible] de faţă o mulţime de episcopi invitaţi de impăratul [illegible] la serbarea sfinţirii, arată episcopul cetăţii de pe [illegible] sericei noui, poporului adunat prima dată [illegible] solemn, onorată lemnul sf. cruci spre venerare [illegible] să fie văzut de toţi. Iară poporul văzând crucea [illegible] pietate s'a închinat inaintea ei, mărind pe Dumnezeu [illegible] murit pe ea [2]). — De aici imprejurarea aceasta a [illegible] sărbătoarea noastră numele de „inălţarea sfintei cruci” [illegible] [illegible] la toate acele [illegible] [illegible]

[illegible] sfintei cruci era la inceput [illegible] celebrată numai in Ierusalim, dară curând se [illegible] şi in celelalte biserici [illegible] şi anume mai intâi [illegible] cari erau in posesiunea particelelor mai mari din sf. cruce. Că la inceputul secolului V sărbătoarea inălţării [illegible] serbată acum in Constantinopole se vede din [illegible] Cronica de patriarhul George din Alexandria [illegible] Evagrie [4]) ne mărturiseşte, că sărbătoarea [illegible] anul 540 era cunoscută in Siria (Apamea şi [illegible]) această sărbătoare pe timpul impăratului Eraclie [illegible] mult acuma ţinută in toată biserica orientală, [illegible] cuvântarea patriarhului Sofronie din Ierusalim [illegible] a. 630) in ziua inălţării onoratei cruci [5]).

[1]) Eusebiu, De vita Constantini l. IV c. 25, l. IV c. 45 [illegible]
[2]) Ἑορτάζομεν [illegible], Chronic. pasch. ad. ann. [illegible] Patr. gr. T. XCII [illegible]
[3]) [illegible] Wetzer u. Welte Kirchenlexikon, T. IV. 1891 p. [illegible]
[4]) Vezi Migne Patr. gr. T. CIII p. 355—356.
[5]) Evagrius, Hist. eccl. l. IV c. 26.
[6]) Vezi Migne Patr. gr. T. LXXXVII p. 3302 sqq.

In timpurile cele vechi dela secolul [illegible] se adunau la această sărbătoare in Ierusalim, mulţime de credincioşi. Intre aceştia, se află, in secolul V şi prea cuvioasa [illegible] se retrase in singurătate spre a se supune la ostenelile [illegible] [illegible] parte la [illegible] Galia Silvia, dela care avem o descriere interesantă a acestei serbări [1]).

[illegible] intâmplare privitoare la sărbătoarea in chestiune [illegible] intoarcerea sf. cruci din Persia. In războiul ce se [illegible] intre Eraclie, impăratul bizantin, oştile lui Chosru ocupară in anul 614, Ierusalimul, omorîră mare mulţime de creştini, [illegible] biserica invierii din Ierusalim, prădară mulţime de lucruri preţioase şi intre altele şi lemnul crucii lui Christos. Dară după mulţi ani de luptă, norocul intoarse in partea lui Eraclie, care trecu invingător in Persia. Murind intr'aceea Chosru, Siroes, fiul şi urmaşul lui pe tronul persesc, se grăbi a incheia cu Eraclie pace, intorcându-i la finea anului 628 intre alte odoare şi lemnul sf. cruci. Impăratul aduse acest lemn mai intâi la Constantinopole, apoi in 629 la Ierusalim, predându-l patriarhului Zaharie [2]). Crucea adusă de Eraclie la Ierusalim fu aşezată la 14 Septemvrie 629 cu mare pompă in biserica invierii, venerându-se după datina veche de intreg poporul adunat [3]).

Inălţarea crucii Domnului şi aducerea sau intoarcerea ei din Persia se impreună in una şi aceeaş sărbătoare a inălţării crucii Domnului ὕψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ

[1]) S. Silviae Aquitanae Peregrinatio ad loca sancta. Edit. II. Romae [illegible]

[2]) [illegible] ce impăratul insuş, ornat cu insignele demnităţii sale, [illegible] ca să o ducă la biserica invierii. Dară pășind pe muntele [illegible] nevăzută opreşte crucea. Atunci patriarhul Zaharie aduse [illegible] Dumnezeu adus lemnul crucii la Golgotha [illegible] de sclav. Deci umilindu-se impăratul depuse [illegible]

[3]) Cf. Theophanis, Chron. I. 504 ad ann. 6120 (edit. Bonn.) [illegible]

sau τῶν ἁγίων ξύλων sau σταυροφάνεια, ca [illegible] cele 12 sărbători mari ale bisericei noastre [illegible] pe de o parte cu bucurie aflarea crucei [illegible] împăratului Constantin și așezarea crucei [illegible] ca pe timpul împăratului Eracliu, pe de [illegible] pentru că crucea totdeauna ni aduce aminte [illegible] Christos pentru păcatele noastre. Sf. [illegible] Cretului, sf. Cosma al Maiumului, sf. T[illegible] Constantinopolei, sf. Ioan Damascen, sf. Iosif [illegible] împăratul și alții au compus imne, cu cari se [illegible] sărbătoarea [illegible] onorărei crucei.

In biserica occidentală se serbează aflarea [illegible] a lui [illegible] al Mai [illegible] sărbătoarea [illegible] 14 a lui Septemvrie — [illegible] sărbătoare a sf. cruci. [illegible] în ziua [illegible] [illegible] la biserica crucei de [illegible] [illegible] 4 a lui Mai [illegible] înălțarea crucei, care se [illegible] a lui Septemvrie. In calendarul coptic se numără [illegible] [illegible] aflarea crucei, care [illegible] [illegible] sărbătoare de cursa a doua. După [illegible] se pare [illegible] serbat [illegible] [illegible] a lui Septemvrie se celebrează Sărbătoarea [illegible] [illegible] înălțarea crucei [illegible] Aflarea crucei [illegible]

Capitolul II.

Maicei Domnului.

§ 44. Trecere.

Cu sărbătorile Domnului stau în strânsă legătură sărbătorile prea sfintei Maice a Domnului, precum [illegible] ala în legătură strânsă cu viața pămîntească [illegible] dumnezeească. In adorațiunea Domnului, [illegible] sărbătorile domnești, se cuprindea și onorarea [illegible] nului și sărbătorile cele mai vechi ale [illegible] apar în forma lor primă că sărbători ale [illegible] onorarea Maicei Domnului în cazuri concrete [illegible] îndată ce mândria eretică și rătăcirea, în contra [illegible]

[illegible] Binterim, [illegible] 5. Bd. [illegible] Th. 1838. S. [illegible]

[illegible] bisericești, au început a [illegible] onoare a Maicei Domnului. Acest [illegible] să se opună biserica, instituind [illegible] [illegible] Domnului, spre a o onora [illegible] [illegible] și a împlini aceea, ce [illegible] a prezis în casa lui Zaharie: „Iată de acum [illegible] toate neamurile“ [1]. — Iară la sărbătorile [illegible] alese ale Maicei Domnului, cari aparțin [illegible] sărbători mari domnești, se numără: [illegible] Născătoare de Dumnezeu, intrarea ei în [illegible] adormirea Maicei Domnului.

§ 45. Nașterea prea sfintei Născătoare de Dumnezeu.

Nașterea prea sfintei Născătoare de Dumnezeu se serbează în ziua a opta a lunei Septemvrie [2].

Spre a [illegible] însemnătatea acestei sărbători, [illegible] după corp are comun cu oamenii [illegible] [illegible] de aceea, ce în urma grației dumnezeești [illegible] [illegible] [illegible] că fiica moșilor părinți, Ioachim [illegible] David [illegible] [illegible] Nașterei [illegible] după [illegible] care va zdrobi capul șarpelui [illegible] după profetul Isaia [3] va naște pe [illegible] [illegible] mărita Domnului ei [4]. Ea e aceea, care [illegible] Mântuitorului lumii, devenind astfel modelul cel mai [illegible] [illegible] și mama vieței eterne [5]. Cu dreptul serbează așadar [illegible] nașterea prea sfintei Maice a Domnului, căci ea vede [illegible] [illegible], ce promite neatârnat mântuirea noastră și floarea [illegible] [illegible] lui Iesse, din care de curând avea să odrăslească ca [illegible]

[1] [illegible] din secolul VII [illegible] Moise [illegible] [illegible] Indictione decima quinta Domina nostra [illegible] [illegible] Anna nata est. — Aceeaș mărturisește și sf. Ioan Damascen, [illegible] [illegible] IV c. 15.
[3] Isaia 7, 14.
[4] Luca 1, 28, 43.
[5] Ordinul Eva [illegible]

[illegible] Mortem nobis [illegible] [illegible] Serm. 184 in natali [illegible]

[illegible] Mantuitorul lumii. Însă deşi biserica, privind [illegible] zi a pătimirilor, ziua morţii ca poarta vieţei eterne, [illegible] ziua naşterii, ci ziua morţii lor, şi [illegible] ce limba numeşte moar[illegible]

[illegible]

[illegible] chiar pe sf. Ioan Botezătorul şi în privinţa curăţiei chiar pe [illegible] [illegible]geri.

[illegible] la originea acestei sărbători, ea fără de îndoială s'a introdus mai întâi în unele biserici orientale, probabil după terminarea sinodului din Efes, fiind certele nestoriane cauza introducerii ei. Că sărbătoarea naşterii Domnului a fi început a se serba nu mult după sinodul din [illegible] poate servi ca argument acea împrejurare, [illegible] toarea noastră se ţine nu numai în biserica [illegible] şi în cea iacobitică şi cea coptică. E fapt însă constatat, că [illegible]

(451), se poate presupune cu multă probabilitate, că [illegible] toarea naşterii Maicei Domnului era cel puţin în [illegible] mai înainte de [illegible] toate acestea, ştire sigură despre sărbătoarea [illegible] Domnului avem de abia din secolul VII, com[illegible] acest timp, Andrei Criteanul [illegible] 720 [illegible]

[illegible] până la noi [illegible] această sărbătoare şi în biserica occidentală [illegible] poate zice însă chiar de s[illegible] IX [illegible] să fi fost serbată în toată biserica occidentală [4]).

[1]) Comp. Basilius, Hom. 17 în Ma[illegible] T. XXXI, pag. 495
[2]) Luca I. 15
[3]) Vezi Migne, Patr. gr. T. XCVII p. 806 [illegible]
[4]) Cf. H. Kellner l. c. p. 140

§ 40. Intrarea în biserică a prea sfintei Născătoare de Dumnezeu.

[illegible]

şi vor d[illegible] toare de [illegible] duse[illegible] ca de [illegible] biserică, şi împlinindu-şi [illegible] Dumnezeu şi au dat-o preoţilor. De[illegible] Zaharia [illegible] şi de atunci, a [illegible] din tâmpl[illegible] sericei, unde odată [illegible] Atmeseu[illegible]

[illegible] consacrate serviciului lui [illegible] preoţ[illegible] trăindu-se toţi din averea bisericească. În [illegible] creştere şi onoare a lui Dumnezeu şi [illegible] se ocupa sub priveghiarea [illegible] la cu lucru de mână, cu cetirea scripturei [illegible]

[illegible] când sf. fecioară Maria [illegible] [illegible] vieţuirei sale pioase [illegible] în starea căsătoriei sf. fecioară descoperi că ea din leagăn e consacrată de părinţii săi [illegible] făcut promisiune de fecioria neîntre[illegible] [illegible] ca să se păzească fără vătămare sub [illegible] se logodi sf. fecioară Maria în vârsta [illegible] drept[illegible] Iosif, bărbat de 84 de [illegible] a petrece în toată curăţia cu Maria, a observa [illegible] onoarei virginale a ei şi a fi părinte nutritor al [illegible] la deplina arătare a misterului întrupării sale [3]).

În amint[illegible] acestei întâmplări din vieaţa sf. fecioare Maria [illegible] numai în tradiţiune [4]), adecă a intrării prea

[illegible] Antiquitatum Judaicarum libro XX, cap. [illegible]

[illegible] T. I. p. 124 [illegible] fiind de 3 ani [illegible]

Născătoare de Dumnezeu [illegible] parinţii au aşezat sărbătoarea intrarii în [illegible] Domnului (τὰ εἴσοδια τῆς θεοτόκου, τὰ εἰς τὸν [illegible] τῆς θεομήτορος, praesentatio b. Mariae Virg.), [illegible] în 21 Noemvrie şi se numără la [illegible] sărbători mari domneşti. Originea acestei sărbători [illegible] din secolul VIII vorbind despre ea cu [illegible] până la secolului VIII Gherman şi Tarasie, patriarhi [illegible] nopolei. După Augusti [1]) să se fi introdus [illegible] [illegible] mainte de sinodul II din Niceea sau [illegible] (787).

In biserica occidentală s'a introdus serbarea acestei [illegible] [illegible]

[illegible] ale ţări occidentale până ce în urmă în anul 1585 papa Sixtus V prescrise sărbătoarea aceasta [illegible] [illegible]

[illegible] Maicii a Domnului [illegible]

[illegible]

sărbătoare scopul de a conduce pe creştini la [illegible] a lui Dumnezeu pentru mântuirea, ce prin aceasta [illegible] se puse în lucrare şi la onoarea prea sfintei [illegible] preferinduse tuturor femeilor se numită la [illegible] Maica a Domnului.

[illegible] pe care se bazează această [illegible] ca la Greci [illegible], zina salutans [illegible] Luca [illegible] 29 [illegible] [illegible] (Luca I. 28), [illegible]

[1]) [illegible]

[illegible] sărbătoarea [illegible] Virginem Annuntiatio [illegible] Christi. Numirea [illegible]

[illegible]

[illegible] întrupării Domnului fixată [illegible] dela 25 Martie până la 25 Decemvrie se [illegible] Însă această sărbătoare nu pre[illegible] în 25 Martie [illegible] se serba în [illegible] această sărbătoare [illegible] vre o sărbătoare [illegible] [illegible] după [illegible]

[illegible] Domnului după din [illegible]

[illegible]

[illegible] sfintei Născătoare de Dumnezeu

Isus Christos admirăm de o parte [illegible] ca soare [illegible] ca devenind [illegible] pentru [illegible]

[illegible] de [illegible] el pe maica [illegible]

... multe minuni ...
... în sfintele sale
... Domnului, apostolii se ...
... din sat în
În ziua ...

... Sfântă în ... ...
... zi din ...

[illegible]

gust. Macar că starea aceasta se află la un [illegible]

[illegible]

In [illegible] [illegible]nnica despre [illegible] sărbătoarea adormirii Maicei Domnului [illegible] occidentală purta la [illegible]

[illegible]

§ 49. Adunarea prea sfintei Născătoare de D[illegible]

[illegible] se serbează în 26 Decemvrie, adecă a doua zi după nașterea [illegible]

[illegible]

ca sfânta Maicei lui, care a servit ca [illegible]

[illegible]

nezeesc, cu ocaziunea serbării nașterii Domnului, se vede [illegible] acest post se laudă pe Născătoarea de Dumnezeu, unind [illegible]

[illegible]

privința aceasta, din care se poate deduce numai că nașterea lui Christos se serba și adunarea [illegible] Dum[illegible] [illegible]

[illegible]

Domnului [illegible] Покровъ пресвятыя Богородицы [illegible]

[illegible]

Dumnezeu, în ... din Constantinopol ... în racla sf. Maria ... și biserica ... omoforul și o parte a brâului ...

... ca la 4 ore din noapte, sf. Andrei cel nebun pentru ... au văzut pe împărăteasa cerului ... și Născătoare de Dumnezeu, stând în aer și ... strălucind cu lumină și ... cu oști cerești și cu ... cari în haine albe cu cucernicie stau în jurul ei, din cari ... și sf. Ioan Evanghelistul ... acestei întâmplări s'a introdus în ... și biserica grecească unde s'au petrecut cele ...

... potrivitoare, deși nu instituită pe ... se petrece în biserica română în dumineca întâia ... dat ss. Romani ...

... alesi.

... în ... testament al botezului, sunt cei ... comunei creștine din Antiohia ... 3)

... înțelesul prezent ... creștini, pe cari pentru viața lor cea religioasă sau ...

... acela a cărora onorare și imitare se permite din ...

... trecătoare la cea netrecătoare, dela ... la libertate și stăpânire cu ... ziua nașterii lor pentru ...

plină de du...

Botezație ...

martirilor, cari suferiau cu bărbăție și statornicie pentru credința chinurile cele mai mari, ba chiar și însăș moartea. În ...

... lor sau în alt loc, cetiau istoria patimilor și a morții lor, ...

credința și cereau pentru sine de asemene statornicie în credință, ... se prindeau ca totdeauna și ori și unde a mărturisi pe Hristos prin cuvânt și prin faptă.

... în istoria sa bisericească 4) ... Smirna raportează altor creștini despre moartea ...

... ... a suferit moartea pe cruce sau ... Căci lui, care e adevărat Fiul lui ...

lui lor, se faceau litanii, numindu-se
Zile, în cari muriau aceștia
..., pentru ca memoria lor să
... martirilor. Mai târziu se
... creștini răposați, cari excelează

... bisericesc toate zilele sunt
... mai multor sfinți. Scopul
...
... Dumnezeu, care e cauza sfințe...

2. ... așează pe sfinți ca modele de virtute creștină și
recomandă ... spre imitare; și
... sfinți ca amici ai lui Dumnezeu ...

§ 51. Sfinții, a căror serbare e obligatoare în

... ca ... sărbători ...

... celebrii, a căror serbare e în biserica noastră

... biserica noastră

... departe de ...
... pământul ...
... Deci ...
... Dumnezeu ...

... sărbat,
... în biserica sf. ...
... cu mare solemnitate, în 14

2. Sf. marele martir Dimitrie

... sfinților arhangheli Mihail și ... puterilor cerești celor fără ...

... ortodoxă ...

... de a construi biserica ...
... lângă Constantinopole ...
... arhanghelului Mihail. După ...

... puterilor cerești celor fără de ...

4. Cel dintre sfinţi părintele nostru [illegible]lae, arhiepiscopul din Mira Lichiei

St. Nicolae s'a născut în anul 28[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Teofan şi Nona, [illegible] mai târziu prin chemarea dumnezeiască [illegible] arhiepiscop [illegible], fiind turmei sale model de toate [illegible] persecuţia [illegible] ridicată asupra bisericei creştine de Maximian, sf. Nicolae fu băgat în închisoare, iară îrăţionan [illegible] stantin cel Mare [illegible] la tronul împărătesc, sf. Nicolae se liberă [illegible] [illegible] scaunul său arhiepiscopal. In [illegible] [illegible] multe şi mari minuni, prin ridicare de [illegible] la nevoi de tot felul. Se mută [illegible] [illegible] Decemvrie a anul [illegible] 344. Negreşit [illegible] [illegible] sf. Nicolae îl va fi îndemnat, de a [illegible] anuală [illegible] din timpul trecerii stantului dela cele [illegible] corpul al sfa fuhu se aşeză în Mira [illegible] pe timpul împăratului [illegible], fiind ameninţată Lichia de năvala Saracenilor, [illegible] se transportară în anul 1087, la Bari în Italia [illegible] se află ele şi în ziua de astăzi.

5. Sfântul apostol, întâiul martir şi [illegible] diacon Stefan.

Pe timpul sf. Stefan [illegible] află de îngrijirea pentru săracilor şi de servirea la mesele [illegible] sfinte, aveau a cuvântul [illegible]. Deci arhidiaconul Stefan cu zel înlocui opiniunile false ale necredincioşilor Iudei despre Mesia, că Isus Christos Nazarineanul [illegible]

[illegible] cu care cuvânta Stefan, îl [illegible] [illegible] cu pietre în valea lui Ios[illegible] în care a fost răstignit Isus Christos. Stefan [illegible] creştini, care suferi moarte pentru Isus [illegible] [illegible] se numeşte [illegible] [illegible] fără pe Stefan într'un loc [illegible] mare plângere [illegible] [illegible] pe la anul 415, să se [illegible] [illegible] la Constantinopole [illegible] se serbează în biserica ortodoxă în ziua a 2 a lunei [illegible] [illegible] [illegible] Grigorie din [illegible] [illegible] cuvântări în lauda sf. arhidiacon [illegible] [illegible] împărăteasa Eudochia, soţia lui Teodosie II [illegible] [illegible], spre a se închina locurilor sfinte, să fi construit [illegible]

[illegible] primului martir o biserică pe numele lui.[1]) — [illegible] se serba pomenirea sf. primmartir Stefan [illegible] treia zi după naşterea Domnului, adecă în 27 Decemvrie [illegible]

6. Cel dintre sfinţi părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cesareei Capadociei

Sf. Vasile s'a născut pe lângă anul 330 din părinţi avuţi [illegible]. Primul învăţământ îl împărtăşi sf. Vasile, părintele său, Vasile [illegible] în Neo-Cesarea şi dupăce sf. V[illegible] [illegible] Cesare[illegible] [illegible] Constantinopole şi în urmă [illegible] ştiinţei în Atena. Aici află sf. Vasile pe sf. Grigorie dela Nazianz, pe care îl cunoştea din Cesarea şi în Atena se contopiră inimele lor armonice într'o legătură de prietenie [illegible]. Vasile şi Grigorie, aceşti pioşi creştini, cunoşteau în Atena numai două căi: una la biserică şi la serviciul acesteia şi [illegible] la învăţătorii ştiinţelor. Vasile făcu progrese [illegible], ştiind cu instinct creştin din florile literaturii păgâne, [illegible] bune, a suge numai miere. In vârsta [illegible] de 30 [illegible] [illegible] la Cesarea, şi aici căutară [illegible] primească dregătoria unui învăţător [illegible] el îşi alese viaţa ascetică. Deci împărţind toată [illegible] o călătorie făcută în Siria, Palestina şi Egipet [illegible] [illegible] monastice de pe acolo se retrase [illegible] un loc singuratic în Pont, aproape în satul Amesi, unde mama sa Emilia şi sora sa Macrina petreceau vieaţă monastică. In anul 364, chemându-se sf. Vasile de arhiepiscopul Cesareei la activitate publică [illegible]

[illegible] In timpul acesta se arătă măiestria şi iubirea sf. Vasile [illegible]. In anul 368 adecă cuprinsese o [illegible] [illegible] oraşul, dară şi ţara întreagă şi nevoia generală se [illegible]

[illegible] cuvinte atât de călduroase şi pătrunzătoare că [illegible] privind [illegible] ca o cercare dumnezeească, o suportau cu [illegible] bărbătească, avuţii se înduplecară la îndurare [illegible]. Iară sf. Vasile însuşi ospăta în toa[illegible] [illegible] Cesarea şi pe cei ce dela ţară năvăleau [illegible]

[illegible] Dara [illegible] Vasile [illegible]

[illegible] Cesareei un val puternic al [illegible] Murind în acest timp arhiepiscopul Eusevie, sf. [illegible] scaunul arhiepiscopal al Cesareei, și ca atare prin [illegible] și [illegible] în pacă pe adversarii bisericei, câștig[illegible] [illegible] episcop al scaunului din [illegible] cea mai mare parte a veniturilor celor [illegible] pentru [illegible] săracilor. Însă cea mai [illegible] fost spitalul grandios, cel [illegible]

[illegible] sf. Vasile a fost o femeie [illegible] arzătoare de [illegible] [illegible] femeia [illegible] și [illegible]

[illegible] nu o părăsi nici ca [illegible]

[illegible] cu prefectul Modest, care, fiindcă sf. Vasile se [illegible] credea împăratul lui [illegible] [illegible]

[illegible] ci se privește și ca reformator al liturghiei [illegible]

[illegible] Vasile [illegible] îl numără între [illegible] lui îndată după moartea [illegible]

[illegible] pe sf. Vasile în cuvântările lor, [illegible] [illegible] anii 32 pe sf. Vasile [illegible]

[illegible] celor dintru sfinți părinții noștri și mari ierarh Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură-de-aur

Sub împărăția lui Alexie Comnenos, la finea secolului XI, se [illegible] între creștini ceartă [illegible] [illegible] Grigorie, și [illegible] pe Ioan, numindu-se [illegible] Vasilieni [illegible]

[illegible] Deci ei exprimară episcopului dorința [illegible]

[illegible] ceartă, căci sfinții, nu numai în [illegible] [illegible] părinți povețuiră pe episcop [illegible] pentru toți trei o sărbătoare [illegible] se serba din vechime în Ianuarie, a lui sf. Grigorie în 25 și a lui Ioan Gură-de-aur în 27 [illegible] Ioan [illegible] așeză comuna serbare a [illegible] ziua de 30 Ianuarie, adecă după serbarea [illegible] din acel timp, adecă din anul 1084 [illegible] se serbează amintirea celor trei ierarhi.

[illegible] martir Gheorghe

[illegible] din părinți creștini avuți și [illegible] servea în oastea împăratului Diocletian [illegible] ajungând aci la gradul unui „comes" [illegible] persecutor al creștinismului, cu toate [illegible] dat semne de bunăvoință și de favoare [illegible] parte la consiliul împărătesc [illegible] [illegible] apărător al creștinilor, și vorbind [illegible] și [illegible] Iisus ca [illegible] Împăratul [illegible] sf. Gheorghe fu supus la multe și mari [illegible] să tăgăduiască [illegible] lui și [illegible] până capăt [illegible] Însă sf. Gheorghe [illegible] până ce în urmă i s-a tăiat capul [illegible] în ziua 23 a lui Aprilie. Moaștele [illegible] în orașul [illegible], locul natal al [illegible] construită în Lida pe numele [illegible] în secolul V o [illegible]

[illegible] Migne, Patr. gr. [illegible]
[illegible]
[illegible] un amic cumplit [illegible]

[illegible] marele martir Gheorghe [illegible] care [illegible]
[illegible] ostășească și steagul [1]. În [illegible]
în biserica noastră au scris multe imne de la [illegible]
[illegible] în ziua [illegible]
lui. În una din acestea, se zice între altele: „Ai stingat celor [illegible]
[illegible]
[illegible] nu pot să mă despărțească de
lui Christos, Dumnezeul nostru [2].

9. Sfinții împărați și întocmai cu apostolii Constantin și Elena

Constantin a fost fiul împăratului Constantin Chlor și al [illegible] născut în anul 274 și crescut la curtea împăratului Diocletian [illegible] Nicomedia [illegible]
[illegible] prin cea a creștinilor numeroși, cari [illegible] mai târziu la cea a tatălui său. [illegible] avu destulă ocaziune de a cunoaște învățătura [illegible] cu vreme începu a simți necesitatea unei [illegible] a lui Dumnezeu. După învingerea asupra lui Maxențiu, care învingere Constantin o atribuise mai ales semnului crucii ce [illegible] declară el fățiș de protector al creștinilor [illegible] Deci nu mult după aceasta [illegible]
[illegible] teritoriului lor oferite ... ca să li se întoarcă [illegible] Constantin eliberă pe preoți de [illegible] declară de validă liberarea sclavilor [illegible]
[illegible] pedeapsa cu moarte pe cruce și introd[illegible]
[illegible] creștine, precum [illegible]
[illegible] Întrebuințând toate [illegible]
[illegible] Christos, a cărui [illegible]
[illegible] pacea bisericii [illegible] cel dintâi sinod ecumenic [illegible] cea mincinoasă a lui Arie. Întorcându-se [illegible] pe mare [illegible]

[illegible] Minei, luna Aprilie 23
[illegible] Lib. III. c. 18.

[illegible]
[illegible] pe ele [illegible] a făcut o mulțime de biserici în imperiul său [illegible] adevăratului Dumnezeu [1] și anume în Ierusalim [illegible] și mormântul în Constantinopole biserica [illegible] lui Dumnezeu, numită Sofia în onoarea celor 12 [illegible]
[illegible]

[illegible] a lui Mai. Onoratul corp al [illegible] împărăteasa Elena muri la finea anului 326. [illegible] Corpul ei onorat se înmormântă cu [illegible] și se așeză în Constantinopole [2]. [illegible] relațiunilor scriitorilor latini, să se fi [illegible] la Roma. — Spre a onora meritele cele [illegible] aceștia au adus deci ai bisericii creștine, biserica ortodoxă serbează din vechime memoria lor în ziua morții împăratului Constantin [illegible]

[illegible] Marele martir Ioan cel Nou din [illegible]

[illegible] Trapezunt (Trapezunda), era după chemare [illegible] Ioan cu corabia și văzându-l [illegible] el, rugându-se lui Dumnezeu, ajutând [illegible] pe o navă, se aprinseră de pizmă asupra lui și voind [illegible] cea apusă ... era om tânăr [illegible] și crud. Deci certându-se și Ioan [illegible]

[illegible] Cetatea Albă (Akerman), care [illegible] supusă de Turci. Aici merse [illegible]

[illegible] părinților cerești [illegible] pentru ca acest bărbat [illegible] Chemând [illegible] despre ea [illegible]

[1] [illegible] L. III. c. 42 [illegible] ibid. L. II. c. 45. [illegible]

[illegible]

sus Christos, ziditorul soarelui. Atunci se aprinse igemonul de [illegible]

[illegible] lanțuri și să-l arunce în închisoare pentru [illegible] pe sf. Ioan la igemonul cetății [illegible]

[illegible] igemonul a ordonat ca [illegible]

[illegible] cetatea. Văzând aceasta un iudeu [illegible]

[illegible] cuvintelor. După [illegible]

[illegible] despre el [illegible] că Alexandru cel Bun [illegible] să se aducă din Acherman [illegible] în țară [illegible] în anul 1402 cu [illegible]

[illegible] Legea prin țară [illegible] moaștele [illegible] Ioan [illegible]

[illegible] și botezătorului Ioan

[illegible] Zaharia îngerul Domnului [illegible]

[illegible] împlinindu-se Elisavetei timpul [illegible] în ziua a opta să taie pruncul împrejur, [illegible] Zaharia. Și răspunzând mama lui, a zis [illegible]

[illegible] la tablă a scris, zicând: Ioan [illegible] lui indată și limba lui și a vorbit [illegible]

[illegible] de David, [illegible] a prorocit [illegible] între [illegible] prorocul celui prea înalt [illegible] Domnului [illegible] iertarea păcatelor [illegible] pustiul și a fost în pustie până [illegible] sf. Ioan chiar din pustie [illegible]

[illegible] ca să [illegible] de cărei [illegible] Ioan [illegible] botezând în Iordan [illegible]

[illegible] Eu vă botez pe voi cu apă spre [illegible] mai tare e decât mine [illegible] nu sunt vrednic a le purta. Acela vă va boteza pe voi [illegible]

[illegible] mielul lui Dumnezeu [illegible] Ioan înaintea feței Domnului [illegible]

... 11, ... e explicabil, dacă ...
... de ... lor

... Ioan Botezatorul ... biserica ...
... tot altor ... — Ziua nașterii sf. Ioan ...

... adecă șase luni înainte de nașterea
... serbătoarea acestei ...

... făcut martori ai măririi sale dumnezeești pe muntele Tavorului și ai ... grădina Ghetsimani. După pogorîrea sf. Duh ... cel dintâi, care vestește poporului celui ... făgăduduse pentru aceasta la răspundere ... Iisus, învățătura ce o vestia ...

... iudaism și de ură cumplită în contra creștinismului, luă scrisori dela arhiereu ... la Damasc, ca să combată acolo pe creștini.

... o lumină din cer și căzând ... la pământ, auzi cuvintele: „Saule, Saule ... de ce mă ... ?" Întrebând el: Cine ești tu Doamne? ... pe care tu îl prigonești. Și întrebând ...

... Saule, Domnul Iisus, cel ce s'a arătat ție pe cale ... ca să vezi și să te umpli de Duh ...

... s'a botezat ²). Din acest moment se schimbă Paul deodată ... cum zice f. Augustin ³) — din lup în ... un vestitor neobosit al evangheliei ... popoarelor. În această calitate cutreieră ... de pe atunci, vestind ... cu mii de ...

persecutat de dușmanii săi înfuriați. Dar [illegible]

[illegible]

Roma [illegible] în zilele [illegible]

[illegible] IV se zidică o biserică în [illegible]

[illegible] cel Mare, dela Petru Chrysologul († 450) [illegible] în jumătatea II a sec. V, avem cuvinte [illegible] Dar secolul VI a început de [illegible] sfinților Petru și Pavel, adecă [illegible] mare. După Teodor An[illegible]

[illegible] a sărbătorit pe amp[illegible] ca [illegible] apostoli [illegible] Pavel [illegible] și păstorii[illegible] Dar [illegible]

[illegible] totuș după aceasta s-a serbat ca [illegible]

13. Sfântul măritul proroc Ilie, numit și [illegible]

Sf. Ilie din momentul nașterii sale fu ales de providența dumnezeiască [illegible]

[illegible] regelui Achav [illegible] care cu [illegible] femeie pe Israel, luca [illegible]

[illegible] Dumnezeu [illegible] până când Achav [illegible] poporul în fărădelegi [illegible] fără ploaie, și n-a plouat trei ani și [illegible]

[illegible] că viața lui era [illegible]

[illegible] peste pământ [illegible]

[illegible] lui [illegible] Baal [illegible]

[illegible] de Ilie și [illegible]

[illegible] puterea Domn[illegible]

[illegible] pentru [illegible]

[illegible] poporul se [illegible]

[illegible] idolatria lui Baal și în urmă îl descoperi [illegible]

[illegible] unge pe Azail împărat peste [illegible] împărat peste Israel și pe Elisei proroc în locul său. Ilie încă odată a prevestit [illegible] la Galgala, Betil și [illegible] trecut de el până la Iordan, [illegible] peste el numai cu [illegible]

[illegible] Ilie [illegible] spre cer. Pentru Ilie, acest vestitor al [illegible] dumnezeiești, cărturarii din toate [illegible]

pictate. Contimporanii lui Ilie îl numiau pe el omul lui [illegible] a căruia gură e adevărat cuvântul lui [illegible]

1. Pe timpul lui Isus Christos, Iudeii privind la minunile [illegible]

[illegible] ca representant al prorocilor, se arătă [illegible] [illegible] u Moisi, vorbind cu Isus Christos [illegible] [illegible] și proroc Ilie se continuă în [illegible]

[illegible] tat în acest secol atât în orient [illegible]

[illegible] orului și botezătorului Ioan.

[illegible] Mare și [illegible]
[illegible] Arab [illegible]

[illegible] emoare, dară nu p[illegible]

[illegible] și [illegible] Salomi, fiica Irodiadei, [illegible] a să ceie [illegible] i jure. Și a jurat ei, că [illegible] până la jumătate din împără[illegible] [illegible] capul lui Ioan Botezătorul. Deci [illegible]

[illegible]

[illegible] sărbătoarea sf. Ioan Botezătorul [illegible] se serbează în 29 [illegible]

[illegible] precum ale sf. apostoli și evangeliști Matei, [illegible] Ioan și ale altor apostoli, a sf. 40 de mar[illegible] [illegible] de popor. Însă [illegible] te sărbători poporul se destramă în privința [illegible] petrec [illegible] deci spre a delătura aceste rele [illegible] cat redus numărul sărbătorilor strâns obli[illegible] Prima încercare în direcțiunea aceasta [illegible] Ungaria de sinodul Carlovăț în anul [illegible] stând o consemnare de sărbători anumite, [illegible] obligătoare pentru popo[illegible] [illegible] sărbători [illegible] [illegible] rul spiritual pentru Bucovina din anul [illegible]86, cap. 4, § 17 o consemnare de sărbători, analo[illegible] a sinodului numit, compusă cu conțelegerea [illegible] [illegible] ovăț. Dară și această consemnare [illegible] [illegible] sărbători obligătoare, și [illegible]

relativă la reducerea sărbătorilor nu încep... Bucovinei fu provocat cu decretul aul... din 20 F... 1786, de a se pronunța dacă nu s'ar ... numărul ... sărbătorilor induse în regulamentul menționat ... Ungaria și Transilvania. Consimțind consistorul B... [illegible] ... din Ungaria ... românia, întărită pentru întrebuințare în referințele vieții ... [illegible] ... având valoare în biserica Bucovinei și în prezent și conținând atât sărbătorile domnești, cât și cele ale Maicei Domnului și ale sfinților, ce s'au expus în articolul prezent.

După realipirea Bucovinei la patria mamă, sf. Sinod ... Așa că a rămas același ... și bisericești sărbătorii, tot aceleași zile. Numai pentru oficii parlamentul a stabilit sărbătorile ... pentru serviciile publice. Acestea sunt următoarele:

[illegible]

... și Nașterea Maicei Domnului, Înălțarea sf. Cruci, sf. Dumitru, Arhang. Mihail și Gavriil, sf. Nicolae, Crăciunul și zilele de Duminică [1])

ARTICOLUL III.

§ 3. Despre ajunare în general

... mari ... și în zile, cari amintesc de ... și instituind ca pentru ... ajunările ... [illegible]

... și un mijloc necesar de virtute și ... înfrânează poftele cele rele, ... atenției și un mijloc de a înălța spre ... procurarea bunurilor mai înalte suprafirești, ... pentru primirea darului și pentru tot felul ... de folos pentru trupul nostru. La ...: Cine este înfrânat își prelungește ... recunosc și înțelepții păgâni. Licurg ... ca tineretul din Sparta să se în... ... gustoase. Astfel a crescut un neam sănătos și viguros ... [illegible] ... odată nu m... ... dela masă de tot satul. Dovezi ... despre acest ... și în biserica cea veche. Sf. Paul, ... 113 ani cu toate că bea numai apă ... bucățică mică de pâne. Sfinții ... Sava, Ioan din Egipet au trăit până la ... Și acela care a postit mai aspru ca aceștia, Sf. ... zice: Ajunarea astâmpără corpul, ... poftele nereglate, lămurește și ... sufletul, ... cază [1]). Iară fericitul Aug... ... supune spiritului corpul ...

[illegible] patimilor [illegible]
teala poftelor şi aprinde flacăra castităţii [1])

[illegible] plăcută lui Dumnezeu [illegible]
[illegible] recomandată [2]), şi istoria învaţă, că ajunarea de[illegible]
privit de biserică, ca o faptă bună şi lui Dumnezeu [illegible]
exercitânduse, la început, la timpuri determinate şi [illegible]
lorum deosebite din propria imboldire, iară după aceea [illegible]
tânduse ca o regulă sau lege formală.

Ajunarea, [illegible], jejunium, e reţinerea ([illegible]
[illegible]) de mâncare şi băuturi spirtuoase [illegible]
[illegible] felurimea bucatelor sau după rigorozitatea ei şi,
după prescriptele bisericeşti, de mai multe grade. Ea con[illegible]
[illegible] sau in totala abstinenţă de bucate şi de băuturi spir[illegible]
tuoase ([illegible]); sau în mâncarea de bucate
[illegible] pâne şi apă, odată pe zi după ora a noua
[illegible]
in mâncarea de pâne şi de legume cu unt-de-lemn şi vin
de mai multe ori pe zi, sau în urmă în mâncarea de peşte
dimpreună cu vin [4]). Cele dintâi două graduri de ajunare
[illegible]
[illegible]
generală, precum sunt cele patru posturi de peste an şi [illegible]
[illegible]
[illegible] particulare [illegible]
deosebită indatinare sau după prescriptul spiritualului.

[illegible]

[illegible] Dumnezeu şi a patra, a naşterii Domnului; iară ajunar[illegible]
[illegible]

[1]) Judec., 20, 26. I. Imp. [illegible]
[illegible]
[4]) [illegible] Sinod Laodic. can. 50. [illegible] Tipicon. Iaşi 1816, cap. 31, pag. 42

[illegible] lor, apoi ziua înălţării
[illegible] ziua tăierii capului sf. Ioan Botezătorul şi
[illegible] le arătarea Domnului.

§ 53. Ajunarea patruzecimii.

După exemplul Domnului nostru Isus Christos, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ajunarea de 40 de zile a [illegible]
[illegible]
şi continuând [illegible] până vineri la pavecerniţa sâmbetei lui Lazăr.
[illegible] această ajunare biserica a împreunat dela sâmbăta lui
Lazăr până la duminica învierii, ajunarea săptămânei patimilor
[illegible] patimilor şi a morţii lui Isus Christos şi astfel
[illegible] ajunarea patruzecimii, ce se numeşte şi ajunarea
sau postul mare timp de şapte săptămâni [1]).

Postul paştelor sau patruzecimea a fost chiar din se[illegible]
olele prime ale bisericei creştine cel mai însemnat timp de
post, precum se vede aceasta din canonul 50 al sinodului
[illegible]
şi scriitorilor bisericeşti ai timpului amintit.

[illegible] noi avem ziele patruzecimii, cari sunt sfinţite
[illegible] patra şi a şasea a săptămânii, în care
[illegible] Noi ajunăm una patruzecime
[illegible] de acord cu toată lumea [2]). Sinodul I.
[illegible] în canonul său 5 hotărăşte, ca sinoade locale
[illegible] publice de două ori în an şi anume unul mai
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] numele patruzecimei [illegible]

[illegible] nici un popor, nici capitolul cel [illegible]

[illegible] dună în privința patruzeci[illegible]

[illegible] date. Însă această ajunare să se țină [illegible] începându-se de luni și lăsându-se vineri [illegible] până sâmbătă [illegible]

[illegible]

până la o săptămână [illegible]

O mărturie [illegible] despre existența ajunării paștelor în secolul [illegible]

[illegible]

[illegible] cei ce au [illegible] Domnului și al [illegible] precum zice Dionisie [illegible] ajunarea la [illegible] dela Roma așteaptă [illegible]

[illegible]

[illegible] mai mult și așteaptă până la [illegible]

[illegible]

[illegible] de săvârșire, li se permite mâncarea mai [illegible] patru zile precedente nu numai că n'au [illegible] ajunat deloc, și poate încă s'au îmbuibat [illegible] vinerea și sâmbăta, se fac ca și când [illegible] perseverează până dimineață, cred că nu s'au [illegible] ce mai înainte s'au luptat mai multe zile[1]

Mai târziu [illegible] chiar timpul de o săptămână pentru postul paștelor [illegible] suficient și așa se prelungi acest post în secolul IV [illegible] 40 de zile, apoi la șase săptămâni și [illegible]

[illegible] de 40 de zile, care număr se socotea în acest mod, că săptămâna patimelor, ca πάσχα σταυρώσιμον [illegible] premergătoarea paștelor, iară duminica [illegible] se priveau ca sărbători deosebite [illegible] intrau în numărul zilelor patruzecimii [illegible]

[illegible]

St. Ioan Chrisostom arată scopul [illegible] când zice: Mulți din vechime păștiau la [illegible] preparare și precum se întâmpla, și mai ales pe [illegible] când le-a așezat Christos. Deci văzând părinții [illegible] naște din aceasta, holărâră cu unanimitate, pa[illegible] de ajunare, de rugăciuni, de vestire [illegible] și mărturisire, de servicii dumnezeești [illegible]

[illegible] pătimiți și pășim cu con[illegible] Și sf. Ambrosie zice: Cele patruzeci d[illegible] nu sunt prescrise spre chinuire, ci spre câștigarea [illegible] pentru ca noi în acest timp, prin mai deasă [illegible] și rugăciune să ne spălăm de pedepsele păcatelor ne[illegible]

Iară cât de observarea *postului patruzecimii*, canonul 69 al sfinților apostoli hotărăște, că dacă [illegible] episcop, sau presviter, sau diacon, sau ipo[illegible] sau cântăreț sf. patruzecime nu o ajună [illegible] fără numai de slăbiciune pentru boală trupească, iară de va fi laic, să se afurisească. — Canonul 50 al sinodului din Laodiceea zice, că nu se cuvine în patruzecime a [illegible] toată săptămâna cea de pe urmă și a disonora toată patruzecimea ci se cade toată patruzecimea a o ajuna cu mâncare uscată [3]. — Și canonul 59 al sinodului 6 ecumenic oprește în timpul patruzecimii tot felul de mâncare, ce provine dela viețăți, așadară nu numai carne, dară și [illegible] și brânză [illegible] pedepsind pe clerici, cari n'ar observa aceasta [illegible], cu caterisire și pe laici cu afurisire [4]. Iară tipicul

[illegible] Adversus Iudaeos oratio 3 in eos qui primo pascha [illegible] Patr. gr. T. XLVIII [illegible]
[illegible] De Noe et Arca c. 13 (Migne Patr. lat. T. XIV p. [illegible])

[illegible] de de mancare [illegible] în timpul patruzecimii [illegible] mulțimea cea mai mare parte [illegible] de statuis ad populum Antiochenum [illegible]

bisericii ortodo[illegible]

[illegible] în ziua [illegible]

[illegible] liturgii celor mai înainte [illegible] și din semințele cele de [illegible] caldă cu miere. Iară cei ce nu [illegible]

[illegible] apă, mai [illegible] eceernic, asemenea și bătrânii. Sâmbăta și duminica dezlegăm numai la untdelemn și la vin. Iară întru celelalte săptămâni, ajunăm până seara cinci zile, mâncând mâncare uscată, afară de sâmbătă și duminică. Peste tot sfânta și marea patruzecime nu mâncăm, afară de sărbătoarea bunevestirii a prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și de duminica stâlpărilor [1])

Regulând biserica modalitățile ajunării, ne învață că totdeauna [illegible] ajunarea corporală fără de cea spirituală, ca abstinența de mâncare și de băutură fără de abstinența de păcate, fără de adevărată rugăciune, fără de serioasă căință și fără de fapte bune, nimic aduce celui ce ajună nici un folos. Cei bolnavi, copiii și cei bătrâni și în general [illegible] Iară cei neputincioși în privința corporală sunt obligați a observa în timpul patruzecimii, ca și în celelalte ajunări, ajunarea [illegible], ferindu-se de păcate și făcând faptele iubirii [illegible]

[illegible] aceasta sf. Ioan Chrisostom, când zice [illegible] corporale nici o zi nu pot petrece fără [illegible] ce-ți va face pentru aceasta reproș. [illegible] Dumnezeu prea bun și iubitor de oameni, care [illegible] puterile noastre. El nu cere dela noi [illegible] [illegible] ajunare și nici animal ca să [illegible]

uscate şi bând numai apă şi vă abţineţi atunci de vin [illegible]

[illegible]

[illegible] Ajunări şi păresimi îi premerg trei săptămâni de preparare pentru ajunare, începând dela duminica vameşului şi a fariseului, până la duminica lăsatului de brânză, care timp e menit ca credincioşii să se prepare succesiv pentru [illegible]

[illegible]

§ 54. Ajunarea sfinţilor apostoli.

Precum anul cel firesc are patru timpuri, adecă primavara, vara, toamna şi iarna, aşa şi biserica a aşezat în decursul anului său patru ajunări, şi astfel e ajunarea cea [illegible]

[illegible]

care pică în timpul de primăvară ajunarea [illegible] dela duminica [illegible] sfinţilor, adecă dela întâia duminică după [illegible]

[illegible]

[illegible] ne-am învrednicit prin ei şi pentru că [illegible] la moarte lucrători s'au arătat nouă [illegible] după aşezămintele apostolilor cele date [illegible] după pogorârea Duhului sfânt ne veselim o săptămână, [illegible] ca să ne îngreunăm, precum avem învăţătură şi [illegible] de rând, onorând pe apostolii cei ce

[illegible]

[illegible] acestei ajunări se îndreaptă după [illegible] [illegible] cum ziua pogorîrei [illegible] conform cu schimbarea zilei paștelor [illegible] apostoli în tot anul se schimbă, fiind [illegible] după cum cade paștele și prin urmare [illegible] rea Duhului sfânt se serbează mai timpuriu ori mai târziu. Ajunarea cea mai lungă e de șase săptămâni iar cea mai [illegible] săptămână cu o zi [1])

[illegible] ajunarea sf. apostoli nu e așa de [illegible] [illegible] fiind permis la o samă de [illegible] mânca untdelemn și a bea vin, iară la altele a mânca și [illegible]

[illegible] biserica ordonă a [illegible] [illegible] nouă și la această oră a [illegible] [illegible] în urmă sâmbăta și d[illegible] [illegible] cu deslegare mare [illegible] la untdelemn și [illegible] numai odată în zi. [illegible] memoriei unui sfânt cu [illegible]

§ 15. Ajunarea Născătoarei de Dumnezeu.

[illegible] mai multe zile e cea a N[illegible] de Dumnezeu [illegible], sau cea de [illegible] așezat ajunarea [illegible] la fața a Domnului și a adormirei Maicei Domnului, prelungindu-se timp de [illegible] săptămâni, dela ziua 1 până la a 15 a lunei lui A[illegible] Biserica a așezat această ajunare, urm[illegible] [illegible] care, înainte de [illegible] a petrecut în ajunare și în rugăciune. Urmând creștinii acest [illegible] împărtășindu-se în timpul ei cu sf. sacram[illegible]

[illegible]

[1]) [illegible]

[illegible] timpul de toamnă și [illegible] de Dumnezeu.

Ajunarea Născătoarei de Dumnezeu își are originea [illegible] creștin[illegible] [illegible] episcopul [illegible], în una din cuvântările sale, amintește de această [illegible] zice, că pentru toamnă s'a instituit [illegible] [illegible] dat după dânsul [2]) din vechime. [illegible] Septemvrie [illegible] [illegible] creștini ajunau [illegible] de schimba[illegible] [illegible] din ajunul de adormirea Maicei Domnului [3]). [illegible] timp în ordinea [illegible]

[illegible] Constantinopol, ca ajunarea adormirei Maicei Domnului, în acord cu așezămintele vechi, să se țină de toți ortodocșii creștini [illegible] dela ziua 1 până la a 15 a lunei lui [illegible]

[illegible] această [illegible] ajunarea lui August [illegible]

[illegible] această zi, pentru amândouă sărbătorile, fiindcă una [illegible] [illegible] ale mântuirei și de sfințire pe dânsul [illegible]

August, depărtându-se astfel toată îndoiala desp[illegible] ajunării Născătoarei de Dumnezeu [1]).

[illegible] spre acest sinod [illegible] îndoiala [illegible] desp[illegible] [illegible] Pentru aceea a intrat însuş prea [illegible] [illegible] acestei ajunări [illegible] [illegible] totuş [illegible] datori a urma tradiţiun[illegible] [illegible] suntem obligaţi a ajuna dela 1 [illegible] a lui August [illegible] a lui No[illegible]

Ajunarea Născătoarei de Dumnezeu e mai [illegible] cea a patruzecimii şi mai riguroasă decât cea a [illegible] şi cea a naşterii Domnului.

După tipicul bisericesc în ajunarea Născătoarei de D[illegible] [illegible] la ora 9 din zi şi apoi [illegible] [illegible] fără de unt-[illegible]-de-lemn, bând şi vin, [illegible] mâncând peşte de două ori pe [illegible]

§ 5[illegible]. Ajunarea înaintea naşterii Domnului nostru Isus Christos.

Cea de pe [illegible] ajunare de mai multe zile e cea [illegible] [illegible], înaintea naşterii Domnului nostru Isus Christos, care [illegible] timpul testamentului vechiu, aducându-ne aminte, cum pioşii patriarchi şi drepţii acestui testament, petrecând în [illegible] şi ajunare, aşteptau venirea Mântuitorului, şi are de scop a ne prepara pentru demna serbare a naşterii lui Christos.

Simeon Tesalonicheanul scrie următoarele: „Ajunarea naşterii lui Christos [illegible] patruzeci de zile şi [illegible] pe tăbliţe de piatră, iară noi, ajunând patruzeci de zile [illegible] cuvântul lui Dumnezeu cel viu din fecioară, nu scris în piatră, ci întrupat şi născut [1]).

[1]) [illegible] Д. Скабаллановичъ, Литургика [illegible] 2. 1861 p. 20[illegible] [illegible] [illegible] p. 47.

[illegible]

bisericesc se numeşte această [illegible] patruzecime ([illegible]) [illegible] patruzeci de zile. Ajunarea naşterii Domnului [illegible] trage originea din timpurile vechi ale [illegible]

[illegible] e existenţa unei ajunări înaintea [illegible] [illegible], în biserica occidentală, în scrierile lui [illegible] cel Mare [2]). În biserica orientală nu dăm [illegible] din timpurile acelea. Se vede că [illegible] naşterea Domnului s'a desvoltat în bise-[illegible] ajunarea ce se ţinea în biserica veche [illegible] care arătări Domnului, în scopul [illegible] sărbătoarea aceasta, prelungindu-se [illegible] mai multe zile şi în fine la şase săptămâni [illegible] ajunarea naşterii lui Christos n'avea la toţi [illegible] căci unii ajunau numai şapte zile. [illegible] Spre a aduce în privinţa aceasta uni-[illegible] sinodul dela Constantinopole [illegible] 1166, sub prezidiul patriarhului Luca [illegible] toţi creştinii să observe ajunarea înaintea [illegible] timp de 40 de zile, începându-o dela [illegible] şi continuând-o până la 25 De-[illegible]

[illegible] dătătoare ajunări, ajunarea naşterii Dom-[illegible] a sfinţilor apostoli [4])

Ziua cea d[illegible] pe urmă a ajunării naşterii Domnului se [illegible] această şi se mănâncă la masă grâu ames-[illegible] şi cu miere, imitând cu această mâncare [illegible] Daniil şi a celor trei tineri, cari se amin-[illegible] [illegible] lui Christos şi cari se nutriau cu [illegible] ca să nu se pângărească cu masa [illegible] lor [3]) În ziua de ajun se observă la [illegible] mânca nimică până la răsăritea stele[illegible]

[illegible] de tempore, sermo 23[illegible]

de seară, care îi închipuieşte steaua dela [illegible] mântui naşterea lui Christos.

§ 57. Ajunările de o zi.

Afară de ajunările de mai multe zile, aşezate [illegible] patru timpuri ale anului înaintea unor sărbători mari, [illegible] hotărî şi ajunări de o zi, aşezându-se, cea mai [illegible] parte, în zile de cea mai tristă memorie pentru creştini, [illegible] ca prin ajunare să se facă ei părtaşi de patimele şi m[illegible] Domnului sau a sfinţilor, a căror memorie o serbe[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] stau în aceste zile, în biserică, la [illegible] trajă sau veghie, prelungind serviciul d[illegible]

[illegible]

[illegible] ajunarea zilelor acestora în canonul 69 al sfin[illegible] e pune în rând cu ajunarea cea mare, [illegible]

[illegible]

[illegible] cari după orânduirea învăţătorului lor, Serghie, ajunau toată [illegible]

[illegible]

[illegible] Migne Patr. gr. t. IX.

[illegible] Item 10 [illegible]

[illegible] Item, I. bei de jejunio [illegible]

postului de pocăinț [illegible]

[illegible]

După datina veche bisericească în multe locuri nu [illegible] miercuria și vinerea în tot cursul celor șapte săptă[mâni] [illegible] din sfânt [2]) [illegible] mai târzii al [illegible] și Teodor Studitul, al lui Atanasie din muntele A[thos] [illegible] miercuria și vinerea, nu numai [illegible]

de [illegible] Domnului și ale unor sfinți. Spre a aduce [illegible] uniformitate între [illegible] mai târzii și datina veche bisericească, patriarhul Constantinopolei, Nicolae Gramaticul [illegible] din secolul XII, [illegible] și hotărî ca miercuria și vinerea se cuvine să se dezlege de ajunare numai la [illegible] și la arătarea Domnului.

[illegible] ajunarea în ziua înălțării onorate[i] și de viață făcătoarei cruci a Domnului ([illegible]). Această [illegible] în cea mai strânsă le[gătură] [illegible] și în memoria acestei [illegible] ajunarea în această sărbătoare chiar dela [illegible] și întocmai așa, ca și miercuria și vinerea de [illegible] săptămână. În secolul VII răpindu-se crucea Domnului din Ierusalim de Chosru II, împăratul Persiei, și aducându-se iarăș la Ierusalim de împăratul grecesc Eraclie, s'a [illegible] și mai mult atât [illegible] întoarcerii crucii și înălțarea ei, cât și ajunarea în această sărbătoare.

3. Ajunarea în ziua tăierii capului sf. Ioan Botezător [illegible] Ioan Botezătorul a fost [illegible] cel mai zelo[s] [illegible] pocăinței și ajunătorul cel mai aspru,

[illegible]

[illegible] între cei născuți din femei mai mare [illegible] serbează amintirea tăierii capului lui, [illegible] probabil că se va [illegible]

[illegible] ajunarea în ziua tăierii [illegible]

[illegible]

[illegible] Domnului cei chemați, se botezau [illegible]

[illegible] botezului Domnului, care [s'a] întâmplat noaptea. Deci creștinii pre[gătiți] [illegible] sărbătorii arătării Dom[nului] [illegible] apa sfințită în această zi [illegible] [illegible] în această zi numai [illegible] liturgia sf. Vasile, care e împreunată

[illegible] următoarele ajunări [illegible]

[illegible] Domnului sau tempus adventus [illegible] temporum, adecă miercurea, vinerea și [illegible] după 13. Decemvrie, după miercu[rea] [illegible] Duhului sfânt și după înălțarea sfintei [illegible]

[illegible]

ARTICOLUL IV.

Despre zilele morților

§ 58. Împărțire.

[illegible]

...amintele noastre. Aceste zile determinate de biserică din [illegible]

2. Sâmbăta a 2., a 3. și a 4. a marei ajunări [illegible] sâmbăta mare, de pomana la Duhului sfânt despre car[illegible]

[illegible] ...ului de carne [illegible]

[illegible] ...tele legii, și ai părinți[illegible] ... în această [illegible] ... lipsit din oarecare ... Apoi serbându-se a doua ... ului de carne, a doua venire a lui [illegible]

[illegible] ...ica voește prin aducerea aminte de moarte și de [illegible]

[illegible] ...rea amintirii generale a morților în [illegible] ...dând în [illegible] ... a tuturor [illegible]

[illegible] ...lui de carne.

§ 60. Sâmbăta a 2., a 3. și a 4. a marei patruzecimi.

Îndemnându-ne biserica în decursul patruzecimii, la [illegible] ...viața, provocându-ne a dezlega toată legătura nedreptății [illegible] ...re [1]), nu uita ca în acest timp nici de cei [illegible]

[illegible] ...pili de mijlocirea și mijlocirea bisericească la deplina sf[illegible] ...biserica a așezat probabil că în secolul VII, ca în [illegible]

[1] Vezi Sinaxarul sâmbetei ... de carne.

[illegible]

sâmbăta a 2, a 3 şi a 4 a marei patruzecimi [illegible] după [illegible] celelalte sâmbete pentru deosebite serbări, şi anume [illegible] pentru serbarea amintirii sf. Teodor Tiron, a [illegible] lauda Maicei Domnului şi a şasea pentru învierea lui [illegible]

§ 61. Sâmbăta înainte de pogorîrea Duhului sfânt

În sâmbăta pogorîrii Duhului sfânt, biserica ne [illegible] face amintirea tuturor celor din veci răposaţilor [illegible] credincioşi ortodoxi creştini, a părinţilor şi fraţilor noştri pentru [illegible] că în ziua cincizecimei s'a sigilat mântuirea lumii cu puterea prea sfântului Duh, carele îşi extinde lucrarea sa mântuitoare nu numai asupra celor vii, dară şi asupra celor morţi. Pen[illegible] [illegible] erica, în ziua cincizecimei, în ru[gă]ciune către Dumnezeu nu numai pentru cei vii, dară pentru cei morţi, cerându-i acestor din urmă, ca să [illegible] răpaos în loc luminos, în loc de verdeaţă, în loc cu ră[c]oare [illegible] de a [illegible] [illegible]erea, întristarea şi suspina[rea] [illegible] sufletele lor în locaşurile drepţilor şi dându-le pace şi [illegible] de pa[illegible]

Ce se atinge de vechimea acestei zile, e probabil, ca ea se serba acum pe timpul sf. Vasile celui Mare, căci acesta, în una din rugăciunile cincizecimei, ce se cetesc la vecernie încă în ziua de astăzi şi a căror compunere i se atribuie lui [illegible] zice: „Tu Doamne mărirei ceeace este deapu[illegible] [illegible] şi fiul cel iubit al Părintelui celui de sus, cela ce [illegible] lumina puterea strălucitoare din lumină puterea strălucitoare, soarele dreptăţii, auzi-ne pe noi cei ce ne rugăm ţie, şi *dă răpaos sufletelor robilor tăi*, ale părinţilor şi fraţilor noştri cari au adormit mai înainte, şi ale celorlalte rudenii după trup şi ale tuturor celor de o credinţă cu noi, pentru cari şi pomenire facem acuma"[2]). Aşişderea se induce ace[illegible] serbare şi în tipicul vechiu al sf. Sava; iară cântările la [illegible] [illegible]

Vezi: Rugăciunile cincizecimei la vecernie în Penticostar, Neamţ 1844, p. 155
[2]) Вениаминъ Новая Скрижаль, 1870 p. 540 şi Т. Дебольскій [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
chipile amintirii morţilor

SECŢIUNEA III

Locurile liturgice.

§ 62. Împărţire.

Deşi lui Dumnezeu în tot locul i se poate aduce laudă şi închinăciune, căci însuş Christos zice: „*Că va veni timpul, când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim va veţi închina*"[1]), totuşi pentru rânduielile serviciului dumnezeesc şi pentru necesităţile religioase ale credincioşilor se [c]er locuri determinate şi anume menite pentru acest scop. Ca atare loc i-a servit lui Isus Christos până la aşezarea sf. euharistii templul dela Ierusalim, unde învăţa poporul[2]).

Iară după ce a aşezat Christos sf. euharistie, creştinii se adunau în case particulare, unde petreceau în rugăciune, [illegible] [D]umnezeeşte şi serbau sf. euharistie, pri[illegible] [illegible] de primele biserici creştine [illegible] [illegible]sa, în care Christos în mai multe rânduri [illegible] [illegible]ţii[3]), apoi casa, despre care se scrie în [illegible] ca locaş Petru şi ceilalţi apostoli şi în [illegible] asupra lor, deci casa Mariei, mumei lui [illegible] [illegible]ciune învăţăceii Domnului şi ceilalţi

[illegible] Пoвeчeнie [illegible] церкви о [illegible] [illegible]
252 p. 11. Лебедевъ, Наука о богослуж. [illegible]

...parte casa lui Dumitan [illegible], unde [illegible]

Formându-se cu timpul comunităţi creştine [illegible] şi biserici proprii, precum a fost şi cea din Antiochia [illegible]

[illegible] în vizuini şi peşteri, sau în [illegible] ...sigure [3]). Un loc unde creştinii se adunau cu [illegible]

[illegible] ...oricare loc", zice Dionisie din Alexandria, „în care ne mai [illegible] ...locul, închisoarea, [illegible] ...în serbarea sfântă în locul templului" [4]). Totuş, în [illegible] II, mai slăbind uneori persecuţiunile, se ridicau [illegible] ...secolul III, se aflau acum [illegible] ...biserici se vede din plângerile creştinilor, ca [illegible] ...împăraţii [illegible] ...de a închide şi risipi bisericile creştine [5]) şi din [illegible] ...împăratului Galerius, ca episcopii să-şi reocupe locurile [illegible] ...bisericii [illegible]).

[illegible] creştinismul, dela împăratul Constantin cel Mare [illegible] ...păsese păgânismul, începu a se ridica prea frumoase [illegible] ...ţi, ale căror număr se [illegible] Constantin însuşi edifică în capitala [illegible] ...oraşe mai însemnate ale imperiului roman. [illegible] ...Constantinopole cea a Sofiei, a sfinţilor [illegible] ...ne, a sf. apostol Ioan, a sf. Mihail [illegible]; în Roma [illegible]

[illegible] în Ierusalim biserica sf. mormânt, în Vitleem biserica Mântuitorului, în Antiochia şi în multe alte oraşe.

Aşadar, din timpurile cele dintâi ale creştinismului [illegible] ...locuri sfinte şi determinate [illegible] ...părăsiră [illegible] ...a servi numai acestui scop, cum erau [illegible] ...cimitirele. — Între cele [illegible]

A. Despre biserică.

§ 63. Numirile bisericei sau ale locaşului dumnezeesc.

[illegible] ...loc sfânt, public, în care [illegible] ...sacrificiul cel prea sfânt al lui Christos [illegible] ...credincioşii [illegible] ...ce li se mijlocesc de organele [illegible]

[illegible] ...avut în decursul timpurilor, felurite nume [illegible] [2]). dominicum, domus [illegible] [3]), [illegible] [4]), [illegible] ...adunarea credincioşilor ca altare, apoi şi [illegible] ...ecclesiae, căci biserica în adevăr [illegible] unde Domnul e real prezent şi unde [illegible] ...rugăciunile credincioşilor; [illegible] ...domus orationis, locus [illegible] ...locuim, cu care nume, întrebuinţat [illegible] pentru case mai mici, se [illegible]

[illegible] ...limba" în cel francez „Eglise" [illegible]

[illegible] Luca 19, 46.

§ 65. Stilurile de construire ale bisericei.

Afară de forma, direcțiunea și situațiunea [illegible] construire al bisericei, [illegible] până, ca pe direcțiunea și [illegible] însemnate stiluri de constr[illegible] al vechiu creștin sau al [illegible] romanic, stilul gotic și [illegible]

[illegible] *basilicei romane* sau a *stilului* [illegible] lungareț, care, spre răsărit, se [illegible] culară (κόγχη, ἀψίς, concha, apsi[illegible] care e mai lată și mai [illegible] ferestrele despărțite cu [illegible]

[illegible] Constantin cel Mare și cu ridicarea Bizanțului [illegible] în orient a se desvolta și a se [illegible] *bizantin*. Punctul de purcedere [illegible] basilica romană. Dacă pe când pre[illegible] [illegible], în stilul bizantin spiritul creștin care tinde la cele înalte, [illegible] liniile acestea, [illegible] armonic cu cele ovale și trecând [illegible] bolții. Acoperemintele [illegible] [illegible] înlăturat; în locul lor, cu [illegible] a aplice acoperemintele rotunde, [illegible] Deasupra *formei fundamentale* [illegible] cazuri a crucii grecești cu brațe egale, care acum e [illegible] în basilice, se ridică, unde se [illegible] cele patru brațe, în mijlocul edificiului, *cupola principală* în dimensiuni mari, grupându-se armonic pe [illegible]

[illegible] apsis, de regulă e mai mare și mai bine desvo[illegible] [illegible] construire [illegible] caracteristica stilului bizantin. Toate părțile bisericei se [illegible]

[illegible] cupola principală. Cupola aceasta [illegible]

[illegible] edificată de împăratul Iustinian dela [illegible] Anthemios din Tralles, [illegible]

[illegible] stilul bizantin [illegible]

[illegible] cu brațul prelungit înspre vest, iară [illegible] întocmit cu cupole mai multe boltite, [illegible] stilul acesta în tot orientul, [illegible] în felurit mod, corespunzător [illegible] popoare.

[illegible] o desvoltare a arhitecturei [illegible], așa e o desvoltare ulterioară [illegible] așa numitul *stil romanic*, [illegible], aplicat mai întâi de Lombarzi [illegible] Caracteristica acestui stil stă în [illegible] ce în ce linia orizontală apăsată [illegible] plane ale bazilicelor vechi, aduse [illegible] construcțiunea bolților la o aplicațiune [illegible]. Bisericile zidite în forma crucii [illegible], având de regulă bolți semi[illegible], aplicându-se la ele ornamente [illegible] părțile imbinate cu bisericele, fe[illegible] închiate sus în arc rotund, deter[illegible] impozant. Acest stil a fost predominant dela secolul X până la jumătatea a [illegible]

4. [illegible] *stilul gotic* sau *german*, care s'a desvoltat din [illegible] romanic, constă în aplicațiunea arcului [illegible], care în [illegible] piramidal și subțire se ridică spre [illegible] bolților corespunzătoare [illegible]

şi în ornamentele lui
e prin o faţadă frumos
cărui ornament principal e portalul decorat cu
în profilori, tog
bogată
Însemnătatea artistică a
e spiritualizare a materiei, care
lasă să dispară
care atară ferestrele şi aplicând
tind în sus. Acest stil a dom-
în biserica occidentală dela secolul XIII până la secolul X
scăpând, se înfiinţă mai întâi în
la acea direcţiune spirituală care

nu se restrânse numai la
şi la literatură, ci se extinse şi la artă, în special la
arhitectură. De aici se desvoltă în arhitectură stilul modern,
„Renaissance", sau renaşterea stilului antic, care
în aplicarea formelor stilului vechiu.
Basilica cu columne şi naile laterale boltite e punctul
pentru dispoziţiunea edificiului

a primat, care să facă asupra
grandioasă. De aceea chorul, locul
mai lată, pe
Sistemul capelelor şi al
bolţi
aplică în tot edificiul, iară faţada
decoraţiune externă a bisericei. Întemeie-
torul acestei arhi
deme a fost italianul Filippo Bru-
nelleschi (1377—1446).

stilul renaşterei în de-
popolata. Edificiile bisericeşti se acoperă
drapeni de con-
ca formele lor
Toate liniile drepte
suprafeţe netede
se numeşte „Baroc" şi
Ludovic al XIV şi

§ 66. Părţile principale ale bisericei şi înfăţişarea ei în timpul vechiu.

vestibulum, tinda bisericei
корабель церковный şi în fine
ἱερατεῖον, св. олтарь, βῆμα,

e afla pronaosul exterior, un loc
galerie de columne acoperită,
locul de mijloc, neacoperit, se
atrium, impluvium. În mijlocul
atriului, se afla un vas de apă,
cantharus, lymphaeum,
îşi spălau mânile, spre a arăta
curăţenia sufletului, necesară la rugă-
ciune zice în privinţa aceasta: „Înaintea
pă pentru aceea, ca creştinii la
Dumnezeu mâini curate²)
stau penitenţii din clasa cea mai
flentes sau χειμάζοντες,

Bucureşti 1891 p. 18—52

acest scop era ca adecor decorată cu chipuri din testamentul vechiu

şi sculptate. Ambele

...

mai ... apistorium, ...

pipa των διακόνων, se puneau veşmintele şi vasele pentru serviciul dumnezeesc.*)

altarul, ...

§ ... Altarul şi obiectele din el

... altarului nou e centrul şi mijlocul întregei opere de

...

şi la cina sa cea tainică şezând în mijlocul

... ucenicilor ... şi apostolilor

... învăţăturii şi tezaurele ei sf. dogmele

„... lui Christos către învățăceii lui" [1]. Iară Sf. [illegible] ... scrie: [illegible] ... masă în mijlocul altarului [illegible] ... Christos și ... cea prin palmă, [illegible] ... toată lumea. Ca un Dom[illegible] ... [illegible] ... și întru împărtășirea [illegible] ... care pe dânsa Ch[illegible] ... și pune, [illegible] ... ș. m. d.

Sf. masă stă în mijlocul altarului, pentru că Chr[illegible] care pe st. masă se aduce lui Dumnezeu sacrificiu, a [illegible] ... în mijlocul pământului [illegible], aceea ce a preînchipuit ... masa templului lui Solomon, care asemenea ... în mijlocul sanctuarului. Sf. masă [illegible] ... din pământ, pentru că ea este locul [illegible] ... al bisericei, și ... [illegible] ... forma mesei e pătrată sau în patru colțuri, pentru că pe ea se aduce sacrificiul cel fără de sânge pentru toți oamenii din cele patru părți ale lumii și se construește astfel, că ... sau lespedea deasupra mesei se așează pe patru sau și pe mai mulți stâlpi, sau numai pe un stâlp sau pe patru pereți, de lemn sau de peatră sau de marmură ca și când [illegible]

[illegible] ... despre construcțiunea sf. mese ... [illegible] ... că ... [illegible] ... și este ... pentru ... [illegible] ... de pe pământ ridicată ... [illegible] ... are stâlpi dela pământ ... pentru ... pe proroci și pe apostoli, cari ... [illegible] ... de multeori are mulți stâlpi după ... proroci sau a apostolilor, iară uneori numai unul, care ... [illegible] ... ... pe toți [2]. [illegible] ... stâlpul ... [illegible] ... un stâlp, pentru că și pe un stâlp ... [illegible] ... adunându-se de piatră un ...

[illegible]

[1] [illegible] ... 1870 p. 15 [illegible]
[2] Simeon Tesal. ... [illegible] ... c. 133.

„Pentru [illegible] ... pământul lui [illegible] ... corpul lui Christos, mai întâi cu o îmbrăcăminte sau cămașă, κατασάρκια. Apoi încingându-se ... semnul crucii apare în toate 4 colțurile, se ... masă un îmbrăcământ luminat și cât se poate ... ἐνδυτόν, ἀνδυτιον (pala) sau și τραπεζοφόρον. ... Iemacheanul (c. 112) zice, despre îmbrăcămintea ... pun patru pânzături pe cele 4 un... ... având fiecare numele evangheliștilor ... închipuește toată biserica, care s'a adunat dela marginile lumii Domnului și les'a zidit lui cu ... [illegible] ... Iară după ce se pun evangheliștii, ... care închipuește giulgiul cel de pe ... celui ce a murit pentru noi. După ... îmbrăcămintea mesei, care mai luminată fiind, ... chipul ... lui Dumnezeu ... sau al hainelor Mântui... ... ca lumina" [1].

Sub ... masă se pun într'un chivot ... moaștele martirilor sa... ... cari s'au luptat pentru Christos. Sf. moaște al... ... sfinți se pun sub sf. ... creștinilor din secolele cele dintâi, de ... mormintelor martirilor sau ale altor ... rânduiri răspicate a bisericei [2].

[illegible] ... sub ... sufletele celor [illegible] ... pe cei credincioși la moartea ... că corpurile lor ... această datină începu a nu se băga ... în contra moaștelor. Pentru aceea ... canonul său 7, următoarele: ... „Care ... fără de sfintele moaște ale martirilor ... de moaște ... cu obicinuita ... de sf. moaște să se ... predani" [3]. — Și Simeon ... moaștelor sub sf. masă, când ... mesei în loc de mormânt și

[illegible] ... can. 7 al sin. VII ecum.

[illegible] Martini ... 24.
[illegible] Veniamin 1844, p. 121.

[illegible] moaștele celor ce s'au sacrificat pentru Chr[illegible] [illegible] al lui Christos [illegible] este, și cei ce au [illegible] [illegible] se și [illegible] acolo împreună cu el, precum [illegible] se vor preamări împreună [illegible] [1]

Pe însăș sf. masă se pune *iliul*, εἰλητόν (dela [illegible] [illegible], lat. corporale), adecă năframa de regulă de [illegible] care se învălește și antimins. Iliul, de care amintește și Isidor Pelusiotul [1]), însemnează acea năframă sau acel [illegible] cu care a fost legat [illegible] [illegible] [illegible] a fost pus în mormânt, și pe care după învierea lui Isus Christos, l'au văzut apostolii deosebi învălit într'un [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] ([illegible]), masa, lat. antimensium) adecă [illegible] [illegible] desemnată cu icoana punerii Domnului în mormânt, pe care se pun darurile și se face [illegible] cel [illegible]

Pe sf. masă se pune o *cruce*, care nu lipsește nici la [illegible], iară *altă cruce* cu înfățișarea răstignirii lui Christos și cu postament, se pune la mijlocul părții dela răsărit a sf. mese, căci crucea e instrumentul [illegible] care s'a adus Christos pe sine însuș ca sacrificiu pentru mântuirea noastră, deci unde se celebrează acest sacrificiu, [illegible] trebue să fie și acest instrument.

Mai departe se pune pe sf. masă *evanghelia*, acel tezaur [illegible] [illegible] Christos. In unele biserici se ridică în cele patru unghiuri [illegible] sf. mese patru columne mici, asupra cărora se așează un cort în forma de turn, ce umbrește altarul, numindu-se în limba greacă [illegible] [2]), κιβώτιος, [illegible], πύργος [illegible] [illegible] ciborium, umbraculum, arca etc. [illegible]

[illegible] 123. Dorotheu [illegible]

După Lierman (Rer. eccl. [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vasul, în care [illegible] mijlocul cortului, [illegible] fiind altarul și mormântul [illegible]

de deasupra al [illegible] pe dânsul soarele, luna și stelele. In [illegible] [illegible] un cort, un porumb de [illegible] [illegible] [illegible] Duhului sfânt, cu puterea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pe sf. masă [illegible] [illegible] [illegible] de regulă [illegible] [illegible] bisericile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] icoanele și [illegible] [illegible] bolnavilor și [illegible] sfintele. [illegible] înșotitul ce [illegible] dumnezeească masă însemnă cortul cel [illegible] lui Dumnezeu, adecă mântea lui [illegible] cu care se acopere, îmbrăcându-se cu [illegible] și șezând pe scaunul cel prea [illegible]

Dela [illegible] spre răsărit, la mijlocul semicercului [illegible] pe un loc mai înaltat *scaunul cel de sus*, pe care îl numește așa sf. Ioan [illegible] (τῇ ἄνω καθέδρᾳ). Pe acest scaun [illegible] de episcop [illegible] celui apostolului la liturgie, iar [illegible] pe [illegible] laturile scaunului de sus sau ceea [illegible] catedrale, scaune, pe cari șed [illegible] la liturgie servesc dimpreună cu episcopul [illegible] Scaunul cel de sus închipuește tronul [illegible] Domnului Isus Christos, cel-ce șade [illegible] de-a dreapta [illegible] scaunele presviterilor închipuesc [illegible] mântuirea lui Isus Christos. Pentru [illegible] sus de scaunul înalt, de regulă [illegible] arhiereu, instituind sacramentul [illegible] poporul; iară deasupra celorlalte [illegible] ale apostolilor sau ale sfinților ierarhi [2]) [illegible]

In partea [illegible] altarului se află *jertfelnicul* sau *proscomidiarul* [illegible] în vechime se numia „punere înainte".

[illegible] om. 6 de beato Philogonio (Migne, Patr. [illegible]) [illegible] [illegible] biserica, cap. 131 [illegible] Серпкаль, p. 25 [illegible]

sau darurile aduse de

sau peștera, unde s'a născut Isus, cât și mormântul

numite diaconic,

ne e în sama diaconilor

bisericii.

au partea unde stau

te a bisericii e dou

această parte

nea se punea

grădituri altarului

scris ținute. Ceva mai târziu, s'a făcut în îngrăditura

Deasupra ... umnelor,

Bisericile ...

indicate și desem...

... Maica ...

... fiind înmulțirea icoanelor la culme, și iconostasul a ajuns în ultima fază a dezvoltării, devenind iconostasul bi-

iconostasele bisericilor din timpurile următoare [1])

Iconostasul are trei uși, prin cari se intră în altar, și

și de mijloc se numește împărătească (θύραι βασιλικαί), pentrucă în timpul transportării al darurilor dela proscomidiar ... împăratul și Domnul cerului și al ... diaconilor spre mâncare [2]). I se ... sfântă (θύραι ἅγιαι), pentru că pe ... e sfinții, cari au depănat sfintele ... l sale din partea despre miazăzi

perdea numită καταπέτασμα, făcută

... cele din laturi ... se ... aşează ... spre ... purtător ... pictate ... Pe uşile împărăteşti ... Născătoare de Dumnezeu ... sfântului ...

... biserica cea veche la acoperiş ... să nu poată vedea cele ... pententu, ereticii şi ... în adunarea credincioşilor ...

... fiinţei însemnătate a ...

... aşează icoana bunei-vestiri a ... patul mântuirii noastre şi ... întruparea lui Dumnezeu ... icoanei bunei-vestiri ... spre a ... cuvântul, au împărtăşit lumina ... neamului omenesc ... pictează icoanele sf. diaconi ... care ni aduc aminte, ... se cuvine a ... cu

... partea naosului e acoperit ... e despărţit de ... mod artistic şi care de ... în formă de flori şi de ... dintâi al iconostasului, ... de către ... Iisus Christos ca proroc ... Maicei Domnului ... după uşa de miazăzi ... partea stângă, după uşa ... către care poporul are ... sau a sf. Ioan ... Ioan cel nou din Suceava.

... T. V. ... se ... T. V., sau mucenicii ... lui Christos

... sus de uşile şi ... icoane de asupra uşilor ... şi icoana aceasta, se află în multe bi... pe care e pictat chipul cel nelucrat de ... e pune aici, ca creştinii privirea să ... cele blânde ale feţei lui Iisus. ... e pun icoanele celor sf. apostoli. ... asupra uşilor împărăteşti, se pune ... ca împărat şi arhiereu şi pe lângă ... Maica Domnului şi Ioan ... se numeşte icoana aceasta ... cari pe icoana ... urma «Παντοκράτωρ», căci pe ... împărat atotputernic al cerului

... şi cel mai înalt al icoanelor ... vechiu, şi în mijlocu ... ţinând în braţe pruncul cel dumne... proorocilor, din care cauză se şi ... cu acele semne simbolice, ca ... tainul întrupării ... se aşează icoana răstignirii lui ... Christos, ca preot, a realizat ... a răstignirii lui Iisus, se află de ... Maica Domnului, de alta, apostolul ...

... ni pune în culori vii, înaintea ochilor,

[illegible] chemare a lui Christos Mântuitorul şi [illegible]

[illegible]

[illegible] solea ([illegible], [illegible], [illegible]) sau chor ([illegible]):

[illegible]

[illegible] în locul amvonului bisericei vechi [illegible] amvonul aşezat de regulă pe un stâlp în nordul bisericei, [illegible]

[illegible] cercle de rând o treaptă, în bisericile episcopale [illegible] patriarhale patru trepte [illegible]

[illegible] Istor. 3, p. 136.

... in oarecare înălţime de pă...

... partea ... şi de ...

... a solcei, şi anume tronul episcopului în partea dreaptă ... şi stranele celorlalţi ... în partea dreaptă şi ... solcei), apoi *stranele în partea de jos a naosului* ... pentru membrii bisericei cei bătrâni, ...

... *lectorilor şi ale cantorilor*, ... amândouă laturile solcei pentru ... imnelor bisericeşti şi însemnă chorurile ...

§ ... Biserice.

... tinda bisericei. Aici se afla în timpurile vechi şi se afla ...

rugăciunea de intrare în biserică; aici se face litia după exemplul bisericei vechi, aici rânduiala înmormântării, precum şi alte rânduieli liturgice.

Pronaosul servia în vechime şi ca ...

... Dara ...

... de ... şi decorate cu arabescuri. Asemenea ... uşi turnate din aramă, bronz ş. a.

... simple decât a naosului şi a altarului, pareţii ... erau asemenea decoraţi şi pictaţi.

§ 70. B. Paraclise sau capele.

71. C. Campanariele.

… dumnezeeşti, se anunţa
… în secret prin diaconi sau
… curselor [illegible]
… biserică timpuri mai favorabile
… ărească pe Dumnezeu
… s introduce oarecari instru-
mente prin cari să se poată concheama credincioşii la serviciul
dumnezeesc. Ca atari instrumente se numesc la început

apoi clopotul [illegible]
[illegible] în uşile credincioşilor [illegible]
Ma [illegible]
instrumentul [illegible]
[illegible]
[illegible] şi
[illegible] era o scândură
[illegible], în care, spânzurată [illegible]
cu două ciocane de lemn [illegible]
de fier, mai încă de cât [illegible]
un ciocan de fier [1])
Numele de toaca [illegible]
biserica răsăriteană [illegible]
de meat, de [illegible]
[illegible]
842–867 [illegible]
Veneţiei Do[illegible]

[illegible] erau pri[illegible]
[illegible] Constantinop[illegible]
campanelor, d[illegible]
lului şi locul lor [illegible]
[illegible] în unele
[illegible] campanelor
[illegible]
dela Nola din Ca[illegible]
şi [illegible]
inventatorul campan[illegible]
[illegible], care [illegible]
el se [illegible]
[illegible], care a făcut d[illegible]
Clopotele se în[illegible]
[illegible] în Ardeal, Serbia [illegible]

şi ciocanul de lemn, [illegible]
mănăstiri, în uşele [illegible]
[illegible] în întrebuinţare [illegible]
[illegible] şi mome [illegible]
[illegible] nume toaca [illegible]
[illegible]
[illegible]
natos şi vârtos, neted [illegible]
[illegible], se bătea cu unul sau
[illegible] de fier era o scândură
[illegible]

[illegible] cea de lemn a fost în
[illegible] întrebuinţare timp foarte în[illegible]
[illegible] (κωδωνοκρουστής), ce se
[illegible] împăratului bizantin, Michail III,
[illegible] Ursus Patricianus, [illegible]
[illegible] campanelor se
[illegible] că, încă în secolul [illegible]
[illegible], adecă după ocu[illegible]
[illegible] aceştia sunt [illegible]
[illegible] toate părţile ale răsări[illegible]
[illegible]. De prezent se întrebu[illegible]
[illegible] numai campanele, în

[illegible] se pune în genere Paulin
[illegible] lului IV, de unde vine
[illegible] mulţi neagă, că Paulin ar fi
[illegible], ca episcopul roman, Sa[illegible]
[illegible] sf. Grigorie celui Mare,
[illegible] campanelor, cel puţin de cel
[illegible] bisericească [2]).
[illegible] în unele biserici, mai
[illegible]. Aceste sună la sf. prefacere

[illegible] p. 284–287
[illegible] aus der christl. Archäologie. II
[illegible] Originea clopotelor. Rev. teol. 1910.

[illegible] la împărtăşirea preoţilor. E însă o imitaţie dela liturgiile [illegible] şi nu se poate generaliza.
Cu introducerea campanelor în întrebuinţare bisericească, [illegible] era de lipsă şi construirea campanarelor [illegible] [illegible] pentru păstrarea şi întrebuinţ[illegible] [illegible] În unele locuri se aşezau lângă bi[illegible] din vest, ca clădiri de sine stătătoare, de lemn sau de [illegible]. În bisericele de stilul romanic şi [illegible] gotic, [illegible] campanarele deasupra pronaosului bi[illegible] [illegible] face adeseori şi la bisericele mai mari [illegible] La bisericele de rând, construite în stilul [illegible] nişte turnuri zidite separat de bi[illegible] [illegible] cazul în curtea bisericei şi aproape

[illegible] şi la serviciul dumnezeesc, [illegible] aplicându-se la ele cuvintele psalmului [illegible] ieşit vestea lor, şi la marginele lumii cu[illegible], o voce din lume mai înaltă nu numai în [illegible], aducându-ne aminte prin tonurile lor, [illegible] sfinţi şi timpul pentru înălţarea spirituală

§ 72. D. Ţintirimele.

[illegible] stinde se numără şi locurile de înmor[illegible] [illegible] numite, dela κοιμητήριον, coemeterium sau [illegible] τάφος. Creştinii din timpurile dintâi [illegible] separarea locurilor de înmormântare [illegible] credin[illegible], de cele ale celor necredincioşi.

[illegible] panas pendent, campanaria turris. (Du Cange, [illegible] Glossarium Graecitatis. Lugduni, 1688 T. II
[illegible] campanarele nu sunt împreunate cu
[illegible] de regulă din mai multe etaje octogonale din
[illegible] cel de sub dânsul. Turnurile aceste sunt înco[illegible]
[illegible]
[illegible] o cruce. Cel mai însemnat din turnurile acestea
[illegible] se află în Kremlul din Moscova [illegible]

„Deşi putem concede, să vieţuim la [illegible]

[illegible]

[illegible] scop un [illegible] mulţi [illegible] cimiteriu afară de oraşe, mai cu seamă în apropierea [illegible]

[illegible]

[illegible] rugăciuni [illegible]

[illegible]

[illegible] mare pietate [illegible]

[illegible]

morţi. Aşa o peşteră e şi cea renumită a lavrei dela Chiev.

După încetarea persecuţiunilor, se înmormântau corpurile creştinilor împrejurul bisericilor sau în pronaosurile [illegible] ai creştini se înmormântau chiar în biserică, însă aceasta se privea ca un prerogativ al împăraţilor, al episcopilor [illegible]

[illegible] (Migne, Patr. lat. T. [illegible])

[2] Ciprian, Epist. 68. ad clerum et plebem in Hispania [illegible] Basilide et Martiali (Migne, Patr. lat. T. III. 1066—1067).

[3] Hieronymus. De viris illustribus c. 1 et c. 9. (Migne, Patr. [illegible] Vol. [illegible] p. 638 şi 640.

[4] După etimologie [illegible] poate să [illegible]

[5] Aşa cuprindeau [illegible] catacombele [illegible] Sebastian din Roma [illegible] martiri.

[illegible] persecuţiilor cu [illegible]

[illegible] biserici, pentru că creştinii, decedând [illegible] să păzească lângă acel loc, în care au primit [illegible]

[illegible]

monumentele ceea ce stau [illegible] şi luate dela modele şi dela motiv. [illegible]

SECŢIUNEA IV

Despre lucrurile liturgice

§ 73. Noţiunea şi împărţirea.

Sub lucrurile liturgice sau sfinte se înţeleg toate [illegible] obiectele externe, cari sunt menite şi sfinţite pentru [illegible]

[illegible]

dumnezeesc și servesc sau ca semne simbo[illegible] cu adevăruri supranaturale ale credinței, sau c[illegible] și in toate necesare la îndeplinirea actelor litur[illegible] împărtășirea d[illegible] sau ca decorare semnificat[illegible] ionlor bisericești și a bisericei insesi. Deci se [illegible] [illegible] despre simboalele [illegible]

[illegible] cultului, 3. despre veșmintele liturgice, 4. despre cărț[illegible] cești, 5. despre sf. icoane și 6. despre sf. relicvi[illegible]

ARTICOLUL I.

Despre simboalele naturale ale cultului [illegible]

§ 74. Impărțirea simboalelor naturale. — Lumânarea.

La lucrurile liturgice se numără și acele [illegible] luat din natura externă în cercul cultului [illegible] ume pentru raportul lor simbolic către adevăru[illegible] nat[illegible] de credință [illegible] simboalele natur[illegible]

[illegible]

[illegible] bare religioase [illegible] se făcea, decât num[illegible] și ca dovezi [illegible] un motiv istoric care ind[illegible] întrebuințarea luminării. Indeosebi nu putea să fie [illegible] dumnezeesc de lumina artificială pe timpul pe[illegible] pe când creștinii nu se puteau aduna, decât numai in [illegible]

Asemenea e mai presus de toată indoiala, că creștinii [illegible]

[illegible]

pentru anul mare se [illegible] și din considerațiuni [illegible]

[illegible] quando [illegible] usque ad

[illegible]

[illegible] ceeace cugetările și simțirile cele de grade [illegible] cugetările și simțămintele noastre [illegible]

[illegible]

[illegible] de viață, e rece [illegible]

Așa lumina materială simbolizează [illegible] izvorul luminei și al vieței, pe Iisus [illegible] lumina credinței adevărate, speranța, iubirea, [illegible] și adorațiunea noastră și ne indică, că noi înșine [illegible] trebue să fim fii ai luminei.

Iară materia lumânării e din vechime ceara [illegible] lemn, parte din cauza curăției, parte și din cauza [illegible]

[illegible]

Lumânările se pun in *candelabre* sau [illegible] candelabrii de lemn, piatră, metal [illegible] și in *lanare*. Sfeșnicele sunt de o lumânare, de d[illegible] trei, șapte și de douăsprezece lumânări. Toate aceste sf[illegible] după diferența numărului lumânărilor, diferita [illegible] Sfeșnicul cu [illegible]

[illegible] Thesaurus [illegible] De sacro [illegible] Patrol. [illegible] p. 345.

[illegible] Никольскiй [illegible] С.-Петерб. 1900, p. 45.

mentul sau se aşează în naosul bisericei deasupra uşei cele

§ 75. Tămaia.

... tor [1]). Asisderea dăm de urme

... maiei în cultul bisericei cres-

... honorens" tret Ovid. Ven. I. Bene.

... De eccl. Hierarch. c. 3. § 3 (M. gr.

... positionis in Lucam Lib. I (cap. I, vers. 11)

... Mat. 2, 11; Apocal. 8, 3, 4.

[illegible] dăunează și veselește inima omului [illegible]

[illegible] prefacere [illegible] în vin [illegible] Eu sunt viţa cea adevărată [illegible] important al cultului, [illegible] multe acte ale lui fără temeiurile [illegible] istorice, parte [illegible] ca mijloc de curăţire și [illegible] (diluviu, [illegible]

[illegible] plutarea sa deasupra apelor [illegible] Cana Galileii. În starul său natural, limpede, străveziu, [illegible] simbolizează [illegible] și [illegible] se aplică în cult [illegible] la sacramentul botezului [illegible]

Untul de lemn, ce se stoarce din măsline, e materia [illegible] mai potrivită, fiind la răsărit și în Europa de sud un articol prea important de negoț, un mijloc necesar de [illegible] și de vindecare. Din aceste motive, untul de [illegible] ca un dar dintre [illegible] testamentul vechiu [illegible] untdelemn [7]) și în [illegible] simbolizează untul de lemn [illegible] a harurilor mai înalte, [illegible] a puterii, a tăriei [illegible] untul de lemn, fiind el [illegible]

[illegible]

despre [illegible]

[illegible] din untdelemn, balsam și alte aro[illegible] darului dumnezeesc, ce-l câştigă omul [illegible] conform cu ea. Aplicarea mirului [illegible] bisericei și la ungerea împăra[illegible], precum și la ungerea celor ce trec [illegible] la biserica ortodoxă.

CAPITOL II

[illegible] liturgice și alte obiecte necesare cultului

[illegible] Noţiunea şi împărţirea.

[illegible] liturgice se înţeleg acele vase, [illegible] liturghie și alte acte liturgice și [illegible] parte, condiţionează întrebuinţarea [illegible] stau cu sf. vase în lega[illegible] se și tratează împreună cu ele. [illegible] liturgice se numesc: Discul, po[illegible] [illegible] antimisul, copia, buretele, lin[illegible] [illegible] cădelniţa, vasul cu sf. mir, [illegible]

§ 78. Vasele bisericeşti în special.

Discul, lat. [illegible] dena, e acel vas, care servește [illegible] [illegible] pâinea [illegible] euharistice, și pe care aceasta din [illegible] se prefacе, la cons[illegible] [illegible], în prea sfântul corp al [illegible]

... pătrunderea vinului, ce

... le biserica creștine ele ...

când timpurile per...

... și de ...

... ca discul și ...

... ulmă ieslele, în care s'a

... pară potirul aduce

... se pune deasupra ...

... deasupra lui să nu se

... face amintire de steaua, de

Vithleem la ieslele nou...

... a stătut deasupra unde era pruncul (Mat. 2, 9)".

... te la moartea lui Isus, care ascunderea ...

... mediu aerului deasupra pământului ...

... sau masa de deasupra mormântului lui Christos, după

... sau ... masă[2], antimension, e o năframă

... de in sau mătasă cu moaște de martirilor, pe

Christos și care în timpul liturghiei, se întinde pe sf. masă.

... introducerea lor o urmare a necesității[3]. Păgânii și

... supra creștinilor ortodocși, pro-

... Ca să ferească deci sfintele de pângărire,

... al sf. mese o bucată de pânză

... în biserică. Și fiind că bisericile se

... pra mormintelor martirilor, pentru

... mai târziu cu privire la această da... antimise pentru a putea înlocui ele ... pietrii moaște ale martirilor, și ...

... de ...

... sfințirea bisericilor, ... de consfințirea ... episcopului la lucrarea celor sfinte ... nici nu-i iertat a face ...

După tradiţiunea veche[2]) trebuia ca bisericele să fie ... de episcop, și fiind ca acesta din cauza alace... lor cele ce ar ... în stare de a ... ființele biserica și de presviteri însă episcopul preda ... antimins sfinți de el ... la sfințirea bisericei, pe ... se sfințesc de episcop, trimițându-se în ... bisericilor. Ele se pot purta din loc în loc și, lipsind ... săvârși ... apropiere — ...

... însemnează ... ca și Isidor Pelusiotul[3]), sindonul sau giulgiul, cu care a fost învălit corpul lui Christos în mormânt. Pe antimins se ... punerea în morm... a lui Christos din cauza că antiminsul ocupă locul ... mese care închipuește mai ales mormântul lui Christos.

Copia[1]), ... lancea sacra, e un cuțit ...

... a fost străpunsă coasta Mântuitorului ...

... pe ... cu ... unul din ostași cu ...

... de a pune cu ajutorul lui în potir sf. corp, cât și celelalte particele și spre a sterge și a curăți cu el discul și potirul. Pentru vechimea întrebuinţării ... întrebuinţarea lui în celelalte liturghii ... și amintirea ce face de el Ioan Chrysostom, în omilia 3 la epistola către Evrei. Buretele însemnează buretele umplut de oțet, cu care se adăpă Christos pe cruce.

Lingurița, λαβὶς, ἁγία λαβὶς, cochlear, e o linguriță de aur sau poleită cu aur, la capătul mănunchiului cu chipul ... întrebuințându-se spre împărtășirea poporului cu sf. ... În timpurile cele vechi cre... lui Christos, udat cu sf. ... primiau corpul lui Christos pe ... din potir. Mai târziu se introduse ... de împărtășire, nu se poate constata ... cum b. o. Nicefor Calist[2]), ... Chrysostom. Calist zice, că o oarecare ... corpul Domnului în mână, lua ... ascunzând sf. euharistie spre a ... înlătura în viitor abuzuri ca ... Chrysostom a introdus lingurița și din timpul ... nu se comunică mirenii ca preoții, ci capătă ... sângele Domnului deodată cu lingurița.

[1]) Ibid. p. 397.

... nu e o inventiune a timpului ... vechiu. Despre împăratul C... că el să fi donat bisericei din ...

... după ...

... generale şi împărţire.

Temeiul psihologic al acestei infăţişări [illegible] Dumnezeu, de care [illegible] apropia, decât numai cu dispoziţiune pioasă [illegible] veşminte deosebite corespunzătoare [illegible]. Dacă în viaţa socială, la o vizită de rigoare [illegible] îmbrăcăminte mai deosebită pentru a onora pe [illegible], cu cât mai mult trebue să arătăm [illegible] Domnului şi când voim să ne apropiem de El.

Distingerea [illegible] la cultul divin [illegible] să se simţească mai ales pe terenul creştinismului [illegible] cuvintelor sf. apostol Paul, care zice: „Cum nu [illegible] viaţa spirituală [illegible] mare? Că dacă era [illegible] mult mai vârtos va prisosi serviciul [illegible]). Pentru aceea servitorii bisericii creştine [illegible] folosiau la cultul dumnezeesc de veşminte deosebite.

Veşmintele bisericeşti erau la început [illegible] schimbate [illegible] serviciul dumnezeesc; parte [illegible] după chipul veşmintelor testamentului vechiu [illegible] anume pentru serviciul dumnezeesc creştin.

Biserica creştină nu face schimbare în croiala [illegible] veşmintelor bisericeşti, căci vechimea [illegible] demnitatea şi solemnitatea actelor liturgice. Asemenea [illegible] voeşte să arate prin exteriorul său, că ea păstrează [illegible] bisericeşti din vechimea cea mai adâncă.

Coloarea veşmintelor bisericeşti era la început [illegible] coloarea albă era coloarea fundamentală a [illegible]

[illegible]

veşmintelor bisericeşti [illegible] în felurita coloare. După [illegible] mai ales în biserica [illegible] coloarea roşie în zilele de [illegible]. Şi biserica orientală [illegible] mai în acelaş timp această [illegible] întrebuinţa în timpul postului, apoi [illegible] serbarea amintirii morţilor — [illegible] de coloarea neagră coloarea [illegible]

[illegible]

[illegible] purtată în timpul pătrar ciuni. Aceasta se întăreşte şi de Dimitrie Chomatianul, arhiepiscopul Bulgariei din secolul 12, care [illegible]

[illegible] despre simbolica colorilor sf. veşminte, apoi co[illegible] [illegible]; cea verde e simbolul speranţei eterne fericiri, ce am [illegible]

[illegible]

[illegible] Dimitrie Chomatianul [illegible] Colectio; Migne, Patr. lat. T. LXXI p. 845 [illegible]

[illegible]

...ea purpurie lui...

...preoţie sunt trei grade determinate,

Veşmintele diaconilor sunt: Stiharul, mânecuţele

...u episcopii la sa... ...Sacoul, crucea, panagiul sau en...

...iserceşti în special

...idela se ...spunde tunicei ...urmat, acoperind ...veşmântul lui ...n, episcopul Tim... ...mai mult la ...harul se făcea din ...persoanelor stabile, ...stiharul poate să ...Stihari.

...nori tuturor gradelor

...naşte fără împiedecare ...general puterea lui

...exclame cuvântul „Amin" din ...e introduse ... şi în biserica

...Asişderea se alegea la începul ...fără înţelegerea ordinei în

...Bona, l. c. I. I. c 24

...isericești drept semn al ...

... însemnează acest veșmânt ...

... ntorul: Ἅγιος, ἅγιος,

... epitrah ca mai desăvârșită a sfintelor lucrări ... împreunându-se cu brâul la un loc, stiharul și epitrah...

... desăvârșirea celor sfinte. Pentru aceea însemnează brâul ... puterea de a lucra cele sfinte [1] și pentru

... a fost ...

Epitrahilul ...

... și deosebirea preoțească e mai înalt...

... Acest veșmânt, care adesea ...

... sus, care la Evrei era

... de pânză sau de mătase ...

... unirea, legându-se capetele și

... din timpurile următoare.

... liturgice și

... Cod. liturg. T. IV p. 376

[illegible]
echii și după exemplul ca[illegible]
n [illegible], apostolul Ioan să [illegible]
Aceasă mărturisește al[illegible]
și primul episcop al[illegible]
le cap propriu liturgic în[illegible]
[illegible]
[illegible] până c[illegible]
[illegible]
fondatorilor [illegible]
[illegible]
[illegible] cercul dela
[illegible] să săvârșe[illegible]

Deasupra

Mare

ARTICOLUL IV

[illegible]

§ 81. Împărțire. — Cărțile bisericești compuse din părți ale sf. scripturi.

[illegible] bisericești se [illegible]
[illegible] la serviciile sale [illegible]
[illegible]
[illegible] sf. scripturi
[illegible] sau evangheliarul, apostolul
[illegible] și psaltirea.
[illegible] sau evangheliarul, [illegible]
[illegible] adunarea celor patru evanghelii
[illegible]
[illegible] evangheliile
împărțite pentru întrebuințarea biseri[illegible]
pericope (περικοπή, lectiones, зачала).
[illegible] mai ales lui Eutalie diacon
[illegible]
[illegible] dela ziua învierii și se continuă
[illegible] sărbători domnești sau ale sfin[illegible]
primul pericopelor întâmplări ce[illegible]
După rânduiala bisericească, urmează
liturghie în șir neîntrerupt astfel,
[illegible] până la Rusalii — afară de
[illegible] or și de Înălțarea la
[illegible] citește evanghelia dela Ioan; de
la duminica 17 după Rusalii, se
Matei cu adaogarea unor pericope
de aici până la duminica lăsa[illegible]
evanghelia dela Luca cu adaogarea
din evanghelia lui Marcu. În du[illegible]
[illegible] se citește [illegible]
[illegible] I a marelui post se citește eva[illegible]
[illegible] duminica II, III, IV și V [illegible]

vanghelia dela Marcu și [illegible] dum[illegible]
[illegible] ghelia dela Ioan [illegible]
[illegible] deia [illegible] intaia a [illegible]
[illegible] de aici înainte prin [illegible]
[illegible] cele patrusprezece epi[illegible]
epistole catolice [illegible]
[illegible] e aceea carte [illegible]
[illegible] psalmi ai lui [illegible]
[illegible] T V. Acești psalmi se îm[illegible]
[illegible] dela [illegible]
[illegible] timpul [illegible]
[illegible]
[illegible] în timpul [illegible]
[illegible] nu [illegible] adice la [illegible]
[illegible] cătră El [illegible]

§ 52. Cărțile bisericești compuse de sf. părinți, ori de [illegible]

[illegible] la serviciile bisericești, compuse de [illegible] părinți, ori de alți bărbați pioși, sunt următoarele:

1. Tipiconul, [illegible] chip, forma, norma, [illegible] formez, normez, [illegible] ordo, regula, este acea [illegible] bine combinat [illegible] dumnezeesc în [illegible] relative la [illegible] serbarea paștelor și [illegible] monahii în [illegible] lor, la masa [illegible] acest lucru rândul în [illegible]

[illegible] generale, însuși sf. apostoli. Desvoltându-se, [illegible] ritul serviciilor dumnezeești la o [illegible] necesitatea, [illegible] diferitelor servicii dum[illegible] [illegible] torul († 2[illegible]) [illegible] sec[illegible] [illegible] sf. Ambele aceste [illegible] secolul VI Sav[illegible] [illegible] [illegible] or, cu mai multe adaosuri. In [illegible] Palestina, tipicul [illegible] al Ierusalimului, [illegible] compus din nou tipicul pierdut, stând [illegible] și l-a complectat conform necesită[illegible] [illegible]).

[illegible] mai târziu, [illegible] dumnezeesc de Cosma din Maiuma, [illegible] și de alții, tipicul lui Sava [illegible] Damasceri și se introduse în toate [illegible] [illegible] tipicul Studiților, fără de îndoială [illegible] Teodor Studitul, fiind igumen al mă[illegible] [illegible] Constantinopole l-a introdus mai întâi [illegible] de aici apoi s'a răspândit în celelalte [illegible] Din biserica [illegible] și în bis[illegible]

[illegible] Ioan Damasceri, tipicul [illegible] timp se adaoseră nouă pro[illegible] aceste complectări merită deosebită [illegible] capitole ale lui Marcu, compuse de [illegible] igumen al lavrei sf. Sava și [illegible] druntului (Otranto de astăzi în Apulia). In aceste capitole, săvârșirea serviciului [illegible], când cad două sau trei sărbători

[illegible] De sacra [illegible]

le aceasta pun în acord ...
... cu cele ale învierii Dom...

Liturghier ... cartea în
... rânduiala pentru preoţi şi diaconi la ...
... sf. Ioan Chrisostom, a sf. Va...
... Grigorie Dialogul. Afară de aceas...

... pentru săvârşi... în
... În liturghierul arhieresc,
... служебникъ архиерейскiи, se află
... se săvârşeşte de ...
... rânduiala ... şi a ...
... rânduiala sfinţirii ...

...ologhiul, εὐχολόγιον, требникъ молитвословъ

... rânduiala botezului, a mir...lui, a împărtăşirii cu sf. euharistie

... însemnarea ...
... rânduiala sfinţirii celei mari şi ...

... rânduiala ... decât cel de ...
... în biserica ortodoxă rânduiala ...
... Movila
... anul 1646, care însă nu ne ...
Euhologiul bogat, ce ...

... sau Ceaslovul ὡρολόγιον, часо...
... mai târziu într'o prelucrare anumită pentru
... breviarum") e cartea de care se ...

... vecernia, pavecerniţa, rugăciunile dimineţii,
troparele învierii şi ...

... condacele, cântecenii,
... troparele peste toată săptă...
... paraclisul Mormântului Domnului

... ὀκτώηχος ... ἦχος opt şi glas),
... din imnele pentru fiecare zi a
... zi a săptămânii se află în octoih
... bisericeşti, cari se cântă pe
... ton sau glas, şi fiindcă sunt
... le cuprinde se numeşte „octoih".
... La început octoihul con...
... relativă la învierea Domnului, care
sf. Ioan Damascen, dar mai târziu
... pentru celelalte zile ale săptă...
... arhiepiscopul Tesalonicului şi
... secolul IX, precum şi ...
... Constantinopolei (+ 458),
... un loc o colecţiune ce se nu...

...ον (μήν, ὁ, lună μηναῖος, lunar),
... serviciile dumnezeeşti ale sărbătorilor
... fiecărei zile a anului întreg, ...

... Служебникъ. Москва, 1866 p. ...

... metoda pentru o ...

... prinde fundamentul ...

... numărul dumne...
... Iosif și celelalte ...
... secolul XII ...
... mulțime ...
... vieața lui Christos, ...
... Domnului, încă ...
... modul înflori...
... mai vârtos dea du...
... rea frumoaselor și ...
... vrăjmie dumnezeești. Împre...
... lumei, când în loc de ...
... put ele a se ceri, și ...

folosească de unii și
... împreună cu lecțiuni, căci aceasta li facea
... de unde era datina a se ceti troparele
... în tipicul ...
... de cărți bisericești, cari conțin toate râ...
poporului creștin, ...
mai serviciul dominical,
... și ... cu bisericești folositoare din
... din octoih, din minei și din triod,
... diferitelor acatiste și ...
... pentru
... cărți ... și ...
... mulți lucrul acesta, ...
... în tipicul ...
De la finea secolului XVII
... în 12 volume, d...
... s'au și tipărit ...
... adunate și
§ 83. Traducerea cărți... ... în limba slavonă și
... au început a se ... cărțile
... Slavi în secolul IX. În acest timp a ...
... Tiscara ...

... după aceea în Moravia,
... apoi cu fratele său din ...
Drept dovadă pentru afirmarea
... papei Ioan VIII, către principe
... episcopului Clement, ...
... martiria lui Ioan ...
... Dumnezeu, Metodie, din limba ...
... despre traducerea cărților bisericești
limba slavonă prin frații Ciril și Meto...
... istoriei Rușilor [1])
... Moscovei (sec. 17) și Dimitrie,
... 18). Se înțelege de sine, că
... limba slavonă bisericească ca limba
... slave, a trebuit să se supună până
... influenței dialectelor.
... bisericești în limba română o da...
... episcopi și altor persoane di...
... părți ale țării române. Principii
Transilvania (deși cu scop contrar
... Basarab în Muntenia și Vasile
... contribuit foarte mult cu îndem...
traducerea cărților bisericești. Iară
... au lăsat nume nemuritor prin ...

1) ... Calendar ...

... în următorul mod ...

[illegible]

... Dialogul, ... din Marsilia ...

[illegible]

... dară de acesta ...

[illegible]

... contra icoanelor ... De abia sinodul II de ...

[illegible]

... îndemnul ... sinod, carele ... instituind în aduce ... lodox... ... episcop ...

[illegible]

... mozaicul ...

[illegible]

... în prima linie au trebuit să ... înfățișarea picturală a adevărurilor ... pictura a fresco, adecă ... de care aflăm urme în basilicele ... mai ales la icoane pe table ...

[illegible]

[illegible]

...tul sfânt
...a nouă înfăţişarea
...când se formă, în
[illegible]
...să se picteze
[illegible]
...tre lob pictorii bisericii
[illegible]
...i păzii totdeauna
...l naturei sale, să
...dină de viaţă, ...
...vii în to...da
...raţii ai bisericei ...
...tavid şi Dionisie Furno-
...pe muntele Atos în
[illegible]
...chakow. ...
[illegible]
...todoxia, observându-se
...telunte timpuri predanii
...icoanelor sfinte, la un
[illegible]
...amestecarea ...
...de felul acesta numai
...consună într'aista, în
[illegible]
...biserica ortodoxă ...
...tat de francezul Didron
...

[illegible]
... în zilele noastre [1].

[illegible]

85. Înfăţişarea sf. cruci.

[illegible]

...din acele cruci de ...

[illegible]

...crucea şi totdeauna şi numele ...

[illegible]

antal şi că Iisus

comun, adecă două

a fost prezente

cetele cuvinte de

te închinare şi adorare

cei din întrebuinţarea

gelii acelor timpuri

în cruci, adecă cruce

perial Biserici

de din steagului imperial

încă mauzoleului lui

am şi la întoarcerea în biserică, la

tatat se întrebuinţau cruci fără de
pe unele cruci era jos înfăţişat
u un porumb. Întrebarea, când
pe cruci răstignirea, nu e rezolvată
ă multă circumspecţiune păgână la
il şi aşadară şi a înfăţişării răstignirii

T. III p. 3..

[illegible]

... se afla ... sau la vârful său ... pe cruci tot corpul lui Christos ...

[illegible]

Acest Chr... noastre

[illegible]

§ ... pe ... a sf. ...

[illegible]

persoană deosebită

[illegible]

vița de vie, ca păstorul cel bun, ca pește), ca le... miel) ... Biserica scăpând la pace, simbol...

[illegible]

... din seminția lui Iuda ...

[illegible]

... sângele, Ioan ...

[illegible]

... Isus Christos se înfățișa ca om ... ca june fără barbă în frumusețea ... Creștinii începură adică a se ... [illegible] ... în realitate? Era el ... Origen ... Tert... pe cuvintele lui ... frumusețea și ...

[illegible] ... Chrisostom ... din ... Nu este mai frum... Christos ... decât fii oamenilor ... el consimt ... creștină ... Christos descris cu ... acestui ... legenda ... Edesa ... chipul ... totul cuprins ... Christos, voia ... Edesa ... în scopul acesta ... Dumnezeu ... prin un pictor ... Christos ... nemică nu ...

[illegible]

Edesa ... nu era făcută din mâini ... ca făcătoare de minuni ... lui Isus ... a fost adusă icoana la ...

[illegible] ... împărat ... vindice pe împăratul ... Petru din Roma ... poporului în săptă... icoana aceasta a lui ...

[illegible]

[illegible] aceste se pictă şi se [illegible]

[illegible] pictează el ori [illegible]

[illegible] ori în braţele prea sfintei sale Maice, ori în [illegible]

[illegible]

[illegible] celelalte persoane dumnezeieşti [illegible]

[illegible] cu embleme simbolice sau cu istorii biblice [illegible]

[illegible] apostolilor, se pic- [illegible]

[illegible] despre o [illegible] persoane la un loc, [illegible] pe Dumnezeu Tatăl în [illegible]

[illegible] în chip de porumb [illegible] După cartea de pictură de pe muntele Atos, sf. Treime se [illegible] de regulă aşa, că în [illegible]

[illegible] în mână, [illegible]

[illegible] cu mâna dreaptă [illegible]

[illegible] Evanghelia, şi deasupra [illegible]

[illegible] porumb, iar între dânşii [illegible]

[illegible]

[illegible] să răspice [illegible]

[illegible]

[illegible] sceptrul, iar la picioare [illegible]

[illegible] (Ioan. 20, 12; fapt. ap. 10, 30) [illegible] se pictează îngerii rândueli [illegible]

[illegible] Scaunele, ca niște roți de foc, având împrejur [illegible] heruvimii, numai cu un [illegible] serafimii, cu şase aripi, cu [illegible] două picioarele, iar cu [illegible] mâinile lor o ripidă, pe care sunt [illegible] — Rânduiala a doua, şi [illegible]

[illegible] la sf. Maria [illegible]

și stăpânire

carul de foc

lesind din

… mentului vechiu.

… sfinților testamentului nou

… un simbol general

… precum și scutul și arma

ARTICOLUL VI

§ 91. Necesitatea, introducerea, desvoltarea şi modul onorării relicvelor în biserică.

[illegible]

... sub [illegible] lor [illegible] de ale [illegible] [illegible]

[illegible] pentru [illegible] martirilor [illegible]

[illegible] cu mare solemnitate [illegible]

peregrinări la mormintele [illegible]

[illegible] Când [illegible]

[illegible]

Ioan Chrysostom zice [illegible] cetatea, [illegible] martirilor, [illegible] la popoare [illegible] peregrinări [illegible] apostoli Petru și Paul [illegible]

[illegible]

diecezana, [illegible]

[illegible] biserica și pe [illegible]

prin legi bisericești [illegible]

de tablele mamm...
darurı de aur şi de ...
uitorul şi folosința ...

Deci arborele păstrând

le instantele com...
...ele se află felicua de

... a crucii şi ...
pentru

drept semn al ...
... el, e cetere ...

...tarului Preoții şi

...nd a acestuia ...

...sea Moldavanu ...

§ 92. Impărţire.

...mate ...ei liturgice sunt d... forme ... se ... deosebi de olalta, adecă mai ... general se compun ... ne mai multora din ...

...ituare ... formele generale ...liturgice. Unele din aceste forme generale ...undamentul cultului şi organe de idei ... ...eprezintă acțiuni însoțitoare la execu... dintâi se numără rugăciunea, can... ... însemnarea cu sf. cruce, bine... ...manilor, ținuta corpului la execu... ...manilor şi punerea lor cruciş la piept, ... capului, îndreptarea feței spre răsărit

... se vor expune aceste ambe feluri

SECȚIUNEA I.

...fundamentale comune diverselor ...le liturgice.

CAPITOLUL I.

...liturgică sau bisericească.

§ 93. ...ptul şi împărţirea rugăciunii liturgice.

...rugăciune...

...tori bisericeşti au scris despre ... ...te de *Tertulian* cu opul său ... ...9 capitole. Acc. în cap. II—...

explică [illegible] rugăciunea domnească, în cap. [illegible] cei pioşi [illegible] de rugăciune [illegible] să-şi spele [illegible] XVI, să nu stea [illegible] la rugăciune, cap. [illegible] rugăciunei. Cap. XXII recomandă [illegible]

[illegible] Origen un op ray [illegible] 30 (la fac. n. 5), Augustin [illegible]

Hrisostom [illegible] zice, că „rugăciunea este [illegible] Dumnezeu. (Η γὰρ εὐχὴ [illegible]) [illegible] Grigorie dela Nissa zice, [illegible]

[illegible]

Împărţirea rugăciunei

[illegible] publică bisericească sau liturgică [illegible] rugăciunea particulară numită şi de rand [illegible] chemarea [illegible]

[illegible] ... [illegible] scriptură (Deuter. 8 [illegible]

[illegible]

Rugăciunea liturgică [illegible] ale bisericei, resp. ale organelor ei [illegible]

[illegible]

perfectă în această rugăciune, [illegible] Dumnezeu dezinteresate, străine de [illegible]

[illegible]

[illegible] rugăciune a [illegible]
[illegible] curată și fără [illegible]

[illegible] lumea un fel de [illegible] altul, și anume [illegible] tendința [illegible] bisericesc și [illegible]

[illegible] liturgic privește la [illegible] care se roagă. [illegible] se împarte rugăciunea în [illegible] și în rugăciune ce [illegible] După persoana [illegible] rugăciune sau [illegible] numai lui Dumnezeu [illegible] Apoi cunoaștem [illegible] sau servitoare. Aceasta se [illegible] In fine [illegible] supraveneratiune (hyperdulia), se cuvine Maicei Domnului.

Prețul rugăciunii.

Rugăciunea are o valoare deosebită. Afară de [illegible] prin cuvintele: „Că tot cel ce cere, ia, și [illegible] caută află, și celui ce bate i se va deschide" (Mat. [illegible]

[illegible]

[illegible] cu mâini curate și [illegible]

[illegible] despre [illegible]

[illegible] se învăț din aceasta [illegible]

[illegible] admirator și adorator [illegible] timp amarat și încercat de [illegible]

Obligamântul la rugăciune

[illegible] cerut rugăciunea prin cuvânt și [illegible]

„Vine timpul și acuma este, [illegible] se vor închina Tatălui cu spirit [illegible] unii ca aceștia caută [illegible]

Neîncetat vă [illegible] ... aceasta e voia lui Dumnezeu întru [illegible]

[illegible] obliga pe creștini la [illegible] cu sfințenie de [illegible] necontenită [illegible] de corona [illegible] necesitatea omului de [illegible] ortodox

[illegible] rugăciunii către cultul ortodox și [illegible] ei în acesta.

[illegible] ca două fire roșii, afară de [illegible] elemente principale, unul [illegible] latreutic. Elementul *edificator* [illegible] în mijlocirea, susținerea și propagarea credi[illegible] creștine, elementul *latreutic*, în manifestarea [illegible] a acestei credințe, a adorațiunii solemne a lui Dumnezeu și elementul *harismatic* în [illegible] în om a [illegible] Christos și [illegible] și binecuvântare, în [illegible] omului și unirea lui cu Dumnezeu. Predica este forma principală mai ales pentru elementul didactic, iară [illegible] împreună cu cântarea, care nu e ceva alta [illegible] mai înaltă și în muzică, este [illegible] elementul latreutic și cel har[illegible] nu numai și liturghie și totaceea ce se [illegible] premergătoare sf. liturghii, dară și [illegible] sacramentele și [illegible] (sacramentalii), adecă simplele binecuvântări bisericești, trebuie să fie încunjurate de rugăciune și executate prin mijlocirea rugăciunii.

Rugăciunea asiduă și cântarea formează [illegible] principală a cultului; ele sânt o parte esențială din care se compune el. Pentru aceea au recomandat Isus Christos și apostolii rugăciunea prin cuvânt și exemplu [illegible]

„[illegible] vine timpul" zice Mântuitorul „și acuma este, [illegible] închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu spirit [illegible]

[illegible] Spirit este Dumnezeu [illegible]

[illegible] cere, ia, și [illegible] află, și celui ce bate i se va deschide"[illegible]) [illegible] „Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați [illegible]

[illegible] stăruiți în rugăciune și privegheați [illegible] și în alt loc: „Neîncetat vă [illegible] rugați, [illegible] mulțumiți, că aceasta e voia lui Dumnezeu [illegible] Isus Christos spre voi"[illegible]). Iară și apostol [illegible] [illegible] bună să cânte..."[illegible]).

[illegible] prețul cel înalt al rugăciunii, la obliga[illegible] creștinii [illegible] cu rugăciunea dispusă de Mântuitorul [illegible] apostoli, cu privire la entuziasmul înfocat și la re[illegible] sinceră de care creștinii erau însuflețiți în secolele [illegible] rugăciunea chiar la început cu multă [illegible] exercitând ca asupra întregei vieți creștine mare in[illegible]. Nu numai toate părțile principale ale zilei, dară și [illegible] vieței, cari aveau oare cari influența [illegible] spiritual și material al omului se [illegible]

[illegible]

Oaspele și străinul nu se ducea fără de rugăciune, toate mesele comune nu se deschideau fără de rugăciune, și [illegible] se potrivia ca un mijloc ales și necesar pentru [illegible] plin dumnezeiesc. Ba întreaga viață creștină se privia — așa [illegible]

[illegible]

§ [illegible] a rugăciunilor bisericei [illegible]

[illegible] ... într'adevăr creştine, izvorîte din credinţa creştină, şi [illegible] ... creştine, pline de intimitate adâncă, de bogăţie de idei şi de ungere. In ele respiră spiritul puternic al bisericei antice, credinţa vie, sentiment adânc, înfocat, pre[illegible] simplu, dară cu putere şi demnitate. Ele se disting prin [illegible] al fantaziei, prin bogăţia de icoane luate din vieaţa [illegible] prin frumuseţea cuvântării.

Iată ce se atinge de cuprinsul rugăciunilor, acesta este [illegible]

[illegible] ... La cele dintâi se numără unele [illegible] ... chietoare, apoi ecte[illegible] ... credinţei şi rugăciunea „Născătoare de Dumne[illegible]" ... La cele de rând al doilea se numără diversele [illegible] ... duceli biseri[illegible]

[1] Cf. Origen. Libellus de oratione c. 2 et c. [illegible] (Migne Patr. gr. [illegible] p. 4[illegible]) şi Clementis Alexandrini Stromatum lib. 7 c. [illegible] [illegible] c. 4 (Migne Patr. lat. T. IV p. 5[illegible]).

§ 90. Formulele ... bisericeşti începătoare comune mai ... lor rânduieli liturgice.

... sf. Scriptură ...

... rânduieli liturgice ...
... noastră, totdeauna ...
... Scriptură ...
... felul acesta ...
... mulţumesc ...

... ce de ...
... Fiului şi ...
... aceste ...

...rodnicatoare în ...
... sunt făcute de sf. ...
împrumutate de aceste
... Testament
... comună mai multor
... e este cuvântul Dumnezeu
... şi în vecii vecilor"
... sau de binecuvântare
... aceste cuvinte
... Domnul Dumnezeul
... binecuvântat şi ...
... sau preamărire
... liturgice ce se plineşte,
Dumnezeu preamărirea
... la rânduielile
... sfinte se
... împărăţia Tatălui
... şi puterea ...
... mărire Dumnezeu în
... al lui Dumnezeu
... a venit mai întâi la
persoane: Tatăl, Fiul
... liturgice ... înţelesul
la începutul ei se pune
... ")

...

... cultul ... însuş ...
... între rugăciunile ...
... Dumne... ...
... e sfinţenia şi ...
... rugându-se ...
... rugăciunile ... păgâni, ...
... cari ... o ...
... se încep cu formula: „Doamne (Κύριε) ἐλέησον" la ...
... miluieşte ...

... e, care se află acuma ... păgâni
... trecut şi în cultul creştin ...

... „Doamne miluieşte" se află acuma în
... în testamentul vechiu se află
... deseori, mai ales în psalmi [1]). Apo...
... testamentului nou, precum se vede
... evanghelice [2]). Aşa b. o. la Matei 15
... către Isus: „Isuse, fiule a lui David,
... de curând trecu în cultul dumnezeesc
... foarte adeseori uzitată, deoarece
... cultul creştin constă în implorarea
... şi îndurării dumnezeeşti.
... unor rugăciuni ... sunt cu...
Εἰρήνη πᾶσι. Această formulă este
... de toate zilele al Iudeilor, parte din
... sau de aceste cuvinte ca de o
... salutare (שָׁלוֹם לְךָ), pace ... sus

[illegible] această formulă [illegible] și mai că toate epi[illegible] pastorale încep cu salutarea: „Har vouă și pace de[illegible] Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnul Isus Christos". Pentru aceasta[illegible] formulă se află și în liturghiile cele mai [illegible] formula de salutare [illegible]

[illegible]

[illegible] credința [illegible] este împăcat cu [illegible]

[illegible] se pune în raport [illegible]

[illegible] dorește el, ca să [illegible]

[illegible]

§ 97. Formulele de rugăciuni încheietoare, comune mai multor rânduieli liturgice.

[illegible]

[illegible] ereticii secolului al treilea și al patrulea [illegible] după învățătura lor și expresiunile în [illegible] cum făceau d. e. Arienii, cari în locul doxologhiei: „Mărire Tatălui, și Fiului, și Sfântului Duh" [illegible] (4?) [illegible], a început biserica ortodoxă a [illegible]

[illegible] acum și pururea și în vecii [illegible]

[illegible]

psalmilor [illegible].

te formula, care se nu...

lui. Aceasta este o

...apostolul Paul scri...

Acuma pe timpul sf. Atanasie era doxologia: „Mărire

...se menea... cu doxologia cea unică, precum se vede

Deci abia ...

... mai ales după ...

... bisericilor creştine [1])

... Dumnezeu ... Hristos ...

... cântând pe gât de ... vifelina lângă leagănul copiilor, de ...

... formula în tot timpul anului bisericesc ...

... vorbeşte despre ... este Iustin Martirul ... rugăciunile şi ... acesta zicând ... Aşa şi ... toate rugăciu...

[illegible]

§ 68. Rug[illegible] mai multor [illegible]

[illegible]

a) *Lumina minții*, pentru ca noi să cun[illegible]

[illegible]

[illegible] depărtând dela noi inclinările spre rău și hotă-
[illegible]

[illegible] mânia lui Dumnezeu [illegible]
[illegible] şi smerită. Aceasta e prima condiţiune, ca [illegible]
[illegible] noastră să fie ascultată şi bine primită din partea
Dumnezeu (ps. 50, 19). Aceasta e motivul pentru care [illegible]
[illegible] rândul ei, la funcţiunilor bisericeşti şi [illegible]
[illegible] noastre [illegible] necesar la
[illegible] spre mântuirea sufletului nostru.

Rugăciunea „Împărate ceresc" e adresată deadreptul [illegible] pentru că, deşi activitatea în afară a lui Dumnezeu e [illegible] persoane Dumnezeeşti, totuşi [illegible]

[illegible] De aceea şi la începutul acestei rugăciuni se înşira [illegible]

[illegible] Ioan, 16, [illegible] pentrucă sf. Duh ca [illegible] precum la crearea lumei, purtându-se peste ape [illegible] (I. Mois. 1, 2), aşa şi acum [illegible] toate le cuprinde [illegible] ne rugăm [illegible] să se aşeze întru noi şi [illegible] decoarece [illegible] acolo [illegible] mântueşte sufletele [illegible]

[illegible] de moarte [illegible] pe noi". Aceasta [illegible] care adese-ori se şi [illegible] sfântă, [illegible] (can. 81 al sinod.) [illegible]

[illegible] Tatăl, care este [illegible] Fiului şi a [illegible] Tare", la Dumnezeu Fiul, care după cuvin- [illegible]

[illegible] psaltul e puterea şi înţelepciunea [illegible] duşmanul nostru, [illegible]

[illegible] compunerea [illegible] pământul „Înşetată [illegible] cântarea se [illegible] decât [illegible] rea lui" [1]) din cuvintele profetului David [illegible] *meu spre Dumnezeul cel tare, cel viu* [illegible] [illegible] unirea celor două testamente, adecă [illegible] cu cel nou şi unirea bisericei celei [illegible] [2]). De această cântare se face [illegible] sf. Vasile cel Mare, atribuită lui [illegible] († după 394), de unde se poate [illegible] însă dacă a şi fost cunoscută în biserică, totuş întrebuinţarea ei generală în cultul [illegible] se face de abia din timpul patriarhului [illegible] († 446) şi cauza acestei întrebuinţări [illegible] Damascen în următorul mod: Rugându-se [illegible] din Constantinopole, din pricina unui [illegible] trimis de Dumnezeu pe timpul arhiepiscopului [illegible] întâmplat că deodată se înălţă la cer din [illegible] prunc, învăţându-se acolo de un [illegible] sfântă: Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, [illegible] Întorcându-se repede de acolo [illegible]

[illegible] istorisind toată ce a învăţat, şi cântând toată [illegible] poporul această cântare, a încetat cutremurul [illegible] acela s'a aşezat prin porunca prea fericitei [illegible] şi a împăratului Teodosie II., ca în toată [illegible] să se cânte acest [illegible]

[illegible] generală toate [illegible] la serviciile [illegible] cele publice dară şi la cele particulare [illegible] dară şi cînd [illegible] chiar [illegible] nu încetează [illegible] Sfinte Tare, S[illegible] de moarte, miluieşte-ne pe noi [illegible]

De fapt pare că Proclu a introdus trisaghiul în serviciul [illegible]

[illegible]

[illegible] Damascen, bazat pe istorici mai vechi, ne spune [illegible] episcopul Antiohiei, ereticul Petru Gnapheus numit [illegible]

[illegible] „Tacopaschitai", care arată, ca însăşi natura divină [illegible] pătimit pe cruce [illegible]. Deci el a adaus la trisa[illegible] după miluieşte-ne pe noi, cuvintele „cel ce te-ai [illegible]

[illegible] Sub împăratul monofizit Anastasie I Silentiarul, în Constantinopole s'a încercat a se introduce acest adaus în biserică. Poporul ortodox însă, din această cauză s'a revoltat, a aprins oraşul şi Anastasie s'a refugiat în Ipodrom. Înlăturându-se aceste cuvinte adause, fu potolită revoluţia şi [illegible] restabilită.

Contra acestei erezii, episcopul Antiohiei, Calandion, a încercat pe timpul împ. Zeno († 491), să introducă, ca contrabalansare, după „sfinte fără de moarte", adausul: „Christ[illegible]

[illegible]

[illegible] Constantinopolului, în unele [illegible] la fine: „sfântă treime, miluieşte-ne pe [illegible] vedem trisaghiul a suferit unele [illegible] IX încoace, ortodocşii au păstrat trisaghiul [illegible] ziua de astăzi. (Euch. [illegible]

Popovici)

Sf. Chiril spune, că sfântul Iosif din Arimateia [illegible] trupul Domnului [illegible] Christ[illegible] Dumnezeule [illegible] de oarece Dumnezeu fiind, te-ai învi[illegible]

[illegible] cel tare cu natura ta, pentru oamenii ai [illegible] şi te-ai arătat ca şi slab" [illegible]

[illegible] neamul omenesc cel muritor, de bună voie te-ai făcut [illegible]

[illegible] ziceau, a tânărului răpit în aer, care ar fi răpit în această zi.

După cântarea trisaghiului urmează preamărirea sf. treimi [illegible] mărturisire a egalei onorării a acestora: *Mărire Tatălui, şi Fiului, şi* [illegible] *Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.*

În rugăciunea următoare către prea sfânta treime, care se începe cu cuvintele: *„Prea sfântă treime, miluieşte-ne* [illegible]" [illegible] odată tustrele persoane ale sf. treimi, [illegible] ca să se îndure de noi. După aceea odată despre [illegible] aceste persoane şi ne adresăm către fiecare din ele cu [illegible] specială. Cuvintele: *Doamne curăţeşte păcatele noastre"* se raportă la Dumnezeu Tatăl, [illegible] curăţindu-ne noi de păcate, ne împăcăm cu el [illegible]

[illegible]

cuvintele: „*Scapane sfântă fărădelegile noastre*" [illegible] la Dumnezeu Tatăl, pentrucă pe Dumnezeu [illegible] pentru noi şi ne-a dat mijloacele de [illegible] Dumnezeu Tatăl nu încetăm a-l vatăma prin [illegible] şi [illegible] cuvintele „*Sfinte cercetează şi vindecă neputinţele*" [illegible] se raportă la Dumnezeu Duhul Sfânt, căci el e [illegible] Acesta a [illegible] mângâiat şi întărit [illegible] pe sf. Apostoli. Fără [illegible] putem face nimic bun. Deci ne rugăm să ne [illegible] pe noi şi să ne vindece de neputinţele noastre [illegible] să ne dea [illegible] necesară spre a [illegible] [illegible] marturiseşte [illegible] „*Pentru* [illegible] sfântă treime"[1]. Simeon [illegible] rugăciune s'a alcătuit de [illegible] episcopul Meletie al [illegible] († 381) ca o demonstraţie în contra Arienilor. La [illegible] rugăciune adăogăm de trei ori: „*Doamne miluieşte*", [illegible] în onoarea sf. treimi şi spre [illegible] rugăciunii [illegible] şi [illegible] doxologia cea mică, ca şi [illegible] către prea sf. treime.

După aceste rugăciuni [illegible] prea sf. [illegible] *rugăciunea domnească* [illegible] tuturor [illegible] ca cuprinsul acelor lucruri [illegible] Rugăciunea domnească [illegible] locul prim, nu numai pentru simplicitatea şi [illegible] pentru bogăţia ideilor şi [illegible] ei, dată şi [illegible]

apostolilor săi şi dată acestora pretutindeni bisericii [illegible] ca caracterul unei deosebite venerabilităţi şi [illegible] poate deştepta şi înălţa [illegible] creştinului [illegible] [illegible] grad potenţat. La aşadara se şi întrebuinţa [illegible] vechimea cea mai adâncă. [illegible] vorbeşte de [illegible] domnească nu numai ca de o normă a rugăciunii [illegible] toate timpurile, ca de o formă de rugăciune [illegible] Christos, ci o numeşte şi baza tuturor rugăciunilor [illegible] întregei evanghelii (breviarium totius Evangelii), [illegible] aşa de mare cumpănă, încât recomandă [illegible]

[1]) Simeon Tesaloni, Despre sf. rugăciune c. 319

[illegible] pe sau cel puţin de trei [illegible] Ciril din Ierusalim [illegible]), sf. Ioan Chrisostom [illegible]

In vechime era permis ca [illegible] nostru", numai creştinilor perfecţi, nu [illegible] Ioan Hrisostom zice: „cel neiniţiat încă nu poate [illegible] [illegible] (hom. 21 in Mat.) [illegible] [illegible] „Tatăl nostru" abia cu câteva zile înainte de [illegible] botez.

In liturgie s'a introdus această [illegible] sf. apostoli (comp. [illegible] 11, 2 Col. 3, 16) şi [illegible]

[illegible] vechi şi [illegible] şi scriitori bisericeşti, [illegible] recomand [illegible]

[illegible] această trebue permisă şi aici:

[illegible] (Migne, Patr. lat. T. [illegible])

[illegible] c. 18 [illegible] (Migne, Patr. gr. T. X[illegible])

[illegible] Augustin [illegible]

[illegible] VII c. 24

[illegible] ...tata împăcarea... [illegible]
...ut de lui (Rom. 8, [illegible]

[illegible]

...şi de duhul sfânt [illegible]

[illegible] ...aroganţa, se ...ma tuturor virtuţilor"

...nseamnă, după [illegible]

Damascen, să [illegible] ...n toate maiestatea sa

...ice e fără cred.

...ină sfânt, fiind el dela [illegible]

...starea graţiei primi...

...cum ca să se propage ...rică şi în special ca

...biserica lui Dum... [illegible]

...n cer şi pe pământ, ...

...ai prec... [illegible] ...i gata în ceruri să ...

...dumnezească voia lui D... ...noi pururea să obse...

...ară poruncile Lu... ...facem lucruri lui bun...

...de toate zilele dăne...

...noră astăzi, cele ...indispensabile pentru

...viaţă, cum e pânea şi ...de care avem lipsă în

...cum zice Domnul nostru I... „eu sunt pânea...

...oan 6, 51) şi ne-am pu... ...li la sf. comunicătură

...nouă greşalele [illegible]

...precum şi noi ertăm greşiţ...

...iertarea de către noi a ...

...dibuirea ertare păcate... ...ca cerut Christos direct ...

De nu veţi erta oamenilor greşal...

[illegible]

...ne dea darul şi puterea ca să ...orice ispită

...ne mântueşte de cel rău" cerem scutul lui ...a tuturor relelor ce ni le poate face dia... ...ca un leu răcnind ca să ne ... ...ca să ne piardă sufletul, [illegible]

...găciunea domnească, preotul zice ecfo... ...este împărăţia, şi puterea..." un ecfon... ...evanghelica dela Matei (VI 13), şi ... douăsprezece ori: „Doamne miluieşte" ...nduiala bisericeşti, în curgerea nopţii, de ...neaţă se numără douăsprezece ore, iară ...de dimineaţă până'n seară se numără aşij... ...ore: deci se cetește noaptea, adecă ... „Doamne miluieşte" de douăsprezece ...e nopţii, iară în curgerea zilei, adecă la ...şte „Doamne miluieşte" de două... ...le ore e zilei.

...miluieşte" de douăsprezece ori, urmează ...Mărire Tatălui, şi Fiului..." şi ...ori: „Veniţi să ne închinăm...," prin ...danam ca într'una, spre a da comandă ...Isus Christos, persoanei a doua a sf... ...ciune se zice şi atunci, când se roagă ...r, căci la rugăciune se cuvine, ca fie... ...il familiei celei mari creştine, să se trans... ...societatea fraţilor, cari se ... ...tele trupeşti şi s... ...mpăratului nostru Isus ... ...ne închinăm Lu... ...două oară: „Veniţi ... ...tos, Împăratul ...

nostru n'a urmat de

drepturi, progresiv

al credinței.

mai mator sa

tatorul cerului și al

timpu

in distincție pentru

de învățători, car

titele. Prin aceasta

de ca despre Dom

cu Fiul, cel de

vorește simbolul

Duh, purcederea

e cuvine lui ca și

simbolul credinței

tolicească biserică.

viața veci de veci

le timpurii fixată, ca

fie care cum un

credinței". Așa nu

veritatis" (ed. Ernst

regula veritatis" și

I și c. IV

nosc simbolul

rma credinței.

sia Socrate H

a și se generaliza ... timpul se poate

de botezare cu simb

Tertulian.

bolul lui Ciprian. 6) Simbolul lui Grigore

7) Simbolul martirului Lucian († 312)

Simbolul lui Marcel al Alexandriei. 9) Simbolul din Const

11) Simbolul bisericei din Cesarea

bolul bisericei din Alexandria. 13) Simb.

din Aquileia. 14) Simbolul lui Epifanie. 15. Sim

Antiohia

ulare de simboale e însă simbolul

adică

ul „Și întru Duhul sfânt" și la

mbolul s'a cinstit de eretici și

ul adause ca filioque de apuseni, dar

lul până'n ziua de azi așa cum

ecumenice. Acest simbol al

fixat în scris de cele două

Niceea și Constantinopole în contra

Macedonie cu scopul, de a avea un

membrii cei adevărați ai bisericei

steag al dreptmăritorilor, prin

toți ostași ai lui Christos

Și precum la

semne, adecă pr

cuprinsul scurt al

mulțătora sau

1888

§ 100. Rugăciunea „Născătoare de Dumnezeu".

ea ce ești plină de dar Marie, Dom-

aloare de Dun

dar, Domnul este

știt îngerul Domn

narea a Ma

t este fructul

apostel Paul

[illegible]

Luca 1, 42

2 Tim. 2, 1

Augustinus Epist. 55 ad Ianuarium

[illegible] dispulatur, aut auctoritas clara voce [illegible]

... pentru a căror ... trebue să ne ...

... repetându-se la ... decât ectenia ... cântări, aflând prin ... la mai multă ...

... cel propune specială ...

... ecteniile se termină ... binecuvântarea.

§ 102. Rugăciunile încheietoare comune mai multor ...

... slavoneşte отпуста, ... era în biserica antică, ... cu cuvin[te] ... diaconul slobozia ... rugăciune, ce o face ... liturgice, înainte de ...

... rânduiele se fac la ... la unele sacramente ... deosebesc de cele mai prin ...

... amintesc la final cereştile, ... proroc, înaintemergătorul ... botezătorul Ioan ş. m. d. Apoi mai se aminteşte la finalul ... mare sfântul sau patronul bisericei, sfântul, întru a cărora ... se face cântarea bisericească precum şi patronul ... la starea se aminteşte şi sfântul a cărui ...

... La finalul cel mic nu se ...

... de învieri se pun la ... înviat din morţi ...

... de naşterea Domnului ...

... pronunţă însemnătatea sărbătorii.

... finalul cel mare de ...

... pentru întărirea împăratului, a drepte credincioşilor, în veci ...

... Preotul zice: Marire ...

... OLUL II

... sau bisericească

§ 103. Începutul şi împărţirea cântării liturgice.

... bisericească nu este numai altă ... în poezie şi muzică. Ea este ... unită cu oarecare ritm în ... şi în cântarea liturgică tre... două lucruri, adecă: cuvântul ... lat, cari amândouă exprimă cuprinsul ... cele corespunzătoare cuprin... ... religioasă, substratul, materia ... corespunzătoare cuprinsului cân... religioasă, şi fiindcă cântarea, ...

... tratează aci despre cântare ... şi anume mai întâi despre ...

... biserica lui ...

... ping.

... împreună cu ... După mărturia lui Socrate ... psalmi împreună

... divin mai multă varietate, ... lecțiuni biblice sau cu ... sinodul dela Laodiceea ordonă, ca ... să se citească psalmii unul du... ... și urmeze o lecțiune[2]. La ... determinate sărbători, se citeau ... Așa ordonă constitu... *Dumnezeule, Dumnezeule*, ... serviciul divin de dimineață ... e, *strigat-am către tine, auzi-* ... de seară, pentru ...

... pentru ... Apoi ... ... euharistie pentru serbarea și ... etc. Numărul psalmilor, cari se

... Migne Patr. lat. T. ...

... Hom. 2 ...

... De studio Scripturarum la Migne ...

... L. II. c. 59 ...

... Migne Patr. gr. T. LX, p. 125 ...

... și în orele ... uneori mai mulți sau mai ...

... poporul Sf. Atanasie ... de soldați aneini, ... psalmul 135[2]. Sf. ... diaconului sau de ... cele un psalm ... a predica despre dânsul ... psalm, l. Augustin privi ... ca un semn din cer, și improviza o predică despre ...

... se termina cu doxologia cea ... Fiului și Sf. Duh[4])

§ 106. ... bunințarea prezentă a psalmilor.

... vede, că din timpurile străvechi, ... integrantă a cultului divin creștin. ... astăzi, căci psalmii formează ... cele șapte rugăciuni de laudă a lui ...

... Și biserica are dreptul, dacă ca și în ziua de astăzi întrebuințează psalmii ca mijloace de expresiune a închinării ... dumnezeești. Căci psalmii conțin parte cele mai impor... ... adev... și morale, parte cele mai sublime ... simțăminte religioase.

... cea mai tare, iubitoare cea mai ... cea cea mai sigură ...

... Patr. lat. T. XLIX, p. 124 și 129).

[2]) Athanas. Apologia de fuga sua n. 24 (Migne, Patr. gr. T. XXV ...

... 2, c. 8. Migne Patr. lat. T. ...

[illegible] moment esenţial al [illegible]
[illegible] o situaţie [illegible] a vieţei, care să [illegible]
[illegible] cele mai [illegible]

[illegible]

[illegible] baza psalmului [illegible] care dă motiv pentru [illegible]
[illegible] religioase sau [illegible]

[illegible]

[illegible] pentru aceea se pronunţă psalmii în [illegible]
[illegible] pe drept Christos este centrul lui [illegible]
[illegible] de dânşii cu [illegible]

[illegible] întrebuinţarea cea deasă a psalmilor în biserica [illegible] se justifică şi din punctul de vedere al [illegible] format. Psalmii [illegible] în sfânta scriptură [illegible]
[illegible] cel mai strâns al cuvântului. Ei sunt produ[illegible] [illegible]

[illegible] propoziţiunile scurte şi pregnante, în cari se [illegible]

[illegible]

in lor, [illegible]

§ 107. Celelalte cântări biblice.

[illegible] se numără din [illegible]
Amândouă [illegible] triumfale ale lui Moisi la [illegible]

[illegible]

[illegible] prea sfintei fecioare Maria [5])
Aceste cântări [illegible]
[illegible] formei lor, pe deplin psalm[illegible]
[illegible] entuziasm sublim [illegible]

[illegible]

[illegible] Testamentului nou, mai ales, că acestea se [illegible]

[illegible] de laudă [illegible]

[illegible] compuse de creștini [illegible]

[illegible] ale sf. apostol Paul [illegible]

[illegible] la creștini [illegible]

[illegible] credincioșii preamăreau pe Christos [illegible]

Presviterul [illegible] carele nega [illegible]

[illegible] despre [illegible]

[illegible] și Christos, compuse de creștini, și cântarea [illegible] tot așa de frații [illegible]

[illegible] ca misterul arborelui dumnezeesc și altele, pecând alții [illegible]

[illegible] VII, c. 24 [illegible]

[illegible] ad Roman. c. 2. Migne, ibid. [illegible] Iustin Mart. Apol. II [illegible] c. 2 (Migne, Patr. gr. T. I, p. [illegible]) ibid. p. 1417 [illegible]

… schimbare, căci …
… când … când în … strana

… oarecare tonuri şi

… modele cunoscute adecă pe
… cuvântul tropar dela
… în cântare …

… tropare sunt de mai multe feluri, şi

… воскресны, cari prin … Christos, întrebuinţând …

… кресто-
воскресны … preamăresc patimile şi

… богородичны … Născătoarei de Dumnezeu …

… крестобогородичны, căci în ele, în cea mai mare … Născătoarei de Dumnezeu lângă …

… Maicii …

… догматики, cari se numesc astfel, căci ele … laudele Maicei Domnului cuprind învăţătura dogmatică despre persoana Domnului nostru Christos.

6. ale sf. treimi, τριαδικά, троичны, al căror cuprins …

… 1870 p. …

… покаянны şi
… acestor tropare … Dumnezeu, părerea de rău pentru … lumii şi
… ale Octoih …

… конны, cari cuprind de regulă cererea … întâlnindu-se la serviciile divine numai … şi serbează biserica amintirea celor … numără şi troparele morţilor ce se cântă … şi la cea a parastasului.

… кондак sau … ezintă calitatea sărbătorii sau la da…

… nducând cu deamăruntul pre… ridicând în onoarea lui … ument. Ca primul compunător de … sf. Roman Melodul sau Dulce… în secolul V. Despre dânsul istori… ratându-i-se în vis prea sfânta … Născătoarea naşterii Domnului şi pre… după ce s'a trezit a păşit pe … acestei sărbători „Fecioara astăzi … naşte …". Deci a compus şi … se numără astfel dela sulul de … cari dacă erau scrise pe ambele … cântări bisericeşti, se numiau … tot atâta cât şi τομος, charta [1]). Iată

… ad scripta medias et infimas …

... cântările lui Moisi, ale Annei, ale lui Avacum ...

... στιχηρά, стихиры на Господи воззвахъ, ...
... la vecernie după psalmul 140 ...
... atât din acest psalm, cât și din psalmul 141 și ...
... stihoavnei sau apostihurile ...
... стихиры стиховны ...
... că stihurile lor nu se iau din psalmi de ...
... din diferiți psalmi și în general din cartea sf. ...

... depind dela stihurile ce ...

c) Stihirile la laude ...

... se face abatere dela ...

... la ...

... антифоны, ...

se din psalmi și are ... în amândouă stranele ... adecă

antifoanele catismei, adecă părțile sau ... ale căror versuri se cântă alternativ în ...

... prokimen ...

... și prochimenul zilei. Prochimenul zilei se ...

... cu el. Pe lângă prochimenele indose sunt încă pro... care se cântă la vecerniele dumnicelor ... cele dintâi prin aceea, că au nu câte un vers, ci ... versuri. În acestea se laudă mărirea lui Dumnezeu.

9. Canon, κανών, канонъ. Cu acest nume se însemnă o împreunare de cântări compusă după oarecari regule, adecă după un număr și o măsură determinată,

---

...

... ирмосъ ...

... care ... e un vers marginal sau e începutul vers...

... катавасія.

... pentrucă la cântarea catavasiei ... lasă stranele din starea de rând a locurilor lo... ... încă ... se cântă în mijlocul bisericei *)

... canonului se împarțesc în trei ... aceasta se face în onoarea sf. treimi ... celor trei trepte, în cari sunt împărțite cele ... cerești

... свѣтилны. Cântarea

...întrucă conține în cea...

...ἑσπερινὸς... εκςαλοςτη...

...în mânilea înălțării la cer a...
...stos, sau el își are numele și...
...nstantinopole se începea...
...spre a cânta acest imn...
...ce e și luminânda, cântare...
...ale sărbătorii mari după...
...acelei cântări, care cere...
...în Dumnezeu, ce are să ne...
...luminândă totdeauna ...

...хвалитны, sunt acele cântări...
...48, 149 și 150, în cari se...
...lui Dumnezeu, și din slobo...
...mare, δοξολογία μεγάλη...
...Kosebire de doxologia cea...
...în Dumnezeu Tatăl, care din...
...născut Fiul său, și a lui...
...ne mântuiască de păcat...
...această operă de iubire, șade...
...mândose dimpreună cu Tatăl și...
...Doxologia cea mare...
...de laudă dintre cele mai...
...din timpurile străvechi, se află în...
...ile apostolice o indică...
...prescriu ca cântare de dimi...
...dânsa sf. Atanasie) și sf.

După cap...
...ale E...
...zul ...
...în cuvânt în...
...Aristid...

...Patr. gr. LXXVIII...
...LX...

§ 104. Imnologia în biserica ortodoxă.

...se mulțumi, de a primi în serviciul său psalmii Testamentului vechiu și alte cântări biblice, ...bărbați, cari exprimând în formele poeziei ...simțiminte deșteptate de legea creștină, acuma ...cântări creștine proprii.

...Timpul ...compuse astfel de cântări și le distinge de ...cătră Coloseni: „Cuvântul lui Christos ...

...cântând între ...de voastre...

...numele bărbaților ce ori dată ai bise... ...produseră în decursul timpurilor ...cântări, de cari și în ziua de astăzi ...serviciile sale dumnezeești. Iară cei ...cari au excelat pe acest teren al ...ei până în timpurile mai nouă,

...piscopul Antiohiei † 107

...tribue sf. Ignatie introducerea cân... ...este probabil, că sf. Ignatie din ...spirituală a compus însuș după datina ...acelui timp și cântări spirituale).

...din Alexandria † 210.

...Clemens trei cărți sub titul... ...se află două imne, al căror obiect este

...Cat... Hist. eccl. lib.

...10. 3.

... *Lumină lină* ...

... precum și orologhiile ...

... Sofronie, ...

... apropiare de timpul, când ...

... spul Alexandriei ...

5. Sf. Efrem Sirul † 373 sau 378

... plăcul, atrăgeau ...

... aceasta sf. Efrem, a căutat ...

... pus sf. Efrem următoarele imne ...

... Domnului, despre marin și despre ...

... dumnezeesc ... 40 de anne ...

Paul din Amorea ... ...

secolul XI, a ales din imnele sf. Efrem stih... Născătoarei de Dumnezeu și le-a pus în octoih ...

[illegible]

made les [illegible] cu cuvintele: „Ziua învierii,

pentru pas[illegible] cu sărbătoarea, să ne [illegible]

[illegible]

[illegible] cuvînt [illegible] lui Christos pe pămînt, înălţarea,

[illegible]

[illegible] † 397

[illegible]

[illegible] Ambrosie sunt următoarele

„Doamne [illegible] al lucrurilor [illegible]

Deus creator omnium [illegible]

[illegible] Iam surgit hora tertia. [illegible] Rogamus vos

[illegible]

Cu numai [illegible] Pe tine Doamne te lăudăm, pe tine te mărturisim [illegible] cîntare se cîntă în biserica occidentală mai ales [illegible]

[illegible]

[illegible] † 4[illegible]

[illegible]

[illegible]ul Constantinopolei † 458.

Anatolie a compus stihirile intitulate: 'Ανατολικά, apoi [illegible] care se află în octoihul îndreptat şi [illegible]

[illegible] ziua de biruinţă a lui Christos în iad şi faptele pătimirei lui Isus Christos [3].

[illegible]

[illegible] lucei Domnului din Constantinopole [illegible]

[illegible] secolul VI şi se ţine în genere de urzitorul [illegible]. Anume st. Roman a compus condace şi [illegible] apostoli Petru şi Paul, la [illegible]

[illegible] Naz. Carm. Lib. I Sect. I [illegible] Migne, Patr. gr. T. [illegible]

... a secolului XIX, s'au ...

... cea din urmă laudă pe Mântuitorul înviat, cele ...

... scopul Siracusului, născut ...

... sfințirea ...

... Domnului ...

al Cretului † 726.

Troparele lui la pavecerniţa în duminica floriilor

lucrarea cea mai însemnată a sf. Andrei este, fără îndoială, *canonul lui cel mare*, care constă din 250 de ... se numeşte şi este mare nu numai pentru mulţimea

a pavecerniţa cea mare a celor dintâi patru zile, apoi

alfabetic şi canonul de pocăinţă către Domnul nostru Christos „*Acum mă apropii eu păcătosul şi însărcinat către tine, stăpânul şi Dumnezeul meu...*" şi canonul

... serviciul dumnezeesc se preamăreşte sf. Andrei în următorul mod: „Ce te vom numi pe tine acuma Andrei? ...

sf. Cosma, ...

(20 Septemvrie ...

Sf. Ioan Damaschin ...

... este canonul cu stihuri ce se cântă la paşti, o ... foarte solemnă şi dulce ...

Apoi la paşti ..., la înălţarea la cer a Domnului, ... la bunavestire, la adormirea ... Născătoarea de Dumnezeu ... la serbarea ... a sf. proroci Isaia, Ilie şi Elisei, la ... apostolii Petru şi Pavel, a sf. Ioan ... Ioan Gură de aur ... în onoarea sf. ... Ştefan, sf. Tecla ... Cosma şi Damian ... Simeon Stâlpnicul ...

[illegible]

unde a scos aceasta, totus [illegible]

[illegible] necesară, deoarece in [illegible]

[illegible]

[illegible]

... după mănăstirea care [illegible] numit Studitul † 826

[illegible] cu compunerea [illegible] și cu cântarea.

[illegible]

se cântă astfel la serviciul înmormântării [illegible] Iisus Christ [illegible]

20. Iosif, fratele [illegible] Teodor Studitul, Mărturisitorul și Arhiepiscopul Tesalonicului † pe la 830

[illegible] Cosma din Maiuma, care a [illegible] pentru alte zile ale marelui post, au scris [illegible] în timpul lor se [illegible] în postul cel mare, [illegible]

[illegible] ale săptămânii ale marelui post se țin, în [illegible] ale lui Iosif, [illegible]

[illegible] Teodor [illegible] la 11 [illegible] 23 Aprilie [illegible]

... pierdut, *patru-decile* pentru sâmbetele ... de toate patru ... pentru ... mari ...

... pentru fiecare săptămână a ...

22. Clementie Studitul, după sf. Teodor ... al mânăstirii Studiților

celor 7 ... ale protocolului ... ... nașterii lui Ch...

... canonul la acatistul ...

[1] Иеръ. обозр. ... pag. 342

[2] Ibid. p. 343

Nicolae, apoi rugăciunea la Maica ... pârilor, la Domnul nostru Iisus Christos ... canoane [1])

... al lui Nichita Mărt...

El a compus canonul Maicei Domnului ... cu cuvintele: *„De multe ispite fiind cuprins"* ... canon face ... în oro...

26. St. Teofan Graptul (numit și Mărturisitorul)

... sâmbăta lui Lazăr ... mare și canonul ce ... ... toate ... ode ... VIII ...

... această carte, la cari nu se află ... ... numele autor...

... acrostihul ...

după pastr canonul la
stau la pavecerniţă
la lucrarile şi
[illegible]
ceteşte la mimoc
ceteşte în sâmbăta
mai departe ca

[illegible]

Ioan, Maria şi Tit, T
Filip şi Matei, în oare
ne Cuvântatorul de Dom-

[illegible]

(8 Iunie), Pantelimon
(4 Septemvrie), Sergie
Serghie (7 Octomvrie
Noemvrie), Platon (18
Decemvrie), Lucan
(28 Noemvrie) Iar stihuri a
la 9 Octomvrie, la
Domnului a scris şi

[illegible] al 2 până la 5

[illegible]

[illegible] până la [illegible] Teofil [illegible] ca un vrednic

Serghie Aghiopolitul, monah Ierusalimitean şi mărturisitor pe timpul împăratului Teofil (829—842)

[illegible] Domnului în [illegible] vechi [illegible] introduse între altele [illegible]

28. Casia, Casiana, Icasia, călugăriţă, vieţuia pe la începutul secolului al IX., născută 810

Gheorghe Codinos, descriind antichităţile constantinopolitane, aminteşte şi despre mănăstirea Icasiei, pe care a întemeiat această femeie monahă. Mănăstirea Icasiei, scrie [illegible]

[illegible]

829—84[illegible] 867) multe canoane, stihiri şi [illegible] în cărţile bisericeşti nu se află [illegible] canoane [illegible] numele Icasiei, ci numai irmoase, şi [illegible] celei mari până la oda 6. Pentru [illegible] de stihiri, cari i se atribue Casiei, şi amintim i se atribue stihirile: La naşterea lui Christos, miercuri în săptămâna a şaptea a marelui post, la [illegible] Samon şi Aviv (15 Noemvrie) naşterea sf. Ioan Botezătorul, la serbarea amintirii mart. [illegible] Eustratie şi Auxentie (13 Decemvrie).

29. Metodie Mărturisitorul, patriarhul Constantinopolei († 846).

Metodie a scris sinodicala pentru serbarea ortodoxiei [illegible] la primirea în biserica a celor, cari se întorc [illegible] ortodoxie şi asemenea se ceteşte în unele [illegible]

[illegible] IX. p. 7

[illegible]

[illegible]

mitropolit al Niceei (+ pe la 860)

[illegible]

El a scris un canon și două stihiri în onoarea sf. [illegible]

[illegible] rânduiala cea mică a a sfințirii apei [illegible]

42. Gheorghie, mitropolit din Nicodemia în Bitinia (dela 860 înainte), contimporan și amic al lui Fotie

[illegible] canonul la [illegible] Maicei Domnului, canonul la intrarea în biserică a Maicei Domnului, canonul în onoarea sf. Pelagii (8 Octomvrie) și sf. m. Procopie (8 Iulie), canonul [illegible] la [illegible]

43. Sf. Arsenie arhiepiscop din Corfu din sec. IX

Arsenie a scris canonul la rânduiala eleoungerii [illegible]

[illegible] onoarea apostolilor Petru și Paul și a protocului Ilie [illegible]

[illegible] Krumbacher [illegible]

[illegible] Mitrofan, episcopul Smirnei, contimporan [illegible] lui Ignatie [illegible]

[illegible] Domnului

45. Ilie [illegible] episcopul Cretei (Kreta?) [illegible] lui Fotie

[illegible] sf. m. m. Eustatie și Teopist [illegible] (1 Noemvrie), a arhanghelul [illegible] Adrian și Natalia (26 August)

[illegible] Anatolie, episcopul Tesalonicului din secolul 9

Anatolie a scris foarte multe stihiri dintre care merită [illegible] stihirile pentru ziua amintirii [illegible] Christos [illegible] la înălțarea Domnului, la [illegible] Domnului

[illegible] stihiri și la serbarea amintirii [illegible] Ioan (24 Iunie) [illegible]

Pantelimon (27 Iulie) [illegible] (2 Octomvrie), Areta (24 Octomvrie), [illegible] (1 Noemvrie), [illegible] (1 August), a sf. martire Varvara [illegible] apostolului Andrei (30 Noemvrie) [illegible] Octomvrie), a [illegible] 22 Iulie), a sf. părinți Vasile cel [illegible] cuvântătorul de Dumnezeu (25 Ianuarie) [illegible] (23 Ianuarie) [illegible] Spiridon ep. [illegible] și Paul arhiep. [illegible]

Iosif a compus toate

fară din număr nu ar fi trebuit să se numere

care 8 canoane ale celor opt tonuri

Mai departe

altarul în biserica a N ... câte unul, şi la mulţi

serbarea ...

3. Octomvrie), Filip (11 Octomvrie).

Ipatie (31

13 Septemvrie), ... 21 Septemvrie), Prob (12

(3 Octomvrie), ... (14 Octomvrie), ...

Andrei (17 Octomvrie) ... (19 Octomvrie),

Anastasia ... şi Iuniana (21 Decemvrie) la sere

... Ioan Calivitul (15 Ianuarie

... Noemvrie, David Săbitul (11 Dece

Marcu (29 Decemvrie)

ne cunoscute Casiei ...
... către prea sf. ...
după canonul sf. ...
se împlinește ...
n Ierusalim prin ...
... rânduială servi...
... sărbători.

...

Vasile, învățăcelul patriarhului Fotie, m...
anul 911

... la lucrurile și ocupațiunile ...
... în urmare și probe despre aceste ...
... canonul pentru duminica stâlpărilor ...
... cărți bisericești, însă stihirile ...
... de duminica stâlpărilor ...
... stihirile de sf. Lazăr ...
... iară în Penticostar ...
... stihira sublimă în privința ...
... ne închinăm dumnezeului ...
... evanghelice, 11 la număr ...
după ... la utrenie, sunt ...
... departe a scris Leon ...
... August. În urma se ...
se atribue lui Bisantie ...
... Bizanț pentru ...
Bisantie nu e altul, decât
Leon împăratul ...

... Constantin și Elena, ...
... 11 Iunie, la nașterea Înaintemergătorului, la ...
... Pavel la ... Iulie, la schimbarea ...
... Domnului ...
... Septemvrie ...
... Mihail la martie ...

40. ... Metafrastul, primsecretar al curții împărătești ... mosculul descrierilor al vieții sfinților († pe la 960).

... canonul sf. Marii Egiptene pentru ziua ...

... a scris Metafrast multe rugăciuni, și anume înainte ...

Dumnezeu.

41. Vasile Pegariotul, arhiepiscop al Cesareei din secolul X

... Octoihul e, un canon la intrarea în biserică a Maicii Domnului și unul la serbarea amin. ... sf. Nicolae ...

... Evhaitei, numit și Mauropus ... a trăit pe timpul împăratului ... Monomah (1042—1055).

... pentru ... trei sfinți ierarhi Vasile ... de Dumnezeu și Ioan ... canon în onoarea sf. Ipolit (30 ianuarie) și unul în onoarea Născătoarei de Dumnezeu. Acest canon ... citește la serviciul Octoihului și ... după glasul 2 și al 6. Apoi a scris și ... canonul îngerului păzitor, canoane în onoarea ... Înaintemergătorul, canonul în onoarea sf. Teodor ...

dreptat Ioan și *Mineiul* și îndreptându-l, l-a dat [illegible] de unde la a îndoială va fi trecut și la [illegible]

[illegible] de toate acele co[illegible] acuma pe timpul [illegible] [illegible] cărți și că Ioan [illegible]

patriciu și proconsul din Ma[illegible] [illegible] al curții, a vieții [illegible]

[illegible] la oricine. Dup[illegible]

44. Teodor Ducas Lascaris dela anul 1254–125[illegible] [illegible] al Nicheei

[illegible]

[illegible] la ocupațiuni scriitori [illegible] Ca [illegible] și cu guvernarea [illegible] el a și [illegible] [illegible] spre [illegible] el prea de timpuriu se [illegible] Cuprins de o apriga [illegible], schimbă el porfira cu [illegible] în vârstă de 36 de ani[illegible].

Din imnele lui Teodor Ducas Lascaris este cunoscut prea frumosul canon al Născătoarei de Dumnezeu cu tropare și stihiri despre potolirea necazurilor. Din cartea monahului Agapios [illegible] 1641, este edi[illegible]

[illegible] Ne mai scris acest împărat și multe alte [illegible]

45. [illegible] contimporan al împăratului Teodor Ducas Lascaris.

[illegible] psaltirul [illegible] se află asemenea psalmi pentru [illegible] [illegible] psalmi pentru [illegible]

[illegible] cu slava Mântuitorului, a Maicei Domnului [illegible] sfinților [illegible] Acești psalmi au inscripțiunea: [illegible] [illegible] lui Nichifor [illegible] de psalmi la sărbători [illegible] memoria sfinților [illegible] Nichifor Vlemidis, care a execut[illegible] [illegible] și [illegible] a vieței, a scris și expli[illegible]

[illegible] iambică, [illegible]

[illegible] Grigorie Teologul [illegible]

46. Grigorie Sinaitul † 1310

[illegible]

[illegible] Bardalas (Βαρδάλης) patriciu, procon[illegible] [illegible] protosecretar al curții împă[illegible] [illegible] (dela a. 1328–1341).

[illegible] despre tropare [illegible]

48. Teodul monahul, dup... Tecara din Tesalonic, magistru și ... curții sub împăratul Andr...

... Tecară a făcut, pen... ... parte compuse de el ... Cuprinsul acesti...

... Xantopul (Ναντοπουλος Κα...) fiul lui Calist Xan... ... ecolul XIV

... La ... bisericei prea sfint... Nase toate de D... ... ista dinopole, numită „izvor ... rbatori și cu istori... ... ed una de prezent se face în ... iptamana luminată. Așișderea ... de la duminica vameșului și ... ilor, apoi o carte despre ipacoi, ... la urmă explicarea canlanului ... cinstita decat heruvimii...[3].

... de pe... ... pul Frachiei și la urmă patri... ... Constantinopolei (✝ 1376)

... a scris randuiala ... au luat parte la cele ... ortodoxa sf. ... Dimitrie. Așișderea se află rugaciuni ale sf. Filotei, patriarhul Constantinopolei, cari se cetesc

... se începe cu cuvin... ... nedreptate înaintea lo... ... a compus sf. Filotei ...

... Malaxos, protop... ... al ... uptici, din secolul ...

... în onoarea sf. Vlase (11 Fe...) ... (9 Martie) ... sf. Andrei (30 Noemvrie), ... și a altor sfinți. În Triod ... a duminicei întaia a postului mare ... Nicolae Malaxos [2])

... despre ... la fon sau muzica religioas...

§ 110. Legile fundamentale și împarțirea muzicei vocale.

... se împarțește în muzică vocală și în ... după cum se execută ea, sau cu voce ... Fiindcă biserica ortodoxă se ... numai de muzica vocală, noi întru ... trata numai despre aceasta.

... în general se razimă, ca o artă a ... damentale ale ritmului, ale melodiei și ...

... în înțelesul general a cuvantului se înțelege ... din oarecare propășire simetrica ... carea și coborirea lui fără un tact precis ... mai ingust se înțelege sub ritm tactul ... de tonuri față cu olaltă [3].

Melodia [illegible] ᾠδή, cântare, modul [illegible] este armonia tonurilor [illegible] într'o cântare într'un mod [illegible] progresiv, prin ceeace ce cântarea se deosebește [illegible] melodie [illegible] întregul propriu [illegible], pe care, [illegible] se dă propriul și [illegible]

[illegible] se înțelege cadența, care [illegible] din acordul întreg [illegible] în intervalul mai lung sau [illegible] armonie acordul mai multor împreună de tonuri [illegible]

[illegible] mai [illegible]

Cantarea [illegible] *choralis*, [illegible]

[illegible] *cantus firmus* sau *planus* [1]) care [illegible] cântarea templului legii vechi și se cuprinde [illegible] tonuri principale melodice și simple [illegible] cântarea comun și unison [2]) [illegible] accentul gramatical și oratoric și prin [illegible]

Cantarea [illegible] este în general aceea, la care tonurile [illegible] se propun după un fel sau o măsură [illegible]

[illegible] dar note secundare și din [illegible] cerând totodată și [illegible] care dacă se execută [illegible] este cântare *armonică*.

[illegible] cântarea are a întări puterea cu [illegible] și a exprima prin tonuri într'un mod simbolic mai [illegible]

[illegible] de întreg de la [illegible]

[1]) [illegible] cântarea sacrală a fost aceea într'un sistem pentru [illegible] de Grigorie cel Mare († 604) se numește ea în biserica sacrală și *cantus Gregorianus* sau *Romanus* (F. J. Wetzer und Welte's Kirchenlexikon, 3. Band S. [illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible] cantus planus

[illegible] și a o deștepta în alții, ea trebue să servească [illegible]

[illegible] prin tonuri, [illegible] cântarea să fie [illegible]

§ 111. Istoria cântării bisericești.

[illegible] a Iudei. Cântarea și muzica [illegible] exprima ideile și sentimentele sale, prin [illegible] prin cântare sentimentele sale puternice [illegible] expresiune, [illegible] De aici [illegible] fără cântare [illegible] prin cântare. La Greci și la Romani [illegible] de cântare și muzică instru[illegible]

Iudeii au [illegible] pentru muzica vocală și instrumentală [illegible] timpurile patriarhilor [illegible] însoțea poezia, se întrebuința la prepunerile profetice și era un obiect de instrucțiune în școalele profetice. Promovatorul cel mai ales al muzicei la Iudei a fost David, care, dimpreună cu poezia, introduse în serviciul divin și muzica, așezând pentru executarea muzicei vocale și instrumentale o parte [illegible] din Leviți. „Și a pus înaintea sicriului legii Domnului din Leviți să slujească și să cânte, să mărturisească și să laude pe Domnul Dumnezeul lui Israil" [1]). Cântăreții, 4000 la număr [2]), se împărțiau în 24 clase și, cu [illegible] cu cântare și muzică, care se executa cu coruri, cu

[illegible] 4000 lăudând pe Domnul cu [illegible]

[illegible]

De aceea [illegible] cântarea până la timpurile cele [illegible] [illegible], însă fără de a ajunge cândva la [illegible] și splendoarea timpului lui David și al lui [illegible]

[illegible]

[illegible] și [illegible]

---

[1] I. Cronici 29, 1-31
[2] Ps. 136, 1-4
Luca 9, [illegible]
[3] I. Mac. 4, 54

[illegible]

deosebire între psalmi și cântări de laudă [illegible] și aceasta [illegible]

[illegible]

Tomna din Tracia [illegible]
Marie Lotreci [illegible]

[illegible]

Efrem Sirul, şi Vasile cel

[illegible]

Ioannes

Audiant haec [illegible] quibus psallendi in ecclesia officium [illegible]

[illegible] Pambo în contra modulaţiei [illegible] în serviciul dumnezeesc în biserica sf. Marcu în Alexandria [illegible] din casa lui Dumnezeu o scenă de teatru [illegible] sf. Atanasie din Alexandria, de a cânta cântarea bisericei [illegible]

[illegible]

[illegible] gului ca fazuri puţine tonuri principale, conformându-se şi [illegible]

Spre a [illegible]

§ 112. Continuare.

Sistemul cântării sf. Ioan Damascen ...

principal...

... de tonuri se ...

... conform caracterului acestei sau acelei ... Melodiile ...

De aceste melodii s'au format cu timpul foarte ...

... chiar fără voia lor ... melodii ...

[1] Cf. Дим. Разумовскiй, ...

... în decursul ... după ... tom ...

... acesta nu numai că a înmulţit colecţiunea ...

... Octoih ...

mai simple ...

[illegible] ta din unele litere, apo [illegible]
şi silabe, din [illegible] sau carligule, scrise [illegible]
şi puse imediat de asupra silabelor text[illegible]
Notele cărligule, deşi nu indicau intervale [illegible]
[illegible] şi cadenţa tonului,
[illegible] vocii, indicau totuş foarte mult [illegible]
[illegible] VIII se lăţiră ele la răsărit şi [illegible]
[illegible] din întrebuinţare sistemul [illegible]
grecesc şi latin [illegible]

De aceste note se folosi şi st. Ioan D[illegible] [illegible] cu ele melodiile Octoihului. Aceste sem[illegible] [illegible] nu erau inventate de st. Ioan Da[illegible] [illegible] melodiilor cântărilor sale, el s'a folosit de [illegible] existau pe timpul său, căci nu erau altele [illegible] sau neumele. Fixând, însă, st. Ioan [illegible] [illegible] cântărilor bisericeşti pentru serviciul divine [illegible] [illegible] prin Octoihul reformat de [illegible] [illegible] la învăţarea teoriei [illegible] bisericeşti şi a executării ei la serviciul [illegible] Simplificând el [illegible] [illegible] şi [illegible] existenţa pentru [illegible] [illegible] monumentul cel mare [illegible] Damascen pe [illegible] bisericei răsăritene şi pentru [illegible] şi în ziua de astăzi [illegible] st. Ioan Damascen de [illegible] [illegible] cântărilor bisericeşti şi de cel din [illegible] pe note al melodiilor cântărilor bisericeşti [illegible]

[illegible] la *calitatea* [illegible] a cântării bisericeşti [illegible] Ioan Damascen, apoi se distinge cu [illegible] aceasta [illegible] [illegible] din [illegible] simplitatea şi seriozitate, reprezentându-se ca [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] şi a puterii de ton, a valorii şi a [illegible] Iată o calitate deosebită a cântării st. Ioan Damascen [illegible] petrecându-se textul ei în propăşirea sa de [illegible] şi înmişcarea [illegible] [illegible] toate [illegible] sale, la [illegible]. Cântarea st. [illegible] expresiunea cea mai adevărată a ideilor şi a simţămin[illegible] [illegible]. De aceea e ea [illegible] şi se mişcă numai după [illegible] valoarea silabelor şi după simţământ. Ea are şi puţine tonuri [illegible]

[1] Ioan Parvanescu, l. c. p. 29 şi 48.

[illegible]

Istoria cântării bisericeşti [illegible]

— După timpul [illegible] [illegible] începură a introduce [illegible] [illegible] artificială, ba începu[illegible] [illegible] tonuri mai înalte şi mai joase de[illegible] [illegible] cântarea de cântori, cari executau cântarea. In conformitate [illegible] [illegible] bisericească, următoarele oficii: 1. Protop[illegible] [illegible] domestici, 3. doi primiceri, 4. arhonul conda[illegible] [illegible] şi 6. proximul. *Protopsaltul* (ὁ πρω[illegible]) [illegible] grija de învăţământul în cântare [illegible] duce personalul coral şi a se îngriji de ordine cu [illegible] cântarea bisericească. In timpul serviciului bisericesc el [illegible] în mijlocul bisericei, între corul drept şi ce[illegible] *doi domestici* (οἱ δύο δομέστικοι) erau coordinaţi [illegible] psaltului ca conducători ai corului celui drept şi cel[illegible] şi după aceştia urmau *primicerii* (οἱ δύο πριμικήριοι) [illegible] număra ceilalţi cântori [illegible] *condacelor* (ὁ ἄρχων τῶν κοντακίων) avea în de[illegible] a conduce cântarea condacelor ale diferiţilor sfinţi şi a [illegible] cântarea canonică şi îngrijea de conformitatea rituală a cântării, iară *proximul* (ὁ πρόξιμος) era coordonat canonarhului în [illegible] ducerea cântării [illegible] [1])

Dela secolul X mai departe se află prin felurite [illegible] un număr însemnat de maeştri de cântări şi [illegible] bisericeşti de melodii, precum:

Ctenas Domesticul (Κτενᾶς δομέστικος) [illegible] împăratului Leon Filosoful (886—911) care [illegible]

[illegible]

seste împăratul Constantin VII [illegible] vestit în cântare, ca mireni din timpul a[illegible]

Ioan Glichis (Ἰωάννης ὁ Γλυκύς), pr[illegible] a scris regule pentru hironomie [3]) şi mele[illegible] şi condace [4])

Ioan Plusiadinul (Ἰωάννης Πλουσιαδηνός) [illegible] *Cucuma* (Κουκουμᾶς), domestic (sec. XII), a [illegible] mărica din Tesal[illegible] regule pentru cântarea [illegible] melodia pentru [illegible] polieleului [5])

Panaret Pozadas (Πανάρετος Πατζάδας), [illegible] cântăreţ din secolul XI, cunoscut ca interpret al [illegible] zeali oreceşti din timpul său, apoi fiul lui G[illegible] [illegible] şi *Gheorghe Contop[illegible]* (Γεώργιος Κοντοπετρῆς). Alaţie scrie despre aceşti doi cân[tăreţi] din armă, că au fost pe timpul lor (sec. XI şi XII) [illegible] m[illegible] cen[illegible] lor de [illegible] de cântări atât stic[illegible] şi kratime [6])

Însă cel mai însemnat cântăreţ al bisericei g[illegible] timpul după sf. Ioan Damascen şi un reformator al [illegible] muzicei bisericeşti este *Ioan Cucuzelis* (Ἰωάννης [illegible] Κουκουζέλης) născut în Dyrrachium (Durazzo, Albania). El să fi vieţuit după unii [7]), ceea ce e mai probabil, în jumătatea II a secolului XII, după alţii de în secolul XV [8]). Pentru vocea sa cea îngerească, [illegible]

[illegible] Ioan Cucu[illegible] [illegible] patriarhul [illegible] care a victoriei sub Andronic [illegible]
[illegible]
dezvolta [illegible]
[illegible] împărăteasa vocea [illegible] decretul împăratului [illegible]

[illegible] [illegible] p. 255

[3]) Cf. Papadopulos, l. c. p. 254.

[4]) Cf. Leo Allatius, De [illegible] Ἀρχαιοτ. [illegible] a lui Fabricius [illegible] Paris 1653, p. 441.

[5]) [illegible] p. 408. Cf. Papadopulos, l. c. p. 264. Dr. Athanasie Mironescu Craiveanu, O călătorie în Orient, Bucureşti, 1896, p. 127 şi N. Ion N. Dincesteanu, l. c. p. 54.

[6]) Cf. K. Krumbacher, l. c. p. 599.

el numele de cântăreţ [illegible] că Ioan fu primit la curte în se[illegible] pentru talentul cel extraordinar în arta [illegible] [illegible] domestic. Însă fiind iubitor [illegible] se depărtă dela curte [illegible] drept păstor, prim ori [illegible] mănăstirii Ioan petrecu necunoscut [illegible]

[illegible] Acesta cunoscă [illegible] la proprietatea igumenului, [illegible] singurătatea. Fundul de acuma [illegible] a rămas pe sf. Munte nesuparat. Cucuzelis [illegible] dată din mănăstire o chilie, petrecu aici viaţa [illegible] dumnezeesti [illegible] cu cântarea. Ioan [illegible] sărbează în sf. Munte pentru curăţia vieţii [illegible] clasa a muzicei bisericeşti. Manuscriptele vo[illegible] cântări bisericeşti pe note, câte se [illegible] lavra Atonului [1]), dovedesc activitatea cea [illegible] Cucuzelis în această artă şi justifică de[illegible] care se bucură el în sf. Munte şi astăzi [2])

Mărturii pentru lucrările lui Cucuzelis se [illegible] în manuscripte. Cele mai însemnate din lucrările [illegible] sunt cele două cărţi, dintre cari una cuprinde [illegible] bisericeşti puse pe note şi alta, teoria cântării. Cea d[illegible] inscripţiunea: „Cartea ce cu voia lui D[umnezeu] [illegible] cuprinde toată urmarea rânduelii [illegible] maestrul, Domnul Ioan Cucuze[lis]“ [3]). În această [illegible] puse pe note cântările bisericeşti, începând dela [illegible] până la finea [illegible] Titlul cărţii a doua este [illegible]

[1]) Afară de [illegible] alte manuscripte ale unor opere muzicale ale lui Cucuzelis în bib[lioteca] [illegible] din Moscva, în cea a curţii din [illegible] Mănăstirea Marelui din Munte [illegible]

[2]) Cf. Mironescu Craiveanu [illegible]

[illegible] al Atonului [illegible]

[illegible] Μουσικῆς [illegible] τοῦ Μαΐστορος κυρίου Ἰωάννου [illegible]

... cultivat mai departe muzica bisericească ... dintre cari merită să fie amintiţi

... Cucuzela ...

... Gheorghe ... Manuil Chrysafis şi monahul Ghe...

... neglinite de Cucuzela, au fost ...

... XIX ...

... toate formele muzicale, ... mai mult sau mai puţin generale, ...

... VII, s'au încercat preotul Valerie, ...

... Ierusalimului, şi mai târziu ... Ioan şi Daniil şi ... cunoscu ... Petru Lampadarul ... a reformat semiografia cântării bisericeşti ... uşoară. Dară având ... începutul secolului ...

... psaltice, ... grecească ortodoxă şi e şi acuma în uz de toată biserica grecească ortodoxă şi e şi acuma în uz

§ 113. Continuare

Cântarea bisericească în Sârbia ... şi Rusia. — Cântarea bisericei greceşti s'a ... toate ţările ortodoxe din Europa, adecă de Sârbia, ... Rusia şi România, dară diferenţa limbelor şi a ... muzical al acestor popoare a produs în această ... decursul timpurilor, mari schimbări ...

... lucrările sale spirituale-muzicale, ... numai liturghia sf. Ioan Chrisostom.

... Cântarea bisericei din ... pe timpul principelui ...

3. ... bisericească până la secolul XIV. De aici înainte ... secolul XVII se formă, pe baza psaltichiei greceşti, ... de semne nouă ...

cântări ... cea veche grecească ... cântări ... cunoscuţi: Grigorie ... vului dela 1415, Opecilov, Leontie, ... şi ca cântări de felul acesta erau ... moscovite, cântările lui Esolschi, cântările lui ... Ierusalimului nou şi cântările ... introduse prea tare cântările şi domnind multă ...

— 204 —

... din aceastǎ artǎ, cântarea drepului cântarea corului ...

... numai piesa capela numitǎ din ...

... arile de acest fel edital de capela ...

... intitulatǎ *Rânduiala* (Ούναρα) care ...

... în la urmǎ după cântarea grecească ...

... de cântarea grecească corespunde ...

Pentru conservarea integritǎţii, a unităţii şi a vechimii ... la transformarea lor în cântare armonică ... 1848, în diferite eparhii ... ruseşti, complete compuse din trei sau mai mult ... muzică, din vr'o câteva persoane ... şi din diferenţele corului ... sau aveau a ... executarea cântării bisericeşti vechi şi a celei transformate ...

... cel vechiu şi ori de cor ... însemnaţi şi meniurii sale [1].

[1] Împreună ... Dumnezeu ...

... direcţiunea concertelor ...

... ceremonialul ...

... la capela ... un întreg fond ... rusesc. Această ...

... de rând, executată la ... învăţător de ...

... carte intitulată ... *Irmologhion* ... pe patru voci ... două cărţi ...

[illegible] secolului al XIX era grecească ori grecizată. Ima[illegible] [illegible] cântări românești și lățirii ei în [illegible] Căci [illegible] la începutul secolului trecut, la [illegible]

[illegible] Lupul, a înființat la mitropolie o școală de [illegible]

[illegible] al mitropoliei din [illegible] a pornit a preface și a [illegible]

[illegible] a dat la lumină, în anul [illegible] și Irmologhion [illegible] domnitorului Grigorie Ghica [illegible]

[illegible] românească bisericească [illegible] după ele cântarile [illegible] Dumnezeesc. Din mitropolie [illegible] în biserica Moldovei psaltichia [illegible] tropolie o școală [illegible] metodul nou. Dela București [illegible] Neamțului, unde învăța [illegible]

[illegible]

Cel mai renumit învățător de cântări bisericești române [illegible] Macarie, a fost *Anton Pann* († 1854) [illegible]

[illegible] Cu acest din urmă și cu Panaiot [illegible] protopsalt al mitropoliei, s'a apucat [illegible] românește psaltichia grecească. Însă [illegible] continuat opera începută ocupându-se [illegible] răspunderea psaltichiei pe românește. Re[illegible] în privința aceasta au fost mai multe [illegible] mai însemnate, publicate între [illegible] următoarele: 1. Bazul teoretic și [illegible] sau gramatica melodica; 2. [illegible] adecă zăbavnic și grabnic; 3. Irmolo[illegible] grabnic; 4. Privighierul; 5. He[illegible] în două tomuri; 6. Doxastarul, în două [illegible]

[illegible] vede din numărul și din [illegible] [illegible] pentru cântarea bisericească [illegible] cântarea lui cu cea a lu[illegible] [illegible] delicată melodie, [illegible] ca lui Macarie, care ultimă este [illegible] ca product al simțului românesc [illegible] Pann în tinerețele sale a călătorit prin [illegible] plăcându-i unele modulațiuni ale [illegible] de pe acolo le-a adoptat în cântările sale, prin ceeace [illegible] s'a abătut dela gustul melodiei naționale române. [illegible] toate acestea cântarea lui Pann s'a lățit și a devenit [illegible]

[illegible] așadară două nuanțe destul de pro[illegible] în cântarea bisericească: una a lui Ma[illegible] predomnește în M[illegible] [illegible] melodiei vechi române, care predomnește în Muntenia.

[illegible] mare parte a [illegible] in Paris. La anul 1873 Oprea Dumitrescu, [illegible] profesor de cântare la seminarul din Râmnic, a publicat [illegible] în Paris pentru [illegible] și [illegible] sub titlul [illegible]

[illegible] la seminarul [illegible] București, a editat [illegible] [illegible] slavică [illegible]

[illegible]

[illegible] după o tratare [illegible] de [illegible]

[illegible] cântarea [illegible] melodică, se execută în [illegible] catedrale [illegible] cântarea armonică.

[illegible] D. G. Kiriac. — Precum din Ardeal și Bucovina [illegible]

[illegible] Ioan Vidu și G. Dima [illegible] Porumbescu și Eusebie [illegible]

[illegible] după melodie

[illegible] „Dum [illegible]

[illegible] 1904 o carte sub titlul [illegible]

[illegible] preoții și elevii dela școalele secundare din Cernăuți.

§ 115. Continuare.

[illegible] bisericești în biserica occidentală [illegible] în biserica orientală și Ambrosie [illegible] [illegible] în cântări, deveni și Ambrosie [illegible] constă caracterul și forma cântării [illegible] se poate ști cu siguranță. Atât se pare a fi [illegible] dovedit, că cântarea sf. Ambrosie era melodică [illegible] [illegible] din cele vechi grecești. Aplicarea [illegible] Ambrosie se deosebea prin [illegible] foarte bună impresie asupra [illegible]

[illegible] generală prin abuzuri, cari intrară [illegible] în decursul timpului, și astfel trebui să întreprindă sf. [illegible] Grigorie cel Mare o reformă nouă a cântării bisericești occidentale, care se numi cantus planus, firmus, Gregorianus, [illegible] Grigorie, din cele existente, [illegible]

ordonate a vicariatului general

... ntaru bisericești în general. —

... biserica creștine se execută cân...

... un text în biserica ...

... că părțile ...

... era foarte ...

... că ...

... vocală și până în ... cuvântul dumnezeesc ... biserica occidentală se întrebuințează la cântare vocală și felurite instrumente, ... orgănică.

... lui Alexandria, pe lângă ...

... Din ... s'au ... Europei și dela ...

... anul ... în anul 757, regele Franc... Constantin Copronimos. ... Carol cel Mare să se facă ...

... prin bisericile catedrale ...

... al XIV începură a se face la ... se continuă în secolile următoare ... XVIII la ... în care se ... abuz de ...

[illegible]

biserica cea veche de popor [illegible] se ascriu. Îndatorirea cantorilor [illegible] de a începe și a con[illegible] [illegible] sinodul din Laodicea [illegible] în amvon și cânta de [illegible] bisericești executau cântarea [illegible] la înmormântări și la [illegible] cantorilor nu era determinat [illegible] avea biserica din Constan[illegible] tori pe lângă 100 de diferiți [illegible] cantorilor. Adunarea [illegible] Corurile de acești erau [illegible] Toți cantorii bisericești se [illegible] în orient, și [illegible] al împăratului Teodosiu [illegible] pe timpul lui Gr[illegible] [illegible] în Roma o școală can[illegible] [illegible] după moartea următorului [illegible] cântări melodice, în biserica [illegible] parte și astăzi încă.

[illegible] al cântării melodice [illegible] cântarea de toată adunarea în acelaș timp [illegible] Astfel să se fi păstrat [illegible] în unul și acel.

[illegible]

[illegible] și în uz la [illegible] a fost întrebuințată și în bisericile [illegible] din toată Palestina. [illegible] în Ierusalim, în catechesele sale, de cântare zice: Precum noi, așa precum voi [illegible] l'ați auzit cântându-se ²)

[illegible] al cântării bisericești melodice [illegible] sta într'aceea, că unul cânta numai [illegible] psalmul, răspunzându-i [illegible] cântă un vers al psalmului repetește [illegible] de pe urma ale versului [illegible] psalmului, ce le cântă cantorul [illegible] ale versului [illegible] cântat, [illegible] de potrivită, aceea ce Grecii numiau

[illegible]

a). Mod... cel dintâi il prec...
...Dupăce s'au les...
începă unul a cânta...
...tă cu sfârşitul versurilor...
...sf. Atanasie, când ...
...el a poruncit diaconului...
...să răspundă cu...

...nici vecie nu ... de un cantor, sau mirog corul, ...
...parte a lui, răspunzând...
...le a corul...
...bisericeşti melodice...
...două părţi cântă pe ...

...n strofele şi antistrofele...
...după ... ...

...de cântare (carmen dicere...
...Socrate ... introdus sf. Ignatie în ...
După Teodoret se intro...
...călugări Flavian,
...odor, mai târziu episcop
...facere priveşte numai la
...acest mod
Ioan Chrisostom intro...

...tarea antifonică asupra ortodocşilor [1]). Şi ...
...tarea antifonică ca ...
...acelaş serviciu divin, cu cântarea

...se întrebuinţa cântarea antifonică
...care întrebuinţare mărturiseşte
...fer. Augustin [4]) o aduse la
...biserica Romei, aşa că la finea
...

...execută cântarea bisericească
...cântărilor compuse de sf. părinţi
...prescrise de aceasta. Modul de
...rând în cărţile bisericeşti cu note
...mai ca asupra fiecărei cântări e
...

...al VI ecumenic
...n biserici să nu se silească [rea
...din cele străine aşezăminte
...scris în cărţile bisericeşti, ca

glas mare sau

expresiunea piano

însemnată, ca

stul al V secol, „A cânta
nu, e lucru neînțeles".
nonul 15, oprește la cântare

departe să execute cânt
cântare să bage în seamă
astfel ca să se înțeleagă
ante, el să pronunțe cuv.
cântare în măsură potrivită
neramânând îndărăt, să
în legătură gramaticală,
vintelor ori al silabelor,
pronunțarea lor verbală, și
toate ideea, sensul textului ca

în mod natural

La acele cântări,
îngenunchiare,
ară la înșă

fața cea dinainte a grumazului, să nu
cu mânile ș. a. d.

potrivit se pronunță ca și cei

pronunță astfel: Lucrați Domnului cu

closare a mâinilor în

ARTICOLUL III

Cetirea sf. scripturi.

§ 117. Fundamentele istorice.

Cetirea sf. scripturi la serviciul dumnezeesc [illegible] la Iudei. Căci pecând cultul sacrificiului era [illegible] templul din Ierusalim, se adunau Iudeii în [illegible]

[illegible] se împărțea cartile lui Moisi în așanumite [illegible] pericope sau fracțiuni, socotite după numărul sâmbetelor unui an. Mai târziu se adause la aceasta și o cetire din profeți, ale căror fracțiuni se numiau *haftare*. Această datină [illegible]

[illegible] Testamentul nou [illegible] cetirea aceasta [illegible] cele din ss. sf. scriptură. Așa [illegible]

[illegible] *se cetească și în biserica Laodiceenilor* [illegible] *ce-a din Laodiceea*" [illegible]. Iată cum [illegible] *pe voi întru Domnul, ca* [illegible] *tuturor sfinților frați*" [illegible]. [illegible] evanghelia scrisă de sf. Marcu [illegible] Petru, se cetia în biserică [illegible]

[illegible] veacurile ulterioare, trebue să presupunem [illegible] va fi lipsit nici în acele timpuri [illegible]

[illegible]

[illegible] până când [illegible] cu putință memoriile apost[illegible]

psalmi, parte [illegible] scripturi la serviciul dumnezeesc [illegible] despre cetirea [illegible] (constituțiile) apostolice [illegible]). Același rezultat [illegible] sfinților și [illegible] aceasta cercăm liturghiile cele [illegible] lăndu-se, dacă [illegible] se află prescrisă și cetirea sf. scripturi vechi [illegible] ale cetire se luau nu numai din Testamentul [illegible] Testamentul vechiu. Introducerea în cult [illegible] din Testamentul vechiu [illegible]

[illegible] datină [illegible] despre [illegible] Testamentului vechiu față cu cel nou Testament [illegible], adecă ca împlinire a celui vechiu, iară [illegible] în cărțile sale profetice, ca cheia la [illegible] astfel se priviau [illegible] amândouă ca [illegible], cuprinzându-se [illegible] dânsele [illegible] dumnezeești.

[illegible] nu era pretutindene asemenea. De [illegible] fracțiuni, una din Testamentul vechiu [illegible] nou, uneori se cetiau trei, ba în [illegible], luându-se parte din Testamentul [illegible] [illegible]

[illegible] (Migne, Patr. lat. T. [illegible] p. [illegible])

[illegible] Migne, Patr. lat. T. [illegible] p. [illegible]

[illegible]

[illegible] După aceea [illegible]

[illegible]

[illegible] Tatii și [illegible]

[illegible] și din constituțiile apostolice [illegible]

[illegible]

Domnul Iisus zicând: Veniţi la

din Laodiceea în canonul 59 zice în biserică psalmi ne... (ἰδιωτικούς), adecă ... de Testamentului ... în canonul ... Testamentului vechiu şi

Originea pericopelor bisericeşti

...că generală. Celulele se ... na care şi cală materie avea să se ... zice: „Se celese memoriile ... lelor, cât permite timpul“)

de pericopele determinate pentru ... da peste o carte întreagă

... Augustin ...

[illegible] Augustin ¹) şi al
[illegible] până la pogorîrea [illegible]
[illegible] şi temeiul, din ca[illegible]
Invierea lui Christos se
[illegible] acestea Iudaice să le [illegible]
[illegible]
[illegible] acelea care [illegible] după
[illegible] despre înviere" ²). Pentru [illegible]
pentru că în istoria faptelor celor [illegible]
[illegible] spirituală a omului, [illegible]
În săptămâna patimelor se ce[illegible]

[illegible] diaconul [illegible]
[illegible] epistolele lui Paul şi epistola
[illegible] alexandrine în cincizeci şi şapte
[illegible] duminicilor anului, socotindu-se
sărbători mari de peste an ³). În
[illegible] şi cetirile din evanghelie ⁴). Aşa
[illegible] acestea erau extinse, [illegible]
[illegible] patru, cinci şi chiar şase capit[illegible]

[illegible] se formă cel puţin în general un
[illegible] scripturii. Însă cu toate acestea
[illegible] episcopul în privinţa cetirilor

[illegible] Tractatus VI. cap. I [illegible]

[illegible]

[illegible] Acta apost[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] şi în care biserică [illegible]
[illegible]
[illegible] nu se poate [illegible]
[illegible]

[illegible]schimbătoare se [illegible] mai mult
[illegible] de sărbători, cari cu acestea,
[illegible]rânduială stau în legătură. Era în
[illegible] şi botezul Domnului, la pogo[illegible]
[illegible]
[illegible] în ziua botezului Domnului
[illegible] ş. m. d., la sf. Epifanie în ziua
[illegible] din Faptele apostolilor 1, 1 ş.
[illegible] în ziua pogorîrii Du[illegible]
Faptele apostolilor 2, 1 ş. m. d.
[illegible] se cetesc şi în ziua de astăzi.
[illegible] martirii şi din omiliile sf.
[illegible] sărbătorilor acum de timpuriu
[illegible] mai precisă. Ba acestea
[illegible] canonul pascal al [illegible] Ipolit, un
[illegible] Alexandria, şi aşadar acum pe la
[illegible] ne întâmpină consemnări stabil[illegible]
[illegible] la sărbători.
[illegible] duminicelor se făcu dispoziţiune [illegible]
[illegible] târziu. La început se cetiau
[illegible] în duminecile cele de când
[illegible] urmare progresivă. Deşi pericopele
[illegible] totuş se puteau ceti, căci creştinii
[illegible] cuvântul dumnezeesc timp îndelungat
[illegible] creştinilor şi făcându-se în pr[illegible]
[illegible] schimbări, numai decât se arăta
[illegible] schimbări şi cu cetirile biblice şi a le

...şadar cetirea toată pericopa...
...scopul cetirilor, valoarează de până...
...pericope pentru cetire...
...tâlcuiri pentru anul bis...
... se făcu mai întâi cu privire la tâlcuirile ev...
...şi apoi în asemenea mod şi cu privire la...
...apostolice. Însă întrebarea, prin cine şi când...

Acum în tipicul bisericesc al...
...VI († 531) se află expresiunea...
...care cuprinde cetirile biblice la...
...dumnezeeşti din Faptele şi epis...
tolele apostolilor. Deci acum pe timpul st. Sava trebue să...
...determinată pentru pericopele biblice, ...
Dar fiindcă după st. Sava...
...multe schimbări, cauzate...
...liturgice mai târziu ale st. părinţi...
...Sava trebuia să se facă multe...
pentru acea... de st. Sofronie, patriarhul...
... († 638), iar după aceea de...
...Damascen din secolul al VIII. Simeon Tesaloni...
...st. Sofronie tipicul st. Sava din...
...Dumnezeu cuvântătorul...
...Ioan Damascen se ţinu în ge...
...bisericii Ierusalimului. St...
...al serviciului dumnezeesc...
...toată rânduiala serviciului bi...
...împrejurărilor timpului său [1].
...şi de cetirile st. scripturi...

...Sava şi ... deosebire...
trebuie să se ţină ... cari au adunat...
...copele biblice, ... timpul lor se...
...regulat şi lecţiu... pentru cetirile...
...la ... servicii dumnezeeşti, se înţelege...

...cele dintâi se cetiau pericopele...

...din epistole...

§ 119. Pun[cte] de vedere generale pentru alegerea pe[ricopelor] ce se cetesc la st. liturghie.

...cele mai pericope...

...uciderea lui Irod şi a tot Ierus...
...narat trimiterea Magilor la Vitleem...

...cele ... nedumeriri lui Irod de...
...ca primul după opi...

§ 121. Menirea predicei în cult şi raportul ei către dânsul.

... ortodoxe are de scop ... spiritul şi viaţa creştină. ... acest scop se realizează prin predică. Predica este mijlocul ...

... dicatorială creştină s'ar administra totdeauna şi prin ...

... menirea predicei în cult este, de a prepara ... cult şi pentru executarea lui cea demnă. Căci ...

În privinţa aceasta, stă predica către cult în raport ...

... cultului, ... ca nu numai ... ismul cultului, ...

... se recunoaşte ... ca ea formează punctul de culmi...

... cultului este împărtăşirea imediată ... prin care se împărtăşeşte ... şi sacramentele.

... dile ocaziuni în viaţa ...

... Ia aceste acte liturgice se ... parte spre a arăta participanţilor însemnătatea actelor ... Apoi şi al şi întâmplări în viaţa cea de toate zilele ...

... acte sfinte şi întâmplări din viaţa creştinilor, cari după natura ... acoperirea cultului.

§ 122. Disciplina [illegible] în privinţa predicei în timpul [illegible] creştin

... vom vedea, că, atât praxa, cât şi prescriptele ei ... punctelor de vedere expuse ... aceste prescripte ... aplicat în practica ...

... nu numai propunerea ... şi acte liturgice în înţelesul ... al cuvântului, adecă rugăciunea şi cântarea. Despre ... vorbeşte adeseori şi scriptura a N. T. şi Isus Christos şi apostolii ... la început de aceste ... apostolilor [1]). Îndată ce prin pred... şi faptele lui Isus Christos şi ale apostolilor începură a ... creştine, se ... predica [1]) şi precum instituţiunea sf. sacrament al euharistiei ...

... cântarea lui Isus despre cele mai ... tăţei lui Dumnezeu.

... dumnezeesc euharistic, şi ...

... a predicei, despre întrebuinţarea ei ... predicei în mijlocul ...

... Tertulian vorbeşte cu multă ... predicei şi despre fructele ei ...

... puternic ... pentru toate timpurile. La acesta ...

... multe expuneri ...

Constantinopole. In

altele sf. Ioan Chr...

timpul postului, şi anume

ziua martirilor şi a martir...

zilnic, precum la sfinţirea

incepe aceea epo...

tocirea litur...

locul predicei.

... ca ultima ...

... se facă şi în ...

... celelalte şi ... este ...

danşa verbese şi ...

imediat după citirea

întreg sunt bine întemeiate, totuş prin

predica trebuie absolut să ocupe loc,

... ma, pot să fie împreunate

ca parte întregitoare a serviciului dumnezeesc principal în tot

SECŢIUNEA II

Limba liturgică

... se celebreze sfânta liturghie şi în care au să se admi... celelalte funcţiuni sfinte.

Cea mai veche *limbă* liturgică ... *chaldaica*. In această limbă a instit... Christos sfânta euharistie. Aceasta ... ţara în Palestina. Şi în această ... variaţii ... serviciu divin şi ...

[illegible] ântarea e acel act [illegible] re, pe baza [illegible] lui Christos, se dorește [illegible] se cere darul lui Dumnezeu, și dorindu-se [illegible] acel dar, i se și împărtășește el, încât depinde [illegible] sau, după Vasile cel Mare (can. 27) și sinodul al VI [illegible] (can. 20), e binecuvântarea împărtășirea de [illegible]

[illegible]

[illegible] cuvântarea [illegible] adeseori și în felurite [illegible] exprimat Dumne[illegible] [illegible] și femeii [illegible] [illegible] Noe și Iafet [illegible] blastămă pe fecioru[l] [illegible] [illegible] Moise [illegible] de moarte [illegible] al Iudeilor [illegible]

[illegible] poporul [illegible]. Chiar și [illegible] [illegible] poruncind Domnul lui Moise [illegible] binecuvânta pe fiii lui Israil, zicându-le [illegible] [illegible] binecuvânta pe ei" [illegible]). [illegible] de preot și, la deosebire [illegible] binecuvântau numai [illegible] liturgice [illegible].

[illegible] binecuvântarea adeseori întrebuin[illegible] [illegible] arătându-se [illegible] ridicându-și mâ[inile] [illegible]

[illegible]

Basil. [illegible] de Spiritu sancto c. 27 [illegible] Migne, Patr. gr. T. XX[illegible]

[illegible]

[illegible] II Impar. 6, 14 [illegible] 8, 14 [illegible] 55.
[illegible] Marcu 10, 16.

[illegible] de a mânca pâinea, o ... [illegible] lui Melchisedec asupra l[ui] [illegible]

Binecu[vântarea] liturgică ne întâmpină [illegible] cele dintâi [illegible] Constituțiunile apostol[ice] [illegible] [illegible] episcopul pronunță la începerea sf. liturg[hii] [illegible] tuturor care luau parte la ea, o formulă de binec[uvântare] [illegible] [illegible] cel prea sfânt, cel puțin împărtășa[illegible] [illegible] și binecuvântarea [illegible] creștini [illegible] celor dintâi în întrebuințare [illegible] cea dată [illegible] adeseori dela episcopi [illegible]), preoți [illegible]

[illegible] Migne, Patr. gr. T. I, p. 1[illegible]

[illegible] Const. apost. L. II, c. [illegible] (Migne, Patr. gr. [illegible]) [illegible]

darurilor şi liturghie şi celelalte

după rânduielile liturgice, binecuvântând

împărtăşia mai

de episcopul şi episcopii în privinţa aceasta

episcopul şi deaceea se

credincioşilor, mai des

cea dreaptă, în care

darurile dumnezeieşti. Făcându-se binecuvântare

mare sau policarul asupra degetului al patrulea, degetul

pe drept

degetul al treilea sau mijlociu se pleacă puţin, însem

astfel aceste două degete literele I şi C, în urma

§ 127. Impunerea mânilor

Ca şi binecuvântarea, sta, adeseori,

impunere ...

nul nou e impunerea mânilor simbol şi

darurilor mai înalt spre întărire ...

introducere într'o dregătorie bisericească

se află impunerea mânilor şi în

mai târziu. Catechumenii la

că se însemnau cu

lor li se ... şi mâinile, aşa că cererea pentru

preotului [1]) şi celor
mâinile înaintea
mâna ereticilor şi
ortodoxe
ingenunchi cu unirul de
episcopii, care
e primesc una din
episcopii, care aci pentru

după cuprins. Căci
în mod simbolic binecuv

mului la actele cultului

tunţă spirituală e
experienţe suficientă
lor, e felurită şi pătrunsă

pământ
enunchierea la rugăc

Paul
după aposto

lui Dumnezeu pe genunchi
plecarea genunchilor. Aceasta
îngenunchea se numeşte de uni

generală şi la alte

ca prin

orpului la rugăciune este sta-
ta poziţiune a corpului la rugă-
păstrându-se şi la creştini pre-
lui Marcu 11, 25. unde se
şi, iertaţi orice aveţi împotriva
prind adecă oarecare poruncă
rpului la rugăciune. Stare
timpurmi se porunceşte pentru
enesc, şi anume, pentru
tru cincizecime, adecă pentru

e durerea Domnului nostru

triumfurea păcatelor noastre

începutul din

ola în viaţa

în genunchi Duminica şi în zile
se păzi toate

dăugând, că aceasta se face spre onoar

ade, iar starea dreaptă

pentru această simbolizare, de
rorul zace. Hristos a înviat
latea cea dreaptă la actele mai
nunte de aceasta. Afară de acest
la rugăciune are şi un
îndemnare pentru credincioşi, de a se
Hristos şi a umbla în viaţă nouă,
face asemenea părtaşi de înviere

timpul cetirii psalmilor al vecerniei

a corpului

au totdeauna au luat o poziţie
după diversitatea păr

ţiunea la cult în
ta şederea la cultul divin.
se explică lipsa băncilor în
Nu credincioşii şed în altar

pe timpul, când
şi liturghie
din Apostol (Const. apost.
dezaprobat şederea pe timpul predicii

serviciul divin nu au să şează
cauză pe timpul apostolului debilitate
de trebuie să admite
Totuşi rămânea ca nu totdeauna

ca pe timpul serviciului divin.

pune rugăciunile ce facere pe timpul

rugăciunii cu glas a mai multor

bor în altar din partea preoţimii să fie
femeile, ca femeile să tacă în biserică,
cauza, căci ele nu pot vorbi după
în genere vorbirea, stabilite prescrise în
biserica prin provocările date

fel al poziţiunii corpului la rugăciune este
(γονυκλισία). Această datină se observa
se observă şi acuma. Creştinul ortodox
la primirea binecuvântării preo
de preamărirea lui Dumnezeu şi în general
să manifesteze simţământul deosebit
Adeseori se provoacă el la plecarea ge
sau de preotul slujitor la sf. liturghie sau
[1]). Este învederat că plecarea ge
manifestă în extern pietatea şi servilitatea
Dumnezeu [2])
urmă fel al poziţiunii corpului la rugă
cu *faţa la pământ*. Acuma în Te
ca Moisi [3]) şi alţi sf. bărbaţi
pe pământ, spre a se ruga spre

[illegible]telor popoarelor. Şi în biserica creştină de [illegible] această datină în uz, mai ales la cei ce se căiau şi în cazuri de nevoie mare. Aşa istoriseşte Socrate despre Alexandru, episcopul Constantinopolei, că acesta, la ocazi[illegible] [illegible] petrecea în rugăciune, cu faţa la pământ [1])

Acum se observă această datină mai ales în biserica [illegible]ască. În celelalte biserici ortodoxe e mai adeseori uzitată metania cea mare, [illegible] μεγάλη, adecă aruncarea la pământ şi atingerea [illegible] genunchele, cu mânele şi cu fruntea, în contrast cu metania mică, [illegible] μικρά, care e numai plecarea corpului sau plecarea corpului numai până la brâu [2])

[illegible] cu faţa la pământ are aceeaş însemnare ca [illegible] plecarea genunchilor [illegible] metania cea mare, adecă ca exprimă [illegible] mai adâncă şi zdrobirea inimei [illegible]

§ 129. Ridicarea mânilor şi punerea lor cruciş pe piept.

Întinderea mânilor [illegible], respectiv îndreptarea lor către tării, care ne [illegible] zace în firea omenească. De aci se explică că popoarele vechi, ca Grecii şi Romanii îşi întindeau mânile spre cer sau către zei şi idoli, către cari îşi îndreptau rugăciunea. În Virgil se află fraza: „tendit [illegible] palmas", adecă întinde palmele către stele [illegible]

[illegible] cunoscut. La Luca [illegible] se prezintă Domnul nostru Isus Christos „ridicându-şi mânile" şi binecuvântând [illegible] şi apostol zice [illegible] cu[illegible], fără de mânie şi fără de îndoire" [3]); şi [illegible]

[1]) Socrate [illegible] l. [illegible] c. [illegible] (Migne, Patr. gr. T. LXVII [illegible]) [illegible] Theodoret [illegible] l. V. c. [illegible] Migne, Patr. gr. [illegible]

[illegible]

[3]) Ep. I. către Tim. c. 2 v. 8.

[illegible] (Migne, Patr. gr. T. [illegible])

[illegible] nu trebue ridicăm mânile, dar [illegible] şi întindem, atât spre a arăta cu [illegible] cât şi spre a mărturisi la [illegible]

[illegible]

[illegible] mânilor se simbolizează chipul Mântuitorului [illegible] se însemnă înălţarea inimei celui ce se [illegible], devoţiunea lui cea internă precum şi [illegible] să i se împlinească rugăciunea.

[illegible] lui Christos [illegible]

[illegible] Dumnezeu Tatăl, în numele prea iubitului [illegible] pentru noi pe cruce, precum şi la iertarea [illegible] preotul: Ad[illegible] aminte [illegible] de toate cele ce s'au făcut pentru [illegible] Chrisostom dă ridicării mânilor la rugăciune, altă [illegible]: „Ce voeşti cu ridicarea mânilor?" [illegible] [illegible] sunt active la multe [illegible] la omor, la [illegible] [illegible] pentru ca serviciul rugăciunii să fie pentru dânsele [illegible] şi liberare de fărădelege, pentru ca, dacă vei [illegible] sau să le aţi de bunurile altora, sau să baţi pe [illegible] ca el sacrificiu spiritual, ca tu să nu le încarci cu [illegible] sprijinind cu dragoste pe [illegible] astfel la rugăciune. Căci dacă [illegible] de despărţite să se ridice la rugăciune, cu cât mai puţin se cuvine [illegible]

[illegible] prezent, se obişnueşte a se ridica mânile numai la [illegible] momente şi rugăciuni ale preotului la sf. liturghie, [illegible] se prescrie anume în liturghier, ci [illegible] o datină străveche.

[illegible] mânilor cruciş pe piept, la rugăciune [illegible]

[illegible]

moderea o datină veche a bisericei ortodoxe, [illegible]
[illegible]
răsăritorea Bulgarilor [illegible] în apărare datina Latinilor, de a pune la rugăciune la un loc, mânile ridicate, sau palmele mânilor, sau a încleșta degetele într'olaltă [illegible]

Punerea cruciș a mânilor pe piept e semnul indicării interne a inimei la Dumnezeu, în rugăciune, și a cererii din toată inima, căci pieptul se privește ca învăliitoarea inimei.

§ 130. Descoperirea și acoperirea capului.

La păgâni și la iudei, în general la răsăritori, luau parte la rugăciune și la serviciul dumnezeesc, atât bărbații cât și femeile cu capul acoperit [2]). Abatere făceau numai Elinii, cari neacoperind [illegible] capul în general, nu-și acopereau [illegible] nici la serviciul dumnezeesc. Iar acoperirea [illegible] la serviciul [illegible] se privia la păgâni și la iudei ca semn simbolic [illegible], așa că omul adecă nu se încumeta a-și ridica [illegible] cel [illegible] și a privi mărirea lui. Această datină era generală la răsărit și în viața cea [illegible] și este încă și [illegible] răsăriteanul se aruncă la pământ [illegible]

[illegible] apostol Pavel I Cor. 11, 4—10, prin care [illegible]

[illegible] capul descoperit, pășește înaintea lui Dumnezeu, nu [illegible] ci ca omul ce e mântuit în libertate, el pășește [illegible] conștiința cinstei și a demnității sale.

Dară în porunca sf. apostol Pavel „*Bărbatul nu e dator a-și acoperi capul, fiind chipul și mărirea lui Dumnezeu*" [3]), zace [illegible] și pentru noi încă o privire deosebită și mai adâncă. Capul este partea cea mai nobilă, cea mai sublimă a chipului omenesc [illegible] ideilor și a decisiunilor, a credinței [illegible] ridică fața [illegible] toate faptele [illegible]

[illegible] Nicolai ad consulta Bulgarorum c. 54 [illegible] Mansi Collectio T. XV p. 401 sq.
[illegible] III 403 [illegible] 3, 6. III Imp. 19, 13 [illegible]
[3]) 1 Cor. c. 11 v. 7.

[illegible]

[illegible] încă și motivul [illegible] de stimă și reverință. Deci este [illegible] semnele și formele, cu cari este [illegible]

[illegible] natural, dacă bărbatul [illegible] în sanctuarul Domnului cele [illegible]

[illegible] se prezintă așadară, din punctul [illegible] de demnitate mai înaltă a [illegible] de vedere al formelor sociale [illegible] ca semn deosebit de reverință [1]). [illegible] porunca apostolului, ca femeile să [illegible] cu *capul acoperit*, apoi [illegible] în uzul general al răsăritenilor, [illegible] învățate, ci propriul ei [illegible] părul un ornament deosebit, [illegible] obiect de vanitate, trebue ca în [illegible] totalitate, spre a nu-i da prilej [illegible] la iritare senzuală, să-și țină [illegible] acoperit sau învălit.

[illegible] veche a susținut acest [illegible] timp îndelungat [illegible] nu se ridică din partea sexului femeesc [illegible] porunci. Mai ales căutau lectoarele [illegible] această poruncă ar privi numai [illegible] nu băga în seamă cu totul, sau [illegible] cu mult prea subțiri și străv[illegible] lui Tertulian [illegible] în care [illegible] raporta [illegible] cu asprime [illegible]

[illegible]

capul numai cu o materie ușoară și străvezie ...
făcu biserica în privința aceasta concesiuni, luând ...
datina diferitelor țări și popoare, și astfel se prez...
din sexul femeiesc, în multe părți ale bisericei ...
cu capul descoperit, ca și bărbații laic...
de cler. ...
exemplu ... preoții Testamentului ...
doptară acoperemintele capului, pe care le întrebuința...
funcțiuni liturgice. Astfel vorbește Eusebie de o coroană
Grigorie de la Nazianz, de un chidar (κίδαρις) [1], Policrat
de un ornament de aur a capului și ... de o cunună
din care de sigur s'a desvoltat mitra, care, și în ziua
... unor demnitari preoțești la ...
... liturgice ca acoperemânt al capului. Dar
... cu timpul, în uz și alte acoperemintele
...

cari serviseră acestora spre acoperirea capului în timpul serviciului dumnezeesc și afară de acesta, și de cari se folosesc și membrii clerului lumesc. Acestea din urmă s'au introdus cu privire la debilitatea oamenilor și la împrejur...

... mai multe locuri, necesare. Acoperirea și desco...

... reglată prin tipicul bisericesc.

§ 131. Îndreptarea feței spre răsărit.

... scriitorii bisericești și st. părinți,
... zice Clemens din Alexandria ...
... răsărit [1]. Alții dau pentru această ...
... se află raiul, patria noastră
... și la care, ca la locul nostru
... adus prin al doilea Adam, Christos
... Sf. Ioan Damascen explică datina, de
... fața spre răsărit în următorul mod
... a fost întors cu fața spre apusul
... privi lui în față, se îndreaptă
... Și iarăși: „Christos
... va veni la ...
... spre dânsul ne îndreptăm și noi
... privi la rugăciune spre răsărit.
... tradițiune apostolică. Deci să cuprindem
... loc" [2].

§ 1... Sărutarea sfântă sau a iubirii.

... ἀγάπη, εἰρήνη, osculum pacis,
... de iubire sfântă, de pace

st. apostol Paul: „Închinaţi-vă

sărutarea sfântă ca o datină

Iustin Martirul [3]), Tertulian [4]),

Chrysostom [5]) şi alţii.

însemnarea sărutării sfinte,

împacă reciproc inimile şi

Această sărutare e asigurarea

uitării tuturor nedreptăţilor" [7]).

rugăciunii lor

valoarea

sfântă între creştini

mai mulţi preoţi, care

cel mai mare

celalalţi: „este şi va fi".

de faţă în

pusă pe faţă,

în vechime

între persoane,

obiectele bisericeşti

creştini se

pragul bisericei [1]).

nasă [2]).

sărutarea şi închinăciunea are înţelesul

PARTEA II

LITURGICA SPECIALĂ.

§ 133. Problema și împărțirea Liturgicei speciale

Liturgica specială tratează despre fiecare act ... în ... al cultului, adică despre felurile rânduieli bisericești

... s'au expus cerințele ...

... acestor rânduieli, trecem la ... concretă a cultului bisericei ortodoxe sau la ... ca întregime aparte ...

... din cari se compune cultul numit. ... ceste rânduieli sunt sau expresiunea vieței și a activită... ... bisericei ... pentru *totalitatea membrilor* ei, sau ... numai în raport cu necesitățile sufletești ale unor ... ori numai cu întâmplări *deosebite* ... bisericei. ... se împărțesc rânduielile cultului ...

... *public comun* și 2. în rânduieli ... bisericești ... *în cultul privat*. Și fiindcă rânduielile ... fixe sau statornice ... pentru aceea le numim și *fixe* sau statornice ... cele din urmă, adică rânduielile bisericești particulare ... numim și *periodice*, deoarece plinirea lor depinde dela ... nedeterminabil al necesităților creștinilor și al întâm... ... felurite din viața lor.

... aceste două feluri de rânduieli formează obiectul ... următoare ...

Cultul public comun adecă rânduielile bisericești publice comune sau rânduielile bisericești ... statornice.

§ 134. Definiția și împărțirea.

... Fiul, Mântuitorul și răscumpărătorul ... sfințitorul. Iară pe lângă aceasta, toi ... contribue la mântuirea neamului omenesc ... comun al bisericei ortodoxe sau a rân...

... fapte împlinite sau întâmplări sfinte ... mântuirea genului omenesc, adecă a ... morții și a învierei Domnului nostru ... ei Duhului sfânt, apoi acele timpuri ... ... sfinților în frunte cu Maica ... de și după sărbările lor și cu posturile ...

... de zile, ori cu zile ale ...

... anului, se încep ele iarăș din nou ... în aceaș ordine.

... împărțesc rânduielile publice comune ... în rânduieli *de toate zilele*, 2. în ... 3. în rânduieli *anuale*. Rânduielile ... ... și sunt fundamentul tuturor ... comun; rânduielile săptămânale ... și ... ... a fiecărei zile săptămânale, ... se schimbă în rugăciunile, cânt...

... se vor ... ... cepând cu rânduieli ...

[illegible]

... Duminica întrece celelalte zile ale săptămânei.

[illegible]

[illegible]

§ 135. Originea celor șapte laude bisericești.

Rânduielile bisericești publice comune de toate zilele [illegible] ... pe lângă sf. liturghie, sau în locul ei, pe lângă obednița, despre cari se va vorbi mai apoi, următoarele șapte: 1. Ora a noua, 2. Vecernia, 3. Pavecernița, 4. Miezonoptica, 5. Utrenia împreunată cu Ora întâia, 6. Ora ...

[illegible]

... литургіи, считается седмь по числу ... духа суть: премудрость, разумъ, совѣть и ... вѣдѣніе, благочестіе и страхъ, какъ говоритъ Пророкъ Исаія (Ис. 11, 2 и 3) и почіютъ на Немъ Духъ Божій. Духъ премудрости и разума, ... совѣта и крѣпости, Духъ вѣдѣнія и благочестія, исполнитъ Его ... Божія. Почему и церковь подражая Ему ...

[illegible]

... полунощница, 2. утреня ...

[illegible]

…ucut cavaleri in Palestina…

[illegible]

§ 156. [illegible] … şapte laude in biserica cea veche.

[illegible] … şi ...ne. In special se ... [illegible] … sau Utrenia in următorul [illegible]

… ...mul 62 … [illegible] … însetatu-s'a de tine sufletul … [illegible] … ὄρθρος ... [illegible] … rugăciuni pen[tru] … [illegible]

cond zicea rugăciuni pentru cei credinci...

... lor, să o petreacă în pace

... le dimineață, ... diaconul ...

... credeau, că numărul psalmilor și al ...

... pentru cei preparați sau cei admiși la botez (φωτι-
... penitenți, se ruga diaconul pentru cei
... la rugăciunea de dimineață. Apoi zicea
... se începea cu cuvintele: ...
... atotputernice, ca să-i păzească pe ce...

Deci zicea diaconul: „*Închinați-vă la impunerea* ...
episcopul cetia rugăciunea binecuvântării: „*D...*
... noștri și Doamne al îndurărilor" ...

§ 137. Participarea la laudele bisericesti în biserica cea veche

bini, de care erau ei inspiraţi. Totuş nu lipsă în privinţa aceasta

... sunt în mulocul lor". Şi cele de ... atunci tot în acest mod, dacă erau ... împiedecaţi de a lua parte la dânsele în biserică sau în adunarea credincioşilor. Frumos scrie în privinţa aceasta şi Ioan Chrisostom ... navigatorii şi negoţiatorii. Biserica lui Dumnezeu se desfată

... casa ta, în care se află bărbat şi femeie să fie

§ 138. ... şapte laude bisericeşti

... bisericeşti se săvârşesc în memoria

... s'a răstignit pe cruce. La a noua, căci atunci ... s'au umplut de frică ... Seara

Dumnezeu, ca pe toţi să-i admită ... mai înainte la îndoială ...

anilor. Şi Domnul cel răstignit pe lângă ora a [illegible]

[illegible]

...ru. Căci şi *dimineaţa* trebuie să ne rugăm pentru ca [illegible]

[illegible]

...nare sosirea luminii celei [illegible] ne[1])

[illegible]

Domnul, [illegible]

[illegible] mistică a celor [illegible]

laude, unii le explică ca mulțămită omenirii pentru [illegible]

[illegible]

pauzat Domnul; alții explică rânduielile bisericești de peste noapte, cu timpul întunericului și al păcatului, în care zăcea neamul omenesc înainte de venirea lui Christos, iară rânduielile bisericești de peste zi, cu timpul grației și al mântuirii [illegible] adus-o Dumnezeu prin întruparea, învățătura, [illegible]

[illegible] dis-de-dimineață, la ora a treia, a șasea a [illegible]

[illegible] ore ale serviciului dumnezeesc.

§ 139. De ce s'a fixat numărul șapte pentru laudele dumnezeești.

La întrebarea, că de ce chiar numărul șapte s'a [illegible] pentru laudele bisericești, sunt de observat următoarele. Cei vechi aveau despre numărul șapte deosebite idei, credând că el în viața [illegible] ar fi însemnat [illegible]

[illegible] Ora a șaptea după naștere arată [illegible] [illegible] după de două ori șapte [illegible] după de trei ori șapte [illegible] după de patru ori șapte [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] În ziua a șaptea a pausat Dumnezeu de [illegible]

[illegible] șeptită i se amenință aceluia ce va omorî pe Cain; după a șaptea înconjurare, în ziua a șaptea au picat zidurile Ierichonului și 7 preoți purtau 7 trâmbiți; după a șaptea [illegible] asupra [illegible] a învăț [illegible] pe acest [illegible] după a șaptea spălare în Iordan, se însănătoși corpul [illegible]; șapte sfeșnice de aur a văzut apostolul [illegible] în mâna fiului omului, 7 candele de aur, [illegible] carte, șapte coarne și șapte ochi [illegible] care a deschis cartea sigilată cu cele [illegible] trâmbiți, o fiară cu șapte [illegible]. De șapte ori stropea Aaron din sânge înainte [illegible] lui Dumnezeu; de șapte feluri sunt darurile Duhului [illegible] după învierea lui Christos se [illegible] Apusdeea sunt [illegible] de moarte, ș. m. d. Pentru [illegible] numărul șapte de un număr sfânt [illegible] numărul păgânii, Pitagora [illegible] și pentru [illegible] numărul laudelor dumnezeești [illegible] „De șapte ori în zi te-am lăudat [illegible] dreptății tale" [1])

§ 140. Măsurarea timpului.

[illegible] se orientau la măsurarea timpului după soare, [illegible], după coacerea fructelor și după revărsarea Nilului [illegible] an solar cu 12 luni a 30 zile, și [illegible] Acest calendar l'a adoptat [illegible]

[illegible]

La Evrei, pe timpul Patriarhilor [illegible] un secerIș la anul și avea 12 luni [illegible] 354 zile. La al treilea [illegible] și așa se repara lipsa. [illegible] săptămâna avea 7 zile.

începea cu apusul soarelui și ei se foloseau de ceasuri de soare, de nisip sau de apă.

Și Grecii aveau un an de 354 zile și-l corectau [illegible] un intercalare. Ziua începea și la ei, cu seara.

[illegible]

Pompiliu (a. Chr. n. 714) adause 2 luni, făcând tot 354 [illegible] Cezar îl corese după Egipteni [illegible]

[illegible]

[illegible] după lună cum o făceau Evreii. Durata [illegible] durează până [illegible] două [illegible] acestui fel de măsurare [illegible]

§ 141. Timpul plinirii laudelor bisericești în ziua de astăzi.

[illegible] ca în tot timpul [illegible] me în biserica spre pomenirea lui Dumnezeu [illegible] tendică aceasta este [illegible], și pentru creștini [illegible] ca neputința, și tendica [illegible] despărțită una de alta produce, mai ales în [illegible] religioasă, apatie și indispoziție interioară [illegible] hotărît acuma de [illegible] părinți [illegible] plinirea laudelor bisericești, să se adune în [illegible] șapte, ci în trei rânduri [illegible] seară, și în acest timp se plinesc [illegible] adecă: Ora a noua, Vecernia și Pavecernița [illegible] doilea e dela miezul nopții până dimineața, și atunci se plinesc asemenea trei rânduieli bisericești, adecă Miezonoptica, Utrenia și Ora întâia [1]. *Rândul al treilea* al [illegible] rânduielilor se face dela ora a treia a zilei, sau după [illegible]

[illegible] ra, dela ora a noua dimineața [illegible] rânduieli bisericești, adecă O[illegible]

[illegible]

[illegible] timpuri ale rânduielilor bisericești [illegible] le pentru sine îndeosebi [illegible] de trei rânduieli în fiecare [illegible] nam celor nouă cele [illegible]

[illegible] Dumnezeu în sf. treime [2].

[illegible] cu prescrierea sărbătorii și împărțind timpul [illegible] apusul soarelui, iară timpul zilei dela [illegible] ei prime bisericești, în timpul echinocțiului de primăvară, îi corespunde, după calculul [illegible] urma căruia se numără timpul [illegible] dela amiazi, ora a șaptea; orei a treia [illegible] unde ora a noua înainte de amiazăzi, [illegible] ești, îi corespunde ora a douăsprezecea [illegible] noua bisericești, îi corespunde ora a [illegible] Conform acestui calcul al timpului, [illegible] sale privitoare la oarecare sărbători [illegible] lente și le continuă până în seara [illegible] Testamentul vechiu, a poruncit [illegible] bisericești să se înceapă de [illegible] ilor și să continue până la seara [illegible] cu serbarea zilei bisericești de cu seara [illegible] lumii. Căci la crearea lumii încep[illegible]

[illegible] lumii și pune seara totdeauna [illegible] făcut seară, [illegible] treia și [illegible]

[illegible] ad Antiochum Ducem", care op[illegible] se atribuia mai [illegible] şi Atanasie, întreabă ce să fie cauza, că se începe [illegible]

[illegible] popoarele dela întunericul neştiinţei şi dela lege la [illegible] şi la evanghelie: a porunci corespun[illegible] [illegible] ca duminica să se înceapă de cu seara [illegible] ziua. Căci ar fi nepotrivit, a începe [illegible] este lumina cea adevărată, la [illegible]

[illegible] pe noi biserica cu rânduielile sale [illegible] cul păcatului la lumina credinţei [illegible] rânduieli în toate zilele cu seara [illegible] deplinătatea luminei zilei [illegible] indică timpul Testam[illegible] [illegible] închipuieşte începutul şi faza creştin[illegible] [illegible] care se plineşte la deplinătatea [illegible] de [illegible] închipuieşte [illegible] răscumpărării neamu[illegible] [illegible] vieţei întru lumina [illegible]

§ 142. Ora a noua

[illegible] bisericească publică comună [illegible]

[illegible] cel mai teribil timp, când adecă Domnul nostru [illegible] spânzurând pe cruce, şi-a dat sufletul său lui Dumne[illegible] [illegible] pentru păcatele lumii [illegible]

[illegible] iadul se liberară din el [illegible]). [illegible] cuvintele cele începătoare se cetesc [illegible]

[illegible]

[illegible] Dumnezeu Mântuitorului mai vârtos, decât a locui în [illegible] pământului tău, întorsu-ai robimea lui Iacob ..." descrie [illegible] lui Dumnezeu către neamul omenesc, zicând [illegible] Dumnezeu a lăsat fărădelegile poporului său, a aco[illegible] [illegible] dreptatea şi pacea s'au sărutat, adevărul din pă[illegible] [illegible] dreptatea din cer a privit .... In psalmul [illegible] [illegible] urechea ta şi mă auzi ..." descrie [illegible] omului şi mărimea îndurării lui Dum[illegible] [illegible] sufletul omului din iadul cel mai [illegible] [illegible] că toate neamurile, cari [illegible] vor veni şi se vor închina înaintea ta [illegible]

[illegible] omenesc. După psalmi, cetire[illegible] [illegible] apoi unele tropare, cari se raportă la [illegible] Mântuitorului şi condacul zilei, urmează [illegible] de 40 de ori şi apoi rugăciunea către [illegible] [illegible] şi pe pământ eşti închinat, Christoase Dumnezeule [illegible]

[illegible] Doamne miluieşte" de 40 ori, întru sfinţirea a tot timpul vieţei noastre [illegible] 40 de zile [illegible] sunt cele 40 de zile [illegible] cari sunt păresimile, şi în fiecare timp al rugăciunii se zice [illegible]

[illegible] sufletele şi la trupuri [illegible] toate şi să se [illegible] [illegible] sau ingeri şi să [illegible]

dată de Aaron pent...

Ora nouă se termină cu rugăciunea sf. Vasile: „*Stă...* *Doamne Dumnezeul nostru, carele îndelung ai* *bdat pentru păcatele noastre* . . .“, care, aşazicând, ...compri... pronunţată la picioarele crucii Domnului, fiind pr... ...celui rastignit.

§ 143. Vecernia.

...la bisericească publică comună de toată ...le la rândul serviciilor dumnezeeşti de... ...Vecernia. Vecernia (Ἑσπερινός, вечерня, vesperae)... ...de toate facerea lumii şi purtarea ...pentru faptele ei, căderea în păcat a... ...din rai, venirea pe pământ a Mântuitorului şi ... lucrarea mântuirii. Precum oarecând după ...

...când misterul treimii dumnezeeşti nu era încă descoperit cu lămurire, pentru aceea încă nu numeşte cele trei pe... ...acestei. Lectorul după răspunsul corespunzător ş...

...a întregei făceri, bucuria şi simţământul mulţumirii ...bunelor faptelor pentru facerea şi susţinerea lor.

...după păcatul şi raiul i se închise, şi aceasta ... prin uşele împărăteşti, cari sunt închise la încep... ...tul[2]). Totuş Dumnezeu după căderea omului ...

...tor şi răscumpărător al întregul... ...Christos ...

...rugăciunile Vecerniei. În aceste ... ...cuprinsul lor e mai ales ruga pentru trimiterea luminei spirituale, care îi luminează pe toţi, cere preotul dela Dum... ...cela ce locueşte în lumina cea neapropiată, ca el să ...stră, să ne îndrepte pe noi la calea ...ca să umblăm întru adevărul lui; să veselească inimele noastre, ca să ne temem de numele lui cel sfânt . . .; şi ...eze ochii inimelor noastre spre cunoştinţa adevărului...

...ea mare: „*Cu pace Domnului să ne rugăm*“, care urmează după psalmul începător se exprimă ...starea cea păcătoasă a omului, cuprinzând cereri analoge celor ce preotul în taină le-a pronunţat înaintea uşelor împărăteşti şi al căror obiect e pacea cu Dumnezeu, ...împreună şi cu aproapele nostru, obiecte, de cari avem ...în starea noastră cea păcătoasă[2])

După ectenia cea mare se cetesc catismele psaltirii, cari aduc aminte de acele învăţături, ce le-a dat Dumnezeu ...prin patriarhi şi prin proroci, adecă, ca să ...dumnezeeşti şi astfel să-şi câştige ...binecuvântarea şi darul răscumpărării prin Mesia cel promis ...mulţimea ideilor şi a simţămintelor ce se exprimă în ...inimele noastre la adevărata rugăciune,

... ia lauda a lui Dumnezeu, şi pentru ...

... în timpul ... cel de când toată psaltirea odată, iată în ... de toate zilele se citeşte de regulă, luni catisma a ... miercuri catisma a douăsprezecea ... catisma a cincisprezecea şi vineri catisma a optsprezecea ...

... lecturilor psaltirii şi după ecfonisul ... în numele poporului, ca şi când ar simţi greu ... asupra acestuia, cântă începutul psalmului 140: *„Doamne strigat-am către tine, auzi-mă, ... glasul rugăciunii mele, când strig către tine* ... apoi şi celelalte versuri ale acelui ... psalmul 141: *„Cu glasul meu către ... am strigat către tine, Doamne ...”* ...).

... la Vecernia de toate zilele se pun versurile acestui psalm, şi anume începând dela versul: *„De te vei ...* ... *Doamne, Doamne* ... Testamentului vechiu ...

... proorocii Testamentului vechiu au premers, ca ...

Dacă aceste versuri se cântă la ambele strane ... alternativ, atunci ...

... *o împlinească ...”* ...).

... şi mulţumire ...
... poporul bisericii şi cântă împreună ...
... a Nazarineanul, şi aceasta nu se face fără de ...
... zice: „Fără ... versul cel de ... a toată ...
... ce s'a făcut prin Martirologul a toată ...

... *să se îndrepteze rugăciunea mea ...”*

... ază preotul toată biserica, exprimând prin aceasta ... dorinţa, ca rugăciunea noastră, care după căderea ... fără de mijlocirea lui Christos n'a putut ... mijlocirea lui să se îndrepteze ... înalte la Dumnezeu ca şi fumul ... Asemenea imitam prin aceasta ... Testamentului vechiu, în care însuş Da... ... şi seara ...).

... numită vohodul la *„Doamne strigat-am”*, exclamă preotul din altar: *„Înţelepciune! Drepţi”*, ... *„Pentru dânsul suntem noi întru ... care s'a făcut nouă înţelepciune dela* ... prin urmare şi aici însemnă cuvântul „Înţe...

... de seamă, că cântarea următoare ... sublimă, care se referă la Christos, ... ridicată, şi că noi datori suntem ... a asculta şi a sta „drepţi”, adecă într'o ... dreaptă şi cucernicoasă, cu inimă deschisă şi cuget ...

[illegible] preotul o anunță ca demnă de deosebită ate[illegible] este cântarea: *Lumină lină a sf. mărirí a Tatălui* [illegible]. In această cântare se chiamă Domnul nostru Isus [illegible] prin el, prin întruparea lui am ajuns noi la lumina mărirí dumnezeești și prin el ni s'a descoperit isvorul [illegible].

[illegible] când venim la apusul soarelui și vedem lumina [illegible] la [illegible] cel [illegible], Dumnezeu în [illegible] și Duh, și [illegible] Dumnezeu, [illegible] că în tot timpul e demn a fi [illegible] ca cel ce ne-a învățat a preamări [illegible] și ca cel ce dă viață, pentru care îl preamă[illegible]

Această cântare e una din cele mai vechi ale bisericei [illegible] noghen *Martirul* († 311), iară în orologhiile mai noui [illegible] poneaza în secolul IV [illegible], iară patriarhul Sofronie a[illegible] în secolul VII, e mai probabil, că autorul lui e Ath[illegible] și că patriarhul Sofronie numai îl va fi introdus în [illegible] liturgică generală.

După cântarea „*lumină lină*", se deschapă cu cuvintele [illegible] demnitatea [illegible]

[illegible] la [illegible] zilei [illegible]

[illegible] [illegible] Dumnezeu, ne *adresăm acuma către Dom*[illegible] [illegible]

și ne *păzim fără de păcat*... o rugăciune luată dintr'o [illegible] bisericească străveche, din cântarea: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu*...", care după cuprinsul ei e [illegible] din rugăciunea de seară. Deci stând preotul [illegible] ectenia cererilor: „*Să plin*[illegible] *rugăciunea noastră cea de seară*"... în care imploră dela Domnul împlinirea feluritelor rugăminți ale credincioșilor.

După ectenie, plecând preotul și creștinii capetele, citește [illegible] cu voce lină rugăciunea plecării capului [illegible] *Doamne, Dumnezeul nostru, cela ce ai plecat cerurile* [illegible] *mântuirea neamului omenesc*..."

[illegible] capului și prin rugăciunea aceasta [illegible] noastră înaintea lui Dumnezeu și [illegible] pe pământ a însuși Fiului lui Dumnezeu, luând chi[illegible] [illegible] preotul și creștinii capetele și pro[illegible] [illegible] ectenisul: „*Fie stăpânirea împărăției*[illegible] [illegible] prin aceasta — ridicarea noastră [illegible] învierea lui Christos Dumnezeu [illegible]).

[illegible] mulțămită pentru binefacerile revărsate [illegible] lui partea lui Dumnezeu. Ele se [illegible] și nu se cântă [illegible] [illegible] proprietăți [illegible] stihoavna cu „Mărire" [illegible]

ciunea dreptului Simeon: „Acum slobozește pe robul tău, Stăpâne, după cuvântul tău în pace“... Această rugăciune pronunțată de dreptul Simeon înainte de moarte se rostește la fiecare Vecernie pentru aceea, ca noi, când se termină ziua, să ne aducem aminte de moarte, ca de un...

generală, ... a vieței, îndemnându-ne prin acea ... la ... un mod al vieței, ca la sfârșitul fiecăre... să putem zice aceeaș ce a zis dreptul Simeon și ce ... fiecare creștin în ora morții, adecă „Acum slo... Stăpâne, după cuvântul ... în pace ... văzură ochii mei mântuirea ta...“.

...această rugăciune în ... după ... mântuirea ... noi cerem ... de ... și de ... dușmani ... și de toate ... Dumnezeu cu pace și spre ...

...„Sf. Dumnezeule“ ș. c. l., se cântă troparele ... amintire se ... arătând astfel în ce ... creștinii, ca să aibă sfârșit bun al vieței. Finale ...

...la Liturgie se cântă înainte de final sau înainte de ...

Acuma zice preotul dinaintea ușilor celor mari ecteniile ... noi Dumnezeule, după mare mila ta, ... miluește“. Această ectenie ... cu deadinsul, căci la cererile preotului ... ale diaconului corul răspunde cu „Doamne miluește“ de trei ori ... astfel căldura cererilor și urgența împlinirii lor.

...unile introducătoare face în fine preotul ...lisul, slobozind adunarea.

...ianul zice despre final ... Preotul ...

...numai cu binecuvântarea preotului. Dreptul ... cântările, acesta face și ...

...devăratul Dumnezeul nostru ... să ... pentru rugăciunile preacuratei ... tuturor sfinților săi ..., pentrucă noi ... doară numai că Christos din ... Maica lui a fost din noi ...

...cinstirea ei ... Iată lauda Vecerniei ... a Liturgiei cu mai mare solemnitate și ... trei ori în zi se aduc ... trei laude ...

§ 144. Pavecernița.

Pavecernița ... повечерие ... aceea ... Pavecernița se plinește ... începutul nopții, pentru pauzare de ... amintire de moarte, care ... de veste [2]). Pavecernița ...

ucă. Când se ceteşte Pavecerniţa cea
în loc. La rânduelile bisericeşti de
Pavecerniţa cea mică şi acum

pătoare, se ceteşte psalmul 50
, apoi psalmul 69: „Dum-
eu ia aminte ...." şi psalmul 142
Ascultă rugăciunea mea, ia în urechi cererea mea"
Domnului simţăminte de pocăinţă
le lipsă, cerem ajutorul şi apărare
periculoşi pentru noi atunci
cetim doxologhia cea
ne ie ... în
simbolul credinţei şi cetim canonul
După canon
rugăciunea către
compusă de monahul Paul din
Nepătată, ne'ntinată
noi păcătoşi, cerând
şi în ora morţii
Domnul nostru
Christos a lui Antioh monahul Pandectanul (sec.
... celor ce merg spre somn
„Prea marită pururea fecioară"
... rugăciuni

§ 145. Mezonoptica.

... rânduiala bisericească de dimineaţă e Me-
..., полуночница, nocturnum), una
de bisericeşti, care şi-a luat numele dela
... şi în ziua de astăzi. Mezonoptica
... pe îngeri şi lauda lor neîncetată, apoi
lui Christos, căci Christos a treiat de
... pentru care, neştiind ca cunoscută,
deapururea să fie gata, conform cuvintelor
Privegheaţi, că nu ştiţi ziua nici ora, în
Fiul omenesc (Mat. 25, 13.)

Partea cea dintâi începe, după rugăciuni
cu psalmul 50, după care se cetesc catisma
... 118: „Fericiţi cei fără prihană în
...
Mezonoptică de aceea, căci în ea ...
... deşteptându-se la miezul nopţii spre ...
deşteptându-ne şi ...

(v. 72)". După catisma 17, cetindu-se mai întâi [illegible] credinței, trisaghionul, Prea st. treime, Tatăl nostru, se cântă imnele: *„Iată mirele vine în miezul nopții...*", *„De ziua cea înfricoșată cugetând suflete al meu...*", *„Pe tine ... cel nebiruit...*", cari, toate, ne aduc aminte de venirea a doua a Domnului, carele fără de veste va veni [illegible] rugăciuni scurte [1]), se încheie partea I a Miezonopticii cu rugăciunea „*Stăpâne Dumnezeule*

[illegible] că, dupăce ne-am adus aminte de [illegible] ... judecății, care are a decide asupra sorții [illegible] ne aducem aminte și de pă[rinții] ... și frații noștri cei răposați, cari așteaptă ajutorul bise[ricii] ... acolo unde pocăința proprie nu mai ajută nimic [illegible] rugăciunii se încep cu doi psalmi, psalmul 120 [illegible] ... la munți..." și psalmul 133 [illegible]

[illegible] ... ca de ... Dumnezeu ... psalmul al doilea provoacă pe ... pentru noi, ... să binecuvinteze pe Domnul pentru așa o purtare [illegible]

[illegible] Tatăl nostru cu ectenisul. Deci se cetesc tropare pentru morți, apoi unele rugăciuni, în cari se exprimă [illegible] fraților noștri [illegible]

noi *Dumnezeule...* *Încă ne rugăm*, [illegible] pentru biserica aceasta [illegible]

După ... se zice, ca și la Pavecerniță, [illegible] împăratul, pentru mitropolitul, pentru frați [illegible]

§ 146. Utrenia.

[illegible] ... ce se săvârșește de regulă la începutul [zilei] ... Dumnezeu, în împărăția naturii este înce[putul] [illegible] ... dimineții, multe binefaceri dumnezeești ... a răsărit pentru mântuirea lumii soarele ... nostru Isus Christos, întru nașterea sa ... și astfel serviciul dumnezeesc al ... începutul său, închipuește începutul zilei dimineții creștinismului. La Utrenie ... se aduce ... Domnului mulțumită, pentrucă după negura nopții ... adus lumină, și pentrucă, risipind noaptea ... cu cunoștința adevărului și cu lumina [illegible]

[illegible]

La începutul Utreniei de toate zilele se face rugăciune ... porunca apostolului (I. Tim. 2. 1–2), mai ... de toate pentru împăratul, în următorul mod ... după binecuvântarea îndatinată, tămâiază toată ... sând prin fumul tămâiei simțurile noastre ... cari și cele interne spre a aduce ... înaintea lui Dumnezeu [illegible]

... popor. În fine se roagă preotul ... împăratul, ... ectenia cea cu deadinsul ... Miluește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila ta ... biserica ortodoxă stăruia să datorie ... pentru dânsul, căci dela pacea ... noastră, dela bunăstarea împă...

... împăratul, ...

După aceea, lectorul ... Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace ... bunăvoire", repetându-se ...

adecă psalmul al 3, al ... psalmi întru ... doxologie ... Acești șase psalmi conțin ... omului din T. V. relativ la ... atât de duioși, mângâietori și ... de pocăință și

... speranța. În psalmul al doilea „Doamne ..." privind ... ca Dumnezeu Domnul ... În psalmul al treilea „Doamne ...

... lui Dumnezeu de ... în psalmul al ...lea „Binecuvântează suflete al meu pe Domnul și toate cele din lăuntrul ...

... cel slab, apoi cere ca Dumnezeu să trimită ajutorul ...

... noastre, ca nu cândva să ... moarte, să risipească toată negura ... dăruiască nouă soarele dreptăț... să ne arate pe noi, fii ... bunătăților sale ...

zeceascā de dimineaţa generală, la preamărirea specială:
canonul sfântului zilei sau al întâmplării sfinte,
careia e consacrată oarecare zi.

Irmoasele fiecărei cântări a canonului se iau dela ...
... afară de cântarea a noua, care preamărește ...
lui Dumnezeu, aducându-ne astfel biserica ...

... pe pământ a lui Isus Christos.

... are de bază cântarea profetului Iona.

... rugăciune în pântecele chitului. ...
... tra *Domnul Dumnezeul meu* ...
... ieri omul ca și Iona se îndreaptă în ...
... dă către acest ... învierea de a treia zi s'a ...
... trecerea în pântecele chitului și cere dela dânsul ...
... oameni și de toate pericolele mântuire ...
... tarea VII se face mențiune de cântarea celor ...
... în Babilon: *„Binecuvântat ești Doamne, Dum-* ...
... (Daniil 3, 24—90), mărturi...
... cuptorul cel de foc al Babilo...
... cele drepte ale lui Dumnezeu asupra lor și ...

... este luată tot din cântarea celor trei ...
... toate lucrurile Domnului ...

... în cântarea noului testament a ...

... *lui Israil*, care a cercetat ...
... (Luca 1, 68—79) și ...

... urmează troparele cântării ...

... al Născătoarei de Dumnezeu ...
... precedent. După cântarea a treia se cântă ...
... ectenia cea mică, după care se ...
... După ... se cântă iarăși ...

... în loc de *„Mărire Tatălui și* ...

... promis lui Avraam ...

... specială, care se cuprinde în canon ...
... trecem iarăși la preamărirea generală a lui Dumnezeu, intonând ...
... ... în care preamărind pe luminătorii cre...

... cel puternic ...

[illegible] lor, cerem mijlocirea și ajutorul [illegible] noastre.

[illegible] laudele, adecă [illegible]

18: „*Lăudați pe Domnul din ceruri*", psalmul 1[illegible] [illegible]" și psalmul 150: „*Lăudați pe Domnul întru sfinții lui*". În acești psalmi se [illegible] îngerii, puterile, soarele, luna [illegible] și apa cea mai de sus [illegible] de ceruri [illegible]. Acești psalmi, cari se încep cu „Lăudați" [illegible] și [illegible], dela „Alleluia" [illegible]

[illegible] *Mărire ție, celui ce ne-ai arătat nouă lumina* [illegible], aducând astfel lui Dumnezeu laudă [illegible] răsărit precum și [illegible]

[illegible] La aceasta răspunde strana cu stih[illegible]

[illegible]: „*Doamne scăpare te-ai făcut nouă în neam și în neam*" și „*Învrednicește-ne Doamne în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi*" [illegible] în această slavoslovie [illegible] strana în numele poporului, pe Domnul Dumnezeul părinților noștri, lăudând și preamărind numele lui [illegible] cere dela Dumnezeu, ca îndurarea [illegible] să fie [illegible] să ne învețe să ne înțelepțească și [illegible]

[illegible] nu le treacă cu vederea, terminând cu cuvintele: „*Ție se cuvine laudă, ție se cuvine cântare, ție mărire se cuvine* [illegible]".

Terminându-se slava cea mică, preotul zice de dinaintea ușilor celor mari, ectenia cererilor: „*Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineață Domnului*", aceeaș ce [illegible] la Vecernie, după rugăciunea: „*Învrednicește-ne*" [illegible] preotul [illegible] „*Pace tuturor*" și „*Capetele noastre Domnului să le plecăm*", citește cu voce încetă rugăciunea: „*Doamne sfinte, carele întru cei de sus locuești* ...", în care se roagă, ca întinzând Dumnezeu mâna sa cea nevăzută din [illegible] locașul său, să ne binecuvinteze și să ne ierte păcatele

[illegible] după bunătatea sale [illegible]

[illegible] cuprinsul stihovnei, intonează [illegible]

§ 147. Ora întâia.

Ora întâia, πρώτη ὥρα, hora prima, se împreună cu Utrenia, [illegible] ca începutura zilei, o aducem lui Dumnezeu [illegible] de [illegible] și fiind în această oră toate făpturile luminate [illegible] lumina, ne chiamă ele dimpreună cu îngerii a preamări [illegible]

La ora întâia se citește psalmul al 5: „*Graiurile* [illegible] *Doamne*", al 89: „*Doamne scăpare te-ai* [illegible] *judecată vom căuta pe, Doamne*". În psalmul ce[illegible] [illegible] rugăm la Dumnezeu, ca să asculte rugăciunile [illegible] dimineața, să umilească pe cei ce [illegible] călcători de lege și să înalțe și să [illegible] în psalmul al doilea [illegible] Dumnezeu, făcătorul și [illegible] de trecerea vieții [illegible] să se îndure de [illegible] Domnului [illegible]

salmi se citește troparul zilei și
Dumnezeu, apoi condacul
unea „Cela ce în tot timpul".

este troparul zilei
rma, cerea ce ești plină de dar..."
cuvintele psalmului 117 „Pa
și să nu mă stăpânească toată
hrea oamenilor, și voiu păzi
și mă învață îndre
unda ta, Doamne, ca să laud mânca
După trisaghion, doxologia mică
acul zilei, apoi „Doamne mi
la fiecare timp: „Cela
pe pământ este

nată care luminezi și sfințești

Ora a treia

în rândul al treilea al ruga
rânduiei bisericești ... ta, τρίτη ὥρα, hora tertia.
prea importante
la aceeaș oră să
Duhul sfânt
la ea, după începu
obișnuit psalmul 16 „Auzi Doamne dreptatea
ascultă cererea mea" și psalmul 24 „
Doamne am ridicat
manifestează întristarea cea adâncă omului înconjurat
dușmani, și se
al Duh peste apostoli, carele ne sfințește și pe noi, pentru
aceea după acești doi psalmi cetim și psalmul 50, în
care ne rugăm: „Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule".

ește înnoește întru cele din lăuntrul meu".
troparul zilei, apoi al Născătoarei
Născătoare de Dumnezeu ... condacul zilei. Apoi se celesc celelalte ca
rânduiala orei a treia

§ 149. Ora a șasea.

tuială bisericească în rândul al treilea al
ora orei a douăsprezecea, la amiază. La
punerea cununei de spini pe cap, și
scuiparea și batjocurirea lui. Pentru
cei dintâi, adecă 53: „Dumnezeule
numele tău mântuește-mă" și 54: „Auzi, Dumne
ea" multe expresiuni adac aminte de
mântuește

inima mea. Temere și cutremur a venit
al întunerecul

mul 90: „Cel ce locuește în ajutorul
mântuește din cursa vânătorilor și de cu
adică, care
trei psalmi se
Apoi urmează la
rugăciunea pentru multele păcate

apoi cetindu-se celelalte, ca la ora întâia, se [illegible] a șasea cu rugăciunea sf. Vasile cel Mare [illegible] și Doamne al puterilor și a toată făptura [illegible] pentru îndurarea mult fare celei neasemănate pe [illegible] Fiul tău, pe Domnul nostru Isus Christos [illegible] mântuirea neamului nostru . . ."

§ 150. Obednița sau rânduiala tipicilor.

După ora a șasea, respective după mezoora (mijlocea orei a șasea), se prinește în biserica ortodoxă, dacă nu se [illegible] sf. liturghie, în locul ei, un serviciu dumnezeesc deosebit, care se numește *Obednița* sau *rânduiala tipicilor*. („Τ[illegible] sau ἀκολουθία τῶν τυπικῶν, officium typicorum). [illegible] serviciu dumnezeesc [illegible] numește obednița, pentrucă [illegible] după la amiază, [illegible] după [illegible] lui, călugării merg la [illegible] pre a lua prânzul, iară „τὰ τυπικά" se numește acest serviciu dumnezeesc, pentrucă la el se cetesc psalmii cei [illegible] adecă psalmul 102 și 145, cari închipuiesc [illegible] Christos precum și faptele revărsate prin el (τὰ [illegible] ἐνεργείας, πράξεως καὶ δωρεῶν), și pentrucă fiind [illegible] „τυπικά" o imitare a rânduelii sf. liturghii o [illegible] [illegible] pe aceasta [1]), iară după alții se numește acest serviciu dumnezeesc [illegible] „τυπικά", pentrucă [illegible] [illegible] a prescrisă numai în cartea τυπικ[illegible]

[illegible] [illegible] numirea unui serviciu deosebit, se află în tipicul Studiților, se află însă expus cu deamăruntul în cel ierusalimitean. Cea dintâi amintire despre [illegible]

[illegible]

1) Symeon Thessal[illegible] [illegible] Migne, ibid. p. [illegible]

[illegible] se află [illegible] Mocanu 1883 p. 207 [illegible]

[illegible] Glossarium [illegible] Lugduni 1688. T. II. p. 1622 [illegible]

[illegible] la I. P. Migne [illegible]

[illegible] se [illegible] [illegible] în rândul acor servicii dumnezeești de [illegible] acelui serviciu divin, ce-l cunoaștem sub [illegible] în tipicurile mai târzii.

Rânduiala tipicilor se face sau în zile de [illegible] din oarecare cauză nu se pune sf. liturghie, sau [illegible] în postul cel mare și în ajunul nașterii și al botezului [illegible] nului, când orele se împreună cu Vecernia și cu [illegible] sf. Grigorie Dialogul, respective a sf. Vasile cel Mare. În cazul prim formează ca un serviciu divin de sine [illegible] înlocuind în parte rugăciunile și cântările sf. [illegible] cazul unul, în care se face după ora a 9, respective după mezoora orei acesteia, formează ca numai o întregire [illegible] a noua, înlesnind trecerea la Vecernie.

Rânduiala obedniței sau ἀκολουθία τῶν τ[illegible] din psalmi, lecturi, rugăciuni [illegible] toate: Psalmii 102 și 145, imnul [illegible] și cuvint[illegible]", fericirile, apostolul, evanghelia [illegible]

[illegible]

Prea sfântă Treime, psalmul 33, imnul „Cuv[illegible] [illegible]" și [illegible]

Ritul obedniței special, e următorul: Mai întâi se cetesc [illegible] 102 „*Binecuvintează suflete al meu pe Domnul* [illegible] *Laudă suflete al meu pe Domnul* [illegible]", în cari se preamărește [illegible] îndurarea sa cea mare și binefacerile sale cele [illegible]

[illegible] urmează imnul: „*Unule născut Fiule și C*[illegible] [illegible] cea ce se indică numai în psalmii tipici [illegible] Dumnezeu adecă s'a întrupat și s'a f[illegible] [illegible] îndată se cântă fericirile la cari [illegible] [illegible] din Octoih și [illegible]

[illegible] după [illegible] [illegible] laudă [illegible] [illegible] se recitează [illegible]

4) „*Slobozește, lasă* [illegible]

1) După obednița sau rânduiala [illegible] [illegible] se cetește în [illegible]

Dimineața se ... [illegible]

... ce este mai ... [illegible], iar preotul binecuvântă, zicând ... [illegible] pe binecuvântarea preotului ... [illegible] stăpâne de o față ... [illegible] și ... [illegible] pe toți oamenii păcătoși, apoi ... psalmul 33. „Binecuvânta-voi ... [illegible] ... cu adevărat ...“ și se face apolul.

§ 151. Mezoorele sau miloceasurile.

... [illegible] orele de rugăciuni prescrise pentru toți credincioșii ... [illegible] dumnezeesc deosebit ... [illegible] sau miloceasuri (μεσώρια) ... [illegible] patru la număr și se plasează între ceasurile propriu zise, așa că între ora prima și a treia ... [illegible]

... [illegible] mezoora orei a treia ... [illegible] între ora a șasea și a noua se pune mezoora ... a șasea (μεσώριον τῆς ἕκτης ὥρας) și în urmă, după ora a noua, între ora ... [illegible] și Vecernie, mezoora orei a noua (μεσώριον τῆς ἐννάτης ὥρας). Mezoorele, cari sunt de ... [illegible] la început ... [illegible] adunarea fraților ... [illegible] pentru sine ... și formau o parte ... [illegible]. Se vede, că ele au fost introduse ... [illegible] timpul, care le rămânea liber între ceasuri ... [illegible] în chilii, cu rugăciuni ... [illegible]

[illegible]

... și vineri, o însemnare, care în alte manuscripte ... [illegible] în manuscriptele mai vechi, nu se află și care ... [illegible] mai târziu, necunoscut praxei vechi [2])

[illegible]

La sâmbăta și în genere în zilele cu ... [illegible]

[illegible]

... mezoore ... apoi ele au la ora întâia ... [illegible] la ora a șasea psalmii 55, 56 și 69; la ora a noua psalmii 112, 137 și 139; apoi urmează câte un tropar și câte o rugăciune către Dumnezeu Tatăl. La toate miloceasurile se ... metanii mari și se zice rugăciunea sf. Efrem Sirul: „*Doamne și stăpânul vieții mele ...*“

ARTICOLUL I

Sf. liturghie

§ 152. Trecere.

Toate rânduielile bisericești expuse până aici ... [illegible] sunt părți foarte însemnate ale cultului dumnezeesc public ... [illegible] foarte ... [illegible] prin însemnătatea cuprinsului lor ... [illegible] servicii dumnezeești ... [illegible] serbarea ... a sf. liturghii. Sf. liturghie este partea ... [illegible] dumnezeesc, culmea acestuia ... [illegible] religioase a creștinului. Precum ... [illegible] tuturor darurilor, așa și ... [illegible] sf. liturghii, este centrul ... [illegible] în biserică.

Liturghia se poate privi sub ... [illegible] și sub punctul de ... [illegible]

[illegible]

învățătura despre sacrificiul
fundamentală a sacrificiului
cu sacrificiul Testamentului
Pentru aceea se vor expune
generale despre sacrificii

§ 153. Conceptul sacrificiului. Sacrificiile Testamentului Vechiu

lui Dumnezeu,

mai departate

politeiste

violarea
trebuia ca cel

La acest fel de
și sacrificiul

sacrificiul

în ungerea cu unsul
în arderea unor părți a

ispășitor și ca drept al victimei

din sentimentele naturale reli

lucrurilor,

[illegible] ceam ceea așadară [illegible]

[illegible]

[illegible] și atrăgarea lui [illegible]

[illegible] inima curată [illegible] pentru [illegible]

[illegible] ca începutul lumii

§ 154. Sacrificiul lui Christos pe cruce și sacrificiul euharistic

[illegible] pal. Păcatelor sale [illegible] [illegible] ca el, [illegible]

[illegible] ascultător până la moarte, adecă [illegible]

[illegible] pentru noi [illegible] [illegible] păcatele noastre [illegible]

[illegible] Christos s'a dat pe sine [illegible] [illegible] către noi oamenii, pentru aceea moartea de pe cruce a lui Isus Christos, e sacrificiu adevărat, și pentrucă prin aceasta [illegible]

[illegible]

[illegible] prin C. [illegible] p. [illegible]

[illegible] Christos [illegible]

[illegible]

[illegible] le meu s'a mărit între neamuri și în [illegible] loc numelui meu și sacrificiu curat" [illegible]

[illegible] este și liturghie, pe care a instituit-o [illegible] le pe urmă. Despre instituirea aceasta, [illegible] *mâncând ei, a luat Isus pânea și, [illegible] frânt și a dat învățăceilor săi, zi-[illegible] aceasta este corpul meu; și luând [illegible]* [illegible] *aceasta este sângele meu al legii celei [illegible] pentru mulți spre iertarea păca-[illegible]* [illegible], adauge Isus și mandatul zicând [illegible] *pentru pomenirea mea"* [5])

[illegible] *se dă pentru voi", „care [illegible]* [illegible], că aici a aflat loc o predare [illegible] [illegible] de aceea numește Domnul [illegible] *sângele legii celei nouă".* Sângele legii [illegible]

[illegible] cu Dumnezeu se poate încheia [illegible] prin care se expiează vina, cauza [illegible] Dumnezeu [6]. Deci Christos [illegible]

de pe urmă un sacrificiu. Cu cuvintele: *„Aceasta să faceți întru pomenirea mea“* a dat Christos apostolilor [illegible] și mandatul a face aceeaș ce El a făcut la cina cea de pe urmă, așadară puterea, nu numai de a preface pâinea în corpul și vinul în sângele lui, ci și ambele a le sacrifica lui Dumnezeu.

Această poruncă a Mântuitorului dumnezeesc, o [illegible] și succesorii lor episcopii și presviterii, precum [illegible] Faptele și Epistolele apostolilor[1]) și din scrierile [illegible] un loc, aduceau corpul și [illegible] ale lui Christos sacrificiu lui Dumnezeu, împreunând [illegible] pururea scopului [illegible]

[illegible] Biserica ortodoxă, sub numele de st. liturghie din timpurile apostolilor [illegible]

St. liturghie este așadară sacrificiul necurmat al Testamentului nou, în care Isus Christos, sub chipul pâinii și al [illegible] mod fără de sânge, se sacrifică, prin mâna preoților, Dumnezeului său ceresc astfel precum odinioară s'a [illegible] din [illegible] fiinta acelaș sacrificiu care l-a adus Christos [illegible] în adevăr Isus Christos însuș, cu una și aceeaș intențiune [illegible] spre iertarea păcatelor [illegible] Christos în moarte [illegible] dureroasă, iară la st. liturghie se sacrifică [illegible] cel preamărit, în mod fără de sânge; acolo [illegible] Christos numai odată și numai într'un loc, aici [illegible] în mai multe locuri; acolo se sacrifică Christos, spre a [illegible] ni deschide [illegible] și a ne împărtăși isvorul darurilor sale.

§ 155. Numirile, ființa și însemnătatea st. liturghii.

Numirile cele felurite ale st. liturghii exprimă foarte bine și potrivit ființa și însemnătatea ei, și așadară acuma

vedere, este de intere[illegible] [illegible] *arul binecuvântării*[2]), căci noi aducem [illegible] sale binefacerile manifestate către neamul *împărtășire, comunicătură*[3]) căci noi [illegible] mâncând cu toții un corp și fiind Mântuitorului nostru; [illegible] și [illegible] *Domnului*[4]), căci st. liturghie [illegible] pe urmă a lui Christos cu învățăceii [illegible] *masa Domnului*[5]) și [illegible] pentrucă aici ni se pune înainte mâncare de viață făcătoare, ni se pune înainte [illegible] *master mânuat*[6]), [illegible] *frângerea pâinii*[7]) [illegible] și [illegible]

[illegible] c. 65 et 66, Clemens [illegible] De corona militis c. 3 [illegible]

[illegible] LXXVII p. [illegible] Cassianum. Epist. 63 ad Caecilium [illegible] de [illegible] Ioannes Chrysost. in Epist. [illegible] LXI p. 250

mălțare (ridicare) și *aducere* [1]; [illegible], *plinire*, [illegible] și [illegible] *adunare* și *adunare* [illegible] *lucrare sfântă* [2]) etc.

Din aceste numiri se vede și ființa sf. liturghii. [illegible]

[illegible]

decât expr[illegible] deplină a adorării și a omagiului [illegible]

2. Un sacrificiu *deplin de împăcare*, căci dacă [illegible]

[illegible]

Dumnezei[illegible]

[illegible]

3. Un sacrificiu *deplin de cerere*, căci toată opera [illegible]

[illegible] de cerere și care cerere ar putea să fie lui Dumnezeu [illegible] se cuprind [illegible]

[illegible]

[illegible] Hist. eccl. Lib. VI c. 43 [illegible] Contra Celsum Lib. III c. 49 [illegible]

[illegible] Patr. gr. Teol. p. 449 [illegible]

sacrificiul de pe cruce al prea iubitului său F[illegible] se pogoară asupra celui răstignit, să [illegible] întregului neam omenesc? În fine e [illegible]

[illegible]

Sf. liturghie formează centrul serviciului dumnez[eiesc] ortodox. În acest serviciu, ca e acel act prea important [illegible] [cre]dincioși se adună în b[illegible] [illegible] împăcarea, cu preotul și a aduce Părintelui ceresc, [illegible]

[illegible]

[illegible] religioase, [illegible] iubirea aproapelui. Aici se cunoaște [illegible]

[illegible] de datorii a Duhului [illegible] comună [illegible] întregul creștinism în comună [illegible] noastră acel timp [illegible] Hristos a petrecut aici pe p[ământ] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] p. 441

§ 56. Timpul serbarii sf. liturghii

... împreună în biserică în ... serbări sf. liturghie. După ... bisericei africane pe timpu...

... mare [5]), Ioan Chrisostom [6]), ... [7]) vorbesc despre ser... Insă deşi în toată ziua se ... pe timpul apostolilor, cât şi mai ... pentru rugăciuni în ge... în special. Aceasta se ...

... să purceadă a doua zi ... nopţii ... Şi sf. Ignatie,

Dacă aşa ... la nădejdea speranţei, nu serbaţi mai mult ... ziua Domnului, căci prin el şi prin ...

... ghelii, Faptele şi Epistolele apostolilor ... După aceea împreună ne sculăm cu toţii şi ne înălţăm rugăciunea, se aduce pâine, vin şi apă şi proeste... mulţumire, iară poporul răspunde „Amin" ... pentru serbarea euharistică în ziua ...: „Iară duminica facem adunarea generală, pentrucă aceasta e ziua cea dintâi, în care ... şi pentrucă întraceastă zi ... Christos ...

... se serba în biserica cea veche sf. liturghie şi în zilele anu...

... în fiecare zi. Totuş numai dumi... privesc ca acele zile, în cari ... există reguli positive. Orânduiri de acest ... 29 al sinodului din Laodicea şi în ... al 6 ecumenic.

... aceasta, în timpurile dintâi ale bisericei ... timpul persecuţiunilor, serbau creştinii sf. li... permiteau împrejurările, noaptea sau ... biserică se ... general dimineaţa, totuş astfel, că nu ...

... Apol. I ...

înainte de ora a treia, căci în acea oră fu Christos ... mnat la moarte. Matei Vlastar află pentru aceasta ... şi alt temei. El scrie: În acel timp, adecă la ora a ... Mângâietorul, Duhul sfânt, în chip văzut ... asupra apostolilor, aşa arătat lumina cea în trei ... învăţându-ne prin aceasta şi pe noi, că ora, ... numele treimii dumnezeeşti, adecă a treia, se cuvine cu săvârşirea lucrării sfinte în onoarea lui Dumnezeu ...

... prima dată 1652—1656, a doua oară 1654—1655), la întrebarea despre acea ... în epistola sa către Moscva, ... : În p... despre timpul liturghiei, zicem ... dela ora a treia după cum este ... Însă aceasta nu este determinat aşa, ca şi când n'am ... voie, a serba sf. liturghie decât numai la ora a treia. Căci ... şi mare a paştelor şi în zilele naşterii lui Christos şi a arătării Domnului, fiind încă noapte, se face liturghia; şi în joia şi sâmbăta cea mare, am apucat ... liturghia către seară, din cauza oarecăror mistere ale acestor zile, despre cari aici n'avem a vorbi; şi nu puţine mănăstiri fac sf. liturghie, la feluită oră. Pentru aceea vor fi timpuri, când din oarecare cauză importantă va trebui a liturghisi şi înainte de ora a treia, precum îndatinăm şi noi în bisericile noastre ... binecuvântarea Duhului sfânt nu se determină de timp.

... începerea sf. liturghii este de regulă a treia ... sf. liturghie poate să se înceapă, dacă va fi de lipsă, şi mai ... de răsăritul ... acele zile, în cari liturghia este împreunată cu Vecernia, cari zile aşadară se pune liturghia după amiazi [2].

În pastoraţia sufletească să se serbeze ... liturghie totdeuna la o oră determinată ...

[1] Beniamin ... 1870, p. 15 ...

... la învăţătura a mitrop. Iacov ...

... Arch. ... 3 ... p. 51.

... în acord cu cele expuse şi cu privire la împrejurările ... dincoace ...

§ 157. Cele necesare pentru serbarea sf. liturghii.

... sf. liturghii se cere:

... reul, sau şi de un presviter împuternicit de arhiereul ... nepângărinduse şi neprofanânduse biserica prin nemică, fără ...

... cumva cu intenţiunea rea şi cu multă vărsare de sânge, prin curgerea sângelui la partea femeiască, prin vărsarea seminţei omeneşti, provenind aceasta din păcat, prin înmormântarea în biserică a unui afurisit, a unui eretic sau a unui păgân, prin călcarea şi batjocurirea ei din partea păgânilor, a ereticilor sau a schismaticilor, prin stricarea pereţilor aşa încât ... drept cuvânt se poate presupune, că şi locurile ... În astfel de cazuri nu se cu... ... binecuvântarea arhierească nu se face liturghie ... şi într'o casă de rugăciune particulară [1], ... publică. Eventualitatea ultimă se priveşte numai ca o abatere dela regulă şi află loc cu binecuvântarea arhierească ...

... Locul însuş, unde se face proscomidia este ... (πρόθεσις), iară acela, unde se săvârşeşte sf. liturghie este sf. masă. Biserica întreagă să fie totdeauna curăţată şi grijită, ca nu cumva pentru ne... ... misterele dumnezeeşti ... vasele şi veşmintele sfinte ...

Asișderea și veșmintele ...
... se vor învechi, să se ...
... bune.

... vin și apă. Prosforele să fie din ... să nu fie veche sau ...
... drojdii, ci numai cu aluat, ...
... mestece cu altceva decât numai ... cu puțină apă [1]. Coloarea vinului este ...

4. *Cărți bisericești*, anume pentru preot, Liturghierul ...

... sfânta liturgie să ardă pe sf. ..., la jertfelnic, fiind pe dânsul ... înaintea icoanelor măcar două, și tot atâta, ... Iară în caz de mare lipsă să fie ... una, însă fără de nici o ... săvârși sf. liturghie [2].

6. *Pe...* adecă afară de preot, paraclisierul și cantorul, cari să fie învățați, a umbla prin biserică ... a Dumnezeu și cu pietate.

§ 158. Ministrul sf. liturghii.

Ministrul ... te numai preotul canonic, adecă ... presoris de biserică. Însă cu privire la oarecare biserică determinată, trebue să fie preotul și ...

... primește preotul pentru oarecare biserică determinată ... chiriarhul diecesan, iară un preot străin, prin învoirea ... permanentă persoanei bisericești competente, adecă în biserica episcopală, dela episcopul, iară în biserica parohială, dela parohul competent. Preoții străini și necunoscuți, voind a lucreze cele sfinte, trebue să aibă scrisori liberatoare și ... și să se cerce, căci nu este fără pericol necercata ... părtășire și primire a lor [3].

... Adecerea a ... de faptele, învățătura, patimile ...
... speranța, iubirea cea mare a Fiului lui Dumnezeu ...
... trebue să deștepte și în sufletul preotului ... și simțămintele și aceste cugetări și simțiri ... manifesteze, în modul săvârșirii sf. liturghii, în ... externă a preotului.

2. Preotul, care se prepară pentru sf. liturghie, trebue ... de tot aceea, ce împiedică primirea demnă a sf. euharistii [1]. Așadară trebue să fie treaz și curat în ... *corporală*. De cu seară să se înfrâneze la mâncare și băutură, iară după miezul nopții să nu mănânce nemica. Și inima să și-o curățească de toată iubirea cea lucească, de poftele și desmierdările corporale, ce stau în contra ... Dreptaceea, înainte de liturghisire, se opreşte împreunarea sexuală [2] și se privește și scurgerea ... ca o piedică a împărtășirii demne cu comunicătura ... așadară și a liturghisirii [3]. Asișderea trebue să fie preotul demn și *în privința sufletească*. Iară piedicile, cari ...

... caterisirea preotului după dreptate, adecă pentru ...

... zice canonul 28 al sf. apostoli: „Dacă vreun episcop ... presviter, ori diacon caterisit după dreptate ... arătate, ar îndrăzni a săvârși liturghia ... încredințată lui, acela să se ... se atinge de urmarea ...

... orthodoxă ... Răspuns la întreb. 107
... mitrop. Iacov p. ...
... can. ... și 9 al sinod. din Antioh. și can. ...

iertarea celor sfinte în general și în special săvârșire [illegible] 1.

[illegible]

ce nu va primi deslegarea în scaunul mărturisirii, căci din contra va adăuga alt păcat mai greu, primind [illegible] și sângele lui Christos numai spre osândă. Cunoscându-se preotul la însăși dumnezeeasca liturghie culpabil de un păcat de moarte, să simtă adevărata căință pentru păcatul acela și să-și propună cu tot dinadinsul a-l mărturisi [illegible]

Pentru liturghie, preotul trebue să se prepare cu citirea sau ascultarea celor șapte laude dumnezeești prescrise de biserică și anume a Vecerniei și a Pavecerniței, a Miezonopticei, a Utreniei și a Orelor [1]). Asemenea [illegible] citească sau să asculte preotul canoanele prescrise, rugăciunile spre somn și de dimineață și rânduiala împărtășirii.

[illegible] deșteaptă [illegible] rugăciunii și al cântării [illegible] bunătatea celor [illegible] Dumnezeu în facerea, guvernarea [illegible] împărtășirea [illegible] focul iubirii [illegible] suntem datori a iubi pe [illegible]

[illegible] lucrare [illegible]

Iară de va fi petrecut preotul în lucruri sufletești, [illegible] bolnavilor [illegible]

[illegible] întrelasă cetirea canoanelor, nu păcătuește, dacă numai [illegible] împărtășire [illegible]

[illegible] De aci [illegible]

[illegible] îl lasă la altar și acolo îți vei aduce aminte, [illegible] ceva asupra ta, lasă acolo darul tău [illegible] sau și apoi să aducă sacrificiul [illegible] sul, se va împăca cu dragoste și în inima [illegible] rău, că nu poate face aceasta înainte de [illegible]

[illegible] toate acestea preotul liturghisitor este [illegible] ta întru sine, că cele puse înainte sunt [illegible] Dumnezeu celui în trei persoane, [illegible] vii, spre folosul și iertarea păcatelor [illegible] morți, și îndeosebi ale acelora, cari [illegible] lui, și să săvârșească sf. liturghie [illegible] Domnului și datinei sf. biserici ortodoxe [illegible] ca un sacrificiu ce ne împacă [illegible] curățește păcatele noastre. Pentru aceea, [illegible] rugăciunilor sf. liturghii, să-l pronunțe cu [illegible] credință și cu vie reprezentare a prezenței lui [illegible] acest mod să se poată aprinde în inima [illegible] al rugăciunii, care străbate până la ceruri.

[illegible] viața și liturghii [illegible] Sârguește-te [illegible] îndreptând cuvântul [illegible] și în biserică, având asupra cuiva dușmănie [illegible] În ziua serviciului nu fă [illegible]

... ai încape îndoeală, şi

... crescut apoi, cu ...
... ordinul lui Iacob în episcopie,
... le fructe mântuitoare. Despre
... finea secolului IV s'a făcut
... IV. Patriarhul Procl...
... nie de dânsa. Apoi mai
... (can. 32). Marcu, aduc...

... te introdusă liturghia din
... apostolice. ...
... tinopolei, face amintire, ...
... şi numărându-se la litur...
... Dinainte apostolice ca ...
... le diferitelor biserici, au
... una III (cele 6 cărţi dintâi
... Cartea VII şi ceva mai
... poate face încheierea, că şi
... delung timp. Că colegatorii
... şi nouă, a putut primi ...
... cartea autor a putut fi chiar
... nu este mai veche decât timpul,
... ţiei apostolice, se concede ...
... are al cuprinsului general al
... induirea întregului, ...
... or atribuirea ...
... a atribuit această liturghie ...
... lea s'au făcut şi în această li...
... ri şi schimbări corespunzătoare cerinţelor şi
... mpului, cari negreşit poartă semnele unui
... it mai târziu. Clemens Romanul
... ră privi ca autorul liturghiei ..., cât în
... ară dacă aceasta nu se admite din partea
... hi şi mai noi. Unii învăţaţi ... sunt de opi...

din ...
... biserici orientale, şi anume din patriar-

... bisericei din Alexandria sau
... ghia ... Marcu. După sf. Ciril mort în anul 444,
... la scaunul patriarhal din Alexandria urmăsorul ...
... numire Dioscor ...
449 ... sinodul tâlhăresc, şi care apoi se depuse de
... al IV ecumenic din Halcedon şi muri în anul 455. ...
... luă începutul desbinarea ne-

... docşilor, cari ... plini de ură şi de răsbunare. Cei dintâi
... lui Dioscur, ... Melhiţi, adecă împărăteşti, cei
... se numiră monofiziţi, Iacobiţi şi Copţi. Litur-
... Marcu e fără îndoială aceea, care în biserica
... desbinarea lui Dioscur şi
... trebuinţa de Melhiţi, pentru că în
... datinile bisericei constantinopo-

... liturghia acestei biserici după dânsul [1]). Că liturghia
... fără în biserica din Alexandria ...
... se face de două ori amin-

... ca din Alexandria. Dacă s'a ...
... ostră în biserica din Alexandria ...
... cu acelaş drept ca şi litur...

... al bisericei din Alexandria, ...
... acestei era deci în începuturile şi conturunile ei,
lui [2]).

4. Liturghia sf. Vasile cel Mare. Despre litur-
... roclu, patriarhul Constantinopole, urmă-
... amintind adecă mai înainte de ce...

cele prime

împărtășirea cu sf. sacra-
nea. Spre a împăca
mai modul, cu care s'a făcut
azi și în celelalte zile ale
ercurea și vinerea [4]) — fără
asprimea atunci
la pâne și mai mult
din corpul și sângele
Vouă să se comunice
nu se aducea sacrificiu
mai înainte sfintele
ursul săptămânii, făcân-
rile preparatoare la s
Din ritul comunicar
e care nu la început era
pre a petrece liniarea și
și a înlocui așa zicând
ezeesc anumit, o serem-
nele „*liturghia celor mai*

sta ca serviciu dumnezeesc
ne. Viața e numai sigur,

d cetim adecă următoarele
una, afară de sâmbăta și du-
minecă, să se facă liturghia
în canonul acesta se vede, că
modului trulan era cunoscut
e semne ca și întrebuințată

și Dialogul, episcopul Romei

crezut de autorul ei numai întratâta în-
scris liturghia ce, până atunci, exista
ală [1])

de ritual vechiu al liturghiei.

s'au lăsat în cărțile canonice mențiuni,
turgie și ritualul ei. Cele atribuite lui
de ceremonii uzat la liturghie de toți
să existe oarecari ceremonii fixate, ne
la cultul dumnezeesc și apoi adauge
„Pace Vouă", „Darul Dom-
ne cu voi cu toți", rugăciunea dom-
binecuvântare și sfințire etc.

că formularele existente sunt compuse
b, Clemens Romanul și Marcu
e cauțe prin secolul al II, nu în
în primii timpi ai creștinismului.
Să ne gândim la pe
porunca
la cărțile sfinte. Porunca aceasta
tă cu strictețe ca să placă tiranului.
au ajuns la noi. De altfel

res cu zilele sfa
de ei apostoli erau simple,
noul ca și
mlari și din cuvântări. Apoi, natural,
cuvântări și martirisiri. Apostolii, la

...luând-o şi arătând-o Tată...
...cuvântând, apoi frângând-...
...paharul cu vin şi zi-...
Beţi dintru acesta
...adaos şi cuvintele
...mulţumiri, aduceau
...lui Dzeu, le...
...Cor. 10, 16). Apoi luând pânea şi frângând-o, se împărtăşeau cu corpul Domnului (I Cor. 11, 26–27). După aceea luau paharul cu vin, îl binecuvântau şi se împărtăşeau astfel şi cu sângele lui ... la liturghie erau între... ...cuvintele ap. Pavel către Timoteiu, (I Tim. 2, 1) ... rugăciuni, cereri, făgăduinţe şi...

...fiind obişnuiţi cu forme din ... cultul iudaic, unele şi ... din acestea au fost acceptate în ceremoniile liturgice creştine. Şi alipindu-se de creştinism şi păgânii, a fost necesar ca să se înfrumuseţeze cultul şi după gustul acestora şi în special să se adauge învăţăturile...

Rădăcinile acestea ale cultului nostru din s. scriptură şi unele date din tradiţie ne îndreptăţesc a susţine că chiar la început a fost un ceremonial liturgic care esenţial cuprindea ... Harismei...

...lor de ... a sa ... şi st. liturghie. Acest serviciu îl începeau cu *rugăciune* (F. A. 2, 46; I Tim. 2).

După aceasta urma cântarea imnelor şi a psalmilor, care au trecut din cultul iudaic în cultul creştin. Apoi se făceau cetiri din s. scriptură a T. V. şi după aceea din epistolele apostolilor şi din evanghelii. Dovadă despre cetirea ... I către Tesaloni...

...actul principal, adecă frângerea pânei ... după exemplul lui Christos, ...

...binecuvântaţi se prefăcea pânea şi ...
...între „Luaţi, mâncaţi", „Beţi dintru ...

...pomeneau cei vii şi cei morţi, se zi... ...că şi urma împărtăşirea şi apoi se ... 42, 46; 20, 11).

...tot ceremonii liturgice, se rânduia ... un ospăţ de dragoste (ἀγάπη) ... au dat mai ales săracii, pentrucă ... de bogaţi.

...(sec. II) a constat cultul divin ...

...Bitiniei, Pliniu II, confirmând ... pentru creştinii, forma ...
...că toată vina sau ... cultul, pe care îl au, că într'o anumită

antiquitates eccl. T. 5 p. 127.

Liturghia sf. Vasile cel Mare și a sf. Ioan Gură de Aur

Liturghia sf. Vasile cel Mare și a sf. Ioan Gură de Aur se împarte în trei părți principale, din care cea dintâi se numește Proscomidia, a doua Liturghia chemaților și a treia Liturghia credincioșilor.

Proscomidia.

tilor a aduce din casele lor mainte de liturghie, pâne și vin,

vin, preparându-le preotul prin rugăciuni potrivite pentru sfințirea celor sfinte. Darurile rămase se întrebuințau pentru

biserica n'a dat ... anumit de daruri, ... și o măsură de ...

sfântul ... scoate preotul particele mici, și ...

mucenicilor, a preacuvioșilor părinți și a preacuvioaselor ..., a sfinților fără de arginți, a sfinților dumnezeeștilor părinți Ioachim și Ana, și a tuturor sfinților și a acelui ... a cărui liturghie se săvârșește, din a patra ... sănătatea și mântuirea celor vii și din a cincea, ... iertarea păcatelor a celor morți și a tuturor ...

acestor acte bisericești ...

[illegible] credincioşilor consta [illegible] de laudă şi de mulţumire, care să [illegible] credincioşilor [illegible] Dumnezeu celui [illegible] morţi [illegible], spre deosebi[illegible] credincioşilor. [illegible] dimp[illegible] cu şi sacramentul [illegible] de tată şi a [illegible] la săvârşirea ei [1])

§ 162. Rânduiala liturghiei sf. Ioan Gurădeaur. Proscomidia

Proscomidia [illegible] al prezent al liturghiei [illegible] Gură de aur (Hrisostom), se face [illegible] următorul mod.

[illegible] preotul şi diaconul înaintea sfintelor uşi [illegible] de trei ori, însemnându-se cu semnul crucii [illegible] zic rugăciunile de rând [illegible] „[illegible] *Dumnezeul nostru, Împărate ceresc*, sf. [illegible] [illegible] spre dezlegarea păcatelor şi a [illegible] pentru: „*Miluieşte-ne pe noi Doamne* . . .", [illegible] *miluieşte-ne pe noi* . . .", „[illegible] *milostivirii deschide* [illegible] După aceea spre dezlegarea [illegible] după legea mărturisită ortodoxă, sărută cu închinări icoana M[illegible] [illegible] zicând [illegible] „*Prea curatului tău chip* [illegible] *Bunule* . . ." Apoi icoana Născătoarei de D[illegible] [illegible] rugăciunea [illegible] „*ce eşti izvorul* [illegible] şi în urmă icoanele [illegible]. După sărutarea [illegible] păşind preotul şi diaconul [illegible] în mijlocul bisericii [illegible] capetele şi cu rugăciunea: „*Doamne, trimite* [illegible] *înălţimea locaşului tău* . . ." cer ajutor şi putere, [illegible] să aducă jertfa cea fără de sânge. [illegible] întorcându-se către popor, se închină în amândouă [illegible] [illegible], cu care închinare cer dela cei prezenţi iertare [illegible] o eventuală vătămare. După aceea preotul şi diaconul [illegible] în altar ca în sfânta sfintelor, zicând psalmul 5 v. 7: „*Intra-voiu în casa ta, închina-mă-voiu către* [illegible] *sfântă a ta* . . ." şi apropiindu-se de sf. masă [illegible] de trei ori, sărută mai întâi sf. evanghe[illegible]

[1]) [illegible] Дмитревскій [illegible] стр. 82.

[illegible] pe însuşi Dumnezeu şezând [illegible] masă, ca locaş al Dum[illegible]

[illegible]

[illegible] o prescrie [illegible] îmbrăcarea fiecărui veşmânt [illegible] rugăciunea corespunzătoare.

[illegible] fiind preotul şi diaconul cu [illegible] păşesc la spălarea [illegible] mâinile, zicând rugăciunea: „*Spăla-voiu* [illegible] *nevinovaţi mâinile mele* . . ." [2]). Dumnezeu, în leg[illegible] pentru [illegible] fost, de a pune între cortul [illegible] [illegible] spălare [illegible] să-şi spele nu numai [illegible] Acestei instituţiuni [illegible] servitorii lui, mâinile, [illegible] împărtăşească, căci fiecăruia [illegible] [illegible], ci mai vârtos, cu [illegible] cu care păşe[illegible] mâinile şi psalmul [illegible] 26, 6—11).

După aceea, păşind preotul la [illegible] şi începă lucrarea preparării darurilor întru a[illegible] [illegible] şi morţii lui Isus Christos, face dimpreună cu [illegible] închinări, zicând la fiecare: „*Dumnezeule curăţeşte-mă pe mine păcătosul şi mă mântuieşte* . . ." [illegible] „*Răscumpăratu-ne-ai pe* [illegible]

[illegible] patimile [illegible] Christos şi fructele [illegible] neamului omenesc. Apoi prepară materia necesară [illegible] lucrării celei sfinte, care după însăşi aşezarea [illegible] este pâine şi vin. Vinul se amestecă cu puţ[illegible]

[1]) [illegible] 26, 6 [illegible]

[2]) [illegible] 30, 18, 2 [illegible] 40, 2 [illegible]

[illegible] VIII p. 424 [illegible]

IC. XC. NI. KA., iară în marg...
o întinge aceasta în proscură, ...
în forma crucii de trei ori, ...
...nirea Domnului și Dumne...
...ui Iisus Hristos".

...sus Hristos, ca să se aduc...
...aminti[re]a patimilor și morț[ii]...

...ungă sigiliul ei, spre a...
...d la fiecare colț.

...ce sacrificiul mărturisit al ...
...tăiată copia și tăind în cornul despre dreapta...
...dice preotul cuvintele: „Ca o oaie spre...
...și tăind apoi în cornul despre stânga...
...miel nevinovat fără de glas ...
...tunsul, așa nu-și va deschide...
...ile protestului [7] se însemna...

...gura ... ...darea ...ea inse... care part... lui Dum... „Ca să ... cea...

...undu-... ...încerc...

Asemen... mare, pr... sacrificiu... pe dis... până"... unde est... cu suli...

...e se face înainte de împărtășire la ...
...nunțarea cuvintelor: „Sfintele sfi...
...este prin aceasta ...

...mele Iisus, ...

...ca s-a ... și în...
...sta ... și...

...îndată a ieșit sânge și ...
...și adevărată este...

pentru cei ce [illegible] la amintirea [illegible] [illegible] și punându-le în rând nou după cel [illegible] [illegible] „*Pentru pomen*[illegible] [illegible] *în veci adormiți întru* [illegible] [illegible] *a moșilor, a părinților, a* [illegible]

[illegible] proscomidia [illegible] prostoră cu cuvintele: „*Și* [illegible] *a vieții de veci,* [illegible] *adormit din pricedințe* [illegible] *iubitorule de oameni,* [illegible] [illegible] din a patra prostoră [illegible] *Doamne după* [illegible] [illegible] *și iartă-mi* [illegible] *fără de voie* [illegible]

[illegible] al particele [illegible]

[illegible] Particelele puse în acest mod pe disc [illegible] [illegible] biserica cea triumfătoare și cea lup[illegible] [illegible] pe Isus Christos, [illegible] binecuvântând [illegible] *ți aducem, Christoase,* [illegible] *spirituală, care primindu-o* [illegible] [illegible] *trimite-ne nouă* [illegible] [illegible] tămâiază steaua și o pune [illegible] *fiind steaua a stătut dea*[illegible] [illegible] o face aceasta, ca nimene [illegible] [illegible] pătrunde să se închipuiască [illegible] [illegible] pe magi la iesle în [illegible]

[illegible] *Domnului să ne rugăm"* [illegible]

[illegible] zicând: „*Domnul s'a împă*[illegible] *podoabă s'a îmbrăcat* . . ." [3]). Deci tămâiază [illegible] același mod [illegible] acoperământ și acoperind [illegible] [illegible] „*Acoperit-a cerurile bunătatea ta Christoase,*" [illegible]

și al treilea acoperământ și acoperind cu dânsul [illegible]

[1]) [illegible] Simeon [illegible] p. 284

[2]) [illegible]

[3]) [illegible]

[4]) [illegible]

[illegible]

din începuturile [illegible]

[illegible] darurile puse înainte, [illegible] *Dumnezeul* [illegible]

[illegible] [illegible] întrupându-se [illegible] pentru neamul [illegible] și diaconul de trei ori [illegible] *înainte a* [illegible] preotul zice rugăciunea [illegible] Dumnezeu să binecuv[illegible] [illegible] întru altarul sau cel mai [illegible]

[illegible] pe toți [illegible] întru [illegible]

[illegible] daruri ca sacrificiu, [illegible] pentru sfânta lucrare [illegible] [illegible] dânsul pe sf. Ioan [illegible] este liturghia acestui sfânt [illegible] diaconul proscomidiarul și sf. [illegible] [illegible] acestei de pe urm[illegible] [illegible] *în iad cu sufletul ca un* [illegible]

[illegible] *cel ce ești* [illegible]

[illegible] zice la tămâierea mesei, [illegible] [illegible] și masa mai ales [illegible] [illegible] al împărăției lui dimpreună cu [illegible]

[Left margin of the right-hand page:] [illegible] Pentru [illegible] Acest tro[illegible] [illegible]

[illegible]

... [illegible] terenă [illegible] parmanticasca [illegible] credința [illegible]

[illegible]

Duhul adevărului [illegible] *... este ...*" [illegible] cu venirea Duhului sfânt [illegible] pentru să [illegible] După chemarea Duhului sfânt, [illegible] măresc sfinții servitori pe Dumnezeu, cu cântarea îngerilor: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, și între oameni bună voire*", rostindu-se de două ori [illegible] și amintind [illegible] bunăvoitoare a lui Dumnezeu [illegible] pe pământ pentru mântuirea neamului omenesc, și în [illegible]

[illegible]

1. [illegible] Honor Capuman, 1870, p. 184 [illegible]

[illegible]

și în [illegible]

diaconul „*Domnește-mă stăpâne sfinte*" [illegible]

[illegible] binecuvântare și aceste rugăciuni ale [illegible]

[illegible]

[illegible] Capuman [illegible]

Cu cuvântul [illegible] persoana [illegible] în urma căreia aceasta [illegible]

[illegible] toate faptele [illegible] pe pământ [illegible]

[illegible] din timpurile cele vechi se numesc [illegible]

[illegible]

[illegible] I. Cor. [illegible]

[illegible] liturghiei, din început până la [illegible] ideia și scopul mântuirii neamului omenesc și de [illegible] toate actele ei [illegible] la un loc și fiecare se [illegible] sau adaugă la compunerea întregului [illegible]

[illegible] faptele lui Christos, arătarea lui pe pământ, [illegible] înălțarea lui la cer [illegible] pentru aceea înfățișează [illegible] faptele ce [illegible]

[illegible] cele ce se fac în urmarea [illegible] moartea, învierea și înălțarea lui [illegible] psalmii care se cântă la [illegible] însemnă timpul cel dintâi al [illegible] lui Christos, [illegible] scripturi, însemnă aceea, ce a urmat [illegible]

[illegible] antifonul [illegible] recomandă și invită la preamărirea și mărturisirea numelui celui Preaînalt și a îndurării [illegible] lui Dumnezeu Tatăl și a Fiului și [illegible] [illegible] celor ce urmează [1]). Antifonul al doilea laudă [illegible], [illegible] și puterea Fiului lui Dumnezeu, [illegible] cu aceasta începuturile vieței lui Isus Christos pe pământ, când adecă Isus Christos era acuma în lume, [illegible] lumea nu-l cunoștea încă, timpul înainte de Ioan, [illegible] încă nu era aprinsă lumina [2]). Imnul: „*Unule născut Fiule și cuvântul lui Dumnezeu . . .*" arată, că întruparea [illegible] s'a realizat acuma, constatându-se prin ca[illegible]

[1]) [illegible] ibid. p. [illegible]

[illegible] ibid. p. [illegible]

[illegible] și [illegible]

[illegible] timpul [illegible] liturghiei [illegible] de Dumnezeu și puterea [illegible] Nestorie, care învă[illegible]

[illegible] acel psalm, cu care, [illegible] lui Christos, provoacă pre oameni [illegible] la preamărirea lui [2])

[illegible] toate persoanele în [illegible] [illegible] după buna [illegible] [illegible] cu noi [illegible]

preot și mulțimea sa lată de dânsul și [illegible]
[illegible] un act nou și [illegible]
prezent [illegible]
după terminarea [illegible]

[illegible]

vecilor", [illegible] oramul [illegible]
toate către popor, ca și când [illegible]
popor ca și el [illegible]
[illegible] și în vecii vecilor [illegible]
cântare cântată întreit sfântă, sfântă [illegible]
Dumnezeule, sfinte Tare, sfinte Fără de moarte [illegible]

[illegible] *Dumnezeule"* se cântă
multe ori, pe [illegible]

[illegible] *în vecii vecilor, Amin"* [illegible]

trei persoane, apoi se [illegible]

voce tăcută, rugăciunea „*Dumnezeule cel* [illegible]
sfinți [illegible], în care se [illegible]
cântarea cea întreit sfântă, să ierte [illegible]
păcatul, [illegible]

[illegible] și prin aceasta
de sus, iar preotul [illegible]
Binecuvântat este cel ce [illegible]
[illegible] Christos [illegible]

[illegible]

[illegible] mai cel de sus", iar [illegible]
[illegible] *Binecuvântat* [illegible]
împărăției Tale, cel ce șezi [illegible]
acum și pururea și în vecii vecilor, [illegible]
[illegible] *θρόνο*. [illegible]
episcopului și cu [illegible]
[illegible]

[illegible] deci îl numește tron
[illegible] episcopului [illegible]
episcopul ca supraveghetori al turmei [illegible]
[illegible] credincioși și observă [illegible]

Scaunul din altar închipuiește catedra cea mai [illegible]

[illegible]

[illegible] VII c. 19 Migne, Patr. gr. T. X

[illegible] de sacra Templo la Migne Patr. gr. T. CL

După [illegible] *«Să luăm aminte»* [illegible] spre popor zice: *«Pace tuturor»*, invocând astfel [illegible] creștinilor pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu. [illegible] *«Pace tuturor»*, căci n'am avea nici un folos, dacă cu unii am avea pace, iar cu alții am fi în ceartă [illegible]

[illegible]

[illegible] căci el este [illegible] versuri, ce urmează [illegible]

[illegible] *«Să luăm aminte»*, [illegible] o pericopă determ[illegible]

[illegible] ce au dat apostolii [illegible]

[illegible]

[illegible] ca Domnul să d[illegible]

[illegible]

căci el sf. evanghelie are a [illegible]

[illegible] și evanghelist (cutare) *să-ți dee pe cu[illegible]* binevestești *cu putere multă»*, adecă să [illegible]

[illegible] Iisus *Christos»*; și diaconul consumând [illegible] zice: *«Amin»*. La liturghia arhierească, [illegible]

[illegible]

[illegible] *«Pace tuturor»*. Se zice [illegible] tot să ascultăm [illegible] cuvântul lui Dumnezeu, precum și spre a [illegible]

învăţătura lui Christos vestită prin evan-

[illegible]

... sau anume pe el însuşi, şi diaconul

[illegible]

... celelalte mai întâi ...

[illegible]

... de Domnul Iisus sunt ...

[illegible]

... la auzul ... şi cuvântul lui ... evanghelia, exclamând

[illegible]

... popor sau predica, şi ...

[illegible]

... prin serviciul dumnezeesc în biserică tainele creş... prin solemnitatea şi frumuseţea cultului se fac ... pentru primirea învăţăturilor creştine [1])

[1]) ... Ioan Chrisostom în cuvântarea a VI ...

[illegible]

... evangheliei ... intonează ...

... dînsul ...

... cem toți din tot ... și din tot cugetul nostru să ...

... în sfânta biserică ... la fiecare cerere poporul răspunde ...

pentru bolnavi ...

Care rugăciune se cuvine mai ales să ... ce păzesc evanghelia pentru ...

popoarelor, ... cei buni, și cei ... de rugăciune ...

... Constituțiunilor apostolice, de unde ...

... tința, le-au adoptat ... cuprinsul lor este următorul ...

Diaconul intonează „Rugați-vă ... lui". Înainte de toate se deșteaptă cei chemați ... ca ei înșiși să se roage pentru sine, ... zice fericitul Augustin, a putut ... fără de ea, dară ... îndeamnă cei credincioși, ca și ei să se roage ...

chemați ... pentru ... chemați să ne rugăm ... ca Domnul ... ască pe înșiși, să-i învețe pe dânșii ... cuvântul ... să-i informeze despre toate ... descopere lor evanghelia dreptății ... câștigarea bunurilor celor eterne ... cu sfânta sa catolică și apostolică ... părtași de darurile mântuirii și ... ment al botezului, prin care se primesc ... hărăzește iertarea păcatelor ...

... îndu-și ei capetele, pronunță ... Dumnezeul nostru cel ce întru cele ... le umilite privești ...", în care ... binecuvânteze pe catehumeni de ... [illegible], de veșmântul nestricăciunii; ... biserică și să-i numere cu turma ...

În timpul ... cei chemați se deștaptă ... pe care se ... mulțimea darurilor, și la ecfonisul ... a noi să mărească prea cinstitul ... tău ..." se însemnează asupra ... cu buzele ... punându-se apoi aceasta de o parte ... Acuma ... ul „Câți sunteți chemați ieșiți ... cei chemați ... ne din cei chemați". La acest ... chumeni din biserică ca aceia ... cărora le era ... parte în decursul sf. liturghii ... și la dumnezeeștile mistere, car... la liturghia credincioșilor [1])

Rânduiese la noi în biserică ...
...
...telnimeni sau cei chemați
și între creștinii de astăzi
... număre la cei chemați
... din punctul de vedere
...
... și așa din biserică
...

... trese trei și mâine
acestora la cuvintele
... așa din biserică, pe
... bisericei vechi.
...
... secretul numelor lor
...
... dreaptă viață, ca să ...
... iatori). Spre deosebire
... în numele celor de
... în biserică, cuvintele

... *Câți sunteți chemați ieșiți, cei chemați ieșiți, ca nimeni* ... să rămână aici, adică ...

§ 104. Rânduiala liturghiei credincioșilor.

...

...zam"), așa și la începutul ... strana răspunzând ...
... prezenți a se ruga cu pace și strana răspunzând ... prima rugăciune
... ește în taină prima rugăciune
... credincioșilor: *Mulțumim ție Doamne Dumnezeu-*

...

... toată mărirea, cinstea și
...

... și pe ...
... a doua se încheie cu ecfonisul
... *puna fiind păziți, pe* ...
...
... aceste acte sfinte să fie cu

... *în taină închipuim*"... Acest
... prezenți, că închipuind ei în taină
... rânduiese în mod misterios Heruv...
... cu dânșii treimii celei de viață
...
... nici la avere, nici la mărire,
... cu demnitate să primească pe
... pământești și cerești și să-l onoreze
... în ceruri și îl încunună cele
... cântarea: Aliluia

...

se întrebuința în biserică în
secolul VI[2]). El s'a introdus
...dincioșii, în timpul ...
...a locul depunerii darurilor
...urile la sf. masă, ascultând
... într'un mod demn
... ăntânduse prima parte
...e în taină rugăciunea
...u poftele și desmierdările
...nul să-i curățească sufletul
...ntărească cu puterea sf. Duh,
... sf. mese și să sacrifice
... sânge al Domnului
...e pronunță preotul dina...
... mese, de trei ori imnul
... fiecare dată fără de ...
... deschid ușile împărătești,
... ează în taină psalmu...
...a diaconul tămâiază
... taină acest psalm
...ul și diaconul ...
... imnului ...
... se duc și darurile ...

...ântați pe Domnul[1]), apoi luând și
...cesta dimpreună și tămâierul
... mușamalele, ducându-se
...
...estimi și daruri. Își pleacă capetele
...
...rea și darurile să-i pomenească,
...ele cuvinte dumnezeeștile daruri. Căci
... altarul la proscomidie, totuș ele prin
...nchipuind acuma corpul și
... diaconul înconjurând cu sf. daruri
...pund, ca mijlocitori și rugători la
...celeiu poporului și se roagă pentru
...e pe cruce[1]), intonând mai întâi diaconul
... pomenească Domnul Dumnezeu
...um" — la care strana răspunde
... preotul: „Pe preaiuminatul regele
... pomenească Domnul Dumnezeu
... și pururea ...
...a iar preotul: „Pe preasfințitul
... tot cinul preoțesc, diaconesc
... pomenească Domnul Dumnezeu
... strana
... și pururea ...
...a iar preotul: „Pe preafericiții și
... ai sfintei biserici acesteia, pe
... să pomenească Domnul
...
...umnezeu acum ... și ...
...amin". Deci intră în altar ...
... se roagă

...ă și asișderea și ...
...epare relative la înmormântarea

… ori în rugăciunea „…
… la Sionului…" se înțelege
…; iară cu expresiunea „adunării
… tatorii binecredincioși și cei
… ministerii și ai judecătorilor
… clerul, pe cari Dumne…
… lui (biserica) de năvălirea
… ca să și … spună
… darii, aducerea și …
… aducerea …

… privire la demnitatea
… nascerea lui Dumnezeu

… al răspunde

… până la aceasta, caută sfinția sa
… pe el însuși și pe poporul
… reciproce și a credinței
… locul său, intonează: „Să plinim
… nului…", rugându-se în ectenia
… pentru mântuirea noastră de
… ectenii acesteia preotul
… Doamne Dumnezeule atotțiito…
… ulte ori, și anume de trei
… anume la prosc…die — să
… binecuvinteze darurile, cari
… ncul cel mai pe sus de
… u adus și pe cei pentru
… păzească …
… elor sacramente. La aducerea a
… na — se roagă preotul, ca Dumne…
… ul ca să-i aducă darurile
… har jertfa lui, pentrucă să
… tul cel bun al darului lui
…, peste darurile prezente

...ui Duhului sfânt), înfiorează pe toți
Darul Domnului nostru Isus Chris...
...însemnă comunicarea ...

...tului credincioșii apropiindu-se
...ardului nostru, face biserica
...cu provocarea solemnă
...să *luăm aminte sf. jertfe*
...bine" explică sf. Ioan Chr...
...sfânta, precum se ...

...le pe cruce, al nostru mântu...
...stră, e sf. sacrificiu, înalt...
...statul al lui Dumnezeu.

...epistola II către Cor. 13, 13, împlinit dela fiecare

...împărtășire. Căci Dumnezeu Fiul, răscumpărându-
de sub blestemul legii, și s-a
Mântuitor și sacrificiul nostru răscumpărător și astfel
...nezeu Tatăl prin moartea Fiului său
neamul omenesc și ne-a primit
Dumnezeu Duhul sfânt, în

...acela, în mod nevăzut, se po...
...n noi, împărtășindu-ne darurile sale,
...ează în biserica lui Christos, mai...

...*duhului tău*", adică cu aceleași daruri
...liturghisitorului

...deșteptat astfel inimile credincioșilor,
...și sentimentele lor dela cele pământești la

...reprezintă opera mântuirii noa...
...lui Isus Christos pe pământ, moartea,
...rea lui deadreapta Tatălui.

...ceterul nostru cel ma...
...nde poporul: „Avem

către Domnul" [illegible], adică sufletele noastre le-am [illegible], unde este preotul nostru cel mai bun, Christos de-a-dreapta Tatălui.

[illegible] fața pe jos la [illegible] ca toți să par[illegible]

[illegible] Dumnezeul [illegible] „Ce taci mare" [illegible] „o ai pro[illegible] către Domnul" când a exclamat preotul: „Sus să [illegible] către Domnul". [illegible] era [illegible] O mare minune! [illegible]

[illegible] curățirea [illegible]

[illegible] Domnului, adică [illegible]

mulțumim Domnului". La aceasta răspunde strana: „Cu [illegible]

te lăudă, te [illegible]" Marele arhiereu, Isus Christos [illegible] instituirea și sacrament al comunicațiunei, mulțumi [illegible]

[illegible] de eucharistie, [illegible], mulțumită. Astfel și preotu[illegible]

[illegible]

[illegible] împărtășanie, ce o celește în taină, depănă[illegible] lui Dumnezeu Tatăl și ale [illegible] ale Duhului sfânt, și-i mulțumește, că [illegible] nefanță întru ființă și căzând noi, [illegible] s'a depărtat, ci a făcut toate, până ce [illegible] dăruit împărăția sa ce va să fie. [illegible] cele arătate și cele nearătate, mul[illegible] pentru serviciul, care a binevoit a [illegible]

[illegible] înaltă preamărire și cântare, și provoacă pe [illegible]

[illegible] cuvintele cele de pe urmă, face diaconul cu steaua pe [illegible]

este cerul și pământul de mărirea ta. Osana întru cei din [illegible] lui, Osana celui dintru mulțime". Această cântare este [illegible]

[illegible] serafimilor cântarea pământească: „Osana binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnu[illegible], Osana întru cei de sus" [2], adică cântarea, care o cântau [illegible] evreești, cu ramuri de arbori în mână, la intrarea [illegible] trei persoane, deodată din partea bisericei celei pămân[illegible]

[illegible]

[illegible] lor, săgşi în preoţie [illegible]

[illegible] zice diaconul către preot: „Pomeneşte [illegible] stăpâne" iar preotul răspunde: „Să te [illegible] Dumnezeu întru împărăţia sa, totdeauna [illegible]" şi răspunzând diaconul „Amin", stă [illegible] până cu darurile sfinte, iar [illegible] „Pentru ca să fie celor [illegible] spre trezvirea sufletului, spre iert[illegible], terminând cu cuvintele: „Încă aducem pe [illegible] pentru cei răposaţi întru [illegible] patriarhi, proroci, apostoli, [illegible]

[illegible]

[illegible] imnul: „Cuvine-se cu adevărat [illegible] sfinţilor, încheind po[illegible] Dumnezeule". Deci pomeneşte pe [illegible] pomeneşte, Doamne, pe toţi cei [illegible] învierii vieţii de veci, şi-i pau[illegible] străluceşte lumina feţei tale", apoi [illegible] Încă te rugăm: Pomeneşte, [illegible] celor ce drept [illegible]

[illegible] teşte în taină diptihul viilor, iar [illegible] în taină rugăciunea: [illegible] lor, cetind tot în taină rugăciunea [illegible] [illegible], de cetatea aceasta, întru care [illegible]

[illegible]

... de sânge și pentru ei, fac parte și ...

... lui Christos. Apoi această însoțire ...

... preotul pe preasfânta noastră de ...

... Fecioara Maria, ca orga...

... lui și ca mijlocitoarea cea mai ...

... lui Dumnezeu Pe preasfânta de ...

... le aducem lui Isus Christos,

... îndurarea lui și cu căință sinceră, însă ...

... preot ă cu preoții și cu ...

[illegible] rugăciunile după sfințirea darurilor [illegible] „Și ne dă nouă cu o [illegible] [illegible] și a cânta preacinstit și de mare [illegible] Tatălui ...". Această preamărire [illegible] sf. apostol Paul (Rom. 15, 5—6), [illegible] roagă la Dumnezeu, ca să dete celor credincioși [illegible] [illegible] toți dimpreună, [illegible] [illegible] pe Dumnezeu și [illegible] [illegible] los, și acest dar îl cere dela [illegible] zenți, și preotul [illegible]

Sf. patriarh Germanu lămurește acest [illegible] [illegible] „Ne rugăm la tine, ca precum să te [illegible] [illegible] ne dai și un duh și un suflet, [illegible] [illegible] cântăm, cu încredere să ne [illegible] să [illegible] și să ne facem demni de [illegible] [illegible] ca [illegible] preaonoratul și de mare [illegible] Părinte și Fiule și Duhule sfinte" [1].

Acuma prepară preotul pe cei credincioși [illegible] ce are să urmeze, și așadară mai înainte [illegible] asupra lor îndurările lui Dumnezeu, intonând: „Și mila marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Christos cu voi cu toți", la care strana [illegible] [illegible]

[illegible] Christos face la cuvintele aceste [illegible] „[illegible] așa, precum am [illegible] [illegible] cu voi cu toți. Îndurarea lui Dumnezeu este [illegible] s'a îndurat de noi, la [illegible] marele D[illegible] [illegible] pentru noi și îndurându-se de [illegible] [illegible] credință [illegible] și în împărtășirea Duhului [illegible] deasupra pământului, suntem acuma [illegible] [illegible] unde e Christos [illegible] „Părinte sfinte, păzește-i pe ei întru numele tău, pe [illegible]

[illegible]

[illegible]

Apoi zice diaconul ectenia „Pe toți sfinții [illegible] [illegible] cu pace Domnului [illegible] „Sfinții [illegible] în cer, [illegible] rugăciuni [illegible] a rugat preotul, să ne cerceteze [illegible] Dacă, ca [illegible] toți [illegible] [illegible] în biserică [illegible] atât pentru mărturisirea credinței, [illegible] pentru sfințenia vieții lor, precum se vede din mai [illegible] locuri ale sf. scripturi [2]. Deci continuă diaconul „Pentru cinstitele daruri ce s'au adus și s'au [illegible] [illegible] să ne rugăm; ca iubitorul de oameni Dumnezeu [illegible] [illegible] dumnezeiască milă și [illegible] Duh, pentru ca să ne mântuim noi de tot [illegible]

ca Dumnezeu să le sfințească, pentrucă, precum se [illegible] [illegible] sfințite, ci pentrucă ele să ne [illegible] să [illegible] adecă, ca preabunul Dumnezeu, care [illegible] să ne trimită nouă prin ele îndurarea și darul [illegible] Zicând d[illegible] [illegible] găciunea, care începe cu cuvintele: Înainte la [illegible] toată viața noastră [illegible]", în care cere dela Du[illegible] să ne învrednicească cu curată conștiință a ne [illegible] cereștile și înfricoșatele taine spre lăsarea pă[illegible] moștenirea împărăției cerești. După aceea intonează [illegible] mai multe alte cereri, cari, deși s'au pronunțat ele [illegible]

[illegible] să se câștige dela Dumnezeu darurile ce [illegible]

Dumnezeu [illegible]

Toate cererile preparatoare pentru comunicare, [illegible] sfârșește preotul cu provocarea la rugăciunea dom[illegible] [illegible] zicând: „Și ne învrednicește pe noi Stăpâne cu [illegible] fără de osândă, a cuteza, a te chema pe tine [illegible]

[illegible]

... decât Dumnezeu, ca noi, fiii lui, ...
... numim tată. Cu îndrăzneală, adică cu ...
... fără de osândă, adică justificați, ...
... osândă celui ce se roagă ...
... întocmai se zice la locul acesta ...
... să primim darul dumnezeiesc ...
... trupul și sângele al Domnului nostru ...
... pot primi numai fiii lui adevărați ...
... numele lui Christos ...
... credincioșii, deșteptați prin ...
... se roagă: „Tatăl nostru, carele ..."

... a Tatălui, și a Fiului ...
... și când ...
... acum și pururea și în vecii ...

... capetele voastre, Domnului ...
... dimpreună cu capetele ...
... Dumnezeu, rugându-se, ...
... spre binele și folosul ...
... „Ție Doamne" pleacă toți cu ...

„Mulțumim ție Împărate nevăzute, ...
cu puterea ta cea nemăsurată toate le-ai făcut ...
care se roagă, ca Domnul, cele pâne înainte lucrurilor ...
bine să le întocmească, după a fiecăruia deosebită trebu...
toate acestea le cere preotul dela Părintele ceresc ...
... și iubirea de oameni a unui născut Fiului său ...
neamul omenesc, și pentru aceea și întoarcă ...

... care se roagă ... Domnul să ...
... de pâinea fără de osândă ...
... taine. Când preotul ...
... pentru ... împărtășire ...
... înaintea mesei ... dumnezeiești ...

... sf. miel ... de aceasta ...
... de trei ori acolo unde stau ...

... preotul înalță sf. miel, zice aceasta cu ... „Sfintele Sfinților". Înălțarea sf. miel, închipuie înălțarea lui Iisus Christos pe cruce, moartea și învierea lui ... cuvintele „Sfintele Sfinților" însemnează, că cele ce ... sunt sfinte și se dau numai sfinților, adică celor cari ... și celor cari cu smerenie ...

[illegible] sfintele sacramente [illegible]

[illegible] legătura cu [illegible] prin sacramente [illegible] preastântului corp [illegible] despărţesc membrele dela acel [illegible] Niciodecum [illegible] păcat de moarte. [illegible] de Christos.

[illegible] după plecarea capului [illegible] Mântuitorului [illegible] pentru noi. [illegible] să cunoaştem misterul, şi adauge [illegible]

[illegible] răspund: „*Unul sfânt, unul Domn,* [illegible] *slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin*". [illegible] şi Dumnezeu, străin de tot păcatul, e Domnul nostru Isus Christos, împreună cu Dumnezeu Tatăl şi Duhu[l] [illegible] Credincioşii mărturisesc [illegible] nime din ei nu e sfânt dela sine însuş, [illegible] prin Isus Christos, care singur e sfânt.

[illegible] la maltatea dumnezeeştii pâni, [illegible] După sf. [illegible] aceasta [illegible]

[illegible] corpul [illegible] şi misterul sf. treimi. Fiul şi cuvântul lui [illegible]

[illegible] Pentru aceea [illegible] unul Domn Isus Christos [illegible] la repetire a sfinţilor, înseamnă şi arată trei [illegible]

[illegible] diaconul către preot: „*Sfărâmă stăpâne,* [illegible]

[illegible] „*Sfărâmă-se şi se împarte mielul lui Dzeu,* [illegible] *se sfărâmă şi nu se desparte . . .*" pune părţile în chipul [illegible] cu miezul în sus, şi anume, cea cu semnul [illegible] şi disc despre răsărit, cea cu semnul [illegible] jos despre apus, cea cu semnul NI în lăturea despre [illegible] şi cea cu semnul KA în lăturea despre miazănoapte. [illegible] cuvintele „*Sfărâmă-se şi se împarte mielul lui Dumne*[*zeu*] [illegible] înseamnă, că deşi în fiecare zi se sfărâmă pe sf. [illegible] corpul lui Christos şi se varsă prea sfânt [illegible] el nu se desparte şi nu se sfârşeşte, căci [illegible] mai mică părticică a mielului sfărâmat e Christos de[plin] [illegible] în unul şi acelaş timp se fac pe faţa [illegible] mai multe liturghii, totuşi nu sânt [illegible] lui Christos, ci în toate e prezent unul şi [illegible] şi un sânge al lui Christos [1]. Prin [illegible] părtăşeşte cineva şi cu cea mai mică părt[icică] [illegible] împărtăşeşte cu tot corpul lui Christos şi [illegible] tot sângele lui. În acest înţeles zice şi preotul la sfărâmarea [illegible] „*Sfărâmă-se şi se împarte mielul lui*

[1] Nicol. Cabas. [illegible]

[illegible] zice: „*Plinirea credinței* [illegible]

[illegible] corpul și sângele lui Christos [illegible]

[illegible] pentru aceea și zice preotul [illegible] cu aceste cuvinte [illegible] precum [illegible] — Celelalte trei [illegible] particele [illegible] împărtășirea. Cu particele [illegible] preoții și diaconii [illegible]

[illegible] diaconul căldura [illegible] „*Binecuvântează, stăpâne, căldura*", iară [illegible] zice: „*Binecuvântată este căldura* [illegible]", și diaconul [illegible] „*Amin*".

[illegible] se toarnă apă caldă [illegible] Christos au curs apă și sânge [illegible] *Binecuvântată este căldura sfinților tăi* [illegible]

[illegible]

[illegible] în privirea [illegible] de împărtășire [illegible] ca și când am bea sângele [illegible]

[illegible]

[illegible] care e corpul lui Christos [illegible].

§ 166. Continuare.

[illegible] și amestecarea sângelui cu [illegible] împărtășire [illegible]

[illegible] Iisus Christos", iară preotul dă [illegible]

[illegible] *Isus Christos, spre iertarea* [illegible] *veci*". Asemenea și preotul [illegible] „*Cinstitul și pr*[illegible]

[illegible] *preotului (N)* [illegible]

[illegible] preotul cu un acoperământ în mână și pen[illegible]

[illegible] *preotul (N) cu cinstitul* [illegible] *D-zeului* [illegible]

[illegible]

[illegible] cerea înainte, dacă nu se va împărtăși [illegible] canon. 8 al sf. apostoli, cauza și fiind [illegible]

apoi a devenit regula, ca [illegible] să liturghisească împreună [illegible] zicând către [illegible] *Iertați-mă*", la care [illegible] răspund cu toții: „*Dumnezeu să te* [illegible]

[illegible] cât și diaconul primesc sf. corp al [illegible]

[illegible]

[illegible] răspund la aceasta: *Amin*". — Rugăciunea „*Cred Do*[illegible]

[illegible]

[illegible] XXIII [illegible]

... nepoti ... in fiu persoane, si anume ...

... cu sangele ...

Dupa impartasirea servitorilor ...

... [illegible] ...

... stramutari, dupa ...

... prin credinta sa in ...

... [illegible] ... catre el ...

Iar de vor fi de impartasit multi crestini, ... stramutate in potir numai doua parti din sf. ... iar celelalte particele se pun in potir dupa ...

... [illegible] ... impartasirea cu servitorii ...

... pogorirea cu corpul si ... deosebit cu sangele ... stratia, iara credinciosii ... cu corpul si cu sangele ... moartea, deosebita si ... de altar, se explica in ... mod: Christos ... la cina cea ... taina, sub chipul painii, imparti corpul sau si ... sub chipul vinului, deosebit, si sangele sau [1]; iar ... mai apoi pe cruce ... corpul ...

... impartasit cu dansul; iar crestinii ...

... tirea lui Christos pe cruce, iar stramutarea sf. ... si impartasirea cu el, invierea lui Christos. Deci, ... cand ne ... cu corpul si sangele lui Christos ... misterul ingroparii lui, si Christos la aceasta imp... se pogoara cu corpul sau in corpul nostru ... mormant; iar dupa ce s'a pogorit hrana dumnezeiasca ... ... noastre, invie Christos intru noi ... cu dansul ... si noi. Deci, noi, dup... corpul si ...

[illegible] cea numărată [illegible]

[illegible] impărtăşire [illegible]

celor prezenţi [illegible] Scupe adeninca [illegible] stau în care [illegible]

[illegible]

Iar cu privire la aceasta [illegible]

[illegible] (Ps. 148, 1) [illegible], pentrucă [illegible] Dumnezeu, care [illegible] tot să laudă şi să [illegible]

[illegible]

[illegible] otul la impărtăşirea fiecăruia: [illegible]

[illegible] impărtăşit [illegible] cu [illegible]

Apoi [illegible] duce cel impărtăşit, mulţum[illegible] Dumnezeu

[illegible] timpuri [illegible] pasau credincioşii laici, la [illegible]

[illegible]

Terminând [illegible] împărtășirea, preotul binecuvântează poporul, zicând cu voce înălțată cuvintele proorocului [illegible]: *Mântuește Doamne pe poporul tău și binecuvântează* [illegible]

[illegible] la masă spre [illegible] de trei ori, zicând [illegible] *peste ceruri Dumnezeule și peste tot pământul* [illegible]

[illegible] pe muntele măslinilor [illegible]

[illegible] Mântuitorul pe ucenicii săi [illegible]. Preotul se roagă cu cuvintele [illegible] la ceruri [illegible] Dumnezeu să mântuiască de păcat și de [illegible] neamul omenesc, care și l-a câștigat cu scump [illegible]

[illegible] binefacerile lui Dumnezeu în privința neamului omenesc [illegible] mulțumesc pentru ele [illegible] cu cuvintele [illegible] *Văzut-am lumina cea adevărată,* [illegible] *Duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată,* [illegible] *Treimii închinându-ne, că aceasta* [illegible] *mântuit pe noi.*

Deci luând diaconul în mâini tămâietorul și preotul pe cap sf. disc se duce, [illegible] zicând, [illegible] și pune acolo sf. disc. Preotul însă [illegible] luând de pe sf. masă potirul, se întoarce [illegible] căutând spre popor și arătând sf. potir zice în [illegible]

Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor [illegible] strana răspunzând „Amin”, [illegible] introdus în [illegible]

[illegible]

[illegible] patriarhul Constantinopolului [illegible]

[illegible]

[illegible] prin cuvintele [illegible] creștini, ca [illegible] petrece cu noi totdeauna, [illegible] ci pururea până la veacului, nu numai [illegible] a doua venire, ci în vecii vecilor [illegible]

[illegible] pe Christos, care ne [illegible] cuvintele: „Totdeauna, acum și [illegible]

[illegible]

[illegible] mulțumită pentru aceea, [illegible]

[illegible] cuvânta să mulțumim [illegible] primim dumnezeieștile taine [illegible] el în viața viitoare [1]. [illegible]

[illegible] răspunde pe [illegible]

[illegible]

[illegible] preoții [illegible] în auzul tuturora rugăciunea [illegible]

[illegible] biserica sa, să păzească plinirea bisericei, să [illegible] iubesc podoaba casei sale, și să [illegible]

[illegible]

[illegible] sa, protector, împăratului, poporul [illegible] sau, inchei[e] aceastã rugăciune [illegible] „Că toată [illegible] *[illegible] este, pogorîndu-[illegible] [illegible] mulţumim şi ne [illegible]*

[illegible] în realitate, se totaliseazã [illegible]

[illegible]

capului său armatã[illegible] închinare. In biserica primară, [illegible] celor ce [illegible] din biserică, îi binecuvânta [illegible] punând mâinile pe capetele lor [illegible]

[illegible] datina a bisericii îi porunceşte diaconului, de a plec[a] [illegible]

[illegible] acum şi până în veci" [illegible] „*Bine voiu cuvânta pe Dom[nul]*" [illegible] cele mari [illegible] cel dintâi la [illegible] „*[illegible] legii şi a prorocilor* [illegible] *Dumnezeul nostru* [illegible]", iară d[iaconul] [illegible] cu [illegible] anume, ca nu cumva [illegible] tăramătură. După rugăciunea [illegible]

[illegible] preotul se roagă, ca [illegible]

[illegible] trece corpul Domnului [illegible] mare al întrecesalei comunică [illegible] aduce a se împărtăşi cu [illegible]

[illegible] în biserica p[rimară] [illegible] amintirea morţii Domnului, a martirilor şi a [illegible] din rămăşiţele darurilor aduse în [illegible]

Amos [illegible]

[illegible] lui Dumnezeu [illegible]

[illegible]

[a]duce laudă şi preamărire Mântuitorului Christos, [illegible] „*Mărire ţie, Christoase, Dumnezeule,* [illegible] *noastră, mărire ţie*", iară poporul întăreşte această [illegible] intonând din partea sa, preamărirea în [illegible] *Tatălui şi Fiului şi sf. Duh şi acum şi pururea şi* [illegible]

[illegible] De sacra Liturgia la Magne[illegible]

ân care trecem se numește cu nume, să ne ... să ne mântuească ca un bun și de oameni iubitor ... acesta se încheie și utrenia, cântând încă strana ...

SECȚIUNEA II

§ 107. Trecere.

... bisericești expuse întru cele ... slujește biserica în toate zilele anului bisericesc și asemenea ...

... la opera mântuirii, la înălțarea și ...

de rânduelile bisericești de toate zilele.

§ 108. Rânduelile bisericești ale duminicii

... lui Christos. Deci, precum ziua ... anului bisericesc, o trece prin însemnătatea să ...

... sâmbetei ale ... execută ...

mai mult ... bisericesc ...

... întreagă Christos ... „ungatu-am" și la apostoli sau ... Christos. Cea ...

... pentrucă în ea ne ... Christos ...

... zice cu voce înceată: ...

...". Intrând diaconul și preotul ... și dupăce se ... diaconul: „Să luăm aminte" ... diaconul: „Înțelepciune" ... care răspunde strana cu prochimenul ...

Monahul, episcop al

Domnului, am

153, adică a

Cântarea în

al psalmului 129, în antifonul al 3 din 130 şi în antifonul al 4 din psalmul

ziles au şi cântarile treptelor.

Terminând-se antifoanele treptelor, urmează prochi-

cu cuvântul şi apoi ...
Christos, care ...

„Învăţaţi toate ...
Tatălui şi al Fiului şi ...

După cetirea evangheliei, ...

... din mijlocul bisericii şi ...
... Dumnezeu ...

... 12 ori, ... „Cu mila şi cu ...

... tot aceeaş ca la Liturgia de toate zilele.

... de toate zilele cu deosebirea, că ...

... după ... şi ...

... „Doamne ...

Dumineca, fată cu ...

... aceste modificări se raportă mai mult la materie, adică în ... de cântări ... liturgice ... se ... Christos. Aceste cântări sunt următoarele: ... cântarea după ... „Veniţi ... în care se cântă ...
... prochimenul şi chinonicul.

§ 160. Rânduielile bisericeşti în celelalte zile ale săptămânii.

... constituită puterilor cereşti celor ... cerest, cântând cântarea ... persoane şi ... după ... „Despre ... cerească", ... pe treapta dintâi stau: Serafimii, ... pe treapta a doua: Domniile, Puterile şi Stăpâniile ... pe treapta a treia: Începătoriile, ... Deci aceste puteri cereşti ... laudă ...

... în ... „Doamne ...
... Veşnice, ...

... diferitele rânduieli ...
... noastră să se ...
... şi pentru ...
... puterile ...
... de ...

[illegible] Utrenia un canon al îngerilor, şi un canon de [illegible]

[illegible]

cuvintele Mântuitorului, cel mai mare dintre proroci [illegible] Ioan Botezătorul [illegible] această [illegible] cu deosebire amintirea acestui proroc, onorând persoana lui pe toţi prorocii. La rânduielile [illegible] seara şi de dimineaţa preamăreşte biserica în [illegible]

[illegible] pe sf. Ioan Botezătorul mai onorat decât prorocii şi proroc al prorocilor, plinirea a toată pro[illegible] darului celui vechiu şi al celui nou. Pr[illegible]

[illegible] cu cuvinte[illegible] „Întru pomenirea veşnică va fi [illegible]

[illegible] ca îndurarea lui Christos, adevăratului Dumnezeu [illegible] pentru rugăciunile sfântului, marelui proroc şi botezător [illegible]

[illegible] de marţi e un serviciu de cântă [illegible] la Vecernie stihiri de cântă şi ale [illegible] la Utrenie un canon de [illegible] şi un canon al prorocului.

Miercurea a făcut Iuda Iscarioteanul, unul din ce[illegible]

[illegible] celor mai mari ai poporului, iară Vinerea se [illegible]

[illegible] Dumnezeu-Tatăl. Aducându-şi aminte, biserica aminte[illegible]

[illegible] Christos, onorează atât prin rânduielile sale liturgice, [illegible] postul ce se face în aceste zile, patima şi m[illegible] Domnului. În deosebi se preamăresc miercurea şi [illegible] cântă în [illegible]

[illegible] este miercurea întristarea cea adâncă a Maicei lui Dum[illegible]

[illegible] cele ce se cântă în această zi ale crucii şi ale Născătoarei de Dumnezeu. Iară vinerea, preamăreşte biserica, în [illegible]

[illegible]

cântări sau [illegible] crucii şi de viaţă [illegible] Christos, [illegible] a primit Domnul mântuirea [illegible] apolisirile îndătinate, se cere [illegible] vinerea, îndurarea lui Dumnezeu şi cu puterea onoratei şi de viaţă făcătoarei cruci.

[illegible] a celui dintre sfinţi părintelui nostru Nicolai, ca reprezentant [illegible] şi părinţi, şi cu privire la această [illegible]

[illegible] Utrenie canonul apostolilor şi al sf. Nicolai şi la apolisirile îndătinate se imploră îndurarea lui Christos Dumnezeu celui adevărat şi pentru rugăciunile sfinţilor, marilor şi întru tot lăudaţi[illegible] şi ale celui dintre sfinţi părintelui [illegible]

Sâmbăta ne înfăţişează biserica [illegible] capătul tuturor lucrurilor, acel repaus fericit, ce ne aşteaptă în eternitate, dacă în această lume vom vieţui cu dreptate şi conform mandatelor lui Dumnezeu. Şi pentru ca să ne deştepte şi îndemne ca la aşa o viaţă, onorează ea în această zi pe cuvioşii şi de Dumnezeu purtătorii părinţi şi pe toţi sfinţii, cari luptând luptă bună, petrec întru împărăţia lui Dumnezeu, şi asemenea face ea amintire părinţilor şi fraţilor noştri răposaţi, rugându-se, ca Dumnezeu să-i primească [illegible] sfinţilor. Conform cu această însemnare a [illegible] sâmbăta o Mezonoptică deosebită, care în general, are cursul rânduielii Mezonopticei de toate zilele, [illegible] în special, prin cuprinsul unor lecturi ale sale, face [illegible]

[illegible] se cântă la Vecernie stihirile sfinţilor şi ale [illegible] la Utrenie canonul sfinţilor şi al morţilor. [illegible] Utrenia sâmbetei stihiri la laude şi la stihoavnă [illegible] apolisirile îndătinate, ca Christos ad[illegible] şi pentru rugăciunile [illegible]

purtătorilor parașteor(?) și ale tuturor sfinților să se [illegible] roi și să ne mântuiască ca un bun și iubitor [illegible]

Toate aceste rânduieli bisericești săptămân[illegible] după cele opt tonuri, se repetă în zilele săp[illegible] cum urmează ele după otalia(?) în Octoih.

SECȚIUNEA II

Rânduielile bisericești publice comune

§ 170. Trecere. Împărțirea sărbătorilor anuale

Precum zilele săptămânii așa și zilele anului le [illegible]

[illegible] sărbători [illegible] și serbarea lor liturgică [illegible] relative produc asemenea schimbări în rânduielile [illegible]

Aceste schimbări depind însă de importanța [illegible] ideilor, pe cari se întemeiază sărbătoarea, căci cu [illegible] această importanță se petrec unele sărbători în [illegible] altele mai puțin solemn. Pentru aceea se [illegible] sărbătorile după importanța întâmplărilor, pe cari se [illegible] și a solemnității rânduielilor bisericești, cu cari se petrec ele [illegible] sărbători mari, de mijloc și mici. Sărbătorile cele [illegible] domnești se însemnează în cărțile bisericești [illegible] crucea [illegible] roșie, fiind [illegible] și sunt următoarele: Nașterea Domnului nostru Isus Christos (25 Decembrie), [illegible] (6 Ianuarie), întâmpinarea Domnului [illegible] Februarie), intrarea [illegible] a Domnului în Ierusalim, [illegible] Născătoare de D[illegible]

[illegible] (6 August), adormirea Maicei Domnului (15 [illegible]), nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8 Septemvrie), înălțarea [illegible] crucii (14 Septemvrie) și intrarea în biserică a [illegible] sfintei Născătoare de Dumnezeu (21 Noemvrie). [illegible] sărbători se petrec în rânduielile lor liturgice cu [illegible]

[illegible] bisericești ale lor nu se restrâng numai la ziua serbării, ci se extind la zile precedente și la următoare. Înainteserbarea prepor[illegible]

pentru serbarea [illegible] demnă a sărbătorii însăși, [illegible] solemnitatea ideei sărbătorii. Ziua ultimă a după[illegible] [illegible] mai multe cazuri, aceleași rânduieli bisericești ca sărbătorii însăși.

[illegible] prin se exprimă biserica, sărbătoarea sărbătorilor, care [illegible] întâmplarea [illegible], pe care se bazează [illegible] și pentru aceasta are propria rânduială bisericească [illegible] de rânduieli [illegible] bisericești ale celor douăsprezece [illegible]

Sărbătorile de mijloc sunt de două feluri [illegible] cruci și cu semicerc de jos [illegible][1]), iară în alte [illegible] seamnă simplu numai cu semnul crucii. [illegible] de felul dintâi, au ca și sărbătorile cele mari [illegible] toată noaptea dimpreună cu polieleul și se [illegible] de cele mari numai că ele n'au înainte [illegible]

numai însăși memoria întâmplării, ci pe lângă [illegible] tonul [illegible]). Sărbătorile de mijloc de felul [illegible] în rânduielile lor bisericești numai polieleul dimpreună [illegible] unde [illegible], ce se țin de solemnitatea [illegible] care se petrec ele [2]).

[illegible] cele trei sărbători din [illegible]

Sărbătorile bisericești [illegible]
1. astfel, ale cărei [illegible] semicerc roș din stânga cu trei puncte [illegible] iar după altu un cerc întreg cu trei p[illegible] [illegible] 2. astfel, cari au tot aceste semne [illegible] neagră [2]), și 3. astfel, cari n'au nici un fel de [illegible] torile bisericești mici [illegible]

[illegible]

Sărbătorile bisericești cele mici se petrec ca [illegible]

[illegible]

Sărbătorile bisericești de mijloc se petrec [illegible]

[illegible]

[illegible] rituale modificări comune tuturor sărbătorilor mari și [illegible] numai unor din aceste sărbători.

[illegible]

ARTICOLUL I

[illegible]

comune tuturor acestor săr[illegible]

§ 171. Vecernia cea mică

[illegible]

[1]) Cf. [illegible] din Iași p. 56 și Tipic [illegible]

[illegible] din Iași p. 56 și Tipic [illegible]

[illegible] de noapte. Iar [illegible]

[illegible]

[illegible] cuvântează suflete al meu pe Domnul [illegible]

[illegible]

[illegible] privegherea de toată noaptea.

[illegible]

care din prevenire cu [illegible] în Filipi, se ruga în [illegible] la miezul [illegible]

[illegible]

[illegible] în secolii cele dintâi a fost privegherea [illegible] dumnezeiești în timpul nopții și [illegible] necesară a împrejurărilor de atunci, deoarece [illegible] secutați de Iudei și de păgâni [illegible] pentru serviciile dumnezeiești, un [illegible] locurile acelora, și din acest [illegible] aplica ca timpul cel mai [illegible]

[illegible]

toare a ludelor [1]). În fine

un timp potrivit pentru
tuari şi pentru ocaziuni

e de ziua Domnului, iar
e mari ale bisericei

un des se petreceau cu
tarilor. În fine se ţinea
ri, precum a fost şi

Constantin cel Mare. Struţii
e de noapte
i, laudau instituţiunea însaşi

§ 17. ... a cea mare la priveghierea de noapte

... mare la

legiui
cuvântul e Dumnezeul ne
a ţinut acuma cunoscută
pe patria
ţi să ne închinăm împăratului

Demnitatea şi solemnitatea se exprimă şi
prin modul cum

se întâmpla şi la sărbători

adică începe
sub în icoane şi pude
heaza în cutare zi şi

Deci citește tot preotul [illegible] „Doamne în seara aceasta [illegible] „Să plinim rugăciunea noastră cea [illegible]" și după „Pace tuturor" și ecfonisul „[illegible] împărăției tale binecuvântată [illegible]" ieșim în pronaosul [illegible] se face [illegible]

§ 174. Litia.

Litia, ἡ λιτή, înseamnă [illegible] o rugăciune comună [illegible] cu totodinsul, care se săvârșește în pronaos și în [illegible] rugăciunile sfinților se cere ajutorul și darul lui D[illegible] în scopul pazirii și mântuirii credincioșilor de tot răul [illegible] și înapoi. Sau sub litie se înțelege procesiunea [illegible] solemnă din biserică în mijlocul orașului sau afară [illegible] care se face dimpreună cu rugăciuni, spre a indup[illegible] Dumnezeu la depărtarea oarecărui rău. De litii de [illegible] fac amintire sfinții părinți, și anume sf. Ioan Gur[illegible] și sf. Ieronim[2]. Asemenea erau în vechime, foarte [illegible] litii de felul al doilea, adică rugăciuni împreunate cu p[illegible] lunie, mai ales la urgii și nevoi generale.

[illegible] Proclu, patriarhul Constantinopolei, [illegible] [illegible] cutremur de pământ, de care se [illegible] [illegible] Sf. Ioan Chrisostom [illegible] procesiuni, care se făceau pe timpul lui din [illegible]

[illegible] sărbători mari se face litia de felul dintâi în [illegible] naosul bisericii, în împreunare cu Vecernia. C[illegible] [illegible] e următorul: La ieșirea în pronaos, se cântă [illegible] [illegible] stihiri ale litiei, după care diaconul zice ruga[illegible] „Mântuiește Dumnezeule poporul tău..." [illegible] pentru mântuirea tuturor oamenilor și pen[illegible] toată moștenirea lui Dumnezeu. Rugăciunea aceasta [illegible]

[1] Ioann. Chrysostom. Homilia in [illegible] Migne, Patr. gr. [illegible]

[2] [illegible]

[3] [illegible] Ioannes Damasc. [illegible]

[illegible] Migne, Patr. gr. T. LVI p. 265 [illegible] [illegible] (Migne, Patr. gr. T. LXX[illegible]

încetupe cu cântarea formulei de [illegible] [illegible] formulată se cântă „Doamne [illegible]" [illegible] de ori, a doua oară de 30 de ori, a treia [illegible] de [illegible] ori și în urmă de 3 ori — odată și a doua [illegible] cu rugăciunea [illegible] „Stăpâne mult milostive [illegible] Iisuse Christoase, Dumnezeul nostru pentru [illegible] preacuratei stăpânei noastre..." [illegible] la Dumnezeu să facă bineprimită rugăciunea noastră, ne dăruiască iertarea păcatelor, să ne apere de tot d[illegible] manul și să ne mântuiască și miluiască pe noi.

Ieșirea în pronaos și facerea acolo a litiei, înseamnă [illegible] o parte, că și penitenții, care în biserica veche, [illegible] [illegible]

[illegible] dinaintea ușii, stând la locul penitenților [illegible]

[illegible] Noi ieșim așadar în pronaosul [illegible] arătăm, că stând la locul penitenților bisericii suntem datori a căuta la înălțimea cerurilor de nu ne vom întoarce, strigând „Păcătuit-am". Deci a ne ruga în pronaos, înaintea ușilor naosului, înseamnă că ne rugăm, [illegible] deschidă cerul și raiul sau edenul, fără [illegible] îndurarea dumnezeiască, care am închis-o prin [illegible]

§ 175. Binecuvântarea pâinilor, a grâului, vinului și untuluidelemn.

[illegible] „Stăpâne mult milostive [illegible]" [illegible] diaconul în mod solem[illegible] [illegible] la apostihul sau stihoavna [illegible] o masă și pe ea [illegible] Deci zice [illegible] „[illegible] Dumnezeule" și „[illegible]" [illegible] [illegible] masa din toate [illegible] pe masă [illegible]

[illegible] Patr. gr.

[illegible] ca să ne de Domn [illegible] *[illegible]ceasta, grâul, vinul și untul[illegible]*

[illegible] atală cu mâna [illegible] elemente [illegible] ce sunt puse înainte și le binecuvântă. După [illegible] preotul și diaconul, ducând cel de pe [illegible] [illegible], în altar, iară strana cântă: *„Fie [illegible] binecuvântat [illegible]"* de trei ori, apoi cântă *[illegible] binecuvânta pe Domnul în tot timpul..."* [illegible]

[illegible] *[illegible]* [illegible] *[illegible]* [illegible]" și se începe Utrenia.

[illegible] se binecuvântă după cântarea [illegible] chipuiesc cele cinci pâini, cari le-a înmulțit [illegible] [illegible] cinci mii de bărbați în pustie, [illegible] le cântă strana după binecuvântarea pâinilor, a [illegible] [illegible]

[illegible]

peste voi [illegible] Prin această bine[illegible] harul [illegible] a credincioșilor.

[illegible] binecuvântarea pâinilor e de origine străveche și [illegible] tradițională. Petrecând creștinii în biserică cea [illegible] priveghere toată noaptea, în rugăciune, li slăbiau p[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] la slujbei Vecerniei [illegible] lucea la privegherea de toată noaptea, prin [illegible] [illegible]

[illegible] a biseric[illegible] mâncare și spre întărire.

Dătina sfințirii pâinilor spre întărire corporală, apare [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] astăzi la privegherea de [illegible] pâinile, grâul, vinul și untuldelemn, ca semne [illegible]

[illegible] pentru [illegible] necesare pentru [illegible] rugând pe Domnul ca să le înmulțească [illegible]

[illegible] privegherea, [illegible] spre [illegible]

[illegible]

[illegible] ceanul rândueala binecuvântării pâ[illegible]

[illegible]

[illegible] o las, pentrucă aceasta se așează [illegible]

[illegible] pentru osteneală, să facă rugăciunea [illegible] [illegible] preoții [1])

§ 176. Ectenia cea mare la privegherea de noapte

[illegible] de [illegible] [illegible] se află în latina Vecerniei [illegible] cuvântarea *Domnului cu al său dar* [illegible]

[illegible] *[illegible] ectenii* [illegible] în care se fac cereri pentru împăr[illegible] din cauză, că cererea [illegible] la priv[illegible] după ectenisul: *„Mare [illegible]"* [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] polieleul, adică psalmul 134: „Lăudaţi ... Domnului ..." şi psalmul 135: „Mărturisiţi-vă ... că e bun ...". Cuvântul „polieleu" ... [illegible] mul 135, la fiecare vers se repetează ca ... „Că în veci e mila lui. Alleluia".

În psalmul dintâi [illegible] casa D[illegible]

[illegible] mărturisiţi Domnului ... doi psalmi se ... pe Dumnezeu, căci dacă ... [illegible] minuni de bunătăţi ... [illegible] faţă cu cr[illegible] ... [illegible] prin moarte ... [illegible] împăcându-ne cu Dumnezeu ... Pentru aceea se cuvine pe ... [illegible] să-l laude, să-l preamărească şi ... e mila lui. Alleluia.

După lauda generală exprimată în psalmul [illegible] se face lauda deosebită în cântarea ce se numeşte [illegible] ... se preamăreşte îndurarea lui [illegible] ... în întâmplarea ce se serbează ... care se [illegible] memoria sfântului zilei. Mărimurile ... din versuri alese ale psalmilor, cari întrucâtva corespund [illegible]

[illegible] felon, deschide uşile cele mari şi tămâiază toată biserica [illegible]

[illegible]

oda în onoarea întâmplării ce se serbează, în [illegible] ... Domnul ...". — Înainte de cântarea luminandei, au [illegible] ... în loc [illegible]

[illegible]

[illegible] felon, trăgând perdeaua altarului, deschizând uşile cele mari ... nimic, ţinând la cântarea stihurilor lui... în pronaosul bisericii [illegible]

[illegible] a toată biserica şi face toată rânduiala litiei ... [illegible] ca la cele precedente.

§ 177. Sf. liturghie la sărbătorile cele mari.

La sărbătorile cele mari, se cântă, la liturghia chemaţilor, antifoanele corespunzătoare întâmplării ce se serbează [illegible] şi condacele sărbătorii. La sărbătorile cele mari, [illegible] cum la învierea Domnului şi în toată săptămâna [illegible], la cincizecime, la naşterea şi botezul Domnului, în duminica floriilor, se cântă în loc de: „Sfinte Dumnezeule ...", „... în Christos v'aţi botezat, în Christos v'aţi şi îmbrăcat ..." şi aceasta pentrucă în preseara acestor zile luminate, sau în ziua sărbătorilor însăşi se săvârşea, în vechime, botezul [illegible] cântă, la sărbători mari domneşti, în loc de: „Cuvine-se cu adevărat ...," mărirea în memoria întâmplării ce se serbează. La final sau apolis, se aminteşte întâmplarea ce se serbează, aşa la naşterea lui Christos: „Cel ce în peşteră s'a [illegible] ... Christos adevăratul Dumnezeul nostru ...", la întâmpinarea Domnului: „Cel ce în braţele dreptului Simeon a primit a se ţinea pentru mântuirea noastră, [illegible] adevăratul Dumnezeul nostru ..." etc.

ARTICOLUL II

Rânduielile bisericeşti la sărbătorile cele [illegible] proprii numai unora din aceste sărbători

§ 178. Prefaţă

Rânduielile bisericeşti la [illegible] sunt în general aceleaşi şi se [illegible] modului expus. Totuşi [illegible] acest mod al îndep[illegible] rile, cari [illegible] deosebită şi [illegible]

serbării lor. In privința din urmă, se [illegible] mari anuale, în sărbători *nemutabile* [illegible] sărbători *mutabile* [illegible] *schimbabile* [illegible] aceeaș zi determinată a anului bisericesc; [illegible] sau *schimbabile* sunt acelea ce se [illegible] zile ale anului bisericesc, după variind în privința timpului, se [illegible] mai timpuriu, alt[illegible] La sărb[illegible] cele mari domnești anuale [illegible]

[illegible]

domnești anuale mutabile se numără intrarea [illegible]

[illegible]

[illegible] cele următoare se vor expune rânduielile bisericești de [illegible]

[illegible]

Subarticolul I.

Rânduielile bisericești la unele sărbători mari anuale nemutabile.

§ 169. Rânduielile bisericești la nașterea Domnului nostru Isus Christos.

[illegible] sărbătorile bisericești [illegible]

[illegible]

[illegible] unsus și a luat asupră-și corp omenesc, spre a împăca pe oameni iarăș cu Dumnezeu.

Pentru ca noi, această sărbătoare mare să o [illegible]

cu demnitate [illegible] biserica, pr[illegible] rânduielile sale, ne prepară pentru această sărbătoare mare [illegible] timp e așazicând înainteserbarea nașterii lui Christos. [illegible] după naștere urmează iarăș unele sărbători și servicii divine [illegible], cu cari această sărbătoare se încheie în mod de[illegible]

[illegible] preparare pentru sărbătoarea nașterii Mântuitorului, a introdus [illegible] care se începe cu ziua amintirii sf. apostol Filip [illegible] intrarea în biserică a preasfintei fecioare Maria, se cântă la 1 treme irmoasele nașterii Domnului [1]. — A doua duminecă înainte de naștere, care pică în una din zilele [illegible] văzut pe Mântuitorul viitor [2]. — Duminecă înaintea nașterii lui Chr[illegible] după co[illegible]

[illegible]

se citește cartea neamului lui Isus Christos, în care se enumără toți protopărinții lui Isus dela Abraam până la Iosif, logodnicul Mariei.

[illegible]

nașterii lui Christos, se începe cu ziua 20 ... vrie [1])

Ziua înainte de nașterea lui Christos ... mește ajun, căci în ziua aceasta se face în ...

la apariția stelei celei dintâi de se... de steaua, ce la răsărit se ară... se fac mai întâi serviciile ... după Utrenie se fac *Orele împărătești*, cari se num... pentrucă la ele, în biserica veche, asistau împă... totdeauna cu mare pompă și pentrucă la slavăs... prescris a intona polihroniul pentru împărat și ... [2])

La ora întâia, laudă protocul David în psalmu... dele, mărirea cea viitoare a ... celui dumnezeiesc care ... dolat cu tronul ... mai mult decât fiii oamenilor ...

...iubit-ai dreptatea și ai urât fărădelegea; pentru aceea te-a uns pe tine Dumnezeule, Dumnezeul tău cu untul de bucurie mai mult decât pe soții tăi ... protocul ...

... pe...ul către ... zice în profeția ce se ...

...lui Iuda, că din tine va ieși ... va fi domn în ...

... Paul în epistola ce se citește [4]) aceasta despre fără de ...

... lui și purtând toate cu cuvântul puterii ... făcându-se curățire păcatelor noastre, a șezut de-a dreapta ... fără evanghelistu... ... citește [5]), nașterea ...

după corp ... ca prin ... Iosif

... după Ora întâia, se face ... cu cuvintele psalmistului ... ne rugăm ... să ne binecuvinteze ...

... patima lui Mesia va fi mare ...

... iubit de domnul. După aceasta ... împreună a locuit" ...

pericopa epistolei sale către Galateni [1]) vestește, că ... Isus Christos toți suntem fii ai lui Dumnezeu. Că oricâți ... tezați în Christos, ... îmbrăcat întru Christos. Nu ... ... nu e rob, nici slobod, nu e parte bărbătească ... că noi toți una suntem întru Christos Isus; iară ... în evanghelia sa [2]) expune istoria nașterii lui Christos ... ... înfățișarea îngerului Domnului înaintea păstorilor, ... tează: *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire"* și cum au aflat păstorii pe ... Iosif și pe pruncul culcat în iesle.

La ora a șasea preamărește David ... ... stos ca o împărăție adevărată, mare și ...

... proorocia lui Isaia 7, 10 despre ... *fata fecioara va lua în pântece și va naște fiu și se va chema numele lui Imanuil"*. În cetirea apostolului [3]) se ... ... ca mai mare decât mărirea tuturor puterilor ... ... se istorisește, că magii au venit ... ... lui Mesia.

La ora a noua, preamărește David ... ... va ședea de-a dreapta P... ... va fi împărat mare și p... ... iară în psalmul 110 pre...

[1]) În ziua aceasta cântă biserica următoarele: ... peștera nașterea lui Christos, și minunea ... spre Vitleem ... peștera mare taină, ca ... deschise edenul, din ... ... vine deplin ... în dumnezeire și în omenire. Pentru aceasta ... strigăm: Sfinte Dumnezeule, Părinte cel fără de început; Sfinte Tare, Fiule cel ce ... Sfinte Fără de moarte, Mângâietorule Duhule ... — Stihira a 2-a ...

[2]) Cf. Georg. Codini Curopalatae De off. Magn. Eccl. c. 12—14 în Corp. Script. Hist. Byz. Edit. Niebuhrii Bonae 1839 T. XIV p. 70—73.

[3]) Ps. 44 ...

[4]) Michea 5, 2 ...

[illegible] stăpânirii lui: *„Prunc s'a născut nouă Fiul. [illegible] a cărui stăpânire s'a făcut peste umărul [illegible] ce de mare sfat sfetnic minunat. Dum[illegible] Domn al păcii, părintele veacului ce va să fie [illegible] pace spre domnii şi sănătate lor, mare e stăpânirea [illegible] [illegible] lui David şi [illegible] şedea să o îndrepte pe ea şi să o apere cu judecata de acum şi până în veci"* [illegible] Pericopa ce se citeşte [illegible] [illegible]

Rânduiala Orelor împărăteşti în ajunul [illegible] [illegible] după părţile sale principale, sf. Sofr[illegible] arhul Ierusalimului, care, precum se vede din [illegible] lui la naşterea Domnului, petrecea sărbătoarea [illegible] mare solemnitate, mai întâi în Vithleem, iară [illegible] ocupat Saracenii Vithleemul şi nepermiţând ca [illegible] Domnului să se petreacă acolo în mod solemn, o [illegible] în biserica Maicei Domnului din Ierusalim [3]).

În ziua ajunului se plineşte, dacă nu cade [illegible] bata sau pe o duminică, la o oră mai târzie *li[illegible] Vasile cel Mare*, care se împreună cu Vecernia. La [illegible] [illegible] man şi arhiepiscopului Tesalonicului Anatolie (sec [illegible]) cari preamăresc sărbătoarea naşterii lui Christos cu [illegible] sublime şi pătrunzătoare.

Aşa cântă Ghermān [illegible]

[illegible] lui celei dintâi, chipul robului [illegible] nu ştie de nuntă, nesuferind schimb[illegible] [illegible]

noi — Iară Anatolie cântă: *Ce vom a[illegible]*

[1]) [illegible]
[2]) Mat. 2, 13—23.
[3]) Cf. Историческій обзоръ пѣснопѣвцевъ и пѣснопѣнія [illegible] церкви Ф. А. Ч. 1864 p. 230.

[illegible] *tat pe pământ ca un om pentru noi, că [illegible] [illegible] lumile cele [illegible] stelele strălucesc, magii daruri, păstorii minunea [illegible] stul isales, iară noi pe maica fecioară. D[illegible] mai înainte de veci, miluieşte-ne pe noi.* — O [illegible] despre lumea păgână ni se prezintă înainte de intrarea [illegible] în următoarea cântare a Casiei, cunoscuta compu[illegible] bisericeşti, din secolul IX.: *August singur stăpâ[illegible] [illegible] oamenilor a încetat. Şi [illegible] [illegible] [illegible] şi neamurile au crezut într[illegible] [illegible] dinaintea [illegible] [illegible] mare [illegible]*

După *„Lumină lină"* şi cântarea prochimenului [illegible] [illegible] [illegible] salem Mântuitorului [4]). Apoi urmează cetirea apostolului [illegible] (Ebr. [illegible]), care [illegible] desemne teşirea cea fără de început a [illegible]

[illegible]

[illegible] Domn intru [illegible] ca naşterea lui e din început [illegible] [illegible] se cântă un tropar şi apoi cântă stăpânul [illegible] [illegible] s'au închinat cu credinţă cu cel [illegible] [illegible] după cari toţi se [illegible]
[illegible] (1, 18—25) predice slava cea lăuntrică ce [illegible]

lui Dumnezeu, şi a evangheliei, [illegible] la Ora a treia (Luca 2, 1—20) şi care [illegible] lui Christos. De aici mai departe se face sf. [illegible] Vasile cel Mare ca de rând, cântându-se în loc de [illegible] *Domnul din cerurі* [illegible]

După liturghie, punându-se în mijlocul [illegible] icoana Mântuitorului între două sfeşnice cu lumânări [illegible] şi adunându-se toţi înaintea icoanei, se cântă trop[illegible] lor [illegible]

[illegible]

[illegible] naşterea lui Christos Mântuitorului, cântând [illegible] „*Naşterea ta Christoase* ... [illegible] condacul, „*Fecioara astăzi* ... [illegible] Aceasta la mulţi creş[illegible] [illegible] aducere aminte, că Isus Christos [illegible] fost pus în iesle pe fân. Bucatele [illegible] puse pe mese [illegible] sunt bucate de post şi mai ales grâu fiert cu miere, [illegible] mod simbolic [illegible] plinirea timpurilor, deschiderea dulceţii şi aducerea păcii pe pământ.

[illegible] creştinii în casele lor cu cântări [illegible]

[illegible] cuprins e naşterea lui Christos. Dat[illegible] [illegible] din timpurile [illegible] care se ţineau pe timpul acesta saturnaliile, juve[illegible] [illegible] spre a se feri [illegible] [illegible] popoarelor păg[illegible] [illegible]

[illegible] naşterea lui Christos, [illegible] toate [illegible] biserica la vegherea [illegible] mare Pavecerniţa [illegible] vechime, [illegible] cu [illegible]

Pavecerniţa cea mare se face — [illegible] — la naşterea şi botezul Domnului [illegible] mod. In psalmii 4, 6, 12, 24, 30 şi 90 [illegible] şi încrederea sa în Dumnezeul cel ce ne [illegible] văzuţi şi nevăzuţi [illegible] *Domn*[illegible]

Dumneze[illegible]

După [illegible] *Doamne* [illegible] *ne-ai mântuit pe noi de toată* [illegible] Domnului pentru acordarea celor [illegible]

[illegible] împăratul [illegible] zicem: „*Sfinte Dumnezeule*" [illegible] condacul sărbătorii: „*Mărire întru cei de sus* [illegible]

După aceasta Pavecerniţa, se face [illegible] în această zi atât la liturghie cât şi la Utrenie [illegible] imnografii cei mai renumiţi ai bisericii [illegible] Anatolie, de Roman Dulcecântăreţul, de [illegible] de Ioan Damascen, de Cosma [illegible]

[illegible] cele cereşti şi [illegible] nespusă. Adeseori se [illegible] cântări îngereşti: „[illegible] şi pe pământ pace [illegible]

[illegible]

pe pruncul cel [illegible] cu dumnezeiască [illegible] Mare întru ce[illegible]". Și tot la Utrenie cântă [illegible] [illegible] Christos în Vithleem se naște din [illegible] [illegible] de un pont se începe și cuvântul se [illegible] cerurilor se bucură și pământul cu oamenii se [illegible] daruri aduc, păstorii minunea vestesc, iară noi [illegible] Mare întru cei de sus lui Dumnezeu.

La liturghie se cetesc, în ziua nașt[illegible] antifoanele din psalmi [illegible] 111 și 109, cari prea[illegible] lucrările minunate ale lui Dumnezeu întru împărăția [illegible] lui Dumnezeu [illegible] mărirea și chemarea Fiului Dumnezeu[illegible] după cetirea [illegible] psalmului din urmă, tot [illegible] [illegible] „*Nașterea ta Christoase Dumnezeul*[illegible]"

[illegible]

aceasta spre edificarea celor nebotezați, cari în [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] iară evangelia (Mat. 2, 1 ș. m. d.) expune nașterea lui Christos. — [illegible] chinonic se cântă [illegible] „*Mântuire a trimis Domnul poporului său*". — V[illegible] Utrenia și Liturghia se termină la nașterea D[illegible]

[illegible] *adevăratul Dumnezeul nostru* . . ."[2])

Dacă annul [illegible] lui Christos se va întâmpla sâmbăta [illegible] Orele [illegible] nu se cântă sâmbăta sau duminica precedentă [illegible] nu se face [illegible] sf. Vasile cel Mare și Ioan Gură-de-aur [illegible]

[illegible] va întâmpla naști[illegible] Orele se cântă vinerea precedentă.

A doua zi după nașterea lui Christos adună toată biserica spre a aduce mulțămită [illegible]

[1]) Vezi *Mineiul luni lui Decemvrie*. Neamțul 1846, p. 190 și 194.
[2]) [illegible] nașterea lui Christos până la botezul lui, nu se observă [illegible] nu se face plecarea genunchelor.

Născătoare de Dumnezeu, căci e[illegible]

[illegible]

[illegible] mântuirii și pentru aceea se numește această sărbătoare [illegible] sau adunarea preasfintei Născătoare de Dumnezeu. **A treia zi după nașterea Domnului** [illegible] sfântului protomartir și arhidiacon Ștefan [illegible] bărbăție a mărturisit mainte Iudeilor și a între[illegible] lor, dumnezeirea lui Christos și el a fost [illegible] [illegible]

[illegible] celelalte zile ale dupăserbării, adică în 31 Decemvrie [illegible] se încheie serbarea nașterii Domnului, nu [illegible] zilele aceste sunt numai sărbători b[illegible]

Duminica ce urmează [illegible] [illegible] sau *duminica dumnezeieștilor părinți*, în care se [illegible]

[illegible] acelor drepți, cari după corp au fost în cea mai strânsă legătură cu Christos.

§ 186. [illegible] bisericești la arătarea Domnului nostru Isus Christos.

[illegible] prea sf. treimi și a botezului Domnului nostru [illegible] Christos, care e una din cele douăsprezece s[illegible] ale bisericei, serbându-se așa de solemn ca [illegible] nașterea lui Christos, ba încă și [illegible] aceasta se serba în vechime [illegible]

[illegible]

aduc aminte de [illegible]

Iordanului și de botez, ca să ne îndemne, ca [illegible] nați cu pacate să ne curățim de ele și prin [illegible] stropiți cu apei să ne înoim în privința spirituală.

Pentru aceea cântă biserica: „*Cântarile* [illegible]

cu bună credință, că iată ca un om cu corpul va să [illegible] *[illegible] sau mâinile și să ceară botezul cel de mântuire* [illegible] *tuturor celor ce cu credință și cu sfințenie vor să se* [illegible] *să se împărtășească Duhului*" Și: „*Iată Isus al meu* [illegible] *în Iordan și mai vârtos curățește păcatele noastre* [illegible] *[illegible] la botez vrând să spele zapisul lui Adam, și a zis* [illegible] *Vino, [illegible], botezătorule, începătorul tainei cele* [illegible] *Vino, [illegible] mâna ta degrabă și te atinge de creștetul celui* [illegible] *[illegible] capul balaurului și a deschis raiul* [illegible]

Ziua cea de pe urmă a înaintesărbării arătării [illegible] e ajunul, care ca și ajunul nașterii Domnului [illegible] petrece cu rugăciuni și post. Dimineața, după [illegible] fac Orele împărătești. Aceste ore constau din [illegible] din profeții, din epistolele apostolilor, corespund [illegible] părătești la nașterea Domnului. Atât psalmii și [illegible] cât și epistolele apostolilor și evangheliile, ce se cetesc [illegible] aceste, exprimă ideea sărbătorii, preamăresc arătarea [illegible] și botezul Domnului, vestind nouă renaștere [illegible] apă și prin Duh.

La Ora [illegible] cetește psalmul 5, acelaș ce se cetește [illegible] David în psalmul 22 binefac[illegible] [illegible] Dumnezeu [illegible] [illegible] asupra fiecăruia [illegible]

În paremia dela Isaia (35, 1 ș. m. d.) vestește profe[illegible] [illegible]

[illegible] zătorul mai întâi poporului și apoi lui Isus [illegible]

Dumnezeu peste ape. „*Glasul Domnului* [illegible] *peste ape* [illegible]

[illegible] *[illegible] cum [illegible] Dumnezeu* [illegible] *[illegible] izvorul de apă, așa dorește sufletul meu după tine Dumn*[illegible]

[1] [illegible] luna lui Ianuarie. București 1846. f. 10 și [illegible]
[2] Ps. [illegible], 1

[illegible] la Ora a treia psalmul 50, care [illegible] [illegible] zilele [illegible] În paremie (Isaia 1, 16 [illegible]) [illegible] [illegible], ca aceștia să se spele, să se curățească [illegible] [illegible] din sufletele lor înaintea ochilor [illegible] [illegible] ista renașterea spirituală [illegible] botez [illegible] [illegible] indică deosebirea botezului lui Ioan [illegible] Isus Christos, iară evanghelia (Marc. 1, [illegible]) [illegible] Ioan Botezătorul în pustie, care boteza și [illegible] botezul căinței întru iertarea păcatelor.

[illegible] ce Dumnezeu a lepădat pe poporul său, se roagă ca [illegible] aducă aminte de adunarea sa și expune puterea lui Dumnezeu [illegible] *ai rupt izvoare și pâraie, tu ai uscat râurile puterii* [illegible] *ta este ziua, a ta este noaptea, tu ai făcut zorile și soarele* [illegible] iară în psalmul 76, adresându-se psalmistul către Dumnezeu și cet[illegible] [illegible] lucrurile Domnului, și minunea lui: „*Cine e Dum*[illegible] *[illegible] mare [illegible] Dumnezeul nostru, tu ești Dumnezeu, care* [illegible] *minuni* [illegible] *[illegible] apele și s'au cutremurat...*"[illegible]. În [illegible] psalmul 90 ce [illegible] se cetește și la Ora 6 de rând — În [illegible] (Isaia 12, 3 ș. m. d.) provoacă profetul Isaia, de a scoate apă întru [illegible]

[illegible] botezului lui Christos și îndeamnă pe cei ce se botează cu [illegible] întru înnoirea vieții, iară evanghelia (Marc. 1, [illegible]) [illegible] despre botezul lui Isus în apa Iordanului.

La Ora a noua preamărește psalmistul în psalmul 92 pe Dumnezeu: „*Domnul s'a împărățit, întru podoaba s'a îmbrăcat, îm*[illegible] *[illegible] Domnul întru putere și s'a încins...*"[illegible], iară în [illegible] [illegible] aducând aminte de minunile făcute de Dumnezeu la [illegible] [illegible] precum și de minunile [illegible] [illegible] încrederea sa în Dumnezeu care e autorul și scutitorul [illegible] se tem de el. Asemenea se cetește la Ora a noua [illegible] Ora a noua de rând, adică psalmul 85. În paremie [illegible] se prezice fericirea celor ce cred în Christos: „*Cel ce se încre*[illegible] *[illegible] va mângâia pe ei și prin izvoare de apă îi va* [illegible] *pune toți munții spre cale și toată cărarea spre* [illegible] [illegible] Apostolul (Tit 2, 11—15 și 3, 4—7) [illegible] [illegible] lui Dumnezeu, care ne învață [illegible] poftele cele lumești, să viețuim cu [illegible] [illegible] cu bună credință ș. m. d., iară [illegible] [illegible] despre binevestirea lui Ioan [illegible]

După Ora a noua, se [illegible] Vecernia [illegible] cea Mare [illegible]

13 paremii, arătându-ni-se în ele icoanele Te[illegible] vechiu despre botezul Testamentului nou și în [illegible] dându-se aminte de râul Iordanului, în care s[illegible] [illegible]

[illegible] (Cor. 10, [illegible]

în care Paul zice, că părinții poporului iudeu au f[illegible] nour și au trecut prin mare, *„și toți s'au botezat [illegible] în nour și în mare"*, și apoi evanghelia aceeaș ce [illegible] la Ora a noua și care istorisește despre binevestirea lu[illegible] în pustie (Luca 3, 1—18). Deci se continuă [illegible] Vasile cel Mare, părându-se ca și în ajunul [illegible] Christos.

După rugăciunea cea după amvon, [illegible] crucea în mână prin ușile cele mari, în mijlocu[illegible] unde e gata apa și face sfințirea cea mare a apei [illegible] după sfințire din ea toți cei ce se află în biserică [illegible] ieșire din biserică [illegible] servitorii bisericești cu a[illegible] [illegible] cu crucea pe la locuințele creștinilor și cântă [illegible] și condacul sărbătorii, stropesc cu apă sfințită pe [illegible] locuințele lor, ducând astfel binecuvântarea și sfințirea până în biserică și [illegible] de aceasta, în casele și în[illegible] credincioșilor *)

In însăși ziua sărbătorii arătării Domnul[illegible] la ora a doua din noapte, trăgându-se toate cam[illegible]

[illegible]

Apoi se face *litia* cântându-se și arile compuse [illegible] [illegible] (sec. IX) și de Anatolie Tesaloniceanul (sec. IX) [illegible]

din imne prea frumoase se plinește tot așa ca și [illegible] Domnului. — La *liturghie* se citesc antifoanele din [illegible] 113, 114 și 117 și după citirea versurilor psalm[illegible] se cântă troparul: *„În Iordan botezându-te tu, Doamne"* [illegible] La intrare după cuvintele preotului: *„Înțelepciune. Drepți"* [illegible] și răspunsul stranei: *„Dumnezeu e Domnul și s'a* [illegible] *nouă, bine este cuvântat cel ce vine întru numele* [illegible]

*) Cf. § 56 al opului de față p. 134

[illegible]-nului" cânt[illegible] *„Marin[illegible]* [illegible]

„Câți în Christos v'ați botezat [illegible] nașterea Domnului spre edificarea [illegible] arătării Domnului în biserica veche [illegible] amvonului, când preotul în n[illegible] cruc[illegible] [illegible] ies în procesiune solemnă și între sunetele [illegible] cântarea troparelor: *„Glasul Domnului* [illegible] *„Astăzi firea apelor se sfințește . . ."* la râu [illegible] de apă, unde se face sfințirea cea mare a a[illegible] botezului Domnului în Iordan.

[illegible] a apei se face [illegible] din cartea prorocului Isaia [illegible] se arată efectele binef[illegible] Christos și se provoacă credincioșii, ca să [illegible] [illegible] capitul citirii paremiilor se face tâmâiare [illegible] (I Cor. 10, 1—4), în care se face aduc[illegible] [illegible] trecut prin mare, au mâncat în [illegible] izvorul din piatră; mai departe se citește și evan[illegible]

[illegible] evangheliei intonează diaconul ectenia [illegible] care, după cererile generale, se imploră Dumnezeu, ca [illegible] apa prezentă cu puterea și lucrarea și cu venirea Duhului [illegible] timpul intonării ecteniei, preotul citește în taină o [illegible] roagă pe Domnul, ca să lumineze cugetarea noa[illegible] cel sfânt și să ne primească drept moștenirea sa. Do[illegible] sfințirea apelor ca să ne facă nouă cale la [illegible] apă și prin Duh și să ne întoarcă la libertatea [illegible] citește preotul cu glas înălțat [illegible] patriarhul Ierusalimului: *„Treime p*[illegible] *[illegible] presus de ființă . . ."*, rugar[illegible] îndrăznească a lăuda facerea [illegible] [illegible] pe el. Venind la [illegible] *[illegible] sunt lucrurile tale,* [illegible] *minunilor tale"* le restrâns[illegible]

[illegible] venirea sf. Duh [illegible] și precum Mo[illegible] așa și preotul [illegible]

[illegible] in chipul crucii. Se [illegible] preotul ca Domn[illegible] [illegible] pe[illegible] „*dar de mântuire şi binecuv*[illegible] *Iordanului, şi o fac pe lumi* [illegible] *de nestricăciune, dar de* [illegible] *dezlegare de păcat* [illegible] *de boale*" etc. şi venind la [illegible] *Iosif şi acum Stăpâne,* [illegible] *stăpâ*" se rosteşte şi cuvint [illegible] atâta ori şi apa în ch[illegible] [illegible] *le* [illegible] *o vor gusta şi se* [illegible] *tuturor celor ce* [illegible] *binecuvântare*". Deci se [illegible] pentru împăratul, pentru arhiep[illegible] [illegible] episcopul, pentru toată [illegible] pentru poporul ce stă înainte, la care strana [illegible] de trei ori: „*Doamne miluieşte*". Preotul zice: „*P*[illegible] strana: „*Şi Duhului tău*". Diaconul [illegible] *să le plecăm*", strana: „*Ţie Doamne*" şi plecându-şi preotul [illegible] zice în taină rugăciunea: „*Pleacă Doamne urechia ta şi ne a*[illegible] [illegible] ori, făcând cu ea cruci şi cântă troparul sărbătorii: „*În Iordan botezându-te tu Doamne*" [illegible] această afundare a crucii în [illegible] chipul [illegible] Domnului în apele Iordanului [illegible] preotului se [illegible] sfinţirea apei. Cu apa sfinţită [illegible] şi stropeşte poporul [illegible] toată biserica. Întorcându-se [illegible] la biserică, se [illegible] *binecuvântarea* [illegible] *le bine a lui Dumn*[illegible]

Sfinţirea cea mare a apei se făcea la apusul [illegible] Domnului acuma în secolul IV. Aceasta se docum[illegible] prin împrejurarea, că la arătarea Domnului, chiar în sec. IV [illegible] patriarhul [illegible] sfinţirii celei [illegible] tradiţionale. Însă rânduiala de acuma a sfinţirii celei [illegible] dat şi forma, ce o are în prezent [4].

În biserică se continuă liturghia, care se termină cu apolisul: „*Cela ce în Iordan dela Ioan a voit a se bo*[illegible] [illegible] *botezat, Dumnezeul nostru ...*". Apolisul se face în acelaş [illegible] şi la Vecernia şi Utrenia arătării Domnului [5].

[illegible] Gregor. Nazianz. [illegible] Patr. gr. T. XXXVI p. [illegible]
[illegible] Историческій обзоръ богослуженія [illegible]
[illegible] 1864 p. 187 şi 232.
[illegible] Această rânduială se face dacă se întâmplă ajunul în zilele [illegible] în care se [illegible] Iară de se va întâmpla ajunul sâmbăta sau duminecă,

A doua zi după arătarea Domnului [illegible] serbează biserica soborul sau adunarea [illegible] înaintemergătorul şi botezătorul Ioan (Ἡ σύναξις [illegible] προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου), adecă [illegible] credincioşilor la dat laudă sf. proroc Ioan pentru botez[illegible] Domnului. Duminica ce precede botezul [illegible] [illegible] *botezului* [illegible] se citeşte în această duminecă evanghelia [illegible] despre Ioan Botezătorul, care a prevestit pe [illegible] căruia nu e demn să-i deslege curelele încălţ[illegible] [illegible] ară duminica ce urmează după botezu[illegible] [illegible] *după botez* [illegible] se citeşte în această duminecă, evanghelia (Mat. 4, [illegible] [illegible] în Galilea şi lăsând Nazaretul, a venit de a locuit [illegible] naum, lângă mare, şi că de atunci a început Isus [illegible] [illegible] 14 Ianuarie, iară în această zi se [illegible]

§ 1[illegible]. Rânduielile bisericeşti la înălţarea onoratei cruci.

Spre a ni se aduce aminte în tot anul, de [illegible] aflarii sf. cruci în Ierusalim şi a aducerii ei din [illegible] aşezat biserica sărbătoarea înălţării sf. cruci, care în tot a[illegible] se serbează în ziua a 14 a lunei lui Septemvrie. P[illegible] după Vecernie, înfrumuseţându-se sf. cruce cu [illegible] bine şi punându-se pe disc, o duce preotul [illegible] troparului: „*Mântuieşte Doamne poporul* [illegible] dacului: „*Cel ce te-ai înălţat pe* [illegible] [illegible] evangheliei o pune mai sus. Şi [illegible] luminarea, care arde toată [illegible]

La Vecernie, [illegible]

Drepți". Strana cântă tropar: „Mântuiește ..."

Apoi face preotul cu sf. cruce ca și mai înainte, de trei.

1) ... § 43 al opului de față p. 151

unde de o sută de ori în modul arătat,

... se cetesc antifoanele din psalmul 21

... te Doamne poporul tău..." — Acest...

... „Drepți" și răspunde strana

... Însemnatu-s-a preste noi

aceea se [illegible] să se dea [illegible]
nunica după mâncarea sf. cruci.

§ 182. R[illegible] la bunavestirea Născătoarei de Dumnezeu.

[illegible]

[illegible] cu mare solemnitate, holărînd biserica, ca în postul [illegible] zei, nu chiar şi în Vinerea mare totdeauna să se [illegible] navestirea în ziua învierii să se plinească unele [illegible]

[illegible] bisericeşti la bunavestire, se încep de [illegible]

[illegible] şi fiindcă zicie [illegible]

[illegible] se pot expune aici, ci trebue să se treacă cu vederea, îndreptându-se atenţiunea lectorilor la cărţile numite.

În general şi cam de regulă se plinesc rânduielile bunavestire, în următorul mod

[illegible]

[illegible]
nia cea mare. Cu Pavecerniţa [illegible]
[illegible] cântă bunavestirea [illegible]

[illegible] cu Utrenia. Dacă bu[illegible]

[illegible]

La Utrenia bunavestirii, se cântă polieleul în toate [illegible]

[illegible] După oda a opta, nu se cântă: „Cea ce [illegible] numai când bunavestirea cade în dumi[illegible]

[illegible] timpul de post

[illegible]

La bunavestire se face, ori în ce zi s'ar întâmpla [illegible]

[illegible] de regulă [illegible]

[illegible]

n adecă în ziua 25 a lunei lui Martie, în care se serbează [illegible]

[illegible]

Rânduieli de bisericești la sărbătorile mari mutabile

§ 183. Împărțire.

[illegible]

mărește această mare sărbătoare și o încheie cu dum[illegible] Iară timpurile ce premerg duminicei paștelor, sunt cele [illegible] săptămâni preparatoare pentru patruzecimile și patruzeci[illegible] unită cu săptămâna cea mare sau săptămâna p[illegible] numinduse toate aceste timpuri *timpul Triod*[illegible] duminica paștelor și timpurile ce urmează după ea, [illegible] săptămâna cea luminată și celelalte săptămâni [illegible] cheiarea sărbătorii învierii, apoi înălțarea Domnului [illegible]

[illegible]

Rânduieli bisericești ale timpului premergător patruzecimii.

§ 184. [illegible] bisericești în duminica vameșului și a fariseului.

[illegible] dela duminica vameșului și a fariseului, [illegible] rânduielile sale bisericești pentru [illegible] Precum acela, cari au să plece la războiu, se [illegible] încurajează de conducătorii lor prin cuvinte [illegible] vite pentru ca să departeze lenea, frica și [illegible] și să se însuflețească de spiritul ostășesc [illegible]

[illegible]

durata timpului de preparare pentru [illegible] narea din evanghelia dela Luca (18, 10—14) despre [illegible] cel mândru și fariseul cel umilit, îndemnândune p[illegible] asemănare, ca noi să urmăm vameșului, iară [illegible] ferindu-ne de mândrie și de mărirea cea deșartă [illegible] ducându-ne la umilință și la căință. În toate [illegible] ale acestei duminici, se defaimă și [illegible] cea neînțeleaptă a fariseului și [illegible]

[illegible] Biserica sâmb[illegible]

[illegible]

Iară la L[illegible] cântă ca dela duminica aceasta [illegible] a 3-a pătrazecimii următoarele: „Ale sfintei pocăinţei [illegible] dătătorule de viaţă, că mânecă duhul meu la [illegible] purtând locaş al trupului cu totul spurcat. Ci ca un [illegible] [illegible]"

§ 185. Rânduielile bisericeşti în duminica fiului celui pierdut.

In duminica următoare, a fiului celui pierdut, [illegible] biserica la cântă, arătând îndurarea cea ne[illegible] lui Dumnezeu către toţi păcătoşii, cari cu gând serios [illegible] a se căi de păcatele lor şi a se întoarce către [illegible]. Această îndurare nemărginită a lui Dumnezeu, ne-o [illegible] biserica, cetind în duminica aceasta, la liturghie, [illegible] despre fiul cel pierdut, din care cauză aceasta d[illegible] chiamă „*duminica fiului pierdut*". Văzând adecă [illegible] lat, în ce stare tristă ajunsese el prin viaţa sa [illegible] [illegible] întoarce la tatăl său cel bun, nu ca fiu ci ca slugă [illegible] văzând şi noi, că prin păcatele noastre ne-am lipsit [illegible] lui Dumnezeu şi de bunurile lui, dorim măcar ca [illegible] să fim primiţi de Dumnezeu. Drept aceea toate rându[illegible] bisericeşti ale acestei duminici îndeamnă pe cei [illegible] se căi de păcatele lor, a se scula şi a merge la [illegible] cel ceresc, care de demult aşteaptă întoarcerea lor.

Aşa cântă la biserică la Vecernie [illegible] părintească am [illegible] fost eu [illegible] preună cu necuvântătoare, şi poftind hrana lor [illegible] flămând. Ci întorcându-mă la tatăl [illegible] Pruncule[illegible] ca pe un năimit, pre mine cel ce cad la iubirea oamenilor şi mă mântuieşte" [1]). Iară la Utrenie cântăm: „[illegible]

[illegible] salăşluindu-mă în oraşul vicleniilor cetăţeni, şi [illegible] sătulând foamea cea dimpreună cu dânşii, întorcându-mă [illegible] îndurătorului părinte. Greşit-am la cer şi înaintea ta, [illegible] vrednic să mă chem fiul tău, fă-mă ca pe unul din [illegible] Dumnezeule şi mă miluieşte" [illegible]

[illegible]

§ 186. Rânduielile bisericeşti în duminica lăsatului de carne.

Duminica ce urmează după du[illegible] se numeşte *duminica lăsatului de carne*, [illegible] duminică se face lăsatul mâncării de ca[illegible] până la paşti. În această duminică se face [illegible] sfântului judeţ cu scopul, ca cei [illegible] dreptului judecător să se deştepte din [illegible] [illegible] Dumnezeu, căci preaîndurătul Dumnezeu e [illegible] drept judecător, care va răsplăti fiecăruia după [illegible], şi ca toţi fiii bisericei să se umple de frica [illegible] şi să se ferească de înmulţirea păcatelor. [illegible] se ceteşte în duminica lăsatului de carne [illegible] Matei (25, 31—46), în care se istoriseşte a [illegible] a Fiului omenesc şi judecata cea înfricoşată [illegible] [illegible] *drepţii în viaţa de veci*". Precum în [illegible] [illegible] amintind teama judeţului celui de pe urmă.

Aşa cântă biserica în ziua aceasta, la Vecernie [illegible] să vii să faci judecată dreaptă, dreptule judecător [illegible] mulţi tale, tuturor de for înfricoşând. [illegible] pe toţi stând înaintea ta puterile cereşti şi oamenii cu [illegible] cunoscute, fiecăruia precum a lucrat. Atunci să[illegible] şi să ne învredniceşti, Christoase, în partea celor [illegible] îndurat, cu credinţă te rugăm" [2]). Şi: „Vai mie [illegible] până când nu încetezi dela răutăţi, până când zaci în [illegible] adu-ţi aminte de înfricoşata oră a morţii, de ce [illegible] cu totul de înfricoşata judecată a Mântuitorului [illegible] răspunde sau cum vei să dai seamă? [illegible] mustrarea ta, faptele tale te vădesc [illegible] timpul a sosit aleargă [illegible] Doamne greşit-am ţie. Ci ştiu [illegible] Păstorule cel bun, nu mă despărţi [illegible] dreapta ta, pentru mare îndurarea [illegible]

[1]) Stihira [illegible]
[illegible]) Stihira la [illegible]

[illegible] stihoavnă [illegible]
[2]) Stihira la [illegible]

§ 187. Randuelile bisericeşti în sâmbăta dinaintea duminicei lăsatului de carne.

Sâmbăta dinaintea duminicei lăsatului de carne ... înfricoşatului judeţ se roagă biserica pentru ... răposaţii cu ... înfricoşatului judeţ ... totodată ... celor ce suntem vii, de moartea ...

... „Plâng şi mă tânguiesc, când gândesc la ... moartea ...

... pământul" — La stihovna ... după alte stihuri şi stihira dela rânduială ...

... După aceasta ...

... se chiamă săptămâna brânzei ... căci biserica opreşte ... carnei şi permite a mânca ... şi astfel, considerând ...

... dumnezeeştii pocăinţi, înainte ... postului, începătura umilinţei şi ...

... cu mâncările, întru ...

... Dacă ... şi ... în această săptămână ...

... inima voastră cu ... şi vă rupeţi inimele voastre, iară nu ... întoarceţi la Domnul Dumnezeul vostru, că ... şi mult milostiv ...

§ 188. Randuelile bisericeşti în săptămâna brânzei şi în duminica lăsatului de brânză.

... după duminica lăsatului de carne şi care asişderea e o săptămână ... pentru ...

Sâmbăta în săptămâna ... tuturor cuvioşilor ...

... şi la un chip lumii ...

... geste și să ne depărtăm ... Apoi să ne îndeletnicim ... nu numai de mâncare, ci și de ... de vedere, de hulire ...

... strămoșilor noștri Adam ...

Rânduielile bisericești în timpul paresimilor

§ 189. Împărțire.

... căință pentru păcatele noastre ... în aceste zile ... deșteptarea sentimentelor de umilință și ...

A. Rânduielile bisericești ale ajunării celei mari în genere

§ 190. Vecernia și Pavecernița în duminicile ajunării celei mari.

tropatele „Născătoare de Dumnezeu ...“ şi se face ...
„Mărire Tatălui“ „Botezătorule al lui Christos pe noi pe ...
nestecare ...“ şi se face iarăşi o metanie; „Şi acum“ ...

... binecuvântat Christos Dumnezeul nostru ...
... „Împărate ceresc“ pe binecredinciosul împăratul nostru ...
şi se fac trei metanii mari şi acuma zicem rugăciunea sf. Efrem
„Doamne şi stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii
multe, al iubirii de stăpânire şi al vorbirii ... nu mi-l ...

... mici ...
... acum ... şi ... facem iarăşi o metanie. Şi când ...

Necesar ...

douăsprezece închinăciuni ...

... la Liturghia ... de ...

§ 1 ... toate zilele Utreniei şi Ceasurilor
în ajunarea cea mare.

Mezonoptica de toate zilele se face ... în decursul celorlalte timpuri de post ... „Sfinte Dumnezeule“ şi după „Aleluia“ a sfârşitului şi a ... 17 se fac toate cele trei metanii. După „Cea mai ... cinstită ...“ ... preotul ... se zice rugăciunea ... cu cele ... metanii. ... stihurile „Du...

„... ce mai zidit pe mine mântuieşte-mă“ ...
... Doamne, ...“ se fac la fiecare stih ...
... pe urmă zicându-se toată rugăciunea sf. Efrem ...
metanii. Luni ... săptămână a ... mare se fac la ... la sfârşit trei metanii, cu rugăciunea sf. Efrem.

... cu „Sfinte Dumnezeule“ ... iară după cei şase ...

... ele ...
şi pământului“ se cântă tot după fiecare stih „Aleluia“ de cale ...
După tropare se citesc catismele şi anume se citesc în ajunarea
mare cale trei catisme. După catisme nu se face ectenia cea mică,
se cântă sedelnele. Sedelna catismei a treia e urmată de psalmul ...
după care zice preotul din altar ectenia: „Mântuieşte Doamne pop...

... maica luminei, cu cântări cinstindu-te să o mări...
... cânta „Măreşte suflete al meu ...

... şi „Cea ce eşti mai cinstită ...“ facem o metanie ...

... Dumnezeule“ cu trei metanii, şi după „Tatăl ...
... ectenia se citeşte troparul: „În biserica măririi tale ...“
„Doamne miluieşte“ de 40 de ori, „Mărire şi Acum“, ...

„Mărire Tatălui“ şi „Acum“ şi se ...
decursul ajunării mari ...
... „Acum“ şi „A...
Doamne ...

[illegible] „Christoase lumina cea adevărată ...” şi cântând [illegible] „Doamne ... ce ai mai făcut pe noi ...” face preotul [illegible]

§ 192. Ora a treia şi a şasea în ajunarea cea mare

[illegible]

[illegible] ... Apoi citeşte stranа rugăciunea: „Degrab ... întâmpine pe noi îndurările tale ...” şi după „Sfinte D[umnezeule]” [illegible] ... şi după ... cântă strana troparele [illegible] ... „Maica Lăudată ...”, „Şi acum ...” „Ceea ce ...” [illegible] ... „Preamărită eşti ...” [illegible]

§ 193. O[ra a nou]a, Obedniţa şi Vecernia în ajunarea cea mare.

[illegible]

michaelui și păstorul și Mântuitorul lumii [illegible] de 40 de ori și celelalte ca la Orele de mai [illegible] rugăciunea sf. Efrem, la care se fac trei metanii [illegible] citește rugăciunea: „Stăpâne, Doamne, Isuse Christ[illegible]"

Acum începe strana obicinuită, cântând [illegible] „Pomenește-ne pe noi, Doamne. Fericiți cei săraci cu [illegible] acelora e împărăția cerurilor. Pomenește-ne [illegible] vei veni întru împărăția ta". Și toate [illegible] „Mărire Tatălui" [illegible] „Pomenește-ne pe noi, Doamne [illegible]" „Pomenește-ne pe noi, Doamne . . .". Apoi împreună amândouă stranele, cântă: „Pomenește-ne pe noi, Doamne, când vei veni în împărăția ta" și facem o metanie. „Pomenește-ne pe noi, Stăpâne, când vei veni întru împărăția ta" [illegible] facem altă metanie [illegible] „Pomenește-ne pe noi, Sfinte, când vei veni întru împărăția [illegible]" a treia metanie. Apoi citește strana: „Ceata cea [illegible]" Stih: „Apropiați-vă către dânsul [illegible]"

[illegible] „Cel trei întru unul Dumnezeu [illegible]", „Sfinte Dumnezeule [illegible]". Apoi „Tatăl nostru" și condacele zilei „Mărire Tatălui [illegible]", „Cu sfinții odihnește [illegible]" Și acum [illegible]: „Ceea ce ești folositoare . . ." [illegible] de 40 de ori [illegible]

[illegible]

La Vecernie [illegible] psalmii „Mărire și Acum" [illegible] cea mare și se citește catisma a 18-a [illegible] se fac la „Mărire [illegible]" [illegible] și „Mărire și Acum", preotul intonează din „Lumină lină" [illegible] strana zice [illegible] „Lumină lină" [illegible] preotul zice: „Înțelepciune" și strana citește [illegible] și apoi cea dela Pilde. După citirea [illegible] „Învrednicește-ne Doamne în seara aceasta . . ." și [illegible]

[illegible]

[illegible] după „Tatăl nostru" și celelalte „Născătoare de Dumnezeu fecioară [illegible]" și se face o metanie [illegible] Tatălui [illegible] „Botezătorul lui Christos [illegible]" [illegible] „Rugați-vă pentru noi [illegible]" și se face și a treia metanie. Apoi citește strana: [illegible] ta scăpăm, Născătoare de Dumnezeu [illegible] 40 de ori după care urmează [illegible] sf. Efrem. După Rugăciune [illegible] Dumnezeule", „Doamne miluiește" [illegible] și treime, stăpâne de o ființă [illegible] apoi „Fie numele [illegible]" de trei ori și psalmul 33: „Bine-voi [illegible]"

Domnul [illegible] „Cu adevărat . . ." [illegible] celor împărătești, face apolisul.

§ 194. Pavecernița în ajunarea cea mare.

În ajunarea cea mare se citește în toate [illegible] cea mare, care se [illegible] al Sfântului [illegible] și se distinge prin [illegible] ocupând în serviciile dumnezeiești ale [illegible] foarte însemnat [illegible] distins. — Rânduiala [illegible]

[illegible]

[illegible] „Dumnezeule curățește-ne pre noi păcătoșii [illegible]" facem trei metanii. Apoi zicem „Sfinte Dumnezeule [illegible]"

[illegible] ochii mei [illegible]", și aceste tropare [illegible] „Doamne miluiește" de 40 de ori, „Mărire și [illegible]" „Ceea ce ești mai cinstită [illegible]", „Întru numele Domnului [illegible] părinte", apoi rugăciunea: „Doamne, Doamne, cel ce [illegible]"

[illegible] psalmul 50 și psalmul 101 și rugă[illegible] [illegible] cu metanii și după „Tatăl nostru" [illegible] troparele „Miluiește-ne pre noi, Doamne, [illegible]" Și iarăși se zice de 40 de ori „Doamne [illegible]" rugăciunea: „Stăpâne Dumnezeule părinte atot[illegible]" [illegible] „Veniți să ne închinăm . . ." cu trei metanii [illegible] și „Mărire întru cei de sus lui D[illegible]" [illegible] făcut nouă în noaptea și în [illegible] Doamne în seara aceasta [illegible]", „Sfinte D[illegible]" [illegible]

[illegible]

§ 195. Liturghia darurilor mai înainte sfințite.

Conceptul, desvoltarea istorică și motivele așezării liturghiei darurilor mai înainte sfințite.

... a mare, se pomenește în biserica ... în sâmbăta, duminica, la ... în duminica cea mare, ... și anume se pomenește în sâmbăta ... duminica cea mare și în duminica stăpânească ...

... și în Joia și Sâmbăta cea mare liturghia ... în celelalte zile se săvârșește un ...

... darurile, ci săvârșindu-se aceasta la liturghia deplină a ... sau a oarecarei sărbători precedente, se ... ca sacrament al corpului și al sângelui lui C...

... din secolele ... [illegible] ale creștinismului. ... în privința aceasta, urmele ... celor mai înainte sfințite ... din ...

... de origine apostolică ... cu sfintele daruri mai înainte ...

... în decursul celor trei ... cu sf. corp și ... când fiind ei persecutați de ... puteau să săvârșească în fiecare zi ... cu ea. Ei slujeau și liturghia ... în duminici și în zilele anumite ... de multe ori noaptea, și în locuri ... de furia celor necredincioși ... se împărtășeau cu sf. corp și ...

liturghie şi o conservau pentru acei creştini, cari voiau să se comunice in biserică mai târziu, când nu se pute [illegible]

[illegible]

in fine sfântul corp şi sânge al Mântuitorului sfinţit [illegible] deplină, se trimitea, prin diaconi, bolnavilor, [illegible] se aflau in inchisori şi celor ce nu puteau asista [illegible] gie, impărtăşindu-se cu el [3]). Că această impăr[illegible]

[illegible]

darurilor mai inainte sfinţite, dară oprind el a aduce [illegible] in patruzecime, adecă a săvârşi sacrificiul cel fără de [illegible] afară de sâmbătă şi duminică, n'a oprit celor cred[illegible]

[illegible]

p. 1287

[illegible]

[illegible] perpetua conservatione [illegible] III [illegible]

deşi nu face amintire cu cuvinte clare de liturghia celor [illegible] sfinţite, totuş fără indoială, o are aici in vedere, [illegible]

[illegible]

[illegible] a cunoaşte bine acest serviciu dumnezeiesc şi [illegible]

[illegible]

[illegible] acestei liturghii existentă până atunci numai in tradi[illegible]

[illegible]

[illegible] sfinţite [2]).

Motivele din cari a hotarît biserica pentru patruzecime, liturghia celor mai inainte sfinţite, în loc de liturghia deplină, sunt de două feluri, şi anume: privirea la calitatea timpului patruzecimii şi la necesitatea primirii dese a sf. [illegible]

[illegible]

[illegible] să se oficieze liturghia deplină [illegible]

[illegible]

ghia semnul crucii, zice: *„Binecuvântată este [illegible] Tatălui...“*. Strana zice: *„Amin“* și cetește psalmul [illegible] *Binecuvintează suflete al meu pre Domnul...* [illegible] se închid ușile cele mari și preotul cetește cele [illegible] găciuni de pe urmă ale Vecerniei din liturghier.

Deși liturghia celor mai înainte sfințite e [illegible] mirezească de seară, totuș în misterul prezent al [illegible] al sângelui dumnezeiesc, ni arată ca deplina [illegible] Testamentului nou, și pentru aceea se [illegible] mărirea persoanelor preasfintei treimi, descoperind [illegible] mister în deplina sa lumină.

Psalmul 103 se termină cu *„Mărire și Acum“* *„Aliluia“* de trei ori după care diaconul zice [illegible] mare: *„Cu pace Domnului să ne rugăm...“*, iară ecfonisul: *„Că ție se cuvine toată mărirea...“* [illegible] în'acest mod, mulțămită și preamărirea, [illegible] [illegible] adus întru cele precedente făcătorului [illegible] torului.

[illegible] ecfonis cetește lectorul, în mijlocul bisericii, [illegible] prima mărire a [illegible] din psalmii [illegible] 119—123, închinându-se cu *„Mărire“* și cu *„Aliluia“* de trei ori, dimpreună cu închinăciunile [illegible] antifonului al catismei, preotul cetește rugăciunea [illegible] după *„Aliluia“*, zice ecfonis [illegible]

[illegible] cetește lectorul al doilea și după aceasta, și al treilea antifon al catismei, adecă psalmii 124—128, respect. psalmii 129—132 [illegible] ca și antifonul prim, cetind preotul în timpul acesta [illegible] al doilea și al treilea [illegible] iară diaconul [illegible] [illegible]

În decursul cetirii antifoanelor, care cetire [illegible] ecfonisul cetirii celei mari, aduce d[illegible] discul, steaua și acoperemântul, iară preotul [illegible] timisul, pune discul pe antimis și [illegible] ori și luând stântul agneț din chivot, îl pune pe [illegible] zicând preotul: *„Domnului să ne rugăm“* apropie [illegible] de tămâiat spre a o tămâia și o pune pe disc; [illegible] și cu acoperemântul și acopere cu el disc[illegible] sfintele de trei ori și tot altarul și face trei [illegible] tifonul al treilea, trăgându-se perdeaua [illegible]

[illegible] proscomidiar, împrejurul sf. [illegible] cu lumânarea aprinsă și tămâind [illegible] porul își pleacă genunchi [illegible] ajunge preotul la proscomidiar [illegible] preotul: *„Domnului să ne rugăm“*, [illegible] vin și apă și tămâind acoperământul [illegible] și apă [illegible] și tămâind sfintele de trei ori și tot altarul, închide antimisul și-l acopere cu evanghelia.

După catismă strana cântă: *„Doamne strigat-am...“* [illegible] *„Mărire“* deschide diaconul ușile împărătești și preotul face dimpreună cu diaconul, intrarea ca și la Vecernia duminecii, cu tămâiatul; iară dacă se cetește evanghelia, precum la aflarea cap al lui înaintemergătorului, la 40 de martiri și în săptămâna patimilor, se face intrarea cu evanghelia.

Deci exclamă diaconul: *„Înțelepciune“*, *„Drepți“*, iară strana cântând *„Lumină lină“*, diaconul tămâiază toată biserica. După care [illegible] *„Înțelepciune“*, lectorul: *„prochimen* [illegible] *[illegible]“*, și cetește lectorul paremia. După cetirea paremiei [illegible] prochimenul al doilea, cu versul lui. Deci zice diaconul cu glas [illegible] *„Poruncește“*, iară preotul luând cu mâna stângă făclia iară cu [illegible] apoi către po[illegible] luminează [illegible] și [illegible] iară strana cetește *paremia din Pilde* și, dacă e o [illegible] sfânt cu polieleu, cetește și paremia sărbătorii, sau [illegible]

după [illegible]

Christos pe pământ. Pentru aceea întâțișează facla aprinsă, pe însuș Isus Christos, lumina [illegible] luminează pe tot omul ce vine în lume. Cu [illegible] minare deștepta preotul în biserica veche, în cei [illegible] parau pentru botez, sau în cei chemați, dorința [illegible] această lumină; cu această lumânare, ne de[illegible] pe noi și îndeosebi pe cei ce se prepară [illegible] sf. sacrament a euharistiei, la pocăință și la [illegible] aceea, îngenunchind poporul și amândouă [illegible] preotul stând în picioare înaintea sf. mese și [illegible] cu solemnitate: „Să se îndrepteze rugăciunea [illegible] ridicarea m[illegible]

[illegible] această cântare, strana dreaptă [illegible] picioare toți credincioșii [illegible] cei din laturea sta[illegible] să cad în [illegible] Doamne strigat-am către tine [illegible] „Să se îndrepteze rugăciunea [illegible] credincioșii din laturea [illegible] partea dreaptă cad în genunchi [illegible] ne Doamne pază gurei [illegible] se îndrepteze rugăciunea [illegible]

[illegible] îngenunchiază [illegible] „Să nu abați inima mea spre cuvinte de [illegible] „Să se îndrepteze rugăciunea [illegible] cu credincioșii din laturea stângă în [illegible] îngenunchiază. Dupăce a [illegible] diaconului și cântă îngenunchind [illegible] „Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea [illegible] continuă stranele, amândouă, a cânta [illegible] mâinilor mele, jertfa de seară" și apoi fac cu toții [illegible] Această cântare solemnă aduce aminte de [illegible] când cântăreții nu erau despărțiți de [illegible] partea la care, sau despărțindu-se în două strane, cântând alternativ una după alta[1]. [illegible] cântare, nu pleacă genunchiele credincioșii din acea [illegible] în care cântă strana, urmând exemplului celor [illegible] cântare, nu pleacau genunchiele și fața la [illegible] a fi amândoi în mișcarea liberă a [illegible] în [illegible]

[1] S. I. Ioannes Chrysostomus Expositio in [illegible] T. LV. p. 470 și Basilius Epist. 204 ad [illegible] T. XXXII p. [illegible]

Dacă e sărbătoare, în care se [illegible] anghelia, după „Să se îndrepteze . . ." [illegible]

[illegible] menul apostolului și cetește apostolul, și [illegible] ghelia și apoi zice diaconul ectenia: „Să zi[illegible] tot sufletul . . .". Iară dacă nu e sărbătoare, [illegible] după terminarea cântării: „Să se î[illegible] ciunea mea . . ." și după metanii, ectenia [illegible] din tot sufletul . . .". În timpul acestei ec[illegible] în taină, rugăciunea cererii cu osârdie [illegible] Dumnezeul nostru, la rugăciunea aceasta . . [illegible] o cetește și la liturghia sf. Ioan C[illegible] [illegible] și în liturgia lui Ioan Chrisostom.

[illegible] ectenia pentru cei chemați preotu[l] [illegible] Doamne Dumnezeule Dumnezeul nostru [illegible] ca Domnul [illegible] miluiască pe cei chemați [illegible] sufletele și trupurile . . ." [illegible] Terminând apoi ectenia cu ec[illegible] [illegible] chemați ieșiți, cei chemați ieșiți, câți [illegible] din cei chemați, câți suntem [illegible] pace Domnului să ne rugăm".

De miercuri în mijlocul pos[tului] [illegible] după ecfonisul: „Că și aceștia î[illegible] care ecfonis se încheie ectenia pentru catehume[ni] și rugăciunea pentru cei ce au să se [illegible]

[illegible] pentru cei ce au să se lu[illegible] câți sunteți chemați ieșiți, cei [illegible] luminare apropiați-vă, rugați-vă cei [illegible] diaconul [illegible] să se lumi[illegible] [illegible]

Timpul cel mai potrivit pentru botezarea [illegible] sau a celor chemaţi, era în biserica veche, [illegible] Duhul sfânt, ziua arătării Domnului şi [illegible] paştile sau noaptea Sâmbetei celei mari [illegible] dorinţa să primească botezul în timpul acesta din [illegible] trebuia de cu vreme să-şi descopere această vo[illegible] [illegible], la începutul patruzecimii [1]) [illegible] săptămâna a doua a [illegible] catehumenii şi se instruiau în [illegible] ale credinţei creştine, necesare pentru primirea [illegible] [illegible] credinţei şi rugăciunea domnească [illegible] ce privire la „disciplina arcani" nu se [illegible] [illegible]. [illegible] săptămânal catehumenii, ce se preparau pentru [illegible] [illegible], cari erau împreunate cu [illegible] [illegible], precum cu ţinerea în mână a [illegible] [illegible] însemnarea crucii din partea [illegible] a episcopului, cu exorcisme, cu suflare în faţă, cu [illegible] [illegible]. Ziua scrutiniului celui [illegible] era [illegible] în săptămâna a patra a patruzecimii şi [illegible] asupra catehumenilor la toată liturghia se făceau [illegible] dimpreună cu impunerea mânilor, pentru aceea [illegible] rugăciunii şi la liturghia celor mai înainte sfinţite [illegible] aceasta se [illegible] adaugă deosebite rugăciuni de [illegible] patra săptămână a patruzecimii, fără de îndoială [illegible] cel mai solemn al catehumenilor [illegible] la [illegible], care tot mai mult se apropia de [illegible] catehumenilor [2]).

După provocarea: „Câţi suntem [illegible] [illegible]

liturghia sf. Ioan Gurădeaur, două ectenii şi [illegible] pentru cei credincioşi.

[illegible] diaconul se roagă, ca Domnul să [illegible] [illegible], iară preotul citeşte în timpul acea[illegible] rugăciunea cea dintâi a credincioşilo[r]

[illegible] [illegible] al epocei de faţă p. 441—52.

se roagă ca Domnul [illegible] să libereze toate simţirile [illegible] [illegible] puind [illegible] conducător bun cugetul [illegible] După ecfonisul „[illegible] ţi se cuvine toată mărirea..." ectenia a doua „Iară şi iară cu pace Domnului [illegible]" iară preotul citeşte rugăciunea a doua a [illegible] în care se roagă, ca Dumnezeu să ni fie [illegible] [illegible] darul sfânta împărtăşire fără de osândă.

Terminând preotul ectenia a doua cu ec[fonisul] „[illegible] darul Christosului tău..." începe strana a cânta [illegible] [illegible] „[illegible] împreună cu noi nevăzut slujesc, că iată [illegible] [illegible] [illegible]. Cântându-se această cântare, di[aconul] [illegible] deschide uşile cele mari şi tămâiază sf. masă, [illegible] pe preot şi pe tot poporul şi stând împre[ună] [illegible] zice acesta „Acum puterile cereşti..." [illegible] după ce s'au închinat, preotul şi diaconul [illegible] merge la proscomidiar şi tămâind sfintele, zic: „[illegible] curăţeşte-mă pe mine păcătosul...", de [illegible] zice diaconul către preot: „Ridică stăpâne". Preot[ul] [illegible] acoperământul cel mare, îl pune pe umărul diaconu[lui] [illegible] [illegible] lăudaţi pe Domnul". Apoi luând sf. disc îl pune [illegible] [illegible] înconjurarea prin uşa cea despre amiazăzi [illegible] iară diaconul mergând înainte tămâiază adeseori. [illegible] cântă în timpul înconjurării, ci atât cantorii cât [illegible] stau plecaţi până la pământ în adâncă tăcere. [illegible] a intrat preotul dimpreună cu diaconul, în sf. altar [illegible] şi poporul se ridică şi continuă a cânta: „Cu [illegible] şi cu dragoste să ne apropiem, ca să ne [illegible] vieţei veşnice. Aliluia, Aliluia, Aliluia", [illegible] pune sf. sacramente pe antimins şi le [illegible] acoperământul cel mare, [illegible] şi făcând dimpre[ună] [illegible]

[illegible] iară [illegible] [illegible] care [illegible] [illegible] închipuim [illegible] [illegible]

care se citește la pomvirea ta...
...anile sfințite, se deosebesc de ...
și ale sf. Ioan Gură-de-aur. În ...

... deci, să primim curgerea ajun...
despărțită, să sfărmăm capetele ...
biruitori păcatului și să ajungem fără d...

... ca Domnul să ne împreune ...
... să ne arate moșteni ai ...
... liturghia celor mai înainte sf...
... numai că aici se amintește și ...
... domici ...

... mai însemnate ale postului sau ajunării celei mari.

§ 197. Săptămâna întâia a ajunării celei mari

Analog bisericii Testamentului vechiu, ... și o formă a oarecăror sărbători mari ... și biserica creștină-ortodoxă ... mai mare rigurozitate săptăm... mâni celei mari. Așa ... în săptămâna întâia a ajun... mai solemne și mai pătrunzătoare ... decât în celelalte zile ale ... mănăstiri, după o tradițiune veche, nu ... până după întâia liturghie a celor mai înainte ... miercuri, iară pentru cei ce pot, chiar ... mari se prelung... mai ales prin canonul cel ... rei, care se citește luni, marți, ... Pavecernița cea mare a acestei săptămâni ... *meth.mon ...* cu noi, căci la aceast... cântă cuvintele proorocului Isaia (c. 8 v. ...) *Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă ... Dumnezeu*" [2]). Acest canon cuprinde ...

... vechiu, și anume dela Adam pâ...
lui Christos ...
bine și să-și urmeze după putință, iară ...
și pornea să năzuiască la Dumnezeu ...
... prin mărturisirea păcatelor și ...
Canonul sf. Andrei se împărtășește în ...

... *Miluiește-ne pe noi, Doamne*".

§ 198. Sâmbăta săptămânei dintâi a ajunării celei mari.

Sâmbăta săptămânei dintâi a ajunării ce... ... amintirii sfântului mare martir ... cauza că acest martir, în săptămâna aceasta a fer... ... de pângărirea cu sânge din jertfele idolilor ... întâmplat în următorul mod: Fiind adică împăr... Apostatul (361—363), cu ce rigoare ... la ajunare în săptămâna cea dintâi a p... ... bătă joc de ei, a poruncit epar... să stropească în toată ziua în decursul ...

... cu ele. Eparhul a împlinit porunca împăr... martir Teodor, episcopului Constantinopolei, ... și descoperindu-i uneltirile în contra ... să adune turma sa și să-i poruncească ... nimenea nici un fel de bucate, ce se ... de toate pângărite cu sânge din jertfe, ... să mănânce pe acasă, colivă (...) grâu fiert cu miere. Făcând creștinii ... de pângărirea idolească și astfel ... paratului [1]). Din această cauză coliva ... sfințească ...

întâmplare, face biserica, în sâmbăta dintâi a [illegible] amintirea sfântului mare martir Teodor Tiron, [illegible] cununa martiriului în Amasea, sub împăratul M[illegible] anul 306, în ziua 17 a lui Februarie [illegible] sâmbetei, adică vineri la liturghie după [illegible]

[illegible]

[illegible] a apărării celei mari [illegible]

[illegible]

din cauza restabilirii definitive a onorării ic[illegible] Sinodul ecumenic, al șaptelea, din anul [illegible]

[illegible]

icoanelor nu încetă cu totul, căci aproape înc[illegible] după sinodul al șaptelea ecumenic se [illegible]

[illegible]

dată. Această împărăteasă piroasă aduse la sca[illegible]

[illegible]

[illegible] podoarea împodobire a ei, adecă sf. icoane. Împărăteasa [illegible] ca unul cu icoana Născătoarei de Dumnezeu, a [illegible] la piept [illegible]

[illegible] pentru de față a[illegible]

[illegible]

ca foarte mult dorea invită pe patriarh, să [illegible] cea mare, pentrucă să o onoreze cu [illegible]

[illegible]

[illegible] inchinătorilor [illegible] „[illegible]" și [illegible]

[illegible]

ca credința ce [illegible] celei drepte. Conform cu ac[illegible] la liturghie apostolul din epistol[illegible]

[illegible]

[illegible] tu ești fiul lui Dumnezeu, tu [illegible] lui [illegible]

§ 200. Duminica a doua a ajunării celei mari.

[illegible] duminica dintâi a ajunării celei mari [illegible] arătarea triumfului bisericei asupra luptă[illegible] [illegible] așa aduce aminte duminica a doua de [illegible] Grigorie arhiepiscopul Tesalonicului, numit [illegible] lui Varlaam și Achindin, cari învățau, că lumina [illegible] pe muntele Tavorului e făptură, iară nu lumină [illegible] [illegible], precum o numește biserica și că darul lui Dumnezeu [illegible] [illegible] persoane și lumina veacului, ce va [illegible] [illegible] și drepții vor străluci ca soarele, precum [illegible]
[illegible] lui Dumnezeu aparțin de sfera [illegible] [illegible] una și aceeaș dumnezeire, în facută și [illegible] [illegible] acea lumină dumnezeiască și toată [illegible] [illegible] o puteau de nefăcută, îi numiau [illegible] dumnezei și la mulți dumnezei. Susținând și [illegible] Grigorie învățătura bisericei despre lumina cea [illegible] [illegible] și explicând el, că sub acea lumină [illegible] [illegible] doua dumnezeu, ci numai un eflux etern [illegible] [illegible] natura lui Dumnezeu, o lucrare a [illegible] [illegible] o [illegible] dumnezeiască și fiind el acuzat [illegible] patriarhul din Constantinopole, Ioan [illegible] [illegible] acesta un sinod în Constantinopole la [illegible] La acest sinod [illegible] sf. Grigorie rătăcirea [illegible] și acesta de rușine părăsi Constantinopole [illegible] [illegible] însă rătăcirea lui Varlaam o sămână [illegible] [illegible] lui, Achindin. În contra lui Achindin [illegible] în Constantinopole un sinod, la care sf. [illegible] [illegible] învățătura despre dumnezeirea luminei [1].

Pentru zelul sf. Grigorie întru apărarea [illegible] [illegible] ortodoxe el a fost chemat de sf. [illegible] la demnitatea de arhiepiscop al Tesalonicului [illegible] [illegible] aceasta aproape timp de 30 de ani [illegible]

[1] Vezi Sinaxarul din [illegible] [illegible] Ann. [illegible] anii II 1902 pag. 79.

[illegible] sf. biserica recunoscu sfințenia [illegible] patriarhul Constantinopolului, Filotei, din secolul XIV [illegible] (1361—1375) descrise viața lui și compuse [illegible] serviciului bisericesc în amintirea lui, [illegible] duminica a doua a ajunării celei mari [illegible] mărește sf. Grigorie cu titlurile de [illegible] învățătorul bisericei, vestitorul dumnezeiesc [illegible] [illegible] Tesalonicului, etc. [1])

§ 201. Duminica a treia a ajunării celei mari.

[illegible]

[illegible] sinaxarul acestei duminici [illegible] acei, cari au înaintea lor o cale grea și [illegible] obosesc de greutatea ei și află undeva un [illegible] și frunzos, șezând pauzează ceva, și ca și [illegible] prin repaus, își împlinesc cărarea căii, așa [illegible] au înfipt și au pus acuma, în acest timp [illegible] această cale grea și obositoare, întru această [illegible] lungată, crucea cea aducătoare de viață, ca să [illegible] [illegible] și întărire ulterioară. — [illegible] împăratului, i se duce înainte steagul și [illegible] vine și el însuș vesel, căci a biruit și cu [illegible] și pe supușii săi: așa și domnul nostru [illegible] văzând să arate bucurie mare, căci a [illegible] [illegible] să iasă în ziua învierii sale din [illegible] sceptrul sau semnul cel împărătesc, adecă [illegible] [illegible] de viață, care ne umple de bucurie [illegible] dispune a primi și a lăuda și pe însuș [illegible] după dânsa. — Așișderea se pune [illegible] sf. cruce spre închinare din cauză, că [illegible] ducând întru noi prin greutatea [illegible] [illegible] și slăbiciune a [illegible] celei amare din Mera. Deci [illegible] Moisi [illegible] în mijlocul acelei ape [illegible] [illegible]

[illegible]

rul acestei amaraciunea acestei ajunari [illegible] viață făcător al crucii Domnului, imbărb[illegible] [illegible] cantonior prin pustie, panace cu [illegible] din morți, ne va aduce la Ierusalimul cel s[illegible] deoarece crucea este și se numeste arbore din [illegible] arbore a [illegible] plantat în mijlocul raiului; pentru acea părinții au așezat crucea în mijlocul st. patruzecim [illegible] amarte de lacomia lui Adam și de c[illegible] a omului prin arborele st. cruci, caci, mâncând [illegible]

La rand[illegible] bisericesti în această duminic[illegible] și ectenele cele mantuitoare Domn[illegible] [illegible] După finalul Vecerniei preotul îmbrăcat în epitrahil și felon, tămâiază sf. c[illegible] zic[illegible] „Binecuvântat e Dumnezeul nostru [illegible] „Dumnezeule ..." și după „Tatăl nostru" preotul [illegible] crucea cu discul pe cap, o duce la sf. m[illegible] [illegible] în locul evangheliei, cântând tr[illegible] [illegible] crucii: „Mântuieste, Doamn[illegible] „Mărire și Acum ..." și condacul. La [illegible] cântarii doxologiei, fiind preotul îmbr[illegible] [illegible] tămâind sf. masă și sf. [illegible] după aceasta dimpreună cu discul și cu ac[illegible] cap, iese pe ușa despre miazănoapte, mergând [illegible] de la lumânări aprinse și cu tămâiarul, și [illegible] toate cele împărătești. Deci terminându-se și „Sfinte Dumnezeule" se face rânduiala închin[illegible] [illegible]

Rânduiala aceasta se face așa: După „Sfinte [illegible] preotul: „Înțelepciune. Drepți", strana cântă [illegible] [illegible] „Mântuieste Doamne, poporul tău [illegible] preotul [illegible] pe analogion și luând aco[illegible] [illegible] crucii în 4 părți. Apoi cântă preotul troparul [illegible]

[illegible] acest tropar de trei ori și strana, și sărută [illegible] Apoi cântă strana stihirile: „Veniți credincioșilor [illegible] lemnului celui de viață făcător..." „Astăzi [illegible] Domnul nostru pe cruce [illegible] preotul [illegible] se închină și sărută sf. cruce.

La liturghie se [illegible]

[illegible] asupra noi lumina feței tale Doamne [illegible]

[illegible] și închinarea credincioșilor se [illegible] crucii și [illegible] provocându-se creștinii la închinarea ei [1]. — [illegible] crucii se face în decursul săptămânei a [illegible] în care zi se duce crucea, după terminarea [illegible] închinarea și sărutarea ei, în altar.

§ 202. Duminica a patra a ajunării celei mari

In duminica a patra a ajunării mari petrece [illegible] rânduielile sale, memoria sf. Ioan Scararul, [illegible]

[illegible] născut în Siria, a vieţuit în secolul VI. În vârstă d[illegible] ani, intră el într'o mânăstire pe muntele Sinai, devo[illegible] cură podoaba ei. Patru ani petrecu sf. Ioan în mânăstire și după aceea se retrase într'un loc pustiu, numit Tola, nu departe de mânăstirea Sinaiului, și aici vieţui sf. [illegible] se alese sf. Ioan ca egumen al mânăsti[illegible] [illegible] sf. Ioan cu corpul pe muntele S[illegible] petrece în ostenelile ajunării și ale rugăciunii, [illegible] neîncetat cu spiritul către Dumnezeu, lăsă [illegible] [illegible] sale într'o carte intitulată „Scara [illegible] [illegible]". Aceasta carte compusă din [illegible] [illegible] trepte [2], corespunzătoare p[illegible] spirituale a creștinului, e o [illegible] arătând în ce mod poate ci, începând [illegible]

[illegible] a patra săptămâni, la [illegible]

de bine să ajungă în sfârşit la [illegible]

[illegible]

În canonul [illegible] acestei duminici ce se [illegible]

[illegible]

cum mi-ai dat mâncare şi m'ai mântuit [1]

§ 203. Joia a cincia a ajunării celei mari

[illegible]

şi îndreptarea oamenilor celor păcătoşi şi în [illegible]

Lepădare abisul păcatului, în care căzuse [illegible]

după aceea îndreptarea ei admirabilă, cei [illegible]

ascultarea acestor compuneri mai [illegible]

[1] Oda [illegible] a canonului Teodor la [illegible]

[illegible]

îndreptare şi se feresc de disperar[illegible]

[illegible] în exemple [illegible] bunătatea şi [illegible]

[illegible]

de tropare, [illegible]

[illegible] de Andrei Criteanul la sinodul al şase[illegible]

[illegible]

[illegible] la [illegible] şi la viri, iară după [illegible]

§ 204. Sâmbăta a cincia a ajunării celei mari

[illegible]

[illegible] icoana cea nefăcută de mână [illegible]

Hristos, icoana [illegible]

[illegible]

[illegible] împreună în procesiune [illegible]

[illegible] şi cântând [illegible]

206. Săptămâna a şasea a ...

Săptămâna a şasea ... săptămâna stâlpărilor, dela ... întâmpinat pe Isus Chr... biserica îl întâmpină în ... intrarea solemnă a lui Isus ...

a șasea săptămână a ajunării, începând biserica [illegible] [illegible] spre [illegible] [illegible] stâlpării [illegible] această multe imne, cari se raporta la intrarea [illegible] a lui Isus în Ierusalim.

Așa cântă biserica: *„Începând cu dragoste a șasea [illegible] din sf. ajunare, să aducem credincioșii cântare înainte [illegible] stâlparilor Domnului celui ce vine în mărire cu putere [illegible] în Ierusalim [illegible] ca să omoare moartea. Pentru aceea [illegible] [illegible] bunătăților [illegible] Osana, făcătorului tuturor“* [1]. Și: *„Începând a șasea [illegible] a ajunării, să aducem cântare mai nainte de [illegible] lui Christos celui, ce vine pentru noi, să șeadă [illegible] să supună Tatălui dobitocia păgânilor ca un mânz [illegible] [illegible] lui toți tăinuiți de bunătăți, ca să vedem și [illegible] [illegible]“* [2].

Miercuri în această săptămână, se [illegible] cântările bisericești moartea și înmormântarea lui [illegible] [illegible] lui Christos.

Terminându-se vineri, în această săptămână, ajunarea [illegible] [illegible] biserica la Vecernie: *„Săvârșind patruzeci de [illegible] de suflet folositoare, cerem să vedem și sfânta săptămână [illegible] [illegible] de oameni. Ca să lăudăm întru dânsa [illegible] [illegible] Doamne mărire ție“* [3]. — De sâmbăta în această săptămână [illegible] la învierea Domnului petrece biserica în rânduielile sale [illegible] toate acele întâmplări, cari au premers patimelor și morții lui Christos [illegible] și aceste patimi și întâmplări însăși.

Sâmbăta, a șasea săptămână [illegible]

[illegible]

vierea lui Lazăr aprinse pe cărturari și mai marii [illegible] la o manie așa de cumplită, că făcură sfat, [illegible] omoare nu numai pe Christos, dară și pe Lazăr, [illegible] Iudei văzându-l, credeau în Isus [4]. Lazăr [illegible]

[illegible]

[illegible] s'a depărtat la insula Cipru, unde [illegible]

[illegible] secolul IX [illegible] [illegible] din Cipru [illegible] [illegible]nopole, compunând nu numai el, dară [illegible] [illegible] sf. [illegible] și Maiumei, sf. Ioan Damascen și alții, felurite cântări [illegible] și în ziua de astăzi se cântă la serviciile bisericești [illegible] a șasea săptămână a ajunării celei mari.

Biserica ortodoxă, după terminarea ajunării [illegible] [illegible] și moartea lui Isus Christos cu amintirea [illegible] Lazăr, pentrucă această înviere a fost începutul și motivul [illegible] a tulburării Iudeilor în contra lui Isus Christos [illegible] și făceau Iudeii sfat, ca să-l omoare, aceea ce [illegible] a șasea zi după învierea lui Lazăr. Iară [illegible] acești se săvârșesc în ziua aceasta ca și [illegible]

Duminica ce urmează după sâmbăta [illegible] duminica a șasea a ajunării celei mari, e una din cele [illegible] sprezece sărbători mari domnești, căci în această [illegible] se face amintire de timpul cel de pe urmă al [illegible] mântuitoare a lui Christos, de intrarea solemnă [illegible] a lui Christos în Ierusalim. Mulți din poporul [illegible] Ierusalim din cauza sărbătorii paștelor, ieșind [illegible] narea lui Isus și spre a arăta bucuria și [illegible] mare, luau în mâni, mic și mare, stâlpări [illegible] terneau veșmintele pe cale și-i strigau Osanna! [illegible] Sântul, cel ce vine întru numele Domnului, [illegible] Israil. Spre a ni înfățișa așadară, această întâmplare [illegible] din viața lui Isus Christos pe pământ, a introdus biserica sărbătoarea stâlpărilor [2].

[illegible]

La Utrenie binecuvântează preotul în [illegible] părtile după cetirea evangheliei şi anume [illegible] psalmul 50 ramurile de arbori, cetind [illegible] *Dumnezeul nostru, cela ce şezi pe* [illegible] părtindu-se poporului la sărutarea evangheliei. De [illegible] în mâni a ramurilor de fenic în biserică la [illegible] beşte sf. Ioan Chrisostom în omilia sa asupra [illegible] lui 145 [1]) şi Ciril al Alexandriei în cuvântarea [illegible] duminica stâlparilor [2]). Ramurile de fenic sau stâlp[illegible] arbori, cari la sărbătoarea stâlparilor, în timpul Utreniei [illegible] credincioşii în mâni, însemnă învingerea lui Isus C[hristos] asupra morţii şi învierea lui din morţi, precum se vede [illegible] rugăciunea binecuvântării şi din alte [illegible] ale acestei sărbători [3]). Dacă stâlparile de [illegible] [illegible] biruinţa lui Isus asupra morţii, [illegible] cu Isus şi cea a credincioşilor lui, [illegible] totodată la lupta în contra ispitelor trupului şi ale [illegible] însemnează stâlparile de arbori, ce le țin creştinii [illegible] acestă în mâni, şi faptele cele bune, cu cari [illegible] a ne arăta înaintea lui Dumnezeu, dacă [illegible] precum cu Isus să intrăm în Ierusalimul cel ceresc [illegible] în cântările bisericeşti relative la această sărbătoare [illegible] numesc aceste ramuri, ramurile bunătăţilor, ramurile de [illegible], stâlparile curăţiei, stâlparile dreptăţii ş. m. d. [4])

Cosma al Maiumei a compus la această sărbătoare un canon din cele mai sublime, cari se cântă la Utrenie, începându-se cu irmosul „*Arătatu-s'au ale adâncului* [illegible]

1) [illegible] ... „Doamne strigat-am" ... La Vecernia în sâmbăta stâlparilor.

1) Ioannes Chrysostomus, Hom. in Ps. CXLV. (Migne, Pa[tr. gr.] ...)

2) Cyrill. Alexandr., Hom. XIII in sanctum festum [palmarum] la Migne, Patr. gr. T. LXXVII p. 1049.

3) Troparul sărbătorii: „Învierea cea de obşte mai înainte ...

[illegible] cap. 12 la Migne, Patr. lat. T. [illegible]

4) Vezi: Stihira după a treia stihologie la Utrenie.

5) Vezi: Stihira la „Doamne strigat-am" la Vecernie [illegible] stihologie şi troparul la cântarea a 9-a [illegible] la Utrenie.

[illegible]

unor stihiri ale [illegible]

„*Învierea cea de* [illegible]

La [illegible]

[illegible]

§ 207. Cele dintâi trei zile ale săptămânei patimelor

[illegible] învierii se numeşte săptămâna mare sau săptămâna patimilor, pentrucă în această săptămână serbează [illegible] patimelor şi a morţii Domnului nostru Isus C[hristos].

Sf. Ioan Chrisostom zice: „Această săptămână [illegible] mare nu pentrucă zilele ei ar fi mai lungi sau că [illegible] [illegible] pentru fapte mari. În această săptămână mare [illegible] [illegible] cele puternice, s'a învins păcatul, s'a luat [illegible] [illegible] Oamenii s'au împreunat cu îngerii, s'a ridicat pe [illegible] [illegible] despărţirile de [illegible] Dumnezeu [illegible] a împreunat cele cereşti cu cele [illegible] [illegible] ce se numeşte această săptămână săptămâna mare [illegible]

Serviciile dumnezeieşti ale săptămânei [illegible] prin cuprinsul rugăciunilor şi al cântărilor [illegible] Christos, întrupând fiecare zi despre [illegible]

[illegible] stâlparile de fenic [illegible] [illegible] la taina cea de mântuire să alergăm credincioşii [illegible]

In cele trei [illegible] dintâi ale săptămânei [illegible] săvârşesc aceleaşi servicii dumnezeeşti ce se [illegible] zilele corespunzătoare ale patruzecimii, modifică [illegible] cântările conform ideei serbării şi adău[illegible] [illegible] ce lipsesc in zilele patruzecimii. La [illegible] de trei ori troparul: *„Iată mirele vine în miezul nopţii [illegible] e sluga, pe care o va afla priveghind, iară ne[illegible] e iarăş, pe care-l va afla lenevindu-se...“* Apoi [illegible] evanghelia şi după psalmul 50 se ceteşte [illegible] *Dumnezeule poporul tău*. [illegible] al celorlalte servicii dumnezeeşti se face în [illegible] începând cu cuvintele: *„Cel ce vine la patima [illegible] voie, Christos adevăratul Dumnezeul nostru.“*

La [illegible] ceteşte în cele dintâi trei zile ale [illegible] patimelor toată psaltirea, punându-ni-se în [illegible] in vedere, profeţiile cele mai [illegible] lonul, care s[illegible] ni reprezint[illegible]

[illegible]

[illegible] ă, ci de bună voie numai pentru [illegible] furea noastră, şi că învăţătura şi faptele lui [illegible] ce le vestesc evangheliile au fost numai spre binele şi [illegible] oamenilor [illegible] se face în aceste trei zile [illegible] celor mai înainte sfinţite, la care se ceteşte evanghelia [illegible] şi marţi se face Pavecerniţa cea mare cu [illegible] miercuri, Pavecerniţa cea mică [illegible]

[illegible]

[illegible] dintâi se înfăţişează şi un prototip [illegible] lui Isus Christos [illegible]

Aşadară în **Lunia cea mare**, se petrece [illegible] *amintire* [illegible] al patriarhului Iacob, care [illegible] Isus Christos. Căci precum [illegible] pizmă [illegible] ajuns într'o [illegible] 20 de arginţi şi acesta [illegible] famenilor lui Farao[illegible]

[illegible]

[illegible] ale un smochin, a venit la el şi neaflând într'însul [illegible] *[illegible] roadă [illegible] facă fruct în veci*“ şi îndată s'a uscat smo[illegible] [illegible] care Christos după această viaţă îl va usca [illegible] [illegible] de veci.

[illegible] mărea împărăţiei cerului cu zece fete, cari luându-şi [illegible] ele [illegible] Prin [illegible] semănare propusă de Isus două zile înainte de [illegible] Paştelor, ne învaţă biserica, că neştiind [illegible] ora sfârşitului nostru, deaş[illegible] să priveghem [illegible] ata spre întâmp[illegible]

In Miercurea cea mare se face [illegible] ... parădoase, care două zile înainte de p[illegible] ... în Vitania în casa fariseului Simon Leprosul [illegible] ... a venit la el şi stând la picioarele lui [illegible] începu cu lacrimi a spăla picioarele lui [illegible] părul capului său şi sărută picioarele lui şi [illegible] căreia apoi a zis Isus: *„Iartă-ţi-se păcatele* [illegible] văzând învăţăceii lui, ziceau: *„Pentruce aceasta* [illegible] *se putea vinde acest mir cu mult preţ şi să* [illegible] *săracilor.* Deci le-a răspuns lor: *„Ce faceţi* [illegible] *că bun lucru a făcut cu mine* [illegible] *aveţi cu voi, iară pe mine nu mă aveţi* [illegible] *vărsând ea mirul acesta pe trupul meu, l'a* [illegible] *înmormântarea mea...*" [1]. Înfăţişându-ne biserica [illegible] femeie îndurarea cea mare a lui Dumnezeu către p[illegible] care se căiesc de păcatele lor, ne îndeamnă pe ne[illegible] adevărat şi condamnă iubirea de argint a lui Iu[illegible] [illegible] a vândut pe Isus.

[illegible] biserica [illegible] ... după cântarea [illegible] ... după Ore şi după teric [illegible] se citeşte [illegible] *Doamne* [illegible] ... aceasta. In fine, Mezonoptica nu se [illegible] ... la duminica Tomei.

§ 208. Joia cea mare.

În Joia cea mare serbează biserica [illegible] de la Cina, la care a aşezat Christos sacrificiul [illegible] nou, sf. euharistie, apoi comemorează biserica [illegible] spălarea picioarelor, rugăciunea lui Christos [illegible] Ghetsimani şi vânderea lui Christos de Iuda [illegible] bisericeşti ale acestei zile corespund pe [illegible] celor mari ale ei. La Utrenie cântă strana [illegible] psalmi şi după Aliluia, de trei ori [illegible] *nii ucenici la spălarea cinei s'au* [illegible] *cel rău credincios, cu iubirea de argint* [illegible] *s'a întunecat, şi judecătorilor celor fărădelege* [illegible]

[1] Luca 7, 36—40 şi Mat. 26, 6—16.

decătorul cel drept, te-a dat... [illegible] Utrenie, evanghelia dela Luca (22, 1 [illegible] ... că apropiindu-se paştele, arhiereii şi c[illegible] ... să omoare pe Isus, că se temeau de [illegible] ... de vânderea lui Isus prin Iuda [illegible] ... sf. euharistii, de desco[illegible] ... de cearta apostolilor, care din ei s'ar [illegible] mare, de prezicerea lui Isus, că Petru se v[illegible] de prezicerea lui Isus, că El se va socoti cu cei [illegible] amintindu-se în urmă de plecarea lui Isus şi [illegible] la muntele maslinilor. După evanghelia Utrenie [illegible] psalmul 50, iară după psalm nu se celeste [illegible]

[illegible] canonul compus de sf. Cosma, episcopul [illegible] ... se termină aşa, ca Utrenia cea de [illegible] Utrenia se împreună Ora întâia, la care se [illegible] din cartea profetului Ieremie [1], care prezice [illegible] şi inde ungrabdarea şi suferinţele lui Mesia. [illegible] taină a Domnului însăşi, o reprezentă sf [illegible] Vasile cel Mare, care se serbează în ziua ac[illegible] cu Vecernia, căci timpul de seară [illegible] care Isus Christos, dimpreună cu sf. apostoli, [illegible] şi aşadară a aşezat sf. euharistie. La Vec[illegible] trei paremii corespunzătoare, dela [illegible] dela Isaia [3])

Acuma se prepară la proscomidie [illegible] pentru sf. liturghie începută, şi agneţul [illegible] particelele pentru împărtăşirea ce[illegible] anului, în următorul mod: Luând [illegible] începe proscomidia după [illegible] agneţul cel dintâi şi-l va [illegible] şi al doile şi să zică peste [illegible] toate ca şi peste cel dintâi, [illegible] punându-l dimpreună cu cel d[illegible] cele ale proscomidiei până l[illegible]

[1] Ierem. 11, 18—12, 15.
[2] Exod 19, 10—20.
[3] Iob 38, 1—23 şi

pul sfinţirii agneţelor la sf. liturghie, având a doua agneţele să zică: „*Fă pâinea aceasta*..." „*pâinile acestea*" şi când va face înălţarea ...

... şi punând o parte în sf. ... cadă, după regulă. Iară ag... întoarcă în sus cu partea tăiată şi ţinând ... dupe cu sf. sânge al Domnului, ... ocul lui câte puţin sânge, cât va ... va uda sf. agneţ pretutindene, şi ... agneţ în cutia chivotului. La aceasta ... ca să nu cadă din sf. ... şi asemenea ca nu cumva să se ...

... de nebăgare de seamă şi de păcat ... cea mare, să se conserve sf. agneţ în cutia ... pusă hârtie curată, până marţi dir...

... se citeşte la liturghie (I. ... zarea sf. euharistii şi admi...

... prezicerea lepădării lui Christos ... trecerea lui Christos în grădina Ghetsimani ... în această grădină, vânderea ...

... şi împrejurările împreunate cu aceasta. — ... se cântă în această zi în loc de cântarea ... în loc de chinonic şi de cântarea „*Să se um... noastre...*" cântarea „*Cinei tale celei de ... Fiul lui Dumnezeu părtaş mă primeşte...*", aşa cântare se cântă deaceea, căci ea cu deosebire ...

... cu sf. euharistie. După ... se face, în unele biserici, spălarea ... liturghiei se începe cu „*Cela ce pentru covârşitoarea bunătate a arătat*

... *mai bună, spălând picioare... îndură-se pentru noi patima şi ... Christos adevăratul Dumnezeul* ...

Joi seara, pe la ora a opta ... sfintelor şi mântuitoarelor patimi ale I. Christos, adică Utrenia Vinerii celei ... şi în lecţiunile sale, ni ... rului nostru Isus Christos. Această ... tot noaptea, pentrucă în acest timp, ... nostru Isus Christos pe muntele ... patimele lui pentru mântuire ... se citesc 12 evanghelii, cari se numesc ... în ele se înfăţişează toate patimile lu... vorbirea ... cu învăţăceii la cina cea de ... sigilarea mormântului şi aşezarea pazei la ...

„*Când măririi ucenicii la spă...*" evanghelie [1], cântându-se dup... ... după antifonul al 9, ... În antifoane se defaimă ... vrând să înţeleagă îndurarea ... Domnului său, l-a trădat ... poporul iudeu pentru ... evanghelie, se citesc ... sunt împrejurările pati... ... a şaptea [2], după care ... se citeşte evanghelia ...

... 27 1—32
Marc 15 16—32
Mat. 27 34—54
Luca 23 32—49

lui Cosma episcopul din Maiuma, și luminânda se zice a noua[1], apoi se cântă laudele împreună cu stihi... patimilor... După stihirile laudelor se citește ceasul... apoi se cântă doxologia cea mare și zicându-se ecteniile...

... dimineața Domnului

... și la sfârșit...

aceasta se citește evanghelia a douăsprezecea[2]. Îndată ...genunchi și după ce...ea și se cântă în loc de „Mărire ție mărire ție“, „Mărire îndelung răbdării tale, Doamne“. ...începutul fiecărei evanghelii se ...sesc, trăgându-se clopotele ... lui Christ...

... a douăsprezecea...

... „Tatăl nostru“ și ... „...ne-ai răscumpărat pe noi din blestemul legii cu ...“ și finalul, care începe ... și bătăi și lovituri și cruce și ... Christos adevăratul ...

§ 209. Vinerea cea mare.

Vinerea cea mare e ziua răstignirii și a ...

celor mai mari ... După ... s'a făcut acuma ... continuă pe la ora a 8 din zi. Orele asemenea ..., a căror rânduială e compusă de Chiril, arhiepiscopul Alexandriei, și îndeplinită de Sofronie, ... și cari constau din lecturi și cântări ... la patimile și moartea lui Isus Christos.

... la această Oră, apoi se citește psalmul 2 în care ..., că înzadar stau în contra Domnului ...

[1] ... laudelor ... „Două lucruri a făcut ...“ ... în a ... și ...

... pe Barabba ...

[2] Cf. Историческій обзоръ ... A. П. ... p. 184 și 230

...ea

...ul de 30 de ...

... lui Christos ...

... pe ...

... dușmanilor ...

... Dumnezeu ...

... mai ...

... mai mult decât ...

... bună ... ... și ... sacrificiu ...
... la Christos pe cruce și punându-ne ...
... în vedere pe însuși Christos sacrificat cel ...
... în ziua aceasta sacrificiul cel ...
... în ziua aceasta nu se face nici liturghia celor mai ...
... spiritul credincioșilor în ...

... deja meditarea cea salutară ...

... ora a ... din zi, sau pela orele 4 ...
... în biserică Vecernia, ...
... moartea lui Christos cea ...
... precum și ...
... Christos ... pe cruce și punerea lui în mormânt ...
... Christos la ora a 9 din zi, care ...
... după amiază, și făcându-se ...
... Mântuitorului ...
... amiazi, și astfel pogorâ...
... înmormântarea Domnului ...
... cu Arimatea și cu Nicodim.

... Savatești ... și ... fiind ...
... se exprimă ideia serbării, raportându-se ... ...
... la moartea lui Christos și punerea trupului lui în mormânt.

... evanghelia ... ... apostolul ... despre ...

... Mormântul lui Christos ...
... multe lumânări și cu flori. După ...
... Acum slobozește pe servul tău ...
... Iosif de pe lemn luând preacurat trupul ...
Apoi se ... troparul „...
... a strigat ... mormântul ...
... minunate ... cruce ...
... cea de ... cu trupul ...
... cea mică se cântă ...
... care cuprinde ...
... compus de Simeon ...
... Metafrastul ...

§ 210. Sâmbăta cea mare

... Sâmbăta cea mare ...
... cea după trup ...
... pogorârea lui la iad ...
după tipicul bisericesc, la ora a patra a ...
în biserică mai întâi Utrenia, la care ...

şi face mainka a ...

... anduse tot câte un vers din catisma a 17, care se ...

... în care tropare se preamăresc urmările ... pe cruce a lui Christos, pogorârea lui la iad ... preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte ... se raportă la ... Domnului nostru Isus Christos ...

... tale", apoi ... versul ...

... în mormânt ... Christoase şi ...
... la mormânt" şi se termină cu ...
... „Că s'a binecuvântat numele şi s'a ...

... pe tine ... de viaţă ...
... pe cruce şi ... puterea ...
... „Că sfânt este ...

... tropariele învierii ...
... pe noi îndreptările tale. Soborul ...
... între cei morţi socotit ..."

... compus de Marcu, episcopul Idruntului ... IX, oda a 6 până la oda a 9 sunt compuse ...

... monahul Casia, din secolul al IX. După doxologia mare se face înconjurare solemnă cu aerul împrejurul bisericii ...

*Dumnezeule ...". După înconjurarea bisericii ... paremia din profetia lui Iezechiel ... în care se ...

... se citeşte pericopa din Matei [3], în care ...

[1] Luca 23, ...
...
[3] Matei 27, ...

Iudeii au întărit mormântul lui ...

... se citesc în această zi ...

St. liturghie se face ... a lui Vasile cel Mare — ... după tipicul bisericesc, la a zecea ... timpul prezent la 4 ore, după ... Vecernia. Şi fiindcă rânduiala ... se raportă la ziua următoare, pentru ... înfăţişează nu numai îngroparea ... şi învierea din morţi a lui Christos ...

... Căci tu singur eşti cel ce ...
... suspinând ...

... Porţile cele de aramă ...
... Dumnezeu ...
... crucii tale şi învierii tale [1].

... se face ... cu „*Lumină lină*", se citesc cincisprezece ... care expun facerea lumii, scăparea ... şi proorocirii relative la ...

... cântarea ... versetul ... „... s'a preamărit" şi apoi ... „Să cântăm ...

[1] ...

Domnul lăudatul ... [illegible]
... crucea altui vers ...

[illegible]

... imagine ... icoana
... Christos, carele a murit pentru ...
... prin mărirea Tatălui, așa și ...
... apostolului se cântă în ...
... judeca ...

[illegible]

... de veșmintele ...
... în decursul ...

[illegible]

... din scaun Domnul ...

[illegible]

... binecuvântarea pâinilor.
Aceste daruri binecuvân...

[illegible]

Rânduielile bisericești în timpul cincizecimii.

§ 211. Rânduielile bisericești ... [illegible]
sau în duminica paștelui ... [illegible]

[illegible]

... de dimineață
... ...
... și cântând strana
... actul ...
... sărbătorii
... evanghelia și ...
... Învierea
... împreună cu toți ...
... sfânt ...
... de în biserică
... preotul ... crucea,
... ...
... ...
... Mântu...

[illegible]

... și în vecii ...
... preotul de trei ori
[illegible]
... preotul

tata lui Dumnezeu [illegible] „Aceasta e ziua, c[illegible]
care o Domnul [illegible] si de [illegible] din
ca la strana: „Christos a inviat din morti
„Marire Tatalui [illegible]
morti [illegible]
inviat din morti [illegible] si canta iaras preotul: „
inviat din morti ...", si deschizandu-se usa
[illegible] servitori si credinciosii in biserica,
[illegible] cuvinte: „Si celor din morminte
daruit" — [illegible] servitori si credinciosii

[illegible] manilea usor [illegible]
[illegible] mani si incepand [illegible]
[illegible] cu glas inaltat
„Christos a inviat", ca si
[illegible] lor mai
[illegible] servitori
[illegible] despre intamplarea

[illegible] compus de sf. Ioan Da[illegible]
[illegible], care, preamarind
[illegible]
patrunzand pe toti de
[illegible]
[illegible] si pentru
[illegible] Ioan Damascen

[illegible] lui Christos
[illegible]

[illegible]
[illegible] Domn[illegible]
[illegible] a inviat din
[illegible] din morti"

[illegible] cantare stihiri [illegible]
[illegible] daca sunt mai
[illegible], cu [illegible]

[illegible] părtăşi. Deci sărută [illegible]
[illegible] şi [illegible] cu binecuvântarea
[illegible] După aceea
[illegible] decât preotul mai
[illegible] sărută şi unul pe altul
[illegible] *„Adevărat a în-*
[illegible] adecă sărută mai întâi
[illegible] zicând către
[illegible] it", iară preotul răspunde [illegible] *Adevărat a*
[illegible] induse tot cu
Adevărat a înviat"
[illegible] îndelungat pe aceste
[illegible] şi li se arată cei ce [illegible]

[illegible] această bucurie, deslegă
[illegible] lor cele grele, se aruncă [illegible] la picioarele
[illegible] în braţe unul altuia, şi
[illegible] cânta iaraş. Astfel
[illegible] învierii Domnului [1] şi ac[illegible]

[illegible] ceste zile şi în săruta[illegible]
[illegible] cântării canonului [illegible]
[illegible] reciprocă expresiunea iubirii şi
[illegible] memoria terlarii generale şi a
[illegible] prin moartea [illegible] învierea lui

[illegible] prin cântările sale dumnez[illegible]
[illegible] dânsul a dat expresiune entu[illegible]

[illegible] nu mai puţin entuziastă [illegible]
[illegible] iubitor de Dumnezeu [illegible]
[illegible]
[illegible] provoacă credincioşii a [illegible]
[illegible]

După aceasta [illegible]
[illegible]
darul [illegible] zicând [illegible]
în următorul mod [illegible]
Dumnezeul nostru [illegible]
morţi [illegible] tot, şi apoi: *„[illegible]*
adevăratul Dumnezeu [illegible]
[illegible] împărtăşit şi [illegible]
Domnului nostru [illegible]
[illegible] noastre, zice către
[illegible] poporul răspunde: *„Adev[illegible]*
şi cântând strana troparul
de trei ori, adaugă la urma
[illegible] ne închinăm [illegible]

[illegible]

Matei Latăm
[illegible]

Binecuvântată e ... [illegible]

[illegible] lui morți" de trei ori, și apoi și la strane se cântă [illegible]

[illegible] acum" ca și la Litanie. Apoi se zice ectenia cea [illegible] și după ectenie se cântă antifoanele [illegible]). În loc de [illegible] *Dumnezeule* [illegible]" se cântă: „*Câți în Christos v'ați* [illegible]" La apostol [illegible]) se cântă procchimenul: „*Aceasta e ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa*" cu versul [illegible] „*Mărturisiți-vă Domnului, că e bun* [illegible] *mila lui*" [illegible])

Cel [illegible] un moment al serviciului dumnezeiesc [illegible] citirea evangheliei, care reprezintă [illegible] cuvântului dumnezeiesc din partea apostolilor în lumea și la toate popoarele. După fiecare vers al evangheliei preotul [illegible] o pauză scurtă și se trag toate clopotele, spre a însemna, că precum sunetul clopotelor [illegible] peste [illegible], așa și cuvântul dumnezeiesc s'a vestit [illegible] în toate marginile lumii, stabilindu-le conform cu [illegible] „*În tot pământul a ieșit vestea lor și la marginile lumii cuvintele lor*" [illegible])

[illegible] dacă și liturghia se celebrează de un [illegible] episcopul cât și ceilalți [illegible] evanghelia în altă limbă [illegible]

Ps. 67 [illegible] Ps. 117 [illegible]

[illegible]

[illegible] pericopa evanghelică, care se [illegible] începutul evangheliei lui Ioan [illegible]) [illegible] descoperit misterul dumnezeirii [illegible]

[illegible] *luminează-te, luminează-te noule Ierusalime* [illegible] *Trupul lui Christos primiți* [illegible] *Cu frica lui Dumnezeu, cu credință* [illegible]

și acest tropar se cântă și în loc de [illegible] *Binecuvântat* [illegible] *pe Domnul* [illegible]

[illegible] pe popor din ușile [illegible]

După rugăciunea amvonului se sfințește [illegible] (αρτος), pâinea, care are forma [illegible] pentru apostoli, spre a ne aduce aminte [illegible] învierea s'a arătat învățăceilor [illegible] mijlocul nostru ca oarecând în mijlocul [illegible] Christos, pâinea cea adevărată a vieții, din [illegible]

[illegible] după [illegible]

Ioan 1, 1-18 [illegible]

In duminica paștelor se face in mod solemn ...

... Christos, se manifestează ...
... prin petrecere voioasă ...
... in biserică se așează ...

... bucatele se trag ... numai in ...

... în săptămâna luminată

... credința despre învierea lui Christos

... Mare ...
... troparul „Christos a înviat ...

... se continuă ...

... Tomii ...

§ 213. Rânduelile bisericeşti după săptămâna luminată [illegible] înălţarea Domnului

După săptămâna cea luminată până la înălţarea [illegible] a Domnului, continuă biserica a înfăţişa starea [illegible] minunată a lui Christos, repetând aceste zile, [illegible] bisericeşti se sărbătoresc învierea lui Christos [illegible] rânduelile şi cântările ale duminecii paştelor.

[illegible] înviat din morţi [illegible]

[illegible]

[illegible] până la înăl[illegible]

[illegible] Gymnasium [illegible]

[illegible]

Duminica a doua după paşti [illegible] minica Tomei, căci în această zi se [illegible] lui Isus Christos apostolilor şi a [illegible] despre învierea lui Christos.

Arătându-se adecă Christos [illegible] Toma n'a fost [illegible] apostolii [illegible]

[illegible]

Christos — arătând — învierea sa, devenind [illegible]

[illegible]

În duminica [illegible] şi a lui Iosif din Arimatia şi a lui [illegible] Christos [illegible]

[illegible]

Christos, au venit să [illegible] a săptămânei. Deci [illegible] auzită dela înger vestea [illegible] dela mormânt [illegible]

[illegible] văzut învierea şi o au [illegible]

[illegible] timpul să vadă mai [illegible]

[illegible] au fost aceste femei [illegible] Maria Magdalina, Noemi, Ioana, Maria şi [illegible] lui Lazar, Maria lui Cleopa ş. a. — Dimpreună [illegible] mironurtătoare serbătorim în această duminică şi [illegible] Iosif din Arimatea şi a lui Nicodim, cari luând de [illegible] corpul lui Christos [illegible] au învălit în giulgiu curat şi [illegible] în mormânt [illegible] şi pentru aceea sunt [illegible] [illegible] lui Christos.

In cele trei duminici următoare se petrece [illegible] totare, [illegible] cari ne arată puterea cea [illegible] a lui Isus Christos şi ne vesteşte clar şi determinat, că [illegible]

[illegible] se serbează memoria [illegible] care de 38 de ani era [illegible] vindecat [illegible] zicând numai: „Scoală, [illegible] duminica a cincia după [illegible] este, că Isus Christos aduce [illegible] femeie din Samaria, lângă fântâna lui Iacob la cuno[illegible] [illegible] e mai mare decât Iacob, e atotştiutor şi [illegible] In duminica a şasea după paşti [illegible] se istoriseşte, că Isus Christos a vindecat pe un [illegible] din naştere, scuipând pe pământ, făcând tină din [illegible] ungând cu aceasta ochii orbului şi [illegible] lacul Siloamului. Vindecându-se orbul, [illegible]

Intâmplările sfinte ale acestor trei d[illegible] amintesc în timpul cincizecimii din cauză, [illegible] în timpul dintre paşti şi cincizecime şi încă [illegible] cauză, că Isus Christos în aceste [illegible] Mesia cel adevărat, Fiul lui [illegible] dumne[illegible]

§ 2 4. [illegible] bisericeşti la înălţarea la cer a Domnului şi în duminica a şaptea după paşti.

Mărirea lui Christos celui înviat din morţi [illegible] pe pământ cu înălţarea lui la cer, pătruzeci [illegible] mărirea lui cea mare, o sărbătoare pe care o [illegible] în mod solemn, ca pe una din cele [illegible] mari de peste an. Miercuri seara se [illegible] aerul, care şi Isus Christos cu înălţarea [illegible] nevăzut oamenilor. Dealtmintrelea nu se [illegible] bisericeşti la înălţarea Domnului, de cele [illegible] sărbători mari de pe[illegible]

[illegible] manifestează pe [illegible] bateţi cu mâinile, strigaţi lui [illegible]

[illegible] glas de trâmbiţă"[illegible]

[illegible]

La chinonic se cântă stihul [illegible]

[illegible] Christos adevăratul [illegible]

Sărbătoarea înălţării la cer a D[illegible] după serbare timp de zece zile, înce[illegible]

... de unu lui Sofronie, patriarhul Ier...

... a mărirea Domnului ...
... cu seamă în decursul ...
... parte 3, a părinți, care ...

... acestor sfinți părinți ...
... această duminică, compuse ...
... ordinea lor, cântări și ...

§ 215. Rânduieli bisericești în duminica cincizecimii și a tuturor sfinților.

... Duhului sf. asupra apostolilor ...
... Duhului sf., care se ...
... în ziua de ...
... cincizecimii se ...

... mare ... la liturghie se cântă ...

... începe cu cuvintele: „...

... cel prea slăvit peste sfinții săi ucenici și apostoli, adevăratul Dumnezeul nostru ...".

... bisericești ale duminicei cincizecimii este săvârșirea Vecerniei ... liturghie, la care se citesc rugăciunile ...

Serviciile dumnezeiești ale ...
în săptămâna cincizecimii ...
În duminica ...
serbează biserica ...

[illegible] particulare sau rânduielile [illegible]

[illegible] acestei periodice

[illegible]

[illegible] ...zantin. Capitolul II al Litur- [illegible] împărțită în două secțiuni, în [illegible] sacramente [illegible]

SECȚIUNEA I

[illegible]

§ 21. [illegible] însemnătatea și sublimitatea sf. sacramente

[illegible]

... ai privirea la preamărirea
... să conducă ...

... sf. sacramente.

... tament ...
... mai membrii bisericii
... tenii sf. sacramente se pre...
... să fie bine preparați și să
... tarea și starea grațiată sunt
... păstorul de suflete
... la aceasta pe cei credin...
... demnă a sf. sacramente
... tarea ceremoniilor împreu...
... armonizeze credincioșii
... cu conștiință și cu inima
... cramentele, arătând aceasta
...
... ntru aceea preotul, la explicarea
... privitor despre adevărurile
... adevărurii cari după
... lumii, precum
..., despre răscumpărarea lor
... Mântuitorul acesta, sau
... pentrucă el prin ele să poată
... ramentului, și astfel să-și în...
... vățând însă cei neștiutori adevă...
... de credință, preotul nu le poate
... le, pentrucă unui ca acesta, deși nu
... necredincioși, totuși în realit...

§ 220 ... nea dumnezeească a sfintelor taine.

... mânt pentru toți creștinii și e public
... misterie pentru anumite persoane și
... deauna în public. Se ...
... cunoscut sub numele de sf. misterii,
... pentru anumite persoane
...
... mului nostru Isus Christos prin cuvin...
... ezați în numele Tatălui și Fiului și al
... se va naște cineva din apă și din Du...
... împărăția lui Dumnezeu" (Ioan 3, 5)
...
... ușeau această taină. La apostoli mâinile
...
... apostolilor 8, 17)
...
... uați, mâncați aceasta este trupul meu" și
... aceasta este sângele meu" (Mat. 26, 26—28)
... instituit-o Mântuitorul nostru trimițând apos...
... tele: „Mergând învățați toate neamurile bote...
... ele Tatălui și al Fiului și al sf. Duh"
...
... a așezat-o Isus Christos cu cuvintele ...
...
... le și în ceruri" (Matei 16, 19 și 18, 18).
... na a sfințit-o Isus Christos la nunta din Cana
...
... ungerea a așezat-o Mântuitorul, ...
... ste diavoli necurați ... apostolii
... delemn pe mulți bolnavi și-i vindecau"
... 6, 13)
... ap. Pavel

[illegible] să ne socotească pe noi omul, iconomi ai tainelor lui Dumnezeu" (I Cor. 4, [illegible] bisericești, care mărturisesc [illegible] care zice: Întru [illegible] Isus Christos"

CAPITOLUL II

[illegible] în special

Sfântul sacrament al botezului

§ 221. Conceptul botezului.

[illegible] de botez, ca spălare solemnă cu [illegible] în acest mod se [illegible] dacă un păgân trecea la [illegible] el trebuie să se [illegible] și tradițiile păgânismului. [illegible] în semn de [illegible] pentru a garanta [illegible] botez, erau numai [illegible] de păcate; pentru [illegible] Ioan [illegible] *vă botez pe voi cu [illegible], iară cela ce vine după mine, mai tare [illegible] cu nu sunt [illegible] vă boteza pe voi cu Duh și cu* [illegible] efectul deabia prin moartea [illegible] sacramentul mai întâi plinit de Christos se [illegible] prin botezul instituit de Isus cu cuv[illegible] *„Drept aceea mergând învățați toate neam[illegible] lor în numele Tatălui și al Fiului și al Sf[illegible]* Botezul este așadar acel sacrament, în care [illegible] și prin Duh se curățește de tot păcatul, se renaște [illegible] la viață nouă și se sfințește sufletește. El este [illegible] prin care se câștigă iertarea de păcatul [illegible]

[illegible]

[illegible] dictului, veșmântul lumine[illegible]

[illegible]22. Partea vizibilă a botezului

Partea vizibilă a botezului constă [illegible] în apă, a acelui ce se botează pronun[illegible] *„Botează-se servul lui Dumnezeu (N[illegible]) [illegible] Amin, și al Fiului, Amin, și al S[illegible] acum și pururea și în vecii vecilor, Amin".* [illegible] în special 1. Materia sacramentului, [illegible] pronunță la lucrarea lui, și 3. lucrarea în[illegible]

[illegible] sacrament [illegible] naturală și curată [illegible]

[illegible] *naște cineva din apă* [illegible] *să intre în împărăția lui Dumnezeu*" [illegible]). [illegible] ca materie a botezului din mai [illegible] botezul pentru câștigarea vieței eterne [illegible] fără deosebire pentru aceea se [illegible]

[illegible]

... se poate prec...
... prin apă mai de...
... tele botezului. Căci ...
... prin apă se curățește trupul și corpul de întinare ...
... botez sufletul ...
... în adăpându-se pământul ...
... în botez, devine ...
... ele nefinite ale lui ...
... viață plăcută lui Du...
... unge locul, așa se stinge ...
... Precum prin apă ...
... darul botezului se ...

... a fost), prin spălarea la ...
... scăldătoarea Betheada, precum ...

... numele sf. treimi ...
... lui Dumnezeu (N) în ...
... Tatălui, Amin; și al sf. Duh, ...
... vecilor. Amin". Aceasta ...
... lat-o Isus Christos însuș prin ...
... le Tatălui și al Fiului și ...
... în actul simbolic al botezului ...
... lor al sf. treimi celei de o ființă ...
... biserica a adaus cuvintele ...
... sf. treimi, și cuvintele ...
... vecilor. Amin". Cuvintele ...
... cuvintele; „Acum ...
... se însemnă, că botezul ...
... bil și nu se mai poate repeta ...

Botezul de când trebuie să se săvârșească prin întreită

cufundare ... cu pronunțarea cuvintelor formei ... al 49 al sf. apostoli zice: „Dacă vre-un episcop ... presviter după rânduiala Domnului n'ar boteza în ... Duh ... în trei ... în trei mângâietori, să se caterisească" [2]. Așadară în forma botezului sunt toate esențiale, afară de cuvintele „Amin" și „Acum și pururea și în vecii vecilor" ... a acestor cuvinte s'ar schimba forma ...

... turnarea apei asupra celuia ce se botează ... aceasta, precum de regulă se săvârșește ... esențială, acest mod al săvârșirii ... admitea în vechime numai ca ... necesitate extremă, mai ales la acei ... pat, la așanumiții clinici ... pat) și cari așadară nu se puteau boteza prin ... ortodoxă, deși admite turnarea apei ... săvârșirea botezului, căci prin aceasta nu ... puterea lui, totuș chiar până în ziua de astăzi ... în cazuri de necesitate, ca abatere dela ...

... botezului prin turnare, se ... turnându-se apă asupra capului celui ... rânduri, se rostesc cuvintele formei ... dare.

§ 223. Ministrul botezului.

... tele Mântuitorului: „Mergând învățați toate ... botezându-i în numele Tatălui, și al Fiului ... este evident, că ministrul botezului sunt ...

... 46 ...
... Episcopie Macarie ...

... în cazuri de necesitate, şi ...

[illegible] ... care nu se află ...

... Deci aşadar depinde mântuirea dela botez ...

... şi rosteşte la fiecare cufundare forma botezului ... deci aplicându-se bine materia şi forma, ...

§ 224. Subiectul botezului.

... ca deci acela, care voieşte să ... botezul, se prevede, fiind ...

numele lui Isus Christos,
Duhului sfânt"

ia şi congenitale
acelora, despre care
botezaţi sau că
dela aceste confesiuni creştine
sunt tratate
care în cărţile lor simbolice
ortodoxe în învăţătura despre
şi efectele botezului
premerge catehizarea
al sinodului din
lumineze, să

mult ca să moar, iară
la ortodoxie, numai
botezului prunc
cumva pruncul este botezat
botezat astfel, atunci îl botează preotul
prescrisă. Iară dacă pruncul este bo
de formă, atunci se plineşte numai
după botez. Dacă săvârşitorul
se botează pruncul cu toată rânduiala prescrisă
plinit sacramentul botezului. Dacă s'a botezat
prin moaşă, e bine, ca preotul să lase pe

forma botezului înainte [illegible] şi [illegible] zică tot ce a [illegible] astfel să se poată [illegible] Iară dacă s' [illegible] formă într'un mod [illegible]

Pruncii, cari [illegible] afla în corpul [illegible] se pot boteza. Dacă la gre[illegible] naşteri este teamă, [illegible] ar putea muri mai înainte de naştere perfectă, şi [illegible] posibil, a turna pe corpul lui apă, atunci să se [illegible] moaşă, şi la botezul formal să se săvârşească [illegible] [illegible], care urmează după botez[illegible]

Dacă moare mama [illegible] [illegible] atunci să se ţină gata deschisă [illegible] un medic, pentru [illegible] pruncul, care apoi să se boteze, dacă este viu [illegible]

Pruncii născuţi morţi nu se botează, [illegible] [illegible] de nu [illegible] ca însuş a cauzat [illegible]

[illegible]

[illegible] martori [illegible] botezului, şi asemenea nu s'ar afla martori [illegible] de credinţă pentru acest botez, sunt fără de [illegible]

La botezarea monştrilor să procedeze preotul cu mată circumspecţiune. Permiţând împrejurările şi nefiind pericol [illegible] preotul instrucţiune dela episcop sau [illegible] înţelepţi şi experţi [illegible] [illegible] nu se boteza [illegible]

[illegible] acesta om: *Botează-se servul lui Dumnezeu...*

Dacă se va naşte cineva cu două capete, cu un şi cu un pântece; sau cu două capete şi pieptunle şi feţele nu sunt bine despărţite, atunci să se boteze un [illegible] după rânduiala prescrisă. Apoi să se boteze [illegible] cap zicând preotul: *„De nu este acesta* [illegible]

[illegible]

[illegible]
Dumnezeu [illegible]

Iară dacă se va naşte cineva [illegible] multe, fiind toate membrele de [illegible] şi sufletele sunt despărţite şi [illegible] atunci se botează deosebi fiecare [illegible]

[illegible] de moarte, şi neputând [illegible] putut boteza fiecare cap [illegible] punile deodată. Turnând preotul a[illegible] *servii lui Dumnezeu N. N.* [illegible]

Această formă plurală să se [illegible] pericol de moarte, dacă nu e timp, [illegible] deosebi [illegible] astfel nicicum şi nicicând [illegible] se comite un păcat de moarte [illegible]

[illegible]

[illegible] cari în afaceri atât de importante [illegible] [illegible] celor necunoscute [illegible]).

§ 225. Timpul şi locul botezului

În timpurile cele dintâi ale [illegible] [illegible] al botezului în tot timpul, prec[illegible] [illegible] la botezul solemn, timpuri sau [illegible] [illegible] şi interne. Botezându-se [illegible]

[illegible]

[illegible] No. 44 din 1926 [illegible]

... oameni varstnici ... prelungea botez ...
mai indelungată, care consta în aceea, că ca...
... se catehizau în credinţa creştină, şi se su...
examen riguros, cari toate se încheiau pe lâng...
... fără îndoială ... în ...
două sărbători, de a fi zile de botez. ...
... împreună cu Christos, prin botez, sp...
... precum a înviat Christos din morţi, aşa şi ...
noastră vieţei să umblăm [1]). Iară vărsarea *Duhului* ...
este îndeplinirea botezului, este aşezată ...
biserica orientală, apare, din secolul al IV, ca
... sărbătoarea *Arătarea Domnului*, deoarece în
... serba amintirea botezului lui Christos în Iordan. S...
... dela Nazianz o numeşte drept aceea aceas...

... biserica [3]). În cazuri extraor...
... precum la o boală
... se boteza în tot timpul.

Dacă botezul se poate împărtăşi aşadară, în tot ...
... bisericei, sunt mai ales ...
... să se împărtăşească ...
... botez ... înainte de Paşti şi ...
... Această practică să se observe şi acuma, ...
... sau cel puţin ...

... botezul pruncilor, din cauza ...
... pentruca să nu moară fără de ...

... Hist. eccl. ...

Textul ... Liber de baptismo c. 19 la Migne ...

...

... de necesitate ...
... [1])
Botezul pruncilor ...
... preoţii să înveţe pe ...
naştere să aducă pe ...
... Epistola ... d...
... acest sacrament şi ...
În timpurile vechi ...
... veghe ca de noapte [2]),
din ... lumina ...
... să se înţeleagă ...
... acelei, care cere botez ...
... înainte de ameazi, la ...
... biserică. La timpul ...
... biserică ...

... aşupra ...
... dispune ca să se facă ...
... civile. Acesta este ...
... completeze bulet...
... Acest buletin de ...
ceremoniei religioase [4])

... Crişană ...

... cap. 62 ...

... 14 Oct. 1928 pag. ...

§ 22. Nașii

botez este

ințeles

la botez

botezul

urma naşul propriu, iară ceilalţi sunt ...

2. *Curăţia vieţei*, care la din contra, ... constituie obligamântului său, de a creşte pe ... maximelor morale creştine.

... *Maturitatea corporală şi spirituală* ... pot fi naşi pruncii, ei înşişi având trebuinţă de ... cei ... la minte.

4. Trebuie să fie naşilor *totuşi posibil*, de ... obligămintele respective. Pentru aceea se exclud ... dela acest oficiu monachii ...

Numărul naşilor nu este fixat printr'o lege ... În general se poate privi ca regulă, ca fiecare ... botez să aibă numai un naş. Uzul de a lua ... fost ... biserica, ca afinitatea ... spirituală să nu ... extindă prea departe. Totuş ... cazuri, în cari se iau mai mulţi naşi ...

Cinstirea ... pretinde, ca să fie de ... se botează. Acum a influinţarea confidenţială ... naşul pretinde ... de un crescător al ... botezat în biserica ... pretinde egalitatea sexulu... ... în privinţa aceasta şi abatere ...

Biserica pune mare cumpănă pe instituţiunea ... ca în înţelesul bisericei, apoi ... din ea, urmări foarte salutare. ... preoţii înainte de ... sau după botez sau şi la ... ziuni, să învețe pe poporenii lor despre însemnătatea ...

... cazuri speciale, şi mai ales dacă prun... părinţii lor corporali, să-i îndemne preotul, ... rirea datorinţelor lor primite la botez şi la ... lor spirituali.

§ 227. Numele celui ce se botează

... numele de ...

... compos... ... Teopist... numele cele nouă ... zul, sau dela virtuţile ... momente simbolice pre... Inocenţie, Anatolie, Ne...

Acum se ia numele în ... care se botează cineva, şi el ... depinde în fine dela preot, ... aderare domnele respective ... şi li sau ... acestora. Totuş ... cuvin numai lui Dumnezeu, ... numire cu totul ... reori ... sunt greu de pro... ... pricinate de popor în ...

§ 228. Obligamintele preotului faţă cu moaşa

Deoarece moaşele adeseori ... formă sau mai bu... ... felei familiare au infl... asupra lor şi să le d... moaşa, privesc 1. la ...

... menea ajutor, ca ... lucruri, cari privesc la ... copii şi pe tineri să ... general să evite tot, ... ca ele să nu aplice ...

rilor de naştere grea, ca ele totdeauna să fie ... mâncare şi băutură şi în general, să fie fără de ... privinţa vieţei lor ...

Relativ la **botezul pruncilor** să ... ştiinţele necesare despre materia şi forma botezului ... aplicarea acestora, apoi despre subiectul botezului ... şi ce au să facă ele în cazurile cele mai însemnate ... toare la botezul pruncilor [1]. În s... să se ... ca ele botezând pruncul şi afundându-l în apă ... apă asupra capului pruncului, întâia oară să zică ... *servul lui Dumnezeu (N.) în numele Tatălui, ...* afundând a doua oară: „*Şi al Fiului. Amin*"; şi ... a treia oară: „*Şi al sf. Duh. Amin*"; „*acum şi ... şi în vecii vecilor. Amin*" ... boteze prima în caz ... de moarte ...

... ca cu sf. mir.

În fine să se învețe moaşa, că în caz de ... pentru viaţa născândei sau facă atent pe ... ca aceştia la timp convenabil să cheme pe preot.

Învăţarea moaşelor să se repete din timp în timp.

§ 229. Ritul botezului.

... croica a creştinilor dintâi, îi câştigară bisericei ... cepu o mulţime de adoratori, cari cereau prim... ei, aşa că sângele martirilor în realitate deveni ... candidat ... de ...

[1] Anume moaşele trebuiau să cunoască ...

lor faptele, nu ... tenele famenului etiopian [1] ... Filipi [2], apoi se ... al vieţei ale acelor candidaţi ...

... pe ...

diaconi, cari examinau motivele trecerii la ... nărăvurile şi datinele lui. Fiind ... având ...

el în ziua dintâi după însemnarea cu semnul ... facându-se creştin (vrea să zică candidat de ...) declara a primi dogmele creştinismului ... lucea cât rămânea sau chemat prin ... rugăciuni.

Canonul al 7 al sinodului al II ecumenic ... ei ce din aceştia ... întoarcerea la ortodoxie, ca pe ...

[1] Fapt. ...
[2] Mat. ...

[illegible]

...ne religioase li era permis a lua parte la ... dumnezeiesc pană după predică, a doua a acelora ... genunchiau γονυκλίνοντες (γόνυ κλίνοντες) ... [illegible] ... cărora după predică le era permis a lua p...

[illegible]

...catehiş[illegible], ca oamenii [illegible] viaţa păgânească venind la [illegible]

[illegible]

...cateh[illegible] [illegible]). Constituţiunile apostolice stabilesc pentru catehumeni ca regulă generală un răstimp de trei ani [illegible] ... din Alexandria prescrie pentru iudei, ce [illegible] ... după ... prelungirea sau prescurtarea [illegible]

[illegible]

...Apost. Lib. VIII c. 32 (Migne, Patr. gr. [illegible]) ... Clement. Alexandrini, Stromatum Lib. VI c. [illegible]

...amvonului în biserică, la rugăciune [illegible] ... de sine stătat, la intrarea p[illegible]

[illegible]

şi ceremonii toate [illegible]

[illegible]

... Patr. lat. T. XXXIII p. [illegible] ... Conc. [illegible] Canon. XX ... gr. T. XXXIII p. 1068–1071) Const. apost. Lib. VI c. [illegible] ... gr. T. I p. 1041) Joannes Chrysostomus Ad pop. ... XXI n. 1 (Migne, Patr. gr. T. XLIX p. 212).

[illegible]

Doamne, Du-

se aduce înaintea

lui Christos, de

lui Dumnezeu

de poarta bisericei

că cel ce

cu faptele lui [1]

toarce cu fața spre

l botezat, care se

pe fața celui ce

nouă spirituală

postolii l-au dat pe Duhu-

te darul și puterea

suflă preotul pe fața celui

ca botezul se împărtă-

care este tot darul și toată

nă cu mâna pe cel ce

numele lui Dumnezeu

Și iată crucea este semnul de biruință a lui

se însemnează candidatul de botez

să se sfințească mintea lui, fugind

pe la gura pentrucă cuvântul lui să

să mărturisească adevărul; și în fine la piept,

că cu inima, să vieţuiască, să se mute și

lui Domnului [3]. — Preotul pune mâna

---

a bisericei să se pogoare

că desfacându-se

intra împărăția lui Dumnezeu

cu plăcere [1]. Rog

Dumnezeul adevărului

umple pe el de credință,

numele lui Christos și al lui

dela cel ce se gătește

ce urmează după cele

Doamne, care ai

de frică să o pomenească

ochii

să-l mântuiască de toată bântuirea

se cel ce are să se boteze, atât

de trei ori cuvintele: „Cercește

și necuratul duh, care s-

"Apoi enumără preotul

lei, spre a-i înfățișa omului cu toată

și a-i arăta necesitatea

cu Christos.

botez, aplică exorcismul, apoi nu

el ce are să se boteze, este în realitate

păcatului strămoșesc

cărui stăpânitor este diavolul, adică

această stăpânire asupra omului

să-l libereze pe om de ea

Sf. Ciril dela Ierusalim zice despre

... [illegible] ...
... [illegible] ... Nărc[1] ... [illegible] ...

Căci precum ... [illegible] ...
... [illegible] ... serviciului dumnez...
... botezului" ...

... al bucuriei, pe care ...

[1] ... [illegible] ...

... tarea credinței" și în fine la mâni și la picioa...

... [illegible] ...
... untuldelemn sfințit este semn, că cel chemat prin
... mântuește de sclavia păcatului. Și ...
... al Mântuitorului a fost uns cu ...
... [illegible] ...
... și untdelemn, căci el mulțimii lumii, începe ...
pentru Dumnezeu, se desbracă la botez de omul ...
... cele rele, se îmbracă în cel nou ...
... și fără prihană, pentru ace...
... se numește untuldelemn al mântuirii și ...
Acest untdelemn însemnă și arborele cel bun de ...
... [illegible] ...
... se desface de arborele sălbatic și fără fruct al ...

Acuma pășește preotul la săvârș... botezului însuș. Preotul ia co... pe capul lui, și căutând spre răsărit, ... în apa mântuirii, zicând întâia oară: „... Dumnezeu (N) în numele Tatălui amin", ...

... Catech. XX ... II ...

cu scădere.

ca în veșmântul

botezului. Sf. Chiril din Ierusalim

în înțeles

lui Isus Christos, și dar...

o lumânare aprinsă.

se m... boteza fructele bote...

la rânduiala botezului expusă

...n vin la botez se primesc după o rânduială ... p escusă, care până la lepădări, este diferită de rân... ...a la botezarea mai înainte expusă. Aceste diferințe constau ... Christos din inima curată, ori de se leapădă el cu adevărat de credința ...

Sfântul sacrament al mirului.

330. Observări generale

botezarea neofitului, a care se ... robul lui Dumnezeu N. în ... să îl pregătească ... lui ca creștin. Ritul bisericesc ... să se ungă ... parte actul botezului ... după sf. botez ... mirului și după aceea ... se comunică ... Neofitul). D...

... împărtășirea darului lui Christos ... de femeie și de ...

... lipsă de ... darurile ...

... să crească în ...

... sacramentul mirului sau ...

... mirul sfânt și ...

[illegible] care el lipsă

[illegible] sf. mir constă într'acea [illegible] este menit [illegible]

[illegible] Duh". Aici este [illegible] și 3) lucrarea

[illegible] este mirul compus [illegible]

[illegible], care se unge cu el [illegible]

[illegible] cel plăcut, are și pu[illegible] în putreziune corpul unui cr[illegible]

[illegible] pot feri de putreziune [illegible] în aer alcătuit, lemn cu balsam și cu [illegible], zice proverbul pentru cei mărunți, de a pu[illegible] toate virtuțile creștine.

[illegible] se împărtășește cu cuvintele [illegible] *darului sf. Duh"*. Aceste cuvinte se [illegible] Paul din epistola II căt[illegible]

[illegible] acest sacrament. Prin aceste cuvinte se [illegible] prin ungerea cu sf. mir cel mărunt este sigilat și [illegible] în [illegible] sf. Duh, pe cari le primește spre întărirea credinței [illegible] creștine [illegible]).

[illegible] sf. mir se săvârșia la început prin impunerea [illegible] și în Faptele apostolilor nu se face amintire de un[illegible] Totuș în epistolele apostolilor se află locuri, din cari se

[illegible] *perfectum* [illegible], împărtășirea [illegible] Prelegeri academice din Dogmatica ortodoxă. [illegible]

[illegible] postolii au cunoscut o ung[illegible] [illegible]). În prezent actul sf. mir se săvâr[illegible] ungerea se face în chipul cruci[illegible] tot actul religios, cu care [illegible] După st. Ciril din Ierus[illegible] se ungeau mai întâi la *frunte*, apoi l[illegible] că după canonul 7 al sino[illegible] se ungeau cei botezați la *frunte*, la [illegible]. În ritualul prezent s[illegible] [illegible]*te*, la *ochi*, la *nări*, la *gură*, la *două urechile*, la *piept*, la *mâni* și la *picioare*. [illegible] *fruntea* spre a însemna curajul și [illegible] faptele bune, *pieptul* spre a însemna [illegible] patimilor; apoi *organele celor 5 simțuri* [illegible] diavolești și a le face organe

[illegible] ungerile în chipul crucei spre a însemna că [illegible] sacrificiului adus pentru [illegible] Isus Christos pe lemnul crucii.

[illegible] ordinar al sacramentului mirului este nu[illegible] și presviterul [illegible]). Numai episcopul însă [illegible] mirul pentru sacrament [illegible]), pe ca[illegible] împărtășească acest sacrament numai c[illegible] către episcop.

[illegible] exista din vechime datina, că pres[illegible] cu sf. mir pe acei, pe cari îi botezau. [illegible] de a împărtăși sf. mir biserica greacă [illegible] primire, a concesă-o presviterilor și despre [illegible] botezului, următoarele: „Despre botez o presviterie, am poruncit acuma mai înainte

[illegible] Paul [illegible]

[illegible]

...vor boteza, ...
...ără acest drept ...
...Liturghii, ...
...şi de moarte

...la dânsa bot...

...

... la p...ararea, fierberea şi sfinţirea mirului.

I

...uneltele necesare

...am d...

...vase în c... decoctul gata ...

...pentru a încălzi agheasma ...
...întrebuinţează şi pentru a încălzi ...
...tel vasele şi uneltele după întrebuinţ...

...materiile pus...
...lemn nou curăţit de stricat mirul fiert
...de lemn lungi cam de un metru ...
...etru şi două mai scurte
...ală şi un vas de un litru ca măsură
...de vată (Windelen...
...ştergare de pânză pentru curăţirea vaselor, ...
...vase de alabastru ori de porţelan în care se ...
...pregătit spre sfinţire
...mai mici de alabastru ...

...alte cele mari de lemn ...

... necesare

... Plante

...samu, 30 dg

...rontanensi], 20 dg

...m, 20 dg

...lignum aloe) 30 dg

... (φύλλον) folium

...pica indica], 30 dg

...samu (recte gemae ...)

...pericum (radix cyperica) ...

...ma, 30 dg

... (νάρδος), salunca (...)

...ia mentă, 20 dg

...ryophylli, 30 dg

... (χαλφεμον), semen ... (sive folia ...) 20 dg

16. κιννάμωμον, cinnamomum (recte cortex cinnamomi) 60 dg

17. ἄσαρον, asarum, (recte radix asari), cabaret, 20 dg

18. μάκηρος, maccis, 10 dg.

19. πεττον, pa... [calius muscata sive odorata], 60 Dg.

... μαργιάνων, maiorana, 10 Dg.

... στάχυον (στάχυς), stachys [sive marubium album],

... zingiberos, 40 Dg

... 20 Dg

... 20 D

... 10 Dg

... 10 Dg

...3 Dg

...n 10 Dg

... sive calamus], 10 Dg

...mu (balsam de Mecca),

...ul, curat, 18 Dg

...nă de vie, curat, 55 litr

Prepararea materiilor

...a săpt... a postului mare (patruzecimii), ... nainte de duminica ... pisează materiile și se cern prin sită ... sîmbăta lui Lazăr, se aduc materiile precum și ... vasele la biserică, unde are să se facă fierberea ... la locul prevăzut pentru fierbere.

duse bine, devine ... adaugânduse

... deasupra ... ușul de lemn în

... mestecă cu lopățica

... cât durează ... la

... să nu se aprindă

... de lemn, preotul rânduit ...
cu polonicul ingredientele celelalte

... de lemn durează timp de *patru ore*

..., se pun ... componentul No. 34, adică ...

... patru ore, focul se stinge, ...
... pe vatră. ... a fierbe oleiul, se pune
... ingredientul No. 35, adică moschus, și acoperindu-se ... cu hârtie groasă, să lasă să se răcească și să ...

... spre seară, după pavecerniță, preotul rânduit ... cu polonicul decoctul din căldare și-l toarnă în oala cea mai mare ... sama a nu se ...

... că în fundul căldării stă așezată ...
... de asupra plutește decoctul.

... pe vatră pune oala pe ea și ... fără să fiarbă

... mestecând bine cu lopățica nouă.

... cu o măsură prin o pâlnie
... și se ... aprinzându-se aici ...
... în altar, aprinzându-se aici lu-
minări.

Mulțumită ... după ... mirului

Deci Preotul rânduit luând asupră-și felonul și stând ... altarului, zice: „Pace tuturor". *Clericii:* „Și duhului tău". *Preotul:* „Capetele noastre Domnului să ..."

... săvârși lucrul acesta spre sfințirea ... dreptcredincioși, prin mijlocirile prea ... Născătoare, ale sfinților Părinți celor ... sfinților și prea mărirlor apostoli și ale ... ți-au plăcut Ție din veci". *Cle-*

... întorcându-se Preotul rânduit spre po-
... „Săvârșitu-s'a lucrul și s'a de-
... *Clericii repetă:* „Săvârșitu-s'a lucrul și s'a de-
... Preotul rânduit ...
... de Dumnezeu". *Clericii:* „Săvârșitu-s'a lucrul
desăvârșit".

§. 15. Capela unde s'a fiert mirul se încuie și a doua ... a treia zi, preotul rânduit vine cu servitori bisericești, ca să curățească și să spele cu apă caldă toate vasele ...

Deci se cântă: „Sfinte Dumnezeule...." [illegible] ale liturghiei [illegible]

[illegible]

Și face înconjurarea intonând [illegible]

[illegible] pururea și în vecii vecilor". *Corul*: „*Amin*"

[illegible] împărtășit, preda Mitropolitul vasul cu mir, și Mitropolitul înăldu-l îl depune pe altarul de partea stângă.

Apoi iese din altar arhidiaconul cu discosul pe cap și [illegible]

[illegible]

[illegible] Domnului nostru Isus Christos cu voi, cu toți".

Și corul: „Și cu duhul tău", se pune [illegible] ... mitra iese [illegible]

Deci Arhidiaconul intonează cu vocea înălțată [illegible]

Mitropolitul descoperind vasul cu mir, îl binecuvântează de trei ori în chipul crucii și plecându-și [illegible] citește cu vocea ridicată această a III rugăciune:

„Doamne al milelor și Părinte al luminilor [illegible] vine dela Tine toată darea cea bună și tot darul desăvârșit [illegible]

[illegible]

apa aflat de viață, sfințitor de suflete și de [illegible] ... al bucuriei, care au fost cu adevărat [illegible] legea veche, iar în legea nouă au strălucit, cu [illegible] și arhiereii, prorocii și toți cei ce dela [illegible]

[illegible] renăscuți fiind prin baia re[illegible]

[illegible]

[illegible] dumnezeiască și cu [illegible] Sfântului Duh, ca prin aceasta să se facă adevărați [illegible] creștini și cetățeni, servitori și servitoare, sfințiți în [illegible] corp, și scutiți de toată răutatea, mântuiți de tot [illegible] ... Tău [illegible] să se [illegible] ... prin acest sfânt semn al Tău de sfinți[illegible]

[illegible]

[illegible] Duhului sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor".

Corul: „*Amin*". *Mitropolitul*: „*Pace tuturor*". *Corul*: „*Și duhului tău*".

Arhidiaconul: „*Capetele noastre Domnului să le plecăm*". *Corul* [illegible]: „*Ție Doamne*".

Mitropolitul citește cu vocea ridicată a IV rugăciune:

„Ție Dumnezeului și Împăratului tuturor dând mulțu[mire] [illegible] plecat grumazii inimilor noastre, căci ne-ai învrednicit pe noi, ca să fim slujitori ai acestei Taine sfinte; [illegible] vestim îndurarea Ta, care o ai revărsat cu [illegible]

[illegible]

[illegible] Unul născut Fiului Tău între care toată [făptura] cea văzută și cea nevăzută se umple de mireasma faptelor bune. Căci Ție ești închinat și mărit și Ție îți aducem mărire și închinăciune, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor".

Corul: „Amin".

După rugaciune, Mitropolitul binecuvintează de trei ori deasupra mirului, zicând [illegible]

„Sfinţeşte [illegible] mirul acesta [illegible]

[illegible]

[illegible] pune mitra pe cap şi se continuă liturghia.

[illegible]

[illegible] se păstrează [1])

b) Ritul ungerii cu sf. mir.

[illegible]

[illegible] biserici. Mitropolitul face sfinţirea apei, binecuvintează [illegible] cu aghiasmă. Apoi aprinde focul cu lemne şi cărbuni. Focul [illegible]

[illegible] nemic, şi cere, ca să-i dăruiască [illegible] şi [illegible] stantului şi întru tot puternicului [illegible] întru curăţie şi dreptate. După rugăciunea [illegible]

[illegible]

[illegible] Şi mai întâi aţi fost unşi la frunte, pentrucă [illegible]

[illegible] alte misterii dumnezeeşti . . . Mai departe la nas, pentru [illegible]

„A lui Christos bunămireasmă suntem lui Dumnezeu întru cei se mântuesc“ [1]). După aceea la piept, pentrucă voi, îmbrăcaţi cu platoşa dreptăţii, să staţi în contra meşteşugirilor [illegible]

[illegible]

[1]) Efes. 6, 11 şi 14

[illegible]

[illegible]

Precum în timpurile cele vechi conform [illegible] al sinodului al II şi canonului 95 al sinod[illegible] [illegible] botezaţi cu botezul adevărat, ca [illegible] Macedonenii, Novatianii şi a. m., se primeau în [illegible] ungându-se numai cu st. mir, aşa şi în [illegible] pe baza acestor canoane, primeşte biserica [illegible] pe Luterani, Calvini şi tot aşa şi pe cre[illegible] romano-catolică şi armeană, numai pr[illegible] st. mir [illegible] primirea Luteranilor cât şi [illegible] se face după deosebită rânduială [illegible]

[illegible]

[illegible] rugăciunile de curăţire ale lui [illegible] Constantinopolei († 846), şi apoi se ung cu st. [illegible] botezaţi. După ungerea cu st. mir [illegible] „Doamne, Dumnezeule [illegible] face finalul şi se împărtăşesc cu st. comunicătura [illegible]

III.

Sfântul sacrament al euharistiei sau al comunicăturei

§ 232. Conceptul sf. euharistii.

Prin sacramentul botezului intră omul în [illegible] Christos, ca sfinţit, îndreptat şi renăscut la viaţă [illegible]

[illegible]

Acest sacrament intrece pe toate celelalte, fiindcă prin el se descoperă credincioşilor toată graţia [illegible]

[illegible]

§ 234. Partea vizibilă a sf. euharistii

Relativ la partea vizibilă a sf. euharistii [illegible] Materia, care se întrebuinţează la acest sac[ra]ment [illegible] cuvintele, cari se pronunţă la lucrarea lui şi [illegible]

Materia acestui sacrament sunt pânea şi vinul [illegible]

corpul omenesc, ci încă adaug la întărirea lui [illegible]

sufletul, ci încă il întăreşte şi face, că el [illegible] multă bucurie la p[illegible]

La sf. euharistie se disting [illegible]

«Luaţi, mâncaţi, acesta este Co[rpul] [illegible]

... euharistice în ...

... aiat la așezarea euharistiei ...

... fără de care el nu s'ar ... unde lucrarea sfântă a ... important, crede, că la sf. liturghie ... corpul și sângele lui Christos ... Duhului sfânt și prin chemarea ... cuvintele de rugăciune la ... „Trimite Duhul tău cel sfânt peste noi ... ce sunt puse înainte ...", și la ... preacurat corpul Christosului ... acesta însuși prea cinstit sângele ... cu Duhul tău cel sfânt" [1])

... se face tot în liturghia ... ca: „Cu frica lui Dumnezeu, ... vă apropiați". La împărtășire ... : „Se împărtășește servul lui ... sf. corp și sânge al Domnului ... Mântuitorului nostru Isus Christos, spre ... viața de veci ...

... care se săvârșește sacramentul este ... crucii, pronunțând preotul mai ... darul pâinii, apoi al vinului și la ...

§ 235. Ministrul sf. sacrament al euharistiei.

Ministrul sf. sacrament al euharistiei este numai preotul ... adică episcopul sau presviterul, și ... o întâm... ... face acest sacrament de o persoană, care ...

... de împărtășirea sf. euharistii, aceasta ... Sf. Iustin Martirul zice ...

... una, care este de față din acea ... și la cei absenți" [1]). Celor ... duceau și comunicatoră diaconi ... treaptă mai inferioară, în caz de necesitate ... nodului al VI ecumenic hotărăște ... cei din cei rânduiți între mireni ... bisericești ... fiind de față episcopul ... sau diaconul. Iară cel ce ar îndrăzni ... ce face afară din cele rânduite, ... De aici învățându-se, a nu ... ce se cade a cugeta [3]).

... sacrament al comunicării ... anume, atât celor sănătoși, cât și celor ...

§ 236. Subiectul sf. sacrament al euharistiei.

Subiectul euharistiei sunt numai creștinii ortodocși, cari ... au intrat în biserică și stau în legătură cu ea ... pentru credința acelora, cari aduc, după o practică ... a bisericei creștine [4]). — Prin urmare nu se admit ...

... cari încă n'au intrat prin botez în biserica ...

... cari deși ... mai târziu s'au lepădat de ea, sau prin apostasie ... sau prin schismă, și aceia, cari se află sub ...

... Migne, Patr. gr. T. VI, pag. ...

... apud Eusebiu, Hist. eccl. L. VI ...

[4]) Cf. Const. apost. L. VIII, c. 13 (Migne ...

... t. P... V, pag. ...

[illegible] fapte de îndurare [illegible]

2. Subiectul euharistiei trebuie să aibă [illegible] pentru primirea sf. euharistii. Această ca[illegible] Capabilitate morală are a [illegible] poate distinge sf. euharistie de un nutriment [illegible] când, şi este înzestrat cu cunoştinţa necesară a [illegible]

Prin urmare nu se admit la sf. comunicătură [illegible] de minte şi cei ieşiţi din m[illegible]. Venindu-şi astfel de [illegible] euharistie. Asemenea li se dă sf. [illegible] au avut minte să [illegible] şi reverinţa către [illegible] sacramentului din partea le[illegible] la minte, cari [illegible] şi de toată cunoştinţa [illegible] preste sf. [illegible]

[illegible] ce e fete, sunt a se învăţa [illegible] ale credinţei într-un mod, [illegible] va atinge scopul, şi apoi [illegible]

[illegible] pentru primirea sf. euharistii, sta în aceea, ca subiectul să poată înghiţi şi ţinea cele sfinte. Dacă asadară bolnavul varsă necontenit sau în răstimpuri [illegible] scuipă sânge sau tuşeşte necurmat, atunci să se [illegible] va fi siguranţă că răul a [illegible] pe un timp potrivit [illegible] de [illegible] sau două ori.

3. Pentru [illegible] demnitate se cere [illegible] darul consta, pe [illegible] în fărădelegea [illegible] sacramentele [illegible]

[illegible] cramentul al euharistiei [illegible]

[illegible] darul tău mănâncă [illegible] le tău, şi atu[illegible]

[illegible] mai departe să [illegible] chip de mânc[illegible]

[illegible] bun şi apă fără de voie, prin [illegible]. Noaptere dela [illegible] afla în pericol de moarte [illegible] din partea [illegible] de sămânţă, prin împreunarea sexuală [illegible] de sămânţa face [illegible], dilecţiunea, că [illegible] din adunare [illegible] În o cauză ca aceasta, [illegible]

[illegible] convingerea despre folosul [illegible]

[illegible] liberă de păcatele, la cari sunt dedaţi [illegible] fără deosebire [illegible] admite pastorul [illegible]

[illegible] preoţi [illegible] anume cu fiecare [illegible] fost, cari petrec [illegible]

[illegible] euharistie spr[illegible] nedespărţibil.

[illegible] cazul [illegible]

[illegible] pe să ... pastoral [illegible] la porunca biseri[illegible]

[illegible] primirea sf. euharistii [illegible] timpul patruzecimii, iară pentru bolnavi şi în starea boalei lor. În privinţa celorlalte timpuri [illegible] sunt de observat următoarele. [illegible] lucru [illegible] bun. Însă nu tot ce în sine este bun, este pentru [illegible] şi salutar în toate împrejurările, şi pentru aceea [illegible] se recomande, şi nici să se permită în general, [illegible] trebuie să se ţie în considerare, precum voieşte biserica, starea morală şi dispoziţiunea împărtăşitorului, cu care voieşte [illegible] poate el să primească sf. euharistie. Deci praxa pentru pastorală pot servi ca îndreptare următoarele observaţiuni

§ 138. Ritul împărtăşirii cu sf. euharistie.

[illegible] la sf. [illegible] după [illegible] stare cere grabnică împărtăşire, se împărtă[illegible] [illegible] toată cea mare [illegible]

[illegible] Deci se citesc trei rugăciuni [illegible] se imploră Dumnezeu, ca să ierte celui bolnav [illegible] şi a trupului. Apoi [illegible] cel bolnav, şi anume ca Dumnezeu [illegible]

[illegible] Dumnezeul nostru [illegible] acestea [illegible] Apoi [illegible]

[illegible]

Sfântul sacrament al pocăinței.

§ 239. Conceptul sfintei pocăinți.

[illegible] baia nașterii de toate [illegible] păcatului, deoarece el [illegible] într'adevăr adeseori și [illegible] preabunul Dumnezeu a [illegible] care se cunoaște [illegible] ca taină sacrament [illegible] cu puterea D[illegible] de păcatele comise [illegible] el și pe cari le mărturisește, [illegible] și se sfințește întocmai [illegible][3])

Partea vizibilă a pocăinței.

[illegible] 1. materia, 2. cuvintele, această lucrare însuși. [illegible] păcatele comise după botez, pe [illegible] preotului. Iată forma [illegible] săvârșește sf. sacra[illegible] exprimă de ministrul lui [illegible] *și Dumnezeul nostru Isus* [illegible] *îndurările iubirii sale de oameni* [illegible] *să-ți lase pe toate* [illegible] *spiritual, cu puterea ce este dată* [illegible] *te iert și te dezleg de toate păcatele tale în numele Tatălui și al Fiului și al sf. Duh, Amin*".

[illegible] se săvârșește [illegible] binecuvântarea cu [illegible] penitentului [2]) și binecuvântarea [illegible] cuvintelor ultime ale formei

[illegible]

§ 241. [illegible] sf. sacrament al pocăinței.

Ministrul s[illegible] în biserica [illegible] prezent au [illegible] în biserica [illegible] această putere de [illegible]

[illegible] privire la săvârșirea [illegible] părinte spiritual, de[illegible] administrarea [illegible] va vorbi mai la [illegible]

§ 242. Subiectul pocăinței.

Subiectul pocăinței este numai [illegible] după deplină cu[illegible] din nou și are [illegible] curățirea conștiinței sale.

[illegible] la acela, care pășește la [illegible] subiectul sf. euharistii, împ[illegible] la capabilitatea și [illegible] capabilitate se [illegible] ca acesta să fie ajuns la [illegible] distinge între faptele [illegible]

[illegible] creștine.

[illegible] la demnitat[illegible] într'adevăr voiește să câștige [illegible] următoarelor condițiuni [illegible]

[illegible]

[1] Despre sf. [illegible]

... pentru păcatele comise. Această p...
... și întoarcerea inimii pentru ...

... păcate și a nu mai repeta viața. Părerea de rău
și imperfectă. Părerea de rău perfectă este
care se naște din motivul iubirii către Dumnez...
...a vătămat cineva pe Dumnezeu, binele
și demn de iubit, iar părerea de rău ...
...de motivul fricii și al speranței. Deși p...
din motivul iubirii către Dumnezeu câștigă p...
plină bună voință a lui Dumnezeu și iertarea
totuși și părerea de rău produsă de motivul fricii și
... este suficientă pentru validitatea sacra...

...ceastă speranță trebue să se *cuprindă speranța în iertarea lui Dumnezeu* prin Isus Christos și să se ... *credința în Isus Christos*, căci Isus însuș ne-a ... cu Dumnezeu prin moartea sa de pe cruce și el ... pentru aceea și ... el la Dumnezeu [2].

... și *neclintită*, adică ... tul nici din frica răului, ... *activă*, adică ... de păcate, ci a aplica și ...

... ului trebue să *mărturisească* ... le înaintea preotului, pentrucă preotul nu poate să ... o să dezlege, dacă nu știe, ce are a lega sau d... ... e trebue să aibă oarecari calități, și anume

... Mărturisirea trebue să fie *deplină*. În puterea dre... ... este obligat penitentul a descoperi la mărturisire, toate păcatele comise după botez, cu privire la calitatea, numărul și împrejurările lor [3].

Dela ...
Cu ...

... *preotului* ... *smerirea* ...
... mărturisit, ... *trage de* ...
... bătrânețelor ...

... mărturisit ...
... să fie ...
... să se mulțumească p...

... descoperim ...

..., cari caracterizează ...
... că acesta ...
... păcătos recidiv, sau ...
... trebue să ...
... *adevărată* ...
3. Subiectul pocăinței ...
... asanumita ...
... preotul în scaunul mărturisirii ...
... însemnătatea păcatelor sau ...

... obligamentului ...
... păcatelor, ... toate ...
... sf. sacra...

biserica ortodoxă din
în ziua de astăzi

Iisus Chris-

în spiritul legii lui Christos,

Paul asupra păcătosului din

biserica sufletul să se mântuie

carceri acte liturgice, dela și sacre
dela biserică și prin ur-

actele comuniunii, și apoi
pocăința făcută și după îndreptare, deve-
în secolele următoare

[illegible] și înduplecarea [illegible]
[illegible] vedeau învățătura [illegible]

[illegible] Sf. Ciprian [illegible] ca Novat [illegible] în certa [illegible] la Roma și [illegible] cu Novat, se opune [illegible]

[illegible] la penitență continuă, adică [illegible] cei căzuți voiau să [illegible]

[illegible] alții prin un document [illegible]

[illegible] aveau lipsă de diferită [illegible] și [illegible] reconcilierea și întoarcerea lui Cipr[illegible]

[illegible] Lib. III. [illegible]

[illegible] Philadelphia [illegible]

[illegible] Can. [illegible] Antiohianum de [illegible]

[illegible] III p. [illegible]

[illegible] [illegible] mană alături [illegible]
[illegible] a credinței [illegible]

[illegible] norme pentru tratarea penitenților, adică ca [illegible] Taumaturgul, episcopul Neo-Cesareei (240—260) [illegible]

[illegible] păcatelor, cari [illegible] în secolul al IV și regulele și normele pentru [illegible]

Aceste regule sau canoane se compuseră [illegible] episcopi renumiți, la ocaziuni speciale, sau la [illegible] pentru altor episcopi, parte de sinoade. Așa [illegible] astfel de canoane, în secolul IV, sf. Petru, [illegible] Vasile cel Mare, sf. Grigorie de [illegible]

[illegible] După acestea [illegible] fixa numai pentru păcatele cele [illegible] idololatrie, ucidere și necurăție, la [illegible] se numără și deosebitele feluri ale lor, precum: [illegible] adulterul, sodomia, poligamia etc. Iară [illegible] ușoare trebuiau să se curețe prin [illegible] milostenie și alte fapte bune, fără de [illegible] păcatele cele grele se fixa precis timpul [illegible] trebuiau să facă penitență publică.

[illegible] fără de voie, 10 ani (can. 57), pentru [illegible] pentru curvie 7 ani (can. 59) [illegible] pentru sodomie 15 ani (can. 62), [illegible] 6 ani (can. 82), pentru vrăjitorie și [illegible] pentru lepădarea de Christos, are păcătosul a se [illegible] vieții sale (can. 73) etc.

[illegible] penitenții și în diferite clase [illegible] se conformată stadiilor pregătirii [illegible] și erau patru, adică cel al [illegible] fletus, al ascultării, ἀκρόασις, auditio, [illegible] substratio și al celor ce stăteau în [illegible]

[illegible] Magni [illegible]

... dela adunarea ...

[illegible]

... admisiunea lor ...

[illegible]

... penitenţilor era numai în ...
... Aici păcătoşii trebuiau ...
[illegible]
... în rândul penitenţilor ...

[illegible]

... era al ascultătorilor ...
... la adunarea litur...
... în biserică, stăteau adică ...
... necredincioşi, schismatici ...
... luau parte la cântarea ...
... la predică, după a cărei ...

[illegible]

... genuflexio, îngenunchiere, ...
... prosternare, şi la el mai ...
... multe relative la penitenţi ...
[illegible]

... părţi ale unei penitenţii
într'adevăr ... şi ocupau în biserică locul ...

[illegible]

penitenţii. Episcopul dimpreună cu clerul se apropia ...

... rugăciunea asupra lor, le ...

[illegible]

... păcătoşii ... şi ...

[illegible]

... împreună
... consistentes.
... ca catehumenii şi penitenţii
... în biserică împreună cu credincioşii
... luând parte la toată liturghia
... penitenţilor stadiului al patrulea era
... de împărtăşire la rugăciune, şi pe
... că ei nu se admiteau la pri...

[illegible]

... dreptul, a aduce daruri la altar
... al Mântuitorului

... stadiu ... la terminarea timpului
... trecere în el, impunerea ultimă a mâinilor
... la deplina împărtăşire ... primirea
...
... chibzuinţa episcopului,
... dela ordinea expusă, ... se putea face

[illegible]

... prescurta aduse
... motive importante, ... şi mai multe grade
... sau trecând unul ... şi mai ...

... (Pidalion, l. c. I. 256)
... al sinod. din Ancira (Pidalion, l. c. I. 256).

...nă îşi mărturiseau creştin...
...a conştiinţei prin...

admiteau păcătoşii numai o dată
...are recădeau în aceleaşi păcate
...primiau din nou...
...la penitenţa privată
...re de păcate...
...ajutătorului, asemenea celor

...sufletul cu şi corp şi...

[illegible] orânduieşte ca [illegible] nu se lipsească de [illegible]

[illegible] clerici, în secolele [illegible] penitenţii celei p[illegible] resolvate, fără dela secolul [illegible] lor morale, se [illegible] dreptul de a-şi deplini funcţi[illegible]

[illegible] se lipsiau de de[illegible] se aşezau în rândul laicilor, [illegible] în deplina comuniune bisericească [illegible] la pocăinţa publică, spre a [illegible] pentru acelaş lucru [2])

[illegible] stării atacurilor împreunate cu [illegible] preoţi. În Constantinopole se [illegible] penitenţiar şi avea obligamântul, [illegible] pe acesta la [illegible] impuse şi a purta conservar[illegible] penitenţii şi în care era înserat şi [illegible] în oarecare stadiu al peni[illegible] prelungirea sau [illegible] pe penitenţi, cari [illegible] în public sau cari păcate deşi nu [illegible] trebuia să se facă pentru ele [illegible] preoţi dădeau deslegare [illegible] secret.

Mărturisirile publice ale păcatelor deveniră [illegible] din cauza neajunsurilor împreunate cu ele. La [illegible] împăratului Constantin cel Mare, disciplina biseric[illegible]

[illegible]

[illegible] necunoscută atât [illegible] păgâni[illegible] Creştini, în privinţa crimelor [illegible] în adunările religioase, observară [illegible] funcţionarii şi judecătorii [illegible] nu veniau la cunoştinţa crimi[illegible] în biserică. Însă după încreştinarea lui [illegible] lucrurile. Trecând mul[illegible]

[illegible] publice la cunoştinţa [illegible]

[illegible] pericolul persecutării şi pedepsirii civile pentru [illegible] Aceasta îngrijire ori şi cum trebuia să [illegible] penitenţa publică. Astfel se generaliză [illegible] mărturisirile publice [illegible]

[illegible] Deci mărturisirile publice trebuiau [illegible]

[illegible] datos de care istoricii [illegible] O damă din neam nobil venit la [illegible] diferitele păcate ce [illegible] impuse damei, de a [illegible] ca să poată da [illegible]

[illegible] se inculpa pe sine încă şi [illegible] mărturisește ca un diacon al bisericei [illegible] aceasta a dat prilej de [illegible]

[illegible] întâmplarea aceasta, [illegible] şi bisericei [illegible] aceasta preoţii cu [illegible] presviter al bisericei din C[illegible]

[illegible] misterii după propria sa [illegible] biserica de lăuntru [illegible] evită pentru valor[illegible]

[illegible]

[illegible] penitenției, excluderea solemnă a peni[illegible] după predică, executarea severă a cerțur[illegible] penitențiale ș. a. Stadiile penitenților [illegible] de regulă la cel al celor dimpreună-stătăto[illegible] de șl, catharsis împreunată cu ajunare, [illegible] și alte asemenea fapte, și dela zelul [illegible]

[illegible] celor [illegible]

Sf. Ioan Chrisostom [illegible] al patrarhului [illegible] față cu procedura de mai înainte. El zice: Dacă [illegible] decât pentru [illegible]

[illegible]

Biserica [illegible] Ioan Ajunătorul [illegible]

Canoanele sau epitimiile, cari au să li se impu[illegible]

[illegible] penitențiale. După aceea s'au prescris pre[illegible]

[illegible] canoanele noastre, cari trebuie impuse [illegible] ajunare, metanii, rugăciuni [illegible] dispoziția penitentului se lasă [illegible] să observe principiile și [illegible] vieții, vârsta și aplica[illegible]

... vom fi judecat de către ...

... acum ... împreună ... precum

... cartea atribuită lui Ioan Ajunătorul ... ca îndreptar pentru secolele următoare, consunând ...

... Dumnezeu ... păcatului ... Dreptaceea cel ce ... păcatul ... boala ... în timpul ...

acest timp mai departe.

... în conștiința a ...

ortodoxă și sacrament al ...

... administrarea aceasta ...

§ 244. X) Obligamintele ministrului ... iertarea păcatelor

Fiind pentru ... obligamânt foarte ...

sau, a patra ...

energie, de a posti la primirea sf. sacrament[illegible] [illegible] să nu cumva să informa pe păstoriu [illegible] mărturisi păcatele cum se cuvine, creştinul [illegible] [illegible] aceasta. Creştinul aşadară înainte [illegible] [illegible] aşi cerca conştiinţa, adecă aşi aduce [illegible] ce a făcut cu fapta, cu cuvântul, cu [illegible] este îndatorit, aşi da seama nu numai de [illegible] [illegible] unui creştin, ci şi despre datorinţ[illegible] se [illegible] după [illegible] de sine [illegible] [illegible] [illegible] glicher. Mai depart[illegible] [illegible] celelalte cerinţe necesare la sf[illegible] al pocăinţei, adecă că, el trebuie să simţească părer[illegible] pentru păcatele comise şi să-şi propună vârtos, a [illegible] de acele păcate şi aşi îndrepta viaţa. [illegible] [illegible] creştinul despre calităţile mărturisirii ş[illegible] [illegible] sinceră şi [illegible] [illegible] creştinul despre forma canonului şi [illegible]

Văzând preotul pe unul negrijind [illegible] [illegible] cu mâna lui Dumnezeu, care [illegible] [illegible] convinge, că amânarea pocăinţei [illegible] [illegible] bun. Căci astfel de oameni la apropiarea [illegible] cauza greutăţii boalei şi a fricei de moarte, nu [illegible] acea dispoziţiune a sufletului, care se cere pentru d[illegible] [illegible] celei adevărate. În fine căinţa la [illegible] aceasta, deşi ar avea calităţile necesare, nu se ţine de [illegible], pentru-că într'un caz ca acesta nu noi [illegible] [illegible] ne părăsesc pe noi. Pentru aceea [illegible] într'un caz să nu se amâne, ci păcătuind cr[illegible] să păşească la căinţă.

§ 245. B) Obligamintele ministrului pocăinţei la mărturisirea păcatelor.

La mărturisirea păcatelor are spiritualul [illegible] judecător, învăţător şi medic atât în general, cât [illegible] cu privire la stări interne şi externe şi relaţiuni d[illegible] diferitelor penitenţi. Deci în cele următoare se [illegible] obligamintele spiritualului în general, cu pr[illegible] de penitenţi şi apoi în special cu privire la s[illegible] deosebite ale penitenţilor.

I.

Obligamintele spiritualului în general.

§ 246. Spiritualul ca judecător. — Modul ascultării mărturisirii.

Spiritualul [illegible] mai întâi judecător [illegible] [illegible] privinţa aceasta [illegible] judecă [illegible] [illegible] putere [illegible] Dumnezeu primeşte pe [illegible] [illegible] Nu pronunţăm despre toate păcatele [illegible] despre fiecare păcat deosebită sentinţă. [illegible] [illegible] diferitele păcate atât cele mici, cât şi cele m[illegible] [illegible] precum judecătorul cearcă mai întâi cauza [illegible] după aceea compareşte momentele ei şi în f[illegible] [illegible] aşa şi spiritualul să cerce mai [illegible] [illegible] penitentului, după aceea să judece despre [illegible] [illegible] [illegible], dupăce s'a cercat conştiinţa. [illegible]

[illegible] [illegible], iară spiritualul să asculte mărtu[illegible]

1. Cu [illegible], petrecând numai [illegible] aceea ce zice mărturisitorul. Mai ales să [illegible] [illegible] păcatul predominitor [illegible] [illegible] şi izvorul păcatelor, la ocaziun[illegible]

2. *Deplin.* Înainte de terminarea [illegible] să nu întrerupă pe mărturisitor, doară [illegible] a înţelege ceva mai bine sau dacă [illegible] [illegible] sau numeşte nume străine [illegible] [illegible] adeseori ar putea să se [illegible] [illegible] perde firul mărturisirii, să-i ajute spir[illegible] cu blândeţe, de aşi mărturisi toate p[illegible] [illegible] şi fără de sfială.

3. *Cu răbdare şi iubire.* Sp[illegible] [illegible] cu răbdare şi atunci, când [illegible] şi ceva nepotrivit sau lucruri [illegible]

[illegible] parurea va [illegible] cu linişte şi blândeţe. [illegible]

§ 247. Continuare. — Întrebările.

Spiritualul [illegible] trebuie să îndeplinească [illegible] cu întrebări [illegible]

[illegible] şi medic, [illegible] starii morale [illegible]

[illegible] al spiritualului este foarte [illegible] de corupţiuni [illegible] în dificultăţi şi ocaziunile lor rele.

Întrebările [illegible] *deplinatoare* şi *determinatoare* [illegible], când mărturisirea penitentului [illegible] în privinţa păcatelor [illegible] se cere la o mărturisire şi [illegible] păcatului. Iară întrebările de [illegible]

[illegible] Prin întrebările spiritualului [illegible] nedeterminată trebuie să devină determinată [illegible] să se deplinească.

[illegible] de aceste întrebări, trebuie să se [illegible] întrebări prealabile. Spiritualul întreabă adică, [illegible] constituţiunile de mărturisire, [illegible] el păcatele ultima oară? [illegible]

[illegible] un număr mare de [illegible] fundamentale ale religiunii, la [illegible] la cele şapte păcate capitale, la virtuţile [illegible] la datoriile stării şi la păcatele [illegible] întrebări se pot privi ca întrebări *deplinatoare*, aplicându-se [illegible] după referinţele fiecărui individ. Pentru [illegible] extras din aceste întrebări atât [illegible] cele de rând cât şi pentru mărturisirile relative la

[illegible] întrebări determinatoare [illegible] alte întrebări [illegible]

Întrebările [illegible] de religiunea creştină, la [illegible] la cele şapte păcate capitale [illegible] la datoriile stării etc. [illegible] întrebărilor *determinatoare* poate să fie: [illegible] şi urmările ei pentru penitent [illegible]

[illegible] în decursul timpului şi după timpul [illegible] în datina păcătoasă, şi ori de să a [illegible] şi de câte ori; ocaziunea la păcat [illegible] şi este cu putinţă părăsirea ocaziunii [illegible] ca din slăbiciune [illegible] obligamentele, care urmează [illegible] păcatele lui, le-a împlinit el acuma [illegible] început a le împlini sau este [illegible]

[illegible] aplecarea lui principală, favorul [illegible] cunoscut mai ales din cauzele şi [illegible]

Deosebită circumspecţiune [illegible] păcat nemărturisit, dacă cunoscut [illegible] spiritualul aşa un păcat din propria [illegible] întreba penitentul despre dânsul [illegible] întrebarea, să i se [illegible] banuială, iară dacă are siguranţă [illegible] văzut păcătuind, să se privească [illegible] trebuie să i se [illegible] spiritualul vine prin alţii, însă [illegible] la cunoştinţa unui păcat [illegible] mărturisitorul cu prudenţă [illegible] bănuială şi defăimare. [illegible] să i se creadă, presupunând [illegible] acest păcat la alt spiritual [illegible] sau că n'au [illegible] siguranţă morală de [illegible] este deja mărturisit.

Judecata spiritualului asupra

... penitentului ... lipsă de pregatire ... a mărturisi și ... păcatele, nu se ... la recapătare ... și starile spiritualului, ... penitentului și hotărirea lui, de a ... nu se adeveresc ... prin viața lui de ... dacă penitentul nu cunoaște învățăturile cele ... credinței creștine.

Dacă penitentului îi lipsește dispozițiunea sau are dubia ... despre dispozițiunea lui, atunci ... obligat să-l predispune și să nu-l alunge ca ... păcătosul singur. Preotul să-i creeze dispozițiunea ... la Dumnezeu, suferințele lui Christos, ... dumnezeească, să-i deștepte omului frica, încredere ... de mijloace pentru a-l aduce pe om la căință.

§ 249. Continuare. — Deslegarea.

... a executa judecata sau ... mărturisirea auzită și întreagă, ... sau oprindu-o sau ... păcatelor este ... păcatului, aci se prezintă ... judecă el în locul ... el și importanța acestei ... a da seama ... observe următoarele prin...

... celui capabil și demn. ... despre această capabilitate ... morală negativă, adică ... această capabilitate și demnitate să nu vorbească ...

2. Deslegarea se oprește acelui penitent, pe care ... siguranță morală pozitivă, adică din temeiuri pozitive ... necapabil și nedemn. Necapabili sunt aceia, ... pot distinge între faptele cele bune și rele, apoi ... lipsiți de minte, și în urmă cei lipsiți de toată cunoștința la învățăturilor creștine. Iară nedemni sunt necredincioșii, ... și ..., apoi aceia, cari nu simțesc părere ...

Așadar a deslegarea ...
„Căci să-l deslega ...

... comandă ... ment al ... Deslegarea ... pentrucă ea este ... Adevărat că ... dară dac... atunci înțelegerea ei n-ar ... De câte ori o mulțămesc ... acest ... loc durerós! De... acest mijloc n-ar fi ... puterea ... păcatul, dacă n-ar fi așa de...

De altă parte ar greși acei ... mărturisitor ... respinge îndată ... și la îndreptare. ... starea lor cea ... în general ...

... trebuie să ne ducă ... cel prea drept ne ... să arate, că ... pentru păcatul nostru a ... noastre a murit pe ... cu patima și moartea ... aducă mărturisitorul la ... adâncul ... acestor mijloa... ... teamă și ... Pe păcătosul ... mânia lui Dumnezeu, ... județul cel înfricoșat ... cu scârșnirea ... cu viermele neadormit, cu ...

3. Deslegarea să se ... dispozițiune este dubioasă ...

... Kintra ... ...

deslegării să se amânte penitentului cu blândeţe, zicând [illegible] că oprirea sau amânarea deslegării se face numai [illegible] binele sufletesc al lui şi că deslegarea n'ar fi spre strica[illegible] atât penitentului cât şi spiritualului. Penitentul [illegible] arate căinţă pentru păcatul [illegible]

[illegible] numai el şi atunci deci [illegible] deslegarea şi sf. euharistie.

In caz de amânare a deslegării săi dee spiritualul p[illegible] tentului mijloace de îndreptare şi oarecare timp mai [illegible] în care să vină iarăş la mărturisire. Acest timp se fixe[illegible] astfel, ca până el să ajungă scopul cel mai de aproap[illegible] amânării adică înlăturarea îndoielilor despre [illegible] mărturisitor lui, d. e. trei până la patru săptămâni, d[illegible] păcatul nu s'a comis de multeori. Arătând păcătosul [illegible] mărturisire în rastimpul determinat, îndreptare, să se d[illegible] şi să se îndemne la statornicie în hotărîrea sa, iară ne[illegible] aflându-se îndreptat, să i se oprească deslegarea şi să i [illegible] prescrie mijloace de îndreptare mai puternice.

Atât la oprirea deslegării, cât şi la amânarea acee[illegible] să i se comunice penitentului determinat, că el este o[illegible] dela sf. euharistie.

§ 250. Spiritualul ca învăţător.

Inainte de executarea sentinţei, spiritualul are să împli[illegible] nească una şi însărcinarea unui învăţător. Ca învăţător are spiritualul a învăţa, a îndemna şi a mângâia. Spiritualul are [illegible]

1. *Despre starea penitentului în general şi în special,* ori de este penitentul păcătos din datină sau păcătos ocazional sau păcătos recidiv; ori de este el în starea morţii spirituale, a ocaziunii sau a ispitei. Spiritualul săi arate penitentului izvoarele şi motivele păcatului, smintelele lui [illegible] către cari mai varios să se îndrepte lupta lui. El săi descopere prejudecăţile şi iluziunile, cari l'au orbit până acuma [illegible] păcatele sale le-a ţinut de neînsemnate. In fine săi arate drepturile, cari le-a perdut prin păcatele sale şi obligămintele, cari şi-a impus, d. e. restituţiunea, repararea numelui [illegible]

[illegible] le generează. Necuno[illegible]

Dacă [illegible] abe intelectuale [illegible] de aman despre [illegible] numai va trebui amânată deslegarea.

3. *Despre dispoziţiunea lui* [illegible] şi pocăinţei domneşte la popor cam [illegible] lucrul principal la acest sacrament e[illegible] Spiritualul aşadară săi învețe [illegible] ţinţă şi săi arate, că fără părere de [illegible] păcatul comis, mărturisirea ar fi [illegible] ar folosi nimica, şi că poc[illegible]

[illegible] a face îndemnări şi propuneri [illegible] teri ori şi de ce stare şi poz[illegible] modul vieţei, săi arate [illegible] necesitate, regulele unei vieţi [illegible] conform referinţelor persoanei [illegible] tualul pe penitent la deasa p[illegible] [illegible] şi al comunicaturei, la [illegible] seata, la cerere de rugă, ca [illegible] săi lumineze şi săi dee [illegible]

5. [illegible] pe cari le propune [illegible] posiască spiritualul cu [illegible] întrebarea sau îndoiala din [illegible] form învăţăturei biseri[illegible]

[illegible] pentru greutatea pă[illegible] lui Dumnezeu, că el nu voie[illegible]

[illegible]

mântuirea păcătoșilor a trimis în lume pe un [illegible] întru care avem răscumpărare și iertare de [illegible] bogăția darului lui Dumnezeu [2]. Asemenea [illegible] spiritualul pe un penitent cu acesta cu exemplele [illegible] celor îndreptați, al lui David după desfrânare și [illegible] lui Manase după idololatrie, al lui Petru după lep[illegible] Christos, al lui Paul după gonirea creștinilor, al [illegible] al tâlharului pe cruce, al desfrânatei și al altor de [illegible] păcătoși.

§ 251. Spiritualul ca medic.

Pocăința are îndoit scop, adică a șterge păcatele co[illegible] și a împiedeca în viitor păcatele. Spre ajungerea [illegible] dintâi lucrează preotul în funcțiunea sa ca judecător, [illegible] ajungerea scopului al doilea, ca medic. Ca m[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] și aparțiunile lor [illegible] [illegible]. Izvoarele [illegible] [illegible] și răsvrătirea [illegible] de [illegible], a doua de luminare [illegible]

[illegible] îndreptare; după aceea [illegible] corespunzătoare pentru [illegible] conducă, a întrebuința aceste [illegible] dumnezeiesc la îndrep[illegible]

§ 252. Continuare. — Epitimiile.

Ca mijloace foarte eficace pentru îndreptarea [illegible] în scaunul mărturisirii, se privesc epitimiile. Sub epitimie [illegible] se înțelege o oprire sau o certare [3] pe care pre[illegible]

[illegible]

1). Pentru ca epitimia [illegible] să aibă următoarele calități:

a. Epitimiile să fie [illegible]

b. mărimea sau greutatea [illegible]

c. [illegible] pentru [illegible]

[illegible] pentru păcate ușoare [illegible] deosebită [illegible] la care se pot modera [illegible] timpului și ușura în privința [illegible] în privința părerii de rău [illegible] în privința epitimiilor mai [illegible] păcatelor [illegible]. La păcate [illegible] din partea penitentului [illegible]

[illegible] și prop[illegible]

[illegible] ca epit[illegible] plecat la furt [illegible] rugăciuni [illegible] Grigorie cel [illegible] se vindecă [illegible] Domnul nostru [illegible]

[illegible] cugetul [illegible], puterii voinței, inclinațiunii [illegible] raporturilor lor externe, stării, vârstei, [illegible] și materiale a lor. [illegible] epitimie [illegible] penitent [illegible] și alta [illegible] și alta [illegible] a început a se [illegible] [illegible] obliga servitorii la epitimie [illegible] serviciul lor [illegible] la biserica [illegible] [illegible] elemozina [illegible] de epitimii, care [illegible] [illegible] dăunătoare și [illegible] fundate [illegible]

[illegible] la rugăciune [illegible] cuvântul [illegible] și pentru [illegible] [illegible] strâns al cuvântului, și [illegible]

[illegible] și acestuia [illegible] cari cel [illegible]

[illegible] în toate zilele unui răstimp de [illegible] la [illegible] împreună [illegible]

[illegible] dela sf. comunicatura [2]. Oprirea dela sf. [illegible]

[illegible]

[illegible] ...se impune de [illegible] și în general la [illegible] a nedemnității penitentului [illegible] Sub elemozină se înțelege [illegible]

[illegible] de elemozină ca epitimie, [illegible] mai îngust să facă spirit[illegible] elemozinei ca epitimie [illegible] bine cuno[illegible] bani să nu impună [illegible] dela penitent [illegible]

[illegible] care dela [illegible] cu[illegible] un [illegible] toate lucrurile [illegible] ca epitimie [illegible] mâncare și de [illegible] abnegațiu[illegible] nu pot înfrâna [illegible] a putea determ[illegible] să se facă [illegible] bisericei antice și [illegible] lor canonice, conform [illegible] și practicei [illegible] unor penitenți, și [illegible] trebui să le [illegible] și dacă li se impun [illegible] păcatele lor de [illegible] nu se impun [illegible] pentru greutatea lor.

Obligămintele spiritualului în special

§ 253. Întrecere

Nu toți penitenții [illegible] mod, deoarece stările [illegible]

de alta ... altora si deosebit ...
... decosebita ...
... expune ...
speciala a unor penitenti mai intai dupa starile ...
si apoi dupa cele externe.

Tratarea speciala a unor penitenti după starile

... ocazionali

... pacat, și omul, care comite

... ocazional. Ocaziunea
pacat este ... aproape, dacă ea de regulă este
... de regulă nu cauzează
... fizic necesara,
... peste puterile omului,

... tosul ocazional aferi la pen...

... s'a ... cu multa

... principii
1. Pacatosul, care ...
... si nu voeste a o dep...
... la cainta si a nu se ...
2. Aflandu-se cineva ...
... se poate deslega, ...

... in departat ...

... si de vederea ei ...

... importanta si trebuie să se ...

... cand vine la marturisire.

§ ... pacatosilor din datina si a celor recidivi

Pacatos din datina ...

... pacat, rezistenta ... slaba
... atat mai inradacinata, ...
pacatul, cu cat mai ...
aceasta, si cu cat mai ...
... din datină ...
... de aplicarea
... radacina, devine ...
La pacatosii din ...
... si necunoscand ...
... dandu-se se cunosc
... nu-l mai comite, ...
pacatului lor. ...
... se pot deslega.

Recidiv este acela, care iarăş comite acel păcat, care a fost deja bine informat şi în privinţa căruia ... îndreptare. Recăderea poate fi materială sau formală ... este recăderea, dacă păcatul s'a comis ... mai în acelaş mod ca şi mai înainte, fără ... ; iară dacă din neprevenire săvârşim ... îndreptare, atunci este recăderea ...

... formal recidive de regulă să li se amâne ... până ce arată ... dovezi faptice de ... al doilea, să se ... amintite, ... recăderea ... dintr'o ocaziune externă sau din ... internă. În cazul cel dintâiu să amâne şi dezlegarea ... departarea ocaziunii, în cazul al doilea i se dă pentru ... îndreptare, ... ocaziunea, se ... este serios ... de îndreptare şi ... este sinceră, fără la recidivii ... pentru dispoziţiune, şi ... îndreptarea, apoi aceasta ... or, ci slăbiciunii interne, care ... În cazul acesta se poate ...

... se ... şi ... scutae

... mai, decât dela amânarea dezlegării.

§ 256. Tratarea inducăruinţilor şi a celor obligaţi la restituţiune.

... spirituale, că fără de iertarea duşmanilor nu se poate ...

... nu se induplecă la iertare, i se opreşte ...

§ 257. Tratarea copiilor.

... mease şi a ...

şi ... ; ...

... vor fi bune mărturisirile cele ...

Mai întâi să fie ...

și nu se amâne pe un timp foarte târziu. [illegible] potrivit va fi la cei mai mulți copii etatea anul [illegible]

[illegible] să lase pe copii a mărturisi [illegible] și deabia după această mărturisire să urmeze [illegible] necesare. Însă spiritualul să întrebe așa, ca [illegible] vele ceva, ce n'au aflat mai înainte, și această [illegible] vorbire în contra [illegible]. În cazul acesta să [illegible] mult a întreba de departe și în general, și anume, [illegible] copii cuvinte urâte, ori de n'au făcut ei [illegible] ceva ce li-ar fi rușine a face înaintea [illegible] oameni, de câte ori au făcut și de când fac ei [illegible] După întrebare urmează acele învățături și [illegible] de folos și necesare [illegible] spiritualul [illegible] către [illegible] moarte în păcat, de [illegible]

[illegible] să prescrie [illegible] mintelelor, cari [illegible] or, cărora sunt ei ex[illegible]

[illegible] va fi de lipsă, părere de rău [illegible] dispuși la canță, se de[illegible] [illegible] ei însă în păcate relativ grele, [illegible] copiilor li se impune un canon ușor și pentru timp [illegible]

§ 258. Tratarea penitenților bolnavi.

Preotul [illegible] să îndemne pe păstoriții săi, ca aceștia [illegible] de [illegible] bolnavul om sărac sau avut, cu vază în [illegible]

vază, deși timpul și [illegible] deși pretențiunile [illegible] un păcătos mare. [illegible]

[illegible] cari punctele principale [illegible]. În special să nu se [illegible] punct: 1. Ori de și-a [illegible] totdeauna cum se cuvine, [illegible] ori de a simțit totdeauna [illegible] deslegat? — 2. Ori [illegible] mai îndelungat în dat[illegible] [illegible] este bolnavul [illegible] repararea daunei [illegible] constanța pentru [illegible] dușmănie? — [illegible] locuințelor stării și [illegible] sau a orandiei [illegible] epitrop bisericesc, [illegible] înaintea scaunului [illegible] mărturisirea [illegible] bolnavul mână de ajutor, [illegible] vorbire, astfel de [illegible] cât cu putință [illegible] starea bolnavului [illegible] să nu fie [illegible] păcatelor prea minuțios [illegible] cu mărturisirea [illegible]

[illegible] pe un timp mai îndelungat [illegible] oane din împrejurime, [illegible] bolnavul și-a pierdut [illegible] cu o mărturisire prin [illegible] numirea unui păcat, de [illegible]

Mărturisirea bolnav[illegible]

... cunoaște decât pe ...

[illegible]

... sau acesta bolnavul a săvârșit banul ... această faptă se privește ca ...

[illegible]

§ 259. Tratarea penitenților surzi și muți.

[illegible] ..., să se informeze spiritualul des...

... special și parere de rău, ...

... pot impune acestor penitenți rugăciuni, ... le poate arăta prin semne.

§ 260. Penitenți ... și scrupuloși.

[illegible]

[illegible]

... să treacă ...
... se tem de ...
... nevinovați. Ei ...
..., melancolici și ...
... trebue preveniți. ...
... bine a se lăsa ...

[illegible] ... aibă încredere în Dum... ... mărturisească mereu ..., mai ales dacă au concepții ..., speranța și ... păcătuire. Dacă sunt de ... și nu se admit decât ... Preotul să nu uite, ca ... de pasiuni și afecte. Ele nu ... Îndată ce au căzut însă ... tămăduire e mult mai grea ... lipsei de energie a voinței. Apoi ... lor, cari trebuesc totdeauna ... sănătatea, iubirea, nutrirea ... și ... Preotul ... temele de atari erori.

... *dinen.* Adese mărturisesc ... Preotul sau îndeamnă cu insistența ... să le arate ca de altfel sacramentul ... nevalid.

Cei de alte limbi. a) Cu ... în mâna preotului făcând cu degetele ... de a se căuta oare care înțelegere.

... [illegible] ... păcatelor după ...

După mărturisirea păcatelor din partea [illegible] spiritualul este obligat la strictă discrețiune în privința acelor lucruri cari au venit la cunoștința lui prin [illegible] sau cu ocaziunea acesteia. Această discrețiune se [illegible] *sigilul mărturisirii* și se întemeiază mai întâi [illegible] natural. Căci mărturisitorul își mărturisește [illegible] cu încredere, că spiritualul să observe strictă [illegible] privința păcatelor mărturisite, și spiritualul se [illegible]

[illegible] ... Căci aceea, ce [illegible] i le descopere [illegible] cum preotul aici în [illegible] lui, așa trebuie el să [illegible] la discrețiune. Și [illegible] dedăm anume din împrejurarea, că Dum[illegible] [illegible] nelor, obligamântul s[illegible] [illegible] mărturisesc, nu le [illegible]

[illegible] se cere și [illegible] zice în [illegible] și pentru [illegible] cât de puțin, părinți [illegible] să le dăm [illegible] [illegible] păcatele[1]. Sf. Nichifor [illegible]

[illegible] păcate ascunse, sau [illegible] însă să lase [illegible] Biserica și să nu arate păcatele [illegible] stau toate păcatele [illegible] secrete sau publice; apoi [illegible]

[illegible] cari stau în legătură [illegible] și, nedispozițiunea [illegible] dezlegării, epitimia [illegible] ocaziune sau obiect al [illegible] noștința spiritualului și în [illegible]

Sigilul mărturisirii se [illegible] după expres sau și prin [illegible] mărturisire, se descopere [illegible] numai din ocaziunea mărturisirii [illegible] anulară, dacă spiritualul ar [illegible] lor sau ar vorbi despre aceste [illegible]

[illegible] despre păcatul comis după [illegible] păcatul altuia descoperit la [illegible] [illegible] a cunoștinței cunoscute [illegible]

[illegible] dezlegare. [illegible] însuși pe [illegible] le câștigate la [illegible] numind [illegible] [illegible] și îndeosebi [illegible] comunei după exper[illegible] [illegible] însă a zice, că [illegible] cunoscută dar [illegible] [illegible] nedezlegat în [illegible] se apropie la [illegible] Aceasta sau să i se [illegible]

Biserica romană [illegible] [illegible] și secreți, și [illegible] necondiționat, [illegible] în public, i se [illegible]

1441), [illegible]

[illegible] numai din [illegible], care în acest [illegible] privința la [illegible] mărturisirii [illegible] Inocențiu XI † 1689) [illegible]

De această praxă a bisericei romano-catolice [illegible] praxa bisericei ortodoxe-orientale, care pe toți [illegible] fără distingere de păcătoși notorici sau secreți, [illegible] primirea sf. euharistii. Biserica ortodoxă se condu[ce] mai de privința la sfințenia sacramentului, care [illegible] desonorează prin primirea nedemnă, decât de [illegible] sigiliul mărturisirii, care numai se presupune, că [illegible] prin oprirea dela împărtășire, evitându-se [illegible] care s'ar comite atât de primitor prin nedemna împ[ărtășire] cât și de ministru prin constituirea conlucrare la [illegible] [illegible] biserica, ca primitorul și [illegible] de corpul și sângele Domnului, [illegible] *[illegible] mai aruncați mărgăritarele [illegible] cumva să le calce cu [illegible] să rupă pe voi"* [illegible]). Această [illegible] păcătoșilor secreți dela ime[illegible]

[illegible] canoanele 27 și 28 ale sf. Nichifor [illegible] cuvântare și clarifică vorbește în pr[illegible] Ioan Chrysostom [illegible] zice: „Mulți pla[illegible]

[illegible] de cu totul, pe aces[illegible] îi vom lăsa în seama lui [illegible] tuturor inimilor" [illegible]). — De[illegible] psalmului 49, ca să se [illegible] s'ar încumeta a păși ai sf. ce[illegible] din acei, cari sunt ad[illegible] pabil de deslănare să-l vezi [illegible] ministeriul lor. Unul ca acesta [illegible] opește măcar în cele necur[illegible] a lua parte la explicarea [illegible] mare va fi culpabilitatea [illegible] [illegible], care este către el [illegible] [illegible] s'ar apropia [illegible] preotul sau op[illegible] [illegible] în [illegible] sau [illegible] [illegible] se o[illegible]

§ 262. Timpul și locul mărturisirii

[illegible] mărturisirile lor și [illegible] se poată astfel, [illegible] [illegible] mul[illegible] [illegible] zile și p[illegible] [illegible] la el mare [illegible] *Locul* [illegible]

de rege la biserica, şi nu numai doi cauze [illegible] dacă mărturisirea are loc [illegible] cel bolnav, locul mărturisirii este locuinţa [illegible] [illegible] bolnavii la biserică.

§ 263. Ritul mărturisirii.

După ce [illegible] spiritual spre [illegible] pentru păcate, [illegible] păcatul [illegible] „Miluieşte-mă [illegible] „Doamne [illegible]

[illegible] Apoi se citesc asupra [illegible] Mântuitorul nostru [illegible] David cel [illegible] Doamne Iisuse [illegible]

[illegible] a păcătosului [illegible]

[illegible] Christos [illegible]

[illegible]

[illegible] şi sacramentul al bolnavului [illegible]

[illegible] păcatele [illegible] expus [illegible]

[illegible] standurile şi a[illegible] pace Domnului [illegible] mărturisirea [illegible] după [illegible] „Domnul şi Dumnezeul [illegible] sale de oameni [illegible] dezlegări [illegible]

[illegible] Deci zicând [illegible] parte pentru [illegible] parte pentru [illegible]

Sfântul sacrament al preoţiei.

§ 264. Observări generale.

[illegible] a se continua [illegible] se conduce oamenii în [illegible] lucrarea instituită Christos [illegible] are să ex[illegible] funcţiunii bisericei sale [illegible] fiind de deosebită [illegible] a păstoririi [illegible] le învăţăceii, cari [illegible] fiind dimpreună [illegible]

Apoi și apostolii le dedeau episcopilor ... mandatul ca și aceștia pe alții să-i hirotonească ... Aceasta se făcea în biserică ...

Prin impunerea mâinilor și rugăciunea ... episcopul ... împreună cu puterea preoțească ... de a săvârși ... spre mântuirea ... sufletelor, pentru aceea este hirotonia sacrament și anume este preotul acel sacrament, prin impunerea mâinilor episcopului pe capul ... și prin rugăciune, se pogoară asupra ... darul dumnezeiesc, care așază ... în grad al ierarhiei bisericești ...

... este impunerea ...
... la hirotonie, ...
... harul, care ...

... ierarhia bisericei ...
... apostolilor ...
... apostolii ...

... apostolul ... „Presviterul și ... să se hirotonească de episcop". Împr... episcopul este ... hirotoniei, este fundată în ... dacă episcopatul ... este ... în biserică, apoi ... prin mijlocirea lui trebuie să se ...

Subiectul hirotoniei și ...
... și anume un ...
... ca intrarea în ...

... gener...
... al diaconatului ... al presviteratului ... aceste grade sunt date ... mai superior decât altul ; ... superioare ajunge candidatul ... cele inferioare fără temeiul ... funcțiunilor împreunate cu ... de a servi în fiecare ... pentru cele superioare ... grade ale ierarhiei hirotoniei ... sunt încă și alte grade ... pe orânduire ...

... împărtășesc prin hirotesie ... diaconatului, lectoratul și ... se face amintire în sf. ...

Hirotesia de ipodiacon și ... se împărtășește, după ... sf. Ioan Gură de aur sau a ... celor mai înainte ... o serbare de bucurie și nu ... un diacon și un presviter ... liturghie și nu doi sau ... se pot hirotesi mai mulți ... de liturghie

... Magna ...

la de cum mai mult să nu împuți“ [1])

a fost hirotonit prescriu legile bisericești, ca

Hirotonia imprimă celui hirotonit caracter neștergibil și pentru aceea se privește hirotonia ca și botezul, ca un sacrament care nu se repetă [4])

§ 265. Ritul hirotesiilor premergătoare preoției

în numele Tatălui, Amin, al Fiului,

în chipul cruc

„D

care este începutul vești

§ 260. Ritul hirotoniei în diacon şi în presviter

[illegible]

VI

[illegible]

și partea vizibilă a cununiei

[illegible] spirituală a bisericii se [illegible] corporală prin cununie [illegible]

[illegible] asupra a două persoane, adică [illegible] liberă lor legătură pentru ajutorul [illegible] și creștere de prunci.

[illegible] a încheia legătura căsătoriei, și apoi [illegible] solemnă a legăturii lor căsătorești de preotul care [illegible]

[illegible]

§ [illegible] Ministrul și subiectul cununiei.

Ministrul cununiei e [illegible] sau ministrul cununiei [illegible] propriu al tinerilor. Iar [illegible]

Subiectul cununiei [illegible]

Deoarece căsătoria este [illegible]

[illegible]

[illegible]

...satorie de invalidă sau de despărțită, partea ... să se legitimeze despre aceasta cu sentința tribu... Femeia, a cărei căsătorie s'a declarat de invalidă ... desfăcut prin moarte, fiind bănuită, că ar fi îngreu... se poate căsători numai după trecerea lunei a șasea ... după impregnarea sau după testimonialul experților ... este probat la atare ... dispensarea ...

[illegible]

... Declarându-se ... de necăsătorit ... parohii ... cunoscute această împrejurare să se oblige ... dovedi ... lor prin doi martori onești, bine cu... paro...

... *Testimonial de domicil* în orașe sau locuri ... spre constata ca domiciliul mirilor, căci vestirea căsă... trebuie să se facă în acea parohie, în care are să ... căsătoria, și dacă mirii nu locuiesc aici ... trebuie să se facă vestirea căsătoriei și în ... lor de mai înainte, unde au locuit ei mai mult ...

[illegible]

... în locul, unde se află, pentrucă ve...

[illegible]

... dela proprietarul casei și se vizează de ... locu...

Mai departe are a cerca parohul, dacă ... parte a mirilor lipsă de licența sau consenzul ... Astfel de licență se cere *a)* la persoane ... persoane obligate la miliție, *b)* la cei minori ... și *c)* la cei străini.

În privința celor *minori* pentru ... codul civil general ... Cei minori sunt ...

1 În Bucovina e încă în vigoare § 120 al codului ...
2 § 72 al codului civil general.

... nu pot încheia ...

[illegible]

... lor, pe lângă declararea epitropului ... sul judecătoresc [1]. Așadară parohul ... la mireasa minoră, adică care ...

[illegible]

... adoptiv al părții minore (minorenne) ... la căsătorie mireasa atunci, când se ... părinți. Iară dacă nu vieţuește acest p... este declarată de minoră, ... mentul relativ. Netacând ... adică licența de căsătorie din ...

Mai este prescris păstorilor ... să ieie seama cu deosebire la ... din partea părinților ... egal ...

[illegible]

... și să se întărească cu subscrierea proprie sau ... unui subscriitor potrivit, întărită prin subscrierea ... în prezent părintele ... consens prin un document sub... legalizat de martori, păstrându-se ... minori cei lipsiți de ... aceștia, trebuie să se ...

[illegible]

... epitropului sau al ... păstrându-se și ...

Preotul să ... *în mâinile* și ... mie creștine ... Obiectul ... *unul* ...

porunca dumnezeiască și ... [illegible] *ortodoxe*. Însă pentruca preoții [illegible] aceste catehisări, trebuie să și le impună [illegible] aceste rugăciuni, fiind [illegible] la catehizare.

Preotul să meargă mai departe, dacă nu stau căsătoriei în contra oarecari *impedimente* sau civile, despre cari se vorbește pe larg în [illegible]. Descoperinduse vr'un impediment în [illegible] căsătoriei, este acest impediment [illegible] bisericesc și civil, apoi se poate [illegible] la dispensă? Dregătoria [illegible] dispensă bisericească este, la noi, Episcopul [illegible] de regulă, de impedimentele mărunte și [illegible] stabilite hotărîte de regule bisericești, și parohul [illegible] a face [illegible] arborele genealogic [illegible] expuse.

La [illegible] permisă a căsătoriei, nu arareori [illegible] partea dregătoriei politice. Cele mai [illegible] de acest fel, sunt dispensele de vestiri [illegible]

[illegible] și nu se [illegible] un impediment în [illegible], atunci poate parohul la *vestirea* căsătoriei [illegible] un formular [illegible] și al familiei, locul [illegible]. Vestirea bisericească [illegible] mirii, și dacă [illegible] trebuie să se facă [illegible]. Dacă [illegible] nu locuiesc prin [illegible] să se vestească [illegible], în cari au locuit ei timp mai îndelungat [illegible] de vestire se dau acelui paroh, care [illegible]

Vestirea căsătoriei intenționate se face în trei [illegible] sau sărbători [illegible] dumne[illegible]

[illegible] provocarea la descoperirea [illegible] ce ar sta în contra căsătoriei, zicânduse, ori [illegible]

[illegible] Vestite odată pentru trei dăți, pentruca [illegible]

[illegible] piedici sau cari se [illegible] contra căsătoriei intenționate [illegible] la timp corespunzător. [illegible]

[illegible] s'ar încheia șase luni după pro[illegible]

După vestiri urmează, neavând [illegible] contra căsătoriei intenționate, *cununia*, [illegible] a învoirii la căsătorie. [illegible] declarări, este îndreptățit paro[illegible] mirii în ființa parohului, [illegible] declararea solemnă, atât înaintea [illegible] celui al miriului sau și înaintea [illegible] care îl împuternicește parohul. În [illegible] în decretul No. 493 din [illegible] regulamentul legii privitoare la a[illegible] în Mon. Of. No. 229 din 14 [illegible] stării civile. În conse[illegible] înainte de celebrarea [illegible] căsătoria civilă și abia după ce [illegible] preotul poate să împ[illegible] stării civile, îndată după [illegible] completeze buletinul statistic și să [illegible] de căsătorie ce va servi la săvârși[illegible]

La primirea demnă a [illegible] din partea celor tineri, [illegible]. Pentru aceea să li se [illegible] să se prepare prin [illegible] al comunității.

§ 369. Căsătorii mixte.

[illegible] păgân și un [illegible] în deplin acord [illegible]

[illegible] din Laodiceea [illegible]

[illegible] ortodox [illegible]

[illegible] în mod pro- [illegible]

[illegible]

§ 270. Timpul și locul cununiei.

Cununia nu se poate săvârși în timpul postului. Canonul al 52 al sinodului din Laodiceea ordonă: „Nu se cade a săvârși nunți sau zile de naștere". Însă praxa [illegible]

[illegible] la duminica Tomei, [illegible] cu timpul între naș- [illegible] miercurile și [illegible]

[illegible] pentru rugăciune, [illegible] cuvine să [illegible] cuvintele apostolului, care zice: [illegible] fără numai cu învoire [illegible] cu postul și cu rugăciunea" [illegible]

[illegible] timpurile și [illegible] importante se poate [illegible]

[illegible] poate săvârși cununia în toate [illegible]

[illegible] trează și în dispoziție potrivită impor- [illegible]

[illegible] într-o mișcare mai mare și mai [illegible] într-o casă particulară [illegible]

sacrament al cununiei

[illegible]

[illegible] după ce-
[illegible] în care
[illegible] casa bărbatului.

[illegible]

... doua şi a treia nunta este încă permisă şi legală, în legătură cu o penitenţă bisericească publică, la cinci ani; iară căsătoria a patra este oprită ... împiedecare ... şi biserica ... Pentru aceea se şi deosebeşte ... a doua şi a treia de cei al nunţii întâi, prin mai ... cuprinsul rugăciunilor celor trei, ... rugăciunilor se exprimă privirea ... ca legături făcute din motive ...

... întoarcerea vameşului, lacri-... păcătoasei, mărturi... a tâlharului ş. m. d.

VII

Sfântul sacrament al eleoungerii (sf. maslu).

§ 272. Observări generale.

... sacrament al pocăinţei; însă în biserica este şi un mijloc ... vindecare destinat pentru creştinii bolnavi după corp, ... are scopul, de a vindeca, nu numai defecte sufleteşti, ... corporale. Acest mijloc de vindecare este sacra-... eleoungerii (sf. maslu), în care prin ungerea corpului ... cu untdelemn, se invoacă asupra lui darul lui ...

... Alegerea acestei materii, îşi are baza în aptitudinea ... simboliza efectele sacramentului. Căci precum untu-... durerile corporale, aşa şi darul sacramentului ... durerile sufleteşti. Alegerea da untu-delemn ...

Sfântul Christos [illegible]

[illegible]

stare [illegible]

Misterul sacramentelor [illegible]

păstorul Iacob [illegible]

[illegible]

[illegible] mai puţini, adică [illegible] un preot să nu facă mastul. Ca precum pentru [illegible]

[illegible] ască de unul, aşa şi [illegible] Căci zice: [illegible]

[illegible]

[illegible] untdelemn la partile corpului [illegible] „Pariate [illegible]

[illegible] din a doua pericopă apostolică (Rom [illegible] sfatul amândurorPaul, pe cei tari, ca să [illegible] să nu placă lor înșiși, ci fiecare din [illegible] bine spre zidire [illegible] și Christos [illegible]

[illegible] pericopă apostolică se intitulează apostolu [illegible]

[illegible] sfintele și nebune, cari [illegible]

1) Rom. 15, 1–4.
2) I Cor. 12, 27–13, 8.
3) II Cor. 6, 16–7, 1.

ca să le scoată şi să vindece ... Deci intrînd biserica ...

... pe capul bolnavului şi ...

... mâna la cea tare şi puternică care este ...

... Deci luând evanghelia de pe ...

... bolnavilor, iar luni nici o plată, şi la ... care este ajutoriu luminarea, bucuria şi ...

§ 215. Conceptul, ...

Grația, ce ni se dă ... din sacrificiul ...

... şi ... ale bisericei, în ...

... ajutorul său ...

În sens mai larg toate riturile cultului ... sau sacramentului, deci şi ...

... altarului, a vaselor sfinte, ...

... de ... ale bisericei. Afară de ... sunt în viața omului încă multe ...

... Iisus Christos, umblând pe pământ ...

[illegible]

Cari prin păcatul lui Adam [illegible]

[illegible] cop de a elibera de sub domina[illegible] un fel de exorcism [illegible]

[illegible] care puterea [illegible]

[illegible] Deci omul roagă pe [illegible]

[illegible]

[illegible] n'are ca scop principal [illegible] lului, ci mijlocirea graţiei şi [illegible] cuvântări exprimăm o rugă, ne[illegible] pe de o parte de păcate mai uşoare, [illegible] depărtează dela creaturi raţionale şi ne[illegible]

[illegible]

[illegible] caracter sacru permanent. Aşa [illegible] naşte numai graţie actuală, ci şi habituală [illegible] scop anumit, un [illegible]

[illegible]

în diecesa sa. Binecuvântarea se face cu mâna, cu [illegible] etc. 2. Binecuvântarea femeilor la 40 de zile [illegible]

[illegible]

§ 27. Diferenţa între eulogiile bisericeşti şi sacramente

[illegible]

sfinţesc prin efectele lor. St. sacramente ... sfinţitoare; euhologiile bisericeşti numai ... prin împărtăşire de graţie actuală ... prin sine ... bisericeşti lucr...

... le lucrarea lor ...

§ 278. Originea sacramentalelor.

Sacramentalele au fost prefigurate în T. V. Aron din ...

la 40 zile, după ... pruncilor. Apoi Domnul ne ...

vindecat bolnavi prin impunerea mânilor, a ... pâinea, vinul şi peşt...

Mântuitorul nostru a dat apoi puterea şi ... apostolilor, ca să binecuvânteze (Luca 10, 5) ... şi chiar să vindece prin impunerea mânilor, pe bo... (Marcu 16, 18).

David Christo... Zicând şi ...

... în sânul bisericei să introducă ... sacramentalii ...

... aplicarea materiei ...

... acasă şi altele în câmp.

Timpul la unele e legat de sărbători, ca: Bobotează, Florile, la altele ...

§ 279. Ministrul şi subiectul euhologiilor bisericeşti.

Ministrul euhologiilor bisericeşti este episcopul ... euhologii sunt rezervate numai episcopului, ... prea bisericei, a st. mese, a antiminselor ...

... propriu, precum ... rugăciunea ce se citeşte ... 40 de zile ...

... Totuşi nu se pot săvârşi ... de ştirea şi învoirea conducătorului ... propriu.

... acest lucru se fac numai spre ... în ca în legătură, căci numai unul ... parte la darurile şi binefacerile bisericei ... ortodocşi nu pot primi euhologiile ... cari voiesc să intre în sânul ... în puterea binecuvântărilor acestei b...

Însă preotul să săvârşească ... cu credinţă vie, cu pietate şi ... să pronunţe cuvintele ... Toate să le facă cu circum... să nu se producă scandal ... sentimente religioase şi ...

Dară şi primitorul să ... adevărată şi ... credinţă tare şi vie în Isus ... lui Dumnezeu, şi stare ... păcat acela în zadar ...

Biserica cu ... cari se ...

[illegible] şi anume mai întâiu euchologiile relative la [illegible]

[illegible] relative la lucruri

§ 280. Sfinţirea apei.

[illegible] apei este de două feluri, adică mică şi [illegible] apei îşi trage originea din [illegible]

[illegible] cu diaconul [illegible], şi [illegible]

[illegible] Epifanie [illegible] şi

[illegible]

şi pentru aceea este [illegible]

[illegible] Lib. VIII. c. 29 [illegible]

[illegible]

[illegible] regiuni ale lumii, [illegible] un izvor mai [illegible] diferite râuri, aducându-l acestea [illegible]

[illegible] şi pentru aceea apa [illegible]

[illegible]

§ 281. Consacrarile

săpăturile în chipul

... după orânduirea mitropolitului său ...

... în partea de răsărit a sf. mese[1].

§ 283. Sfințirea bisericei

Sfințirea bisericei este cea mai ...

... Testamentul vechiu. Așa a sfințit ...

... pe ele[2]. Și Solomon a sfințit ...

... mare[3]. În legea creștină ...

... urmare cu atât mai natur...

... bisericilor, apoi se ...

... pe ascuns și numai ...

[illegible] arhiereul [illegible] cu el moaștele în cap [illegible] cu toții la [illegible] nouă, cântând stranele tropare corespunzătoare. Ajungând [illegible] nouă, o înconjură pe aceasta, iară un preot o [illegible] cu apă sfințită [illegible] înaintea ușilor [illegible]

[illegible] pune pe analoghion, iară cântăreții intră înlăuntrul [illegible] și închid ușa bisericei. Apoi zice arhiereul [illegible] [illegible] acum și pururea [illegible] din lăuntrul bisericei. Apoi [illegible] cu glas: „Ridicați boieri porțile [illegible] împăratul măririi". Iară cântăreții [illegible] din lăuntru: [illegible] acesta împăratul măririi?" Arhiereul [illegible] din afară: „Ridicați boieri porțile voastre [illegible] împăratul măririi [illegible]

[illegible] rugăciunea: „Doamne [illegible] nostru Iisus Christos [illegible]

[illegible]

[illegible] din șapte zile, și aceasta spre închipuirea [illegible] care s'a luat locaș în biserică și deap[illegible] [illegible]. După sfințirea bisericei, devine z[illegible] [illegible] al cărui nume s'a sfințit biserica, zi [illegible] [illegible], petrecânduse cu serbare bisericească [illegible] [illegible] biserica de păgâni sau de [illegible] [illegible] sau prin săvârșirea orânduielilor lor în [illegible] biserica prin moartea de [illegible]

[illegible] prin rugăciuni deosebite și prin [illegible]

[illegible] părțile cele stricate cu altele mai [illegible]

[illegible] la sfințirea bisericei de un presviter [illegible] preotul dela arhiereu antimins sfințit, [illegible] și făcând în aceasta Vecernia [illegible] bisericei pe masă toate cele necesare [illegible] și patru sfeșnice cu lumini aprinse în [illegible] [illegible] un analoghion înaintea [illegible] [illegible] și antiminsul, care se [illegible] și se pune lângă [illegible] toată noaptea. A doua zi [illegible] [illegible] apei și terminânduse aceasta [illegible] pentru îmbrăcarea [illegible]

[illegible]

[illegible] aceasta. Apoi se stropesc [illegible] pe masă. Deci se [illegible] [illegible] pe [illegible] masă [illegible] toate veșmintele necesare [illegible] preot unge cu untdelemn [illegible] cu apă sfințită. Deci [illegible]

[illegible] „Mulți ani". Apoi stropește [illegible] [illegible] cu apă sfințită și sărutând crucea [illegible] apă sfințită.

[illegible] biserică se săvârșește Dumnezeiasca liturghie în [illegible]

[illegible]

[illegible] al Domnului nostru Isus Christos [illegible]

[illegible] ... Domnului [illegible]

[illegible] mai sus pus. Mai ales sunt două acte, [illegible] sfinţirea bisericei, şi anume lipsa moaştelor şi a sf. mir, [illegible]

[illegible] ă sfinţirea unei biserici [illegible] punerii moaştelor şi a ungerii cu sf. mir a al[illegible] şi a părţilor bisericei în îndoiala preoţi[illegible]

[illegible] ma, ci această îndoială [illegible] şi ceremonii, care nu se fac la [illegible]

[illegible] ază cerinţelor canonice şi liturgice [illegible] şi a bisericei. Prevăzându-se [illegible] pentru preoţi [illegible]

[illegible] 7 al sinodului al VII [illegible]

[illegible] explicarea canonului 7 al sinodului VII [illegible] ca sfinţirea bisericei trebue a se face după [illegible] Euhologhiului [illegible] sfinţirea bisericei [illegible]

[illegible] practica di biserica, sau cel puţin de cea mai mare parte [illegible] din România [1]).

Ce se atinge de originea form[illegible] este nici o îndoială, că cel prescris [illegible] timpurile străvechi, cel [illegible]

[illegible] al 7 al sinodu[illegible]

şi se aduce pe nume [illegible]

... în biserica Rusă ...

... bisericilor de preot ...

... casa și să săvârșească ... și altor, ca ... rânduiala prescrisă pentru presviteri, și ...

... răspunde la întrebările, dacă este ... de presviter ca inter= ...

... denumita episcopie, Hurghisând episcopul ...

... în anul 1774, după ... în Trebnicul editat în Cluj ... sfintei bisericei de presviteri, ca astfel ...

§ 253. Starea ... antimisului ... veșmintelor sfinte ... și clenodelor bisericești ... crucii și a icoanelor ...

... bisericei sau și separat de aceasta. Asemenea se sfințesc ...

[illegible]

... să arate cu și mai impresionabil toate aceste acțiuni ... rugăciunile și psalmii expuși în sfințirea bisericei.

Vasele bisericești, adică discul, steaua, potirul, copia, [illegible] ș. a., apoi veșmintele bisericești, adică stiharul, epitrahilul, felonul, brâul, mânecuțele ș. a., steagurile și clopotele bisericești, crucea și icoanele se sfințesc după rânduieli anume prescrise, cari constau din psalmi și rugăciuni corespunzătoare, și cu invocarea darului Duhului sfânt ... stropire cu apă sfințită.

§ 284. Sfințirea ținterimului

... biserica ortodoxe în legătura ... cei vii cu cei morți, ale căror corpuri ... și ... obligamântul de a se ruga ... și deși aduce pururea ... a întrămuseța morții ...

[illegible]

... adică morțile fraților răposați a face ... creștinii privesc ținterimul de loc sfânt ... având aceste motive în considerare, a așezat drept ... pentru sfințirea ținterimului, ... din psalmi, rugăciuni corespunzătoare ... apostolului și a evangheliei, stropindu-se ... și cu apă sfințită.

... rânduiala prescrisă pentru sfințirea ținterimului ...

[illegible]

... pentru ... ținterim ... sfânta ...

[illegible]

... ce se raportă toate la îndurarea lui Dumnezeu ... ținterimul ... Christos ...

[illegible]

un loc de pace pentru toți credincioșii.

§ 285. Sfințirea casei și a altor obiecte, cari ii sânt omului ... spre susținere sau îi periclitează susținerea.

Pasul ... în cercul sfințirilor tot aceea ...

[illegible]

în cea mai strânsă legătură cu omul stă casa ... sfințește casa omului, spre a o curăți de tot răul ... face neaccesibilă influențelor celor rele ... Pentru ...

[illegible]

se roagă preotul ca Dumnezeu să întărească ... cea tare și să o întemeieze ... evangheliei sale ...

[illegible]

[illegible] părăsească viaţa fără [illegible]

[illegible] pentru viaţa omului pe lan[illegible]

[illegible] ca Dumnezeu să dăruiască [illegible]

[illegible] Dumnezeu, al Tatălui, şi al [illegible]

[illegible] binecuvântarea să [illegible] de toată răutatea şi de [illegible]

[illegible] toate aceste [illegible]

[illegible] a roadelor pământului şi o datină omul [illegible] Domnului [illegible]

[illegible] şi în Biserica [illegible]

[illegible] care scrisul le Israelitenilor, [illegible] parte [illegible]

[illegible] ei lor le-a încredinţat legea Domnului. Însă [illegible] ei împlinit fără împiedecare şi neprecurmat tot [illegible] se porunci poporului, a aduce [illegible] dată de pământul fructelor şi ale animalelor, [illegible] şi acumula din aceste [illegible] şi [illegible] preoţilor se aduce lui Dumnezeu. Această datină [illegible] şi la creştini, cetăţiduse chiar prin canoanele bi[illegible] [illegible] aduse de creştini le binecuvintează aşa[illegible] [illegible] prin rugăciuni, cerând ca Dumnezeu să le [illegible] ce ora ce le aduc.

[illegible] binecuvintează *bucatele creştinului*, pentruca [illegible]

[illegible] pentruca mâncând şi bând noi să mâncăm şi să [illegible]

[illegible]). Şi [illegible] bucatelor în toate zilele se face înainte de [illegible] prin rugăciuni corespunzătoare şi prin binecuvântare [illegible]

[illegible] de darurile lui Dumnezeu cele de prisos şi de bu[illegible] lui cea negrată.

[illegible] a în line, prin puterea rugăciunilor sale goneşte [illegible] întâmplare [illegible]

[illegible] matrimoniu, când se necunoaşte grad sau [illegible] deasemene. La toate aceste lucruri afară de [illegible]

...logii şi sfinţirile relative la persoane

§ 286. Sfinţirea (consacrarea) persoanelor bisericeşti

[illegible]

... de stampile treptelor.

... diaconatului şi presviteratului, precum lectoratul ...

... treptele lor, adică a ...

§ 287. Sfinţirea arhidiaconului şi a protopresviterului.

[illegible]

§ 288. Rânduiala la facerea rasoforului şi a chipului celui mic.

... intrarea într-o stare determinată în general este ...

[illegible]

... ca acela, care ...

[illegible]

... cu copiii săi, care la toate întâmplările impor...
...ante ale vieţii îi sprijineşte cu binecuvântarea sale.

... în starea monahală trebuie oare...

[illegible]

... dacă cu binecuvântarea superiorului, poartă rasa ...

[illegible]

... chipul mic sau schima mică (μικρόσχημοι), sau mo...
...nahii perfecţi, cari primesc chipul mare sau schima mare (μεγαλόσχημοι).

[illegible]

... durează mai mulţi ani, în decursul cărora, ...

[illegible]

...împotrivirea, că ar face asupra cuiva silă în ...

[illegible]

... în rasă şi în potcap şi camilavcă în urmă...

[illegible]

... în viaţa monahicească ...

... darul cel deplin al darurilor lui Dumnezeu ...

... noului cinului ... *„În ... şi al sfântului Duh, acum şi pururea şi în ...*

[illegible]

[illegible] ... ... alba

[illegible] Maramureș [illegible]

[illegible] ... a ... Dumnezeu. Du[pă] [illegible]

... ... propiinesc să ... se ... însuranță [illegible]

[illegible] ... patimilor și ... preacinstitelor lui Dumnezeu ... Christos ... care pentru noi a luat asupra-și crucea. ... [illegible] ... pă această propunere il mai întreabă egumenul [illegible]

[illegible] ... ... apostolul al ... [illegible] ... ca ... cereal cel prea bun să-l primească ... [illegible] ... ... gândul și ... Duh, ... [illegible] preacinstitul ... [illegible] ... După rugăciunea aceasta, egumenul pune ... ... ce ... paramandul sau para[mandiul] ... [illegible] ... o rugăciune în care il roagă pe Dumnezeu [illegible]

[illegible]

să-l povățuiască ... [illegible] ... dăruiască răbdare, ca să facă ... [illegible] ... de tunderea [illegible]

[illegible] ... ... lui Dumnezeul cel bun ... [illegible] ... să urmeze lui Dumnezeu stăpânul. După ... [illegible] ... evangheliei și indicând pe Isus [illegible] ... îl provoacă pe acela, ce [illegible]

[illegible]

... ... lui Dumnezeu ... [illegible]

... în chipul crucii, zicând ... [illegible]

... ... în numele [illegible]

... după [illegible]

... cu cuvintele [illegible]

... capul său ... [illegible]

... Dumnezeul ... Domnului Dumnezeu [illegible]

... ... Apoi se dă mantia [illegible] ... în cap [illegible]

[illegible]

1) ... ... [illegible]

... ... Kirche ... Deutsche [illegible]

la chipul ce ... și după aceasta cu-

... cel ... prin mai multă căldură, accent și
... din mâna celui ce voește să primească

... de cel mai ... moarte de dușmanie ... Symeonis

§ 290. Sfințirea igumenului

... pastor al ... sfântului locaș (N)" ... Duhul Sfânt să fie cu tine ... zilele vieții tale ...

... rugăciuni ... purtare de grijă pentru mântuirea ... după ... rugăciuni ... pe servul său, igumenul locașului ... și credincios econom al turmei celei ... adevăr ... trebuințelor ...

... Vrednic, vrednic ... mona... dă ... pe care ... a da pentru dânsa răspuns Domnului nostru ... După cântarea „Mulți ani ...

§ 291. Sfințirea arhimandritului.

... se săvârșește la același timp al sf. liturghii, ca și protopresbiterului ... Dacă arhimandritul ce are a se sfinți n'a fost igumen, citește arhiereul peste dânsul rugăciunile, cari se citesc ...

... Doamne Iisuse ... și mântuirea de veci, Păstorul cel bun ... în care ... harul sfântului său Duh pe servul său (N) ...

... capul ... ca ori. Și dacă este a i se ... arhimandritului mitra ... încingându-l cu mâna pe ... arhimandritului toiagul zicând: „Pri...

... Deasemenea le dă arhiereul ... învățătura despre datoriile lor față cu arhimandritul ... la rugăciune reciprocă, ca să câștige ...

ARTICOLUL III

Euhologiile relative ... și la ... ei relative

§ 292. Împărțire.

... și anume ... generale și particulare, și euhologiile ... la nevoi generale și particulare ... euhologiile la ... euhologiile la pomenirea morților ... de față și ... euhologiile ... despre prescripțiile ... înmormântării și la locul de înmormântare.

§ 293. Euhologiile bisericești cu prilejul nașterii unui prunc.

Euhologiile ... sunt afară de acele, cari sunt împre... și s'au expus la alt loc, încă ... Rânduiala in ...

când naşte femeea pruncul, rugăciunea la însemnarea [illegible] [illegible] ce se citesc [illegible] ce a născut, rugăciunea când pierde femeea pruncul şi rugă[illegible]

Biserica *orânduind rugăciuni pentru mama, ce a născut*, nu cere ieşirea ei din casă şi mergerea ei la biserică, ci îndată după naştere mergând preotul însuşi la casa, unde a născut femeea, ameliorează durerile naşterii, citindu-i mamei rugăciuni corespunzătoare, cari se cuprind în cerere, ca Dumnezeu să-i dea celei ce a născut vindecare la timp şi ridicare din patul durerilor cari urmează după naştere, să-i [illegible] păcatele ei cele de voie şi cele fără de voie şi să o [illegible] de toată [illegible] diavolului, iară pe prunc să-l ferească de toată [illegible] de spiritele cele viclene şi să-l învrednicească a se uni cu biserica lui Christos, asemenea se cere iertare şi pentru toţi cei ce s-au atins de mamă la naştere şi se află în casă, şi făcându-se stropirea cea mică a apei, stropeşte preotul casa, pe prunc şi pe toţi cei ce se află în casă.

Simeon Tesalonicheanul [illegible] scrie în privinţa aceasta: Născându-se pruncul, îndată vine preotul şi [illegible] pe Dumnezeu, mulţumind ca [illegible] [illegible] pe cel născut şi [illegible] botezul şi ungerea, rugându-se [illegible] şi femeilor celor împreună [illegible] dar [illegible]

[illegible] însemnându-se pruncul la frunte, gura şi piept, i se dă nume [illegible] şi i se citesc asemenea [illegible] corespunzătoare. Copiii nounăscuţi nu aveau mai [illegible] după naştere, pentru aceea Grecii şi păgânii le dădea celor nou născuţi numele dealtminteri, când aveau speranţa că vor trăi [illegible]

[illegible] în ziua a noua după naştere. Aceasta e determinată [illegible] se petrecea la ei în ziua a noua după naştere sărbătoarea [illegible] Nundina (dela novem dies), iară ziua aceasta însăşi se numea Lustricus dies şi era o [illegible] care [illegible] spre curăţirea pruncilor de sexul [illegible] iară pentru pruncii de sexul femeiesc era deter[illegible]

[illegible] ziua a opta. Legiuitorul cel mai în [illegible] Dumnezeu a [illegible] în Testamentul cel vechiu ziua a opta [illegible] pruncilor ebreieşti de sexul bărbătesc prin tăierea [illegible] [illegible] se în această zi şi numele. În ziua a opta [illegible] [illegible] le dau pruncilor nounăscuţi [illegible] după naştere şi-i numără între cei vii.

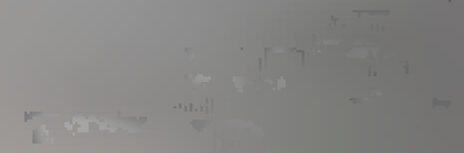
Simeon Tesalonicheanul [illegible] lui Dumnezeu, şi anume [illegible] [illegible] cu botezul. Şi-l însemnează preotul [illegible] [illegible] dă lui prin şi rugăciune nume, care vor [illegible] [illegible] ziua a opta zi [illegible] împreună [illegible] [illegible] nostru şi ne-a mântuit de sclavia legii şi [illegible] a face împreună dumnezeescul botez, care [illegible] de păcatele [1]

În prezent, de regulă se împreună rându[illegible] [illegible] pruncului, urmând [illegible]

Iară *la a patruzecea zi se aduce pruncul [illegible] la biserică*. Această datină îşi are originea [illegible] [illegible] fiind necesitată a veni [illegible] Domnului sacrificiu de [illegible] şi Maica Domnului [illegible] Luca [2]), şi această [illegible] aşadară mama la 40 [illegible] [illegible]

[1]) [illegible]
[2]) Luca 2.

... aceasta; și mahrama ușilor ...
... de va fi pruncul de ...
... de va fi de ...
... pana la ușile altarului și ...
... Simeon ... luat in brațe ...

... decât ...

... decât diferențe ...

... pentru ...
... mai bine decât rugă...
... lui Dumnezeu cel atotdrept ...
... aceea este aceasta rânduială a bisericei ...
... observa ca o datină foarte folositoare ...

... și pentru moartă, care ...

§ 294. ... ale bisericești relative la nevoi generale și particulare

... generale și particulare îndatorează biserica a ... Dumnezeu prin rugăciuni. Și pe cât ... nevoile pe atât de felurite sunt și rugăciunile ... bisericei. Ea are rugăciuni în timp de boală ... rugăciuni în timp de foamete, ... rugăciune în timp de secetă și ...

... de blestem, rugăciune la toate ... bolnavul, ce nu poate dormi, rugăciuni ...

... rugăciune pentru cei ce se tulbură de ...

... generale se ... cea dintâi să ceară dela Dumnezeu ... rânduială și alte ... de Dumnezeu ...

§ 295. Procesiunea sfântă.

... steagurile, cruce ... bisericești, spre a ... de diversele calamități ... Originea lor ... procesiune din casa lui Abinadab din ...

Pentru noi creştini intrarea solemnă a lui Christos ... este prototipul tuturor procesiunilor ...

[illegible] Primele procesiuni fără îndoială au fost ... mormântare şi dela transportarea ...

[illegible] ... într'o cuvântare ... zice ... „Înainte cu trei zile, ... torentială ... [illegible] ... şi procesiuni, şi întreaga cetate noastră grăbia ca şi cu ... la pragurile apostolilor şi noi ca mijlocitori ... Petru şi Andreiu" (Ambrosiu ...)

... pe pământ, unde ... [illegible]

... după cari le avem noi în calendarul sunt ... cele rânduite ... mulţumită, altele ... pentru ... Cele dintâi se fac cu ocaziuni ... de bucurie, ca în ziua de Paşti ...

... şi penitenţă se zic ... şi se fac mai ... spre a implora ... păcatul şi dar ... trupeşti şi sufleteşti ...

... ca întâmpinarea ...

... pot să se facă în biserică, (altar), sau în ... (Sfânta Duminică, Sf. Paşti sau la Hramul) sau ... destinat în sat şi înapoi, ca la ... purced dela altar şi se ...

... se duce crucea, gloria şi speranţa ... sub care ne-am înrolat la botez. Crucea, ... răscumpărării noastre, ne este conducătoarea în ... pământească spre patria ... urmează prapori cu icoanele sfinţilor prin care se ... creştinismului. Icoanele de pe prapori ...

... Sfinţi, cari au să ne fie modele de imitat şi cari ... [illegible]

Apoi urmează poporul ... bisericeşti, care purcede dela altar, iese ... [illegible] ... esiune. Stradele şi şoselele, munţii şi văile, câmpurile, toate trebue să se pătrundă de rugăciunea ... [illegible] ... trebue să se înalţe mirosul de tămâie al ... [illegible] ... Tot cel stricăcios al lui trebue în toată natura ... faţă cu puterea ... sfinţitoare a rugăciunii şi toată ... [illegible] ... de tot felul. De regulă se face la cele mai multe ... duse sfinţirea apei şi se stropesc creştinii şi locurile, ... e află sau vieţuesc ei, cu apă sfinţită.

§ 296 Peregrinajele sfinte.

... nori, cari se fac la locurile cele sfinte, ... [illegible] ... unde ... se ... cu abundenţă ... purced din acelaşi sentiment ... de speranţă ... a acestora ... călătorind la ... din depărtare ... Domnul nostru Isus Christos ... sfinţii apostoli, îi aflăm încă ... (Fapt. ap. 20, 16), iară creştinii cei ... încetat a cerceta ... petrecut Christos viaţa ... Alexandru din Capadocia a ... locurile ...

... VI c. 11) ...

Peregrinările nu sunt cerute din partea ... şi recomandabile ... însemnate ...

... după cum spun Constit. apost.
... 40 omul sfinţeşte locul. Acest ...

... şi încrederea mai mare ... chiar din motivul, ...

§ 297. Psihologia bisericească la moartea unui creştin

... care le ... mai ... darurile ...

... dacă ... le ... la ... să ...

... ţine ... şi ... cuvântul ... să ...

... adevăr, când ... mai multă trebuinţă de ajutorul mai mult, decât în

... întunecoasă, în care se curmă firul vieţei lui? Pentru

... sufletului bolnavului de toată legătura şi cere, ca Dumnezeu

... o rânduială anumită, care se cuprinde în următoarele:

... precum şi cea la înmormântare le vesteşte creş...
... că un membru acuma s'a despărţit din mijlocul lor,
... la rugăciune pentru sufletul repausatului, le aduce
... va veni ora morţii şi înseamnă acea

... Corpul îmbrăcat se pune în raclă şi se ...

... creştinului încă viează, deşi ...
Corpul celui repausat se stropeşte ...
lucru se exprimă dorinţa, că sufletul ...
rămânească sfinţit la întunecoasa ...
Astfel gata fiind ...
câteva zile, pentru că să ...

repausatului și pare pentruca să li se conserve consângen

despărți pe timp îndelungat. Asișderea se deșteaptă cred

tuturor lucrurilor pământești și se întăresc în convingerea că numai acele fapte și lucruri au preț adevărat

se aduna în vechime poporul în casa lui și făc

poruncind ca, ca du

conscută, care se

Rânduiala se face așa: După inceputul se cântă troparele: „Cu duhurile drepților celor ce s'au săvârșit...", „... odihna ta, Doamne, unde toți sfinții se odihnesc...", „Mărire ... Tu ești Dumnezeu, care te-ai pogorît în iad..."

Apoi se zice ectenia ... la care se citește rugăciunea: „Dumnezeul duhurilor și a tot trupul...", în care se cere ca Dumnezeu

... cu dreptii săi numere și pe noi să ne miluiască ca un bun ... de oameni iubitor.

După o datină străveche se citesc în casa repausatului ... și psaltirea acele cărți, în ca

... convoiul se deschide ... crucea este semnul mântuirii noastre ... steagurile bisericești ca expresiune a

... sore mărita noastră înviere. Între ...

... de multe feluri, care grâu cu miere îl mănânc ... împreună cu mortul, toți cei ce iau parte la înmo...

... dulcese de locașurile cerești. — Înain...

... pământ sunt ...

... și împlinirea ...

... mută la Dumnezeu, precum scrie ...

„Sfinte Dumnezeule ..." arată, că serv al st...

și la dânsa merge și va fi într'o ceată cu ...

... despre învierea morților și despr...

... în doliu a-i mângâia cu cuvintele evanghelice ... morților și viața eternă. Acuma Sozomen ... transportarea rămășițelor sf. Meletie, arhiepis... (sec. IV), se opri convoiul pe cale și ... a se face asupra ei rugăciune [2]).

Corpul adus la biserică, se pune cu ... de unde Mântuitorul va veni ...

instructivă pentru cei vii. Făcânduse începutul îndată

și deosebită lui rugăciune pentru acela, care cu încredere

psalmul 118, care ținând pe

Acest psalm se împarte în trei stări sau mărimi. În starea

după două dintâi stări se face ectenia cea mică a morților, iară după starea a treia se cântă cele opt stihiri, care se

„Ceata sfinților a aflat izvorul vieții ș. m.

„Doamne, învață-mă îndreptările tale". În aceste stihiri

pe Dumnezeu ca să odihnească pe cel repausat

se cântă canonul morților compus de Teofan

Biserica amintește de nevoințele martirilor, a fraților noștri

a rugătorilor noștri înaintea lui Dumnezeu, se

roagă cătră îns. Izbăvitorul morții și ne învață și pe noi

din lumea aceasta deșartă cătră cea netrecătoare.

se cântă sedealna: „Cu adevărat

", iară după a șasea odă

pe om ș. c. l.

opt stihiri compuse de

toate opt glasuri, în care cu

lucrurilor pă

nemprcunată cu grija

viețile mai învelătoare,

despărțire care ne rămân după moarte nu

împreună cu mântea, căci

pentru aceasta lui Christos celui

celor ce se veselesc

ce strigă: Eu sunt pământ și cenușă

și am văzut oase goale și am

Cu adevărat după porunca lui

După aceea urmează tetretul

celor ce plâng și se tânguiesc

apostolului[1]: „Că de credem,

așa și Dumnezeu pe cei adormiți

aduce împreună cu el ș. c. l.", și

rugăciunea de dezlegare

repausat iertare pentru toate păcatele

rugăciunile de iertăciune

„Doamne, Dumnezeul nostru,

în cea negrăită ai făcut

„Stăpâne mult îndurate

Dumnezeul nostru ș. c. l."

tare, adică preoții și

„Marghen...

După sam...

...pelecce corpul
„Stan...
musafai sau a...
... cotai ...

...ma și toți cei
...ca creștină chiar di...

...dinei păgânilor, cari au...

...esive a corpului
...preotul peste corp
...semna, că cel repausat
... și că o turnură a
...istos s'a mutat din untul...
...să varsă preotul
... spre a însemna, că
...Iosif (8, 2?) „că
...e, zicând-se încă celuia
...unea: „Veșnica pomenire

...ceia în vechime
Augustin că despre
...deau creștinii jertfe ...
...e sf. Ioan Chrysostom că
...ea repausatu ...). Aceste jertfe
...Așezările se ...
...în Constituțiile apostolice
...face pentru frații lor adormi...

... datine, adică de a pune în legătură cu ...

...tru mântuirea sufletelor celor repausați.
...comemorațiuni erau în vechime împreunate

...tr'bun lui Origen: „Noi îi învățăm pe cei...

...pomenire pentru odihna sufletului repausatului

...cel — ospătarea celor săraci după ...

...e facă cu decență și frica lui Dumnezeu ...). Însă
...comemorațiune nu se observa totdeauna. Pentru aceea,
...occidentală ... de ...
...doxă ...
...vina se opună din motive sanitare ...

...mus vârsta de 7 ani ... vor fi ...

...le, Biserica la ... pentru iertarea păcatelor lor, pre...
...roagă așa de ... pentru iertarea ...

toată viața sa a

căruia a urmat după

... de bisericești relative la pomenirea morților.

adormiți în credința și speranța învierii

depărtarea pentru cei repausați

preabunul Dumnezeu

celor repausați păcatele

Biserica mai se roagă pentru cei morți sau [illegible]

a celor repausați cu rânduială anume hotărî[illegible]

[illegible] de carne ca și când ar fi [illegible] județ, deoarece duminica [illegible] pomenirii înfricoșatului județ a lui Dumnezeu.

2. *Sâmbăta înaintea pogorârii Duhului sfânt,* [illegible] mântuirea lumii cu [illegible]

[illegible] asupra celor morți:

3. *În sâmbăta a 2, a 3 și a 4 a postului celui mare,* și

4. În unele biserici [illegible]

[illegible] particulari, în ziua a treia, a noua și patruzecea după repausare, a trei, șase și nouă luni și la un an după repausare. Pomenirea morților în ziua a treia după repausare se face în onoarea învierii lui Christos celei de a treia zi, cea la nouă zile după repausare se face cu privire la ora a noua, în care [illegible] Isus și în onoarea celor [illegible] pomenirea la patruzeci de zile după [illegible] în onoarea înălțării lui Isus Christos la cer, [illegible]

[illegible] cerești [1]. Pomenirea morților după trei luni, după șase luni, după nouă luni și la un an [illegible] se face după exemplul bise[illegible]

[illegible] anotimp a ase[illegible]

[illegible]ndani?

[illegible] a fi prezent, a [illegible] pomenirea morților

[illegible]

[illegible] 40 de proscomidii și liturghii, iară [illegible] pomenirea morților, adică la toate [illegible]

[illegible] rânduiala bisericească, care se [illegible]

[illegible]

[illegible] se făcea de creștini cu [illegible] sărbători mari. Fiind unele rugăciuni ale [illegible] pomenirea celor răpăusați, a trecut [illegible] „panihida" la serbarea rânduielii pentru cei [illegible] această [illegible] se numește și *parastas* [illegible]

[illegible] lui Dumnezeu și facem mijlocire pentru cei morți. După uzul vorbirii noastre în *parastas* rânduiala mai extinsă pentru pomenire [illegible] panihida mare, iară sub *panihida* [illegible] (panihida mică).

[illegible]

simbolizează
Precum
în Christos,
din parosul
gustare indicam
alcasă și

preotului

§ 299. Prescriptele ... statului cu privire la ... înmormântare.

raposatului

parochul propriu
și la biserica
bisericei
au raposat
sunt excluși dela
fără de cântare
și apostol

dubiu, că sinuciderea s'a făcut cu mintea întreagă, atunci poate refuza înmormântarea creștină, totuș într'un caz ca acesta e consult a face raport la scaunul spiritual și a proceda după dispozițiunea primită. În Bucovina cu ordinațiunea ministerului de culte și instrucțiune din 20 Septemvrie 1873 ... se desființează ordinul unor de mai înainte relative ...

politice de administrațiune, cu înmormântarea celor ...

înmormântarea sinucișilor, după prescriptele rituale sau ... înmormântarea aceasta.

După legile existente în România, nu se poate înmormânta corpul unui om repausat fără autorizațiune dela ofițerul stării civile ... conform Art. 171 în următorul mod [*]: Îndată după ... morții, ofițerul stării civile va completa, după ... date de declarant, buletinul statistic și va elibera ... autorizațiunea de înmormântare care va arăta ... când înmormântarea se va putea face.

Aceste date ... cel puțin 36 ore. Dacă însă moartea a fost provocată de o boală infecțioasă, acest termen va putea fi scurtat ... dispozițiuni ... de acelaș serviciu.

... avizului dat pentru acel caz de acelaș serviciu ... și în cazul când un copil se naște mort.

Dacă sunt bănuieli asupra ... decât ... de înmormântare ... judiciară ... cunoștința parchetului. Oficerii de poliție ... vor încunoști ... ofițerul ...

nu fie liber ...

REGISTRU

R.

S.

S.

T.

T.

U.

V.